

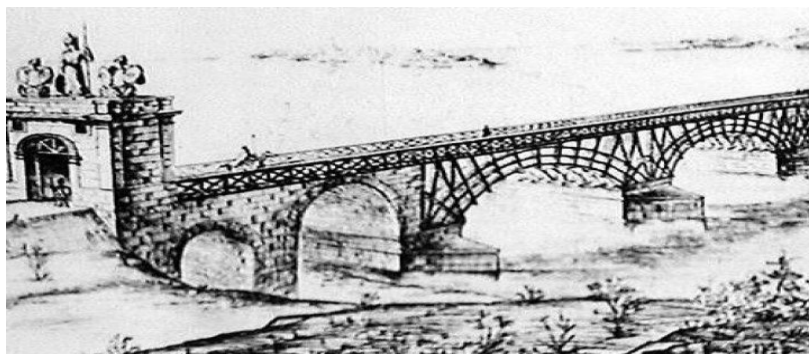

COLOCVIUL INTERNAȚIONAL COMUNICARE ȘI CULTURĂ ÎN ROMANIA EUROPEANĂ

EDIȚIA A XIII-A

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
13-14 Iunie 2025

CRIZE ÎN LUMEA ROMANICĂ. O ABORDARE MULTIDISCIPLINARĂ

PONTEM ROMANITATIS SERVEMVS!

**SVMMARIA * REZUMATE * RÉSUMÉS *
RESÚMENES * RIASSUNTI * RESUMOS**

Comitetul de organizare

Valy CEIA
(Preşedintă CICCCE)

Mirela BONCEA
Emina CĂPĂLNĂŞAN
Roxana Maria CREŢU
Ioana Mia IUGA
Ramona MALIŢA
Simona REGEF

Roxana ROGOBETE
Dumitru TUCAN
Bogdan ŢÂRA
Luminiţa VLEJA
Manuela ZĂNESCU

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	4
CONFERINȚE ÎN PLEN.....	5
LIMBA, LITERATURA ȘI CULTURA LATINĂ	11
LIMBA ROMÂNĂ	22
LIMBA ROMÂNĂ CA LIMBĂ STRĂINĂ	35
LITERATURA ROMÂNĂ	52
LITTÉRATURES FRANÇAISE ET FRANCOPHONES. DIDACTIQUE DU FLE	64
TRADUCTOLOGIE ȘI INTERCOMPREHENSIONE.....	76
LINGUA E LETTERATURA ITALIANA	81
LENGUA Y LITERATURA ESPAÑOLA	103
LIMBA ȘI LITERATURA PORTUGHEZĂ.....	120
ISTORIE ȘI STUDII CULTURALE.....	122
MUZICĂ ȘI TEATRU	145
CARTE ȘI BIBLIOTECĂ.....	155

CUVÂNT-ÎNAINTE

Cu bogata sa diversitate lingvistică și culturală, lumea romanică a fost scena a numeroase crize de-a lungul vremii. Culturale, sociale, politice, economice, sociale sau identitare, aceste episoade au avut un impact profund asupra societăților și indivizilor, fiind rezultatul unor interacțiuni complexe între factori istorici, economici, sociali, culturali și politici. Pentru a le înțelege pe deplin, trebuie să adoptăm o abordare multi-, inter- și transdisciplinară care să ne permită să identificăm legăturile dintre acești factori diferiți. Ele ne oferă însă și oportunitatea de a regândi modelele noastre de dezvoltare. Însăși cartografierea conceptului revendică o cercetare variată, concentrică. În centrul tuturor crizelor vom regăsi, mereu, cultura, iar felul în care Thomas de Koninck soluționează această dinamică instituită între crize și cultură ne oferă, ea însăși, o cale fermă de acces înspre tematica manifestării.

(Aproape) fiecare moment poate fi văzut ca o criză, cu reverberații distincte, în funcție de contexte, conjuncturi, mobiluri etc. Astfel, în pofida primului impuls al glosării conceptului ca unul conotat negativ – distrugere, dezarticulare, anulare etc. –, istoria (lingvistică, mentalitară, politică, socială) ne arată că o criză e cea care anunță o schimbare evolutivă. Din drama despărțirii de bibliotecă sa, Alberto Manguel vorbește în *Mientras embalo mi biblioteca: una elegía y diez digresiones* (*Sfârșitul bibliotecii mele: o elegie și zece digresiuni*) nu doar despre forța/puterea/impactul lecturii asupra vieților noastre, ci deopotrivă despre valoarea lecturii. Scriitor al crizelor, scrise și duse, comemorat la două decenii de la dispariție, Jean Carrière construiește prin romanul său *La Caverne des pestiférés* (*Peștera ciumaților*) și o operă a soluționării crizelor. O adâncire a subiectului aduce Fernando Pessoa în *Carta a Adolfo Casais Monteiro*, scrierea de acum nouăzeci de ani. Explorând, la rându-i, formula *stato di eccezzione* „stare de excepție” (v. Giorgio Agamben ori, în alt diapazon, Dario Gentili), deslușim criza drept *momentum* generator de largi mișcări sociale și personale – (Taciti *Annalium libri*, e. g.), suscitând introspecții personale și comunitare. Ambele ipostaze sunt analizate de către Edgar Morin într-o abordare transdisciplinară, după explorarea conotațiilor antinomice ale conceptului. Cum altminteri s-a ivit intercomprehensiunea dacă nu dintr-o criză, identitară înainte de orice, a pierderii spiritului locului? Aniversat în acest an, primul conciliu de la Niceea (325) a constituit la rându-i o rezolvare a crizei. Dar ca un șir de crize surmontate putem vedea viața și creația lui Toma d'Aquino (de la a cărei naștere se împlinesc, probabil, 800 de ani – 1325). *Oedip* în viziunea lui George Enescu (comemorat la șapte decenii de la deces) reflectă crizele interioare într-o paletă largă de manifestări, după cum opera brâncușiană – subiect al precedentei ediții a manifestării, dedicată biograficului – e și un etalon al modalităților în care crize succesive dau zbor înalt ființei noastre.

În spațiul academic, criza redevine un teren fertil de analiză: care sunt astăzi avatarurile ei în cercetarea umanistă? Poate criza să devină un criteriu epistemologic? Poate ea coagula punți între discipline, epoci și forme de expresie? Și, mai ales, poate fi înțeleasă nu doar ca ruptură, ci ca forță de regenerare? Acestea sunt câteva dintre provocările acestei ediții, a XIII-a, a Colocviului Internațional *Comunicare și Cultură în Romania Europeană*.

Comitetul de organizare

Daniela BOMBARA

University of the Witwatersrand, Johannesburg
daniela.bombara63@gmail.com

«E ogni lingua deven tremando muta...». From the Crisis of the Word to New Forms of Communication. Some Examples from the Nineteenth and Twentieth Centuries

A profound crisis of verbal language, perceived as deficient or inadequate, permeates Western civilization, assuming distinctive features within Italian culture. From the very origins of Italian literature, aphasia emerges from the ineffability of the divine: words prove insufficient to convey the sacred, and the Stilnovist poetics seek new forms of expression, refined and musical. In Dante's *Divine Comedy*, particularly in the third *cantica*, the visual code prevails, with light becoming a more powerful vehicle of meaning than the word itself.

During the Romantic period, the need for dialogue among different languages arises, while the conflict between the Self and the World, ideal and reality, renders the task of explaining reality through words arduous. In the twentieth century, Montale's renowned invocation, "Non chiederci la parola che mondi possa aprirti," testifies to a profound crisis of traditional values, reflected in the intellectual's 'mutism,' mirrored in the search of alternative codes capable of expressing ideas, atmospheres, and content.

This presentation aims to analyze this 'crisis of the word' through a selection of literary and theatrical works from the nineteenth and twentieth centuries. Among the earliest manifestations of the motif we find *Fenella, the Mute of Portici* (1831), by Gaetano Rossi, where the protagonist's gestures and expressive glances assume an hermeneutic function, revealing truths that elude verbal articulation. This introduces the theme of the 'silenced woman,' which is notably developed in female-authored literature (Maria Messina). In other cases, muteness – whether literal or metaphorical, voluntary or imposed – enables the development of equally effective communicative forms: in Arrigo Boito's *Il trapezio* (1920), Yao's silence elevates Oriental writing; in Pirandello's *Serafino Gubbio Operatore* (1925), silence and writing become tools to order reality and overcome horror. In Pirandello's novel, aphasia also takes on a role of opposition to power and is a sign of alienation within technological society, anticipating the selective mutism of workers in Albert Camus's *The Silent Men* (1957), emblematic of proletarian impotence. Finally, aphasia may be conceived as a gateway to the supernatural. According to Lacan, the ghost is mute because it expresses a desire that transcends language, shielding the subject from the impact of reality.

In conclusion, the crisis of the word, embodied in the mute or aphasic character, should not be viewed merely as a deficient trait. Rather, it offers a precious opportunity to explore the richness of alternative expressive codes, which are indispensable for interpreting an increasingly complex and elusive world, and for challenging entrenched value systems by critiquing economic and social injustices.

Keywords: *aphasia, mutism, opera, Arrigo Boito, Pirandello, Maria Messina, ghost.*

«E ogni lingua deven tremando muta...». Dalla crisi della parola a nuove forme di comunicazione. Alcuni esempi otto-novecenteschi

Una crisi profonda del linguaggio verbale, percepito come carente o inadeguato, attraversa la civiltà occidentale, assumendo caratteristiche peculiari nella cultura peninsulare. Fin dalle origini della letteratura italiana, l'afasia nasce dall'ineffabilità del divino: la parola si rivela insufficiente a esprimere il sacro, e le poetiche stilnoviste cercano nuovi linguaggi, raffinati e musicali; nella terza cantica dantesca prevale il codice visivo, per cui la luce diventa veicolo di senso più del verbo.

Nel Romanticismo si manifesta l'esigenza di un dialogo fra linguaggi diversi, mentre il conflitto tra io e mondo, ideale e reale, rende arduo 'dire' la realtà. Nel Novecento, la celebre invocazione montaliana "Non chiederci la parola che mondi possa aprirti" testimonia una crisi profonda dei valori tradizionali, riflessa in un 'mutismo' dell'intellettuale, alla ricerca di codici alternativi per esprimere idee, atmosfere, contenuti.

La nostra conferenza si propone di analizzare questa 'crisi della parola' attraverso opere letterarie e teatrali tra Ottocento e Novecento. All'origine del motivo si colloca idealmente l'opera lirica *Fenella, la muta di Portici* (1831), libretto di Gaetano Rossi, in cui gestualità e sguardi della protagonista assumono valore ermeneutico, rivelando verità inesprimibili e introducendo altresì il motivo della 'donna silenziata', presente in particolare nella scrittura a firma femminile (Maria Messina). In altri casi, il mutismo — reale o metaforico, voluto o imposto — permette lo sviluppo di forme comunicative altrettanto efficaci: in *Il trapezio* (1920) di Boito, il silenzio di Yao esalta la scrittura orientale; in *Serafino Gubbio operatore* (1925) di Pirandello, il silenzio e la scrittura diventano strumenti per ordinare il reale e superare l'orrore. Nel romanzo pirandelliano, l'afasia assume anche una valenza di opposizione al potere e segno di alienazione nella società tecnologica, anticipando il mutismo selettivo degli operai ne *I muti* (1957) di Camus, simbolo dell'impotenza proletaria.

Infine, l'afasia può configurarsi come via d'accesso al soprannaturale: secondo Lacan, il fantasma è muto perché esprime un desiderio che supera il linguaggio, proteggendo il soggetto dall'impatto con la realtà.

In conclusione, la crisi della parola, incarnata nel personaggio muto o afasico, non è una semplice mancanza, bensì un'opportunità preziosa per esplorare la ricchezza di altri codici espressivi, indispensabili per interpretare una realtà sempre più complessa e sfuggente, e per mettere in discussione sistemi di valori tradizionali, criticando ingiustizie economiche e sociali.

Parole-chiave: *afasia, mutismo, opera lirica, Arrigo Boito, Pirandello, Maria Messina, fantasma.*

Francisco Javier BRAN GARCÍA

Universidad Complutense de Madrid

fbran@ucm.es

Scientific and Technical Latin as a Unifying Instrument in the Face of Historical Crises

This paper explores the role of Latin as a language of knowledge and a cohesive instrument that has endured through various crises across the Romanised world. Beginning with Latin's function as an imperial language, the focus shifts to its scientific and technical dimension, tracing a line of continuity that survives numerous historical disruptions and extends into more recent times. A central theme is the phenomenon known as the "second Latinisation". Through key examples — from Pomponius Mela and Pliny the Elder to Ulphilas and medieval books of exceptions — the paper outlines a trajectory with particular attention to the Romanian cultural landscape and its connections with Spain and the rest of Europe in a broad sense. Latin thus emerges as an underlying thread of cultural continuity.

Keywords: *technical Latin, Latin scientific literature, latinisation, crises, cultural continuity.*

El latín científico y técnico como instrumento de cohesión ante las crisis históricas

La ponencia examina el papel del latín como lengua de saber e instrumento cohesionador que ha perdurado a través de distintas crisis en el mundo romanizado. Partiendo del latín como lengua imperial, el análisis se centra en su vertiente científico-técnica y, desde ella, se traza una línea de continuidad que sobrevive a múltiples fracturas históricas y llega hasta épocas recientes. Esta supervivencia cuenta con un fenómeno de particular trascendencia: la llamada segunda latinización. Mediante la presentación de varios hitos (Pomponio Mela, Plinio el Viejo, Ulfilas o los libros de excepciones medievales, entre otros), se hará un recorrido con especial atención en el suelo rumano y sus conexiones con España y el resto de Europa en sentido amplio. En él, el latín se presenta como un elemento subyacente de continuidad cultural.

Palabras clave: *latín técnico, literatura científica latina, latinización, crisis, continuidad cultural.*

Marcella COSTA
Università di Torino
marcella.costa@unito.it

Multilingualism in the *European Universities Initiative* as a Chance for Romance Languages (and Beyond)

Starting from an overview of language policies in the European alliances, the paper intends to show the approach of the UNITA–Universitas montium alliance for the development of an action plan aimed at fostering the multilingualism of the various actors participating in the project and the initiation of language policies based on intercomprehension among Romance languages to foster linguistic diversity in the participating universities. The example of the initiatives born within the UNITA alliance may stimulate reflection on how to give practical realisation to one of the founding values of European identity and how to respond to the need of renewal of multilingual language learning/teaching practices.

Keywords: *language policies in European alliances, UNITA, Romance languages, intercomprehension, learning/teaching practices.*

Il plurilinguismo nella *European Universities Initiative* come chance per le lingue romanze (e non solo)

Partendo da una panoramica sulle politiche linguistiche nelle alleanze europee l'intervento intende mostrare l'approccio dell'Alleanza UNITA–Universitas montium per lo sviluppo di un piano d'azione volto a favorire il plurilinguismo dei diversi attori partecipanti al progetto e l'avvio di politiche linguistiche improntate all'intercomprensione fra lingue romanze e mirate a favorire la diversità linguistica negli Atenei partecipanti. L'esempio delle iniziative nate in seno all'alleanza UNITA può stimolare a riflettere su come dare realizzazione pratica a uno dei valori fondanti dell'identità europea e come rispondere alla necessità di rinnovamento delle pratiche di apprendimento/insegnamento linguistico plurilingue.

Parole-chiave: *politiche linguistiche nelle alleanze europee, UNITA, lingue romanze, intercomprensione, pratiche di apprendimento/insegnamento.*

From Pseudo-Aristotle to Dracula: Decoding the Image of a Medieval (Anti)Hero

The presentation examines how the treatise *Physiognomonica*, attributed to Aristotle, influenced the 15th to 16th-century visual and textual perceptions of historical figures. Compiled in the early Middle Ages and subsequently highly influential in European thought, the work provided a set of interpretative codes by which physical traits were seen as indicators of moral and behavioral character. Within this framework, the portraits of Dracula, as well as textual sources such as the renowned description by Bishop Modrussa, who saw Vlad the Impaler in person, conform to the classical physiognomic patterns outlined by Pseudo-Aristotle in the *Physiognomonica*. In a largely illiterate society, symbolic visual communication was essential. Public figures were depicted in ways meant to reveal their inner nature at first glance. To the modern viewer, it may not be immediately clear why Vlad the Impaler is portrayed with a long nose, coarse black hair hanging over his shoulders, reddish cheeks, blazing eyes, and a robust build featuring the famous *taurus collum* ("bull neck"). These features are far from accidental: they construct the image of an untamed bull in the arena, a volcanic temperament, for better or worse. By correlating such textual descriptions and visual representations with the pseudo-scientific principles of *Physiognomonica*, this presentation aims to demonstrate how the image of Vlad the Impaler, alias Dracula, was intentionally constructed as a (anti)hero figure evoking both fear and fascination. It further seeks to clarify how contemporaries perceived him, whether through his painted likeness or written physical depictions. This imaginative framework has traversed the medieval period and significantly shaped the posterity of his figure in European history and culture, while its original meaning has been largely forgotten.

Keywords: *Pseudo-Aristotle, Vlad Țepeș / Dracula, physiognomy, symbolic imagery, (anti)hero.*

De la Pseudo-Aristotel la Dracula. Decodarea imaginii unui (anti)erou medieval

Prezentarea explorează modul în care tratatul *Physiognomonica*, pusă pe seama lui Aristotel, a influențat percepțiile vizuale și textuale ale figurilor istorice în secolele XV-XVI. Această lucrare, compilată în Evul Mediu timpuriu și devenită ulterior extrem de influentă în gândirea europeană, oferea un set de coduri prin care trăsăturile fizice erau interpretate ca indicii ale caracterului moral și comportamental. În acest cadru, portretele lui Dracula, dar și texte precum celebra descriere a episcopului Modrussa, care l-a văzut personal pe Vlad Țepeș, reflectă tiparele clasice regăsite în lucrarea lui Pseudo-Aristotel. Într-o societate preponderent analfabetă, comunicarea vizual-simbolică era esențială: figurile publice erau reprezentate astfel încât aspectul lor exterior să trădeze, la prima vedere, natura lor lăuntrică. Pentru privitorul modern, nu este întotdeauna evident de ce Vlad Țepeș este portretizat cu nas lung, păr negru, aspru și lăsat pe umeri, obraji roșii, ochi aprinși și o constituție robustă, marcată de celebra *taurus collum* („ceafă de taur”). Aceste detalii, departe de a fi întâmplătoare, alcătuiesc imaginea unui taur impetuos în arenă, un temperament vulcanic, în bine și în rău. Prin corelarea acestor descrieri textuale

și reprezentări vizuale cu principiile pseudo-științifice ale *Physiognomonica*, prezentarea își propune să evidențieze cum imaginea lui Vlad Țepeș alias Dracula a fost deliberat construită în cheia unui (anti)erou între teamă și fascinație, dar și să înțelegem exact cum îl percepeau cei care-i vedeau portretul ori doar citeau descrierea sa fizică. Acest imaginar a traversat Evul Mediu și a modelat posteritatea figurii sale în istoria și cultura europeană, uitându-i-se cu totul conceptul inițial.

Cuvinte-cheie: *Pseudo-Aristotel, Vlad Țepeș / Dracula, fiziognomie, imagine simbolică, (anti)erou.*

Ioana COSTA

Universitatea din București
ioana.costa@lils.unibuc.ro

Hidden Signatures

The author's relationship to his work has undergone significant reconstructions over time. The explicit accountability – largely expected in our present world – has not always existed. Between these two extremes, there are many nuances. As examples, we can look at Ciceronian epistolography, Vergilian Eclogue IV, and Germanicus's translation of Aratus's "Phainomena".

Keywords: *author, Cicero, Vergil, Germanicus, Aratus.*

Semnături ascunse

Relația autorului cu opera sa a cunoscut de-a lungul timpului transformări semnificative. Asumarea explicită – firească și așteptată în lumea noastră de acum – nu a existat întotdeauna. Între aceste două variante extreme, există nuanțe multiple. Ca exemplificare, putem să privim înspre epistolografia ciceroniană, Ecloga a IV-a vergiliană și traducerea pe care Germanicus a făcut-o „Fenomenelor” lui Aratos.

Cuvinte-cheie: *autor, Cicero, Vergilius, Germanicus, Aratos.*

Adina-Daniela CRĂCIUNESCU

Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau”
adina.daniela2017@gmail.com

Ciceronian Discursive Agonistic

Argumentation is one of the most common activities in everyday life. Whether it is public or private life, professional or personal life, argumentation is used to defend an idea, to support a belief, to criticize an opinion, to combat a point of view, to correct a misguided vision without becoming an attack on the freedom of the interlocutor. In a democratic society, respecting the right to opinion is a *sine qua non* condition. Basically, argumentation is an act of persuading the interlocutor through the sovereignty of ideas. Ultimately, argumentation is a true "discursive battle" between interlocutors who do not hesitate, sometimes, to throw all means into the fight to win such a precious victory. Rhetoric represents the bloodless version of the need for polemics inherent in the human spirit. Life-and-death confrontations on the battlefield or in the arena are replaced by fierce debates in the Roman forum. Weapons are replaced by words, fighting techniques by argumentation techniques. Gradually, argumentation skills are transformed into art: the art of eloquence. Due to the historical context in which they were written, Cicero's *Catiline Orations* represent a unique moment in the history of rhetorical discourse, but

also in the history of humanity: a plot against the state is foiled peacefully, through the force of the word, weapons are overpowered by words. Ciceronian discursive polemics combine irrefutable evidence, truly compelling reasons, brilliant and seductive expressions, emotional states induced with peerless force of words and a remarkable will to reach the truth and do justice in the city. That is why Cicero's *Catiline Orations* embody the idea of perfect eloquence, being concrete and living proof that rhetoric, one of the most important liberal arts, is a useful tool for achieving success before the public in a dignified and honest way, by defending justice and goodness.

Keywords: *word, polemic, oratory, argument, speech.*

Agonistica discursivă ciceroniană

Argumentarea reprezintă una din activitățile cele mai comune în viața cotidiană. Fie că este vorba de viața publică, sau de cea privată, de viața profesională, sau de cea personală, argumentarea este folosită pentru a apăra o idee, pentru a susține o convingere, pentru a critica o părere, pentru a combate un punct de vedere, pentru a corija o viziune eronată. Fără a deveni însă un atentat la libertatea interlocutorului. Într-o societate democratică, respectarea dreptului la opinie este o condiție *sine qua non*. În fond, argumentarea este un act de persuadare a interlocutorului prin suveranitatea ideilor. În ultimă instanță, argumentarea constituie o adevărată „bătălie discursivă” între interlocutori care nu ezită, uneori, să arunce în luptă toate mijloacele pentru a câștiga o victorie atât de prețioasă. Agonistica discursivă reprezintă varianta nesângeroasă a nevoii de polemică proprie spiritului uman. Confruntărilor pe viață și pe moarte de pe câmpul de luptă sau din arenă le iau locul dezbaterile acerbe din forul roman. Armele sunt înlocuite cu cuvintele, tehnicile de luptă cu tehnicile de argumentare. Treptat, abilitățile de argumentare se transformă în artă: arta discursului oratoric. Datorită contextului istoric în care au fost redactate, *Catilinarele* lui Cicero reprezintă un moment unic în istoria discursului retoric, dar și în istoria umanității: un complot împotriva statului este dejucat în mod pașnic, prin forța cuvântului, armele sunt reduse la tăcere grație forței și puterii cuvântului. Polemica discursivă ciceroniană îmbină deopotrivă probe irefutabile, raționamente realmente constrângătoare din punctul de vedere al raționalității, expresii strălucitoare și seducătoare, stări afective induse cu o forță inegalabilă, o voință remarcabilă de a ajunge la adevăr și de a face dreptate în cetate. Tocmai de aceea *Catilinarele* lui Cicero întruchipează ideea de elocvență perfectă, fiind proba concretă și vie că retorica, una dintre artele liberale cele mai importante, este un instrument util pentru a obține succesul în fața publicului într-un mod demn și onest, prin apărarea dreptății și a binelui.

Cuvinte-cheie: *cuvânt, polemică, oratorie, argumentare, discurs.*

Readings for Times of Crisis. Greco-Latin Classics in the Sixteenth Century Printed Book Production of Braşov

The production of books printed in Braşov in the sixteenth century, which probably began in 1539 with the publication of the Greek grammar by Johannes Honterus (c. 1498-1549), is the most eloquent example of ‘civic humanism’ in Transylvania. Of the three levels on which the city authorities attempted to implement not only religious, but also moral reforms in the city – involving the reorganisation of education and libraries and the introduction of printing –, the books printed here are the most visible aspect of the incisive action of the group of humanist scholars led by Honterus and Valentin Wagner (c. 1510 - 1557), who oriented and coordinated the cultural and religious change in Braşov. Along with the production of religious books (crowned by the publication of the Greek-Latin parallel edition of the New Testament in 1557), books intended for education or various aspects of social life (such as legal and medical texts), a significant number of Greek and Latin classics, published in the original, were also printed in Braşov. Most of these works belong to the category of gnomic literature, functional to the programme of moral renovation of the civic body; however, the exceptions to this pattern are also worth analysing. The paper aims to highlight the still understudied relationship between the Transylvanian political and security crisis after 1526, the introduction of humanism and reformation in Braşov, and the classical bibliographical selection proposed here by the reform-minded humanists as part of their strategy of resilience in times of crisis.

Keywords: *Transylvanian humanism, reception of ancient literature, bibliotheca selecta, resilience through reading, gnomic literature.*

Lecturi pentru vremuri de criză. Clasicii antici greco-latini în producţia de carte tipărită la Braşov în secolul al XVI-lea

Inaugurată în anul 1539, cel mai probabil cu publicarea gramaticii eline a lui Johannes Honterus (cca 1498–1549), producţia de carte tipărită la Braşov în secolul al XVI-lea reprezintă cel mai elocvent exemplu de „umanism civic” din Transilvania. Dintre cele trei paliere vizate de autorităţile citadine pentru introducerea în cetate a reformei, nu doar religioase, ci şi morale – implicând reorganizarea învăţământului şi a bibliotecilor, precum şi introducerea tiparului –, cartea tipărită aici rămâne aspectul cel mai vizibil al acţiunii incisive a grupului de cărturari umanişti îndrumaţi de Honterus şi Valentin Wagner (cca 1510–1557), care au orientat şi coordonat transformarea culturală şi religioasă la Braşov. În paralel cu producţia de carte religioasă (încununată de tipărirea ediţiei bilingve, greco-latine, a Noului Testament în 1557), a celei destinate învăţământului sau diferitelor aspecte ale vieţii sociale (precum textele juridice şi medicale), au văzut lumina tiparului la Braşov şi un însemnat număr de clasici greci şi latini, publicaţi în original. Cea mai mare parte dintre aceste lucrări se încadrează în categoria literaturii gnomice, utilă programului de reformă morală a corpului civic; excepţiile de la acest tipar merită, însă, şi ele analizate. Comunicarea îşi propune să surprindă raportul încă puţin studiat dintre criza politică şi de securitate din Transilvania de după 1526, introducerea umanismului şi a reformei la Braşov, respectiv selecţia bibliografică clasică propusă de umaniştii reformatori de aici, ca parte a strategiei lor de rezilienţă la vremurile de restrişte trăite.

Cuvinte-cheie: *umanism în Transilvania, receptarea literaturii antice, bibliotheca selecta, reziliență prin lectură, literatură gnomică.*

Ilona-Manuela DUȚĂ
Universitatea din Craiova
ilonaduta@yahoo.com

The Crisis of Exile in Ovid: from Expulsion into the Barbaric Abyss to the Abyss of Interiority

The prefiguration of subjectivity (in the sense of Western modernity) as a complex process, which requires paradigmatic structuring (being supported by cultural and epistemic paradigms), has been occurring since Antiquity, even if the turning point is the experience of self-examination in Christianity, respectively the Cartesian self-foundation in the exercise of thought (*cogito ergo sum*). Beyond the anthropocentric representation specific to Antiquity, of the hero as the central piece around which the community coagulates according to the model of the cosmic order, subjective experiences are timidly asserted, especially in elegy, on the border with the rhetorical scaffolding (the germination of emotion under the fixed form of rhetorical convention). The effect of a cruel life experience, the poetry of exile becomes for Ovid the space of converting the external abyss (the dangerous sea voyage, the unknown of the barbarian world) into an internal abyss. In the extreme conditions of exile in Tomis, Ovid has the vision of the abyss to the extent that the uprooting from the physical place triggers an uprooting from the psychic place, just as, later, Saint Augustine's existential crisis will cause the revelation of the abyss of human consciousness (*abyssus humanae conscientiae*). The forced abandonment of Rome and his own home, the inner death that occurred under these conditions – in the poem *The Last Night in Rome from the volume Tristia (Sorrows)*, the poet sees himself as dead – the distance from the Italic shore, the abandonment by friends create a state of profound emptiness against the backdrop of which Ovid experiences the inner abyss.

Keywords: *crisis, exile, subjectivity, abyss, nostalgia.*

Criza exilului la Ovidiu: de la expulzarea în abisul barbar, la abisul interiorității

Proces complex, care necesită structurări paradigmatică (fiind susținut de paradigme culturale și epistemice), prefigurarea subiectivității (în sensul modernității occidentale) se produce încă din Antichitate, chiar dacă placa turnantă o constituie experiența autoexaminării în creștinism, respectiv autofundamentarea carteziană în exercițiul gândirii (*cogito ergo sum*). Dincolo de reprezentarea antropocentrică specifică antichității, a eroului ca piesă centrală în jurul căruia se coagulează comunitatea după modelul ordinii cosmice, trăiri subiective se afirmă timid îndeosebi în elegie, la granița cu eșafodajul retoric (germinarea emoției sub forma fixă a convenției retorice). Efect al unei crude experiențe de viață, poezia exilului devine la Ovidiu spațiul convertirii abisului exterior (călătoria primejdioasă pe mare, necunoscutul lumii barbare) în abis interior. În condițiile extreme ale exilării la Tomis, Ovidiu are viziunea abisului în măsura în care smulgerea din locul fizic declanșează o smulgere din locul psihic, așa cum, mai târziu criza

existențială a Sfântului Augustin va provoca revelația abisului conștiinței umane (*abyssus humanae conscientiae*). Părăsirea forțată a Romei și a propriei case, moartea interioară survenită în aceste condiții (în poemul *Cea de pe urmă noapte la Roma* din volumul *Tristele*, poetul se imaginează ca mort), îndepărtarea de țărmlul italic, părăsirea de către prieteni creează o stare de vacuitate profundă pe fondul căreia Ovidiu experimentează abisul lăuntric.

Cuvinte-cheie: *criză, exil, subiectivitate, abis, nostalgie.*

Carmen FENECHIU

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
carmen.fenechiu@ubbcluj.ro

Murder and Chaos: The Crisis of 68-69 A.D. in Suetonius

The paper examines the manner in which Suetonius narrates in his work, *Lives of the Caesars*, the period of the civil wars of 68-69 A.D., a short interval that saw the rapid advent to power of four emperors (Galba, Otho, Vitellius, Vespasian) and the swift demise, through suicide or murder, of four emperors (Nero, Galba, Otho, Vitellius). The beginning of the crisis is reported in the biography of Nero (Nero XL sqq.), while the biographies of Galba, Otho and Vitellius remain, of course, the most important in describing the mayhem unfolding in this tumultuous time. The chaos subsides with Vespasian's accession to the throne, his capacity to retain the imperial power proving decisive in restoring the tottering State. Though the author focuses on the images and deeds of the emperors, the general disorder of this period emerges from the events described. While Suetonius restricts his comments and judgments to a minimum in the biographies of Galba, Otho, and Vitellius, concentrating on describing events closely related to the emperor, in the biography of Vespasian the negative impact and the effects of the crisis on the fabric of the State and of society (army, upper social orders, provinces, cities, Rome, economy, justice) are clearly exposed in the chapters where the author relates Vespasian's efforts to restore and stabilize the Empire (Vespasian VIII sqq.).

Keywords: *Suetonius, biographies, emperors, crisis, years 68-69 A.D.*

Crimă și haos: criza din anii 68-69 e.n. în Suetonius

Comunicarea examinează modul în care Suetonius narează în lucrarea sa, *Viețile celor doisprezece Cezari*, perioada războaielor civile din anii 68 și 69 e.n., un scurt interval de timp care a văzut ascensiunea rapidă la putere a patru împărați (Galba, Otho, Vitellius, Vespasian) și dispariția grabnică, prin sinucidere sau crimă, a patru împărați (Nero, Galba, Otho, Vitellius). Începutul crizei este relatat în biografia lui Nero (Nero XL sqq.), dar biografiile dedicate lui Galba, Otho și Vitellius sunt, bineînțeles, cele mai importante în descrierea tulburărilor din această perioadă tumultuoasă. Haosul se potolește prin urcarea pe tron a lui Vespasian, capacitatea sa de a păstra puterea imperială în mâinile sale dovedindu-se determinantă în restabilirea statului șubrezit. Deși autorul se concentrează asupra figurilor și faptelor împăraților, dezordinea generală din aceste vremuri reiese din evenimentele descrise. În timp ce Suetonius își limitează comentariile și judecățile la minimum în biografiile lui Galba, Otho și Vitellius, concentrându-se pe

descrierea evenimentelor strâns legate de împărat, în biografia lui Vespasian impactul negativ și efectele crizei asupra statului și asupra societății (armată, clase sociale superioare, provincii, orașe, Roma, economie, justiție) sunt expuse clar în capitolele în care autorul relatează eforturile lui Vespasian de a restaura și stabiliza imperiul (Vespasian VIII sqq.).

Cuvinte-cheie: *Suetonius, biografii, împărați, criză, anii 68-69 e.n.*

Theodor GEORGESCU

Universitatea din București
theodor.georgescu@lils.unibuc.ro

Political Crisis in the City – Aristophanes' *Lysistrata* and its Modern Reception

The ancient Greek comedy, turned in a few decades into the new comedy, later inspiring Latin comedy, often centers on a crisis situation. The author presents a pressing issue of the day with humor, but with no less interest in steering public opinion in a certain political direction. In 411 BC. Aristophanes presented *Lysistrata* to the Athenian audience, just a few years after the Athenians had suffered a terrible defeat in a daring expedition to Sicily. The atmosphere in Athens was all the more oppressive as the allies of the League of Delos were trying to abandon the alliance that was now endangering rather than protecting them. In this crisis situation Aristophanes chooses to present a novel subject to the audience: the Athenian *Lysistrata* organizes the other women of Greece to strike against their husbands in order to determine them to make peace. Apparently, a new attempt by the author to plead for peace in a new period of the Peloponnesian War. In modern times, of all Aristophanes' plays, this one has been most often staged, either in the service of emancipatory ideologies or as a plea for peace (*Make love, not war*). In the present communication we will try to show the true purpose with which Aristophanes presented the play and the perhaps erroneous instrumentalization of the play in contemporary times.

Keywords: *Aristophanes, Lysistrata, war, comedy, politics.*

Criză politică în cetate – *Lysistrata* lui Aristofan și receptarea ei modernă

Comedia veche greacă, transformată în câteva zeci de ani în comedia nouă, inspiratoare apoi pentru comedia latină, pune adesea în centru o situație de criză. O problemă stringentă, la ordinea zilei, este prezentată cu umor de autor, dar nu cu mai puțin interes de a conduce opinia publică într-o anumită direcție politică. În 411 î.Hr. Aristofan prezenta publicului atenian *Lysistrata*, la doar câțiva ani după ce atenienii suferiseră o cumplită înfrângere într-o expediție temerară în Sicilia. Atmosfera de la Atena era cu atât mai apăsătoare cu cât aliații din Liga de la Delos încercau să abandoneze alianța care îi puneă acum mai degrabă în pericol decât să le asigure protecția. În această situație de criză Aristofan alege să prezinte publicului un subiect inedit: ateniana *Lysistrata* coalizează celelalte femei din Grecia pentru o grevă față de bărbații lor cu scopul de a-i determina să facă pace. Aparent, o nouă încercare a autorului de a pleda pentru pace într-o nouă perioadă de cumpănă a Războiului Peloponesiac. În epoca modernă, dintre toate piesele lui Aristofan, aceasta a fost cel mai adesea pusă în scenă, fie în slujba unor ideologii

de emancipare, fie ca o pledoarie pentru pace (*Make love, not war*). În comunicarea de față vom încerca să arătăm adevăratul scop cu care Aristofan a prezentat piesa și instrumentalizarea poate eronată a piesei în contemporaneitate.

Cuvinte-cheie: *Aristofan, Lysistrata, război, comedie, politică.*

Gabriela RADU

Universitatea de Vest din Timișoara
gabriela.radu@e-uvv.ro

Dhuoda as a 'Frontier Mother': Maternal Authority in Crisis and the Pedagogy of Marginality in the Carolingian World

This article aims to analyze Dhuoda's *Liber Manualis* from a dual perspective: as a pedagogical document and as a testament to a multifaceted crisis—political, familial, and related to authority. Written in the second half of the ninth century, in the context of the Carolingian Empire's fragmentation, Dhuoda's text represents the voice of a marginal, female figure who is nonetheless acutely aware of her formative role in a world marked by violence and instability. The concept of the "frontier mother" here refers not only to the author's geographical position on the empire's borderlands (Septimania), but also to her existential and symbolic condition: a mother separated from her son, deprived of political authority, attempting to exert influence through writing. In an era when moral education and familial loyalty became currency in aristocratic power dynamics, Dhuoda constructs an alternative model of authority—one grounded in religion, memory, prayer, and discipline. This study explores her pedagogy of marginality as a form of symbolic resistance, offering an interdisciplinary reading of the *Liber Manualis* at the intersection of history, literature, and gender studies.

Keywords: *crisis, marginality, authority, memory, resistance.*

Dhuoda ca „mamă de frontieră”: Criza autorității materne și pedagogia marginalității în lumea carolingiană

Articolul își propune să analizeze *Liber Manualis* al Dhuodei dintr-o perspectivă dublă: ca document pedagogic și ca manifest al unei crize multiple – politice, familiale și de autoritate. Scris în a doua jumătate a secolului al IX-lea, în contextul fragmentării Imperiului Carolingian, textul Dhuodei este expresia unei voci marginale, feminine, dar profund conștientă de rolul său formativ într-o lume marcată de violență și instabilitate. Conceptul de „mamă de frontieră” desemnează aici nu doar poziționarea geografică a autoarei, în zona de graniță a imperiului (*Septimania*), ci și condiția sa existențială și simbolică: o mamă separată de fiul său, lipsită de autoritate politică, care încearcă să-și exercite influența prin intermediul scrisului. Într-o epocă în care educația morală și loialitatea familială devin monedă de schimb în jocurile de putere aristocratice, Dhuoda construiește un model alternativ de autoritate – bazat pe religie, memorie, rugăciune și disciplină. Studiul explorează această pedagogie a marginalității ca formă de rezistență simbolică, oferind o lectură a *Liber Manualis* în cheie interdisciplinară, la confluența dintre istorie, literatură și studii de gen.

Cuvinte-cheie: *criză, marginalitate, autoritate, memorie, rezistență.*

Adina-Voichița ROȘU
Universitatea din Oradea
arosu@uoradea.ro

From Privilege to Universality: The Crisis of Citizenship in the Roman Empire and the Reform of the Edict of Caracalla

The paper explores the journey from a society in which citizenship was an exclusive privilege to a society in which citizenship became a universal right, but also a source of conflicts and reassessments of the citizen's status in the context of political and social changes in the Roman Empire. In the Roman context, citizenship was initially a privilege granted to certain social classes, cities or selected groups, often with special benefits such as legal protection, tax rights or participation in certain functions. This meant that only a small part of the population had full rights, while the rest of the inhabitants were subject to limited rights. The reforms of the time of Emperor Caracalla, especially the Edict of 212 AD, marked a radical change, extending the right of citizenship to all free inhabitants of the empire. Thus, citizenship was no longer an exclusive privilege, but became a universal notion, applicable to all citizens, contributing to the consolidation of imperial unity and identity. The disputes and tensions generated by this universality represented a crisis in the meaning and attributions of citizenship within the Empire. The reform of the Edict of Caracalla in 212 AD, also known as the *Constitutio Antoniniana*, represented a crucial moment, as it granted Roman citizenship to all free provincials. Thus, the process of inclusion was not only an administrative measure, but also a step towards the creation of a common civic identity, promoting the unity and cohesion of the Empire.

Keywords: *privilege, universality, citizenship, Roman Empire, inclusivity.*

De la Privilegiu la Universalitate: Criza cetățeniei în Imperiul Roman și reforma Edictului de la Caracalla

Lucrarea explorează parcursul de la o societate în care cetățenia era un privilegiu exclusivist la o societate în care cetățenia devine un drept universal, dar și o sursă de conflicte și reevaluări ale statutului cetățeanului în contextul schimbărilor politice și sociale ale Imperiului Roman. În contextul roman, cetățenia era inițial un privilegiu acordat anumitor clase sociale, orașe sau grupuri selecte, adesea cu beneficii speciale precum protecția legală, drepturi fiscale sau participare pentru anumite funcții. Aceasta înseamnă că doar o parte restrânsă a populației avea drepturi complete, iar restul locuitorilor erau supuși unor limite. Reformele din timpul împăratului Caracalla, în special Edictul din 212 d.Hr., au marcat o schimbare radicală, extinzând dreptul de cetățenie pentru toți locuitorii liberi ai imperiului. Astfel, cetățenia nu mai era un privilegiu exclusivist, ci devenea o noțiune universală, aplicabilă tuturor cetățenilor, contribuind la consolidarea unității și identității imperiale. Disputele și tensiunile generate de această universalitate au reprezentat o criză în înțelesul și atribuțiile cetățeniei din cadrul Imperiului. Reforma Edictului de la Caracalla din 212 d.Hr., cunoscută și sub numele de *Constitutio Antoniniana*, a constituit un moment crucial, deoarece a conferit cetățenie romană tuturor provincialilor liberi. Astfel, procesul de

incluziune nu a fost doar o măsură administrativă, ci și un pas spre crearea unei identități civice comune, promovând unitatea și coeziunea Imperiului.

Cuvinte-cheie: *privilegiu, universalitate, cetățenie, Imperiul Roman, inclusivitate.*

TAMAS Hajnalka

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
hajnalka.tamas@ubbcluj.ro

Crisis and Episcopal Authority: The Milan Basilica Controversy of 385/386 A.D.

Posterity has hailed the 381 A.D. councils of Constantinople and Aquileia, respectively, as the formal ending to the most serious ecclesiastical crisis in the fourth century: the Arian controversy – which had long lasting impacts including in social and administrative-imperial sphere. However, Arianism was far from being defeated. Significantly, Valentinian II, the youngest scion of the Valentinian dynasty, continued to support Homoian Arianism despite the fact that both Gratian in the West and Theodosius in the East had declared themselves in favour of Nicene Christianity. The crisis escalated again when Valentinian's court settled in Milan: Open conflict with the formidable bishop of Milan, Ambrose, the architect of the aforementioned council of Aquileia, was almost unavoidable. In the paper proposed here we shall examine this conflict from the perspective of Ambrose's epistles on the subject, *ep.* 10.75, 75A, and 76 (*Maur.* 20-21A), addressed to the emperor and Ambrose's sister, respectively, but meant in reality to be circulated at least in northern Italy. First, we shall propose a chronology of events, then we shall analyze the strategies through which the bishop of Milan presented this conflict to advance his own agenda of autonomy and episcopal authority. We shall argue that, through skillful rhetoric and a selective presentation of the issues at stake, Ambrose transformed what was intended to be a policy of religious tolerance into an illegitimate attack on the integrity of the faith, into a conflict between imperial and episcopal authority. The three documents represent the quintessence of the Ambrosian ideology of episcopal authority, the only body capable of judging in matters of religion.

Keywords: *epistolography, Ambrose of Milan, Arianism, Valentinian II, Iustina.*

Criză și autoritate episcopală: Controversa basilicilor din Mediolanum, 385-386 d. Hr.

Cele două sinoade din 381, întrunite la Constantinopol, respectiv Aquileia, sunt considerate ca evenimente care au pus formal capăt celei mai grave crize ecleziastice din secolul al IV-lea, controversa ariană, care a avut ramificații inclusiv în sfera socială și administrativ-imperială. Acest triumf, însă, nu a însemnat și eradicarea arianismului. În mod semnificativ, Valentinian al II-lea, mezinul dinastiei Valentinienilor, a continuat să sprijine arianismul de factură homoiană în ciuda faptului că atât Grațian în Occident, cât și Teodosius în Orient s-au pronunțat în favoarea creștinismului niceean. Criza a escaladat din nou când curtea lui Valentinian al II-lea și-a stabilit reședința la Mediolanum și a intrat în conflict deschis cu formidabilul episcop de Mediolanum, Ambrozie, artizanul sinodului de la Aquileia. În prezentarea propusă vom examina acest conflict din perspectiva epistolelor lui Ambrozie dedicate subiectului: *ep.* 10.75, 75A, și 76 (*Maur.* 20-

21A). Adresate împăratului, respectiv surorii lui Ambrozie, cele trei epistole fuseseră de fapt destinate unei circulații mai largi, cel puțin în nordul Italiei. Mai întâi, vom propune o cronologie a evenimentelor, după care vom analiza strategiile prin care episcopul de Mediolanum a prezentat acest conflict pentru a-și avansa propria agendă de autonomie și autoritate episcopală. Vom argumenta că, printr-o abilitate retorică și o prezentare selectivă a crizei, Ambrozie a transformat ceea ce s-a vrut a fi o politică de toleranță religioasă într-un atac nelegitim asupra integrității credinței, într-un conflict dintre puterea imperială și cea episcopală. Cele trei documente reprezintă chintesența ideologiei ambroziene asupra autorității episcopale, singurul organ în măsură să judece în chestiuni de religie.

Cuvinte-cheie: *epistolografie, Ambrozie al Mediolanului, arianism, Valentinian al II-lea, Iustina.*

Mirela TUDOR

Universitatea din București
vintermirela81@gmail.com

Interjection in Old Greek and Latin Comedy

Interjection is one of the parts of speech about which is no separate study in most Indo-European languages; interjection in ancient Greek and Latin has not been the subject of a study and this article will be a careful research of this part of speech, with the aim of highlighting its importance, frequency of use, but also stylistic values. The study is based on comedies, the Greek ones, represented by Aristophanes, but also the Latin ones, represented by Plautus. The article analyzes primary interjections – common exclamations and onomatopoeias.

Keywords: *interjection, comedy, Aristophanes, Plautus, exclamations.*

Interjecția în comedia greacă veche și latină

Interjecția este una dintre părțile de vorbire despre care nu există niciun studiu aparte în majoritatea limbilor indo-europene; în condițiile în care interjecția din limba greacă veche și din limba latină nu a reprezentat obiectul unui studiu în sine, articolul va constitui o cercetare atentă a acestei părți de vorbire, cu scopul de a-i evidenția importanța, frecvența de utilizare, dar și valorile stilistice. La baza studiului stau comediiile, cele grecești, reprezentate de Aristofan, dar și cele latinești, reprezentate de Plaut. Articolul analizează interjecțiile primare – exclamațiile uzuale și onomatopeele.

Cuvinte-cheie: *interjecție, comedie, Aristofan, Plaut, exclamații.*

The Rhetoric of Decline and the Terminology of Crisis in Late Latin Breviaries

Our study examines the vocabulary of crisis employed by late Latin breviary authors—namely Sextus Aurelius Victor in *Historiae abbreviatae (De Caesaribus)*, Flavius Eutropius in *Breviarium ab Vrbe Condita*, Rufius Festus in *Breviarium rerum gestarum populi Romani*, and Pseudo-Aurelius Victor in *Epitome de Caesaribus*. Far from offering mere factual accounts, these works shape a historiographical discourse that reflects and interprets moments of historical and moral rupture. Lexical, rhetorical, and stylometric analysis highlights how these authors construct the notion of crisis through a specific vocabulary (*tempestas, clades, ruina, perturbatio, discrimen, calamitas, naufragium*), as well as through ideological oppositions between disorder and restoration, corruption and virtue. By comparing this terminology with that found in Christian historiography (Lactantius, Jerome, Orosius), the study reveals a shared sensitivity to phenomena of rupture and regeneration. The major difference lies in the interpretative lens: pagan sources emphasize a moral reading, while Christian works offer an explicitly theological one. Nonetheless, both perspectives resonate with a culture of decline conceived as a necessary prelude to a renewed imperial order.

Keywords: *Late Latin breviaries, terminology of crisis, rhetoric of decline, imperial historiography.*

Retorica declinului și terminologia crizei în breviatorii latini târzii

Studiul nostru examinează vocabularul crizei utilizat de breviatorii latini târzii, respectiv Sextus Aurelius Victor, în *Historiae abbreviatae (De Caesaribus)*, Flavius Eutropius, în *Breviarium ab Vrbe condita*, Rufius Festus, în *Breviarium rerum gestarum populi Romani*, și Pseudo-Aurelius Victor, în *Epitome de Caesaribus*. Depart de a se limita la o simplă expunere factuală, aceste lucrări configurează un discurs istoriografic ce reflectă și interpretează momentele de ruptură istorică și morală. Analiza lexicală, retorică și stilometrică evidențiază modul în care acești autori construiesc ideea de criză, respectiv prin intermediul unui vocabular specific (*tempestas, clades, ruina, perturbatio, discrimen, calamitas, naufragium*), dar și prin opoziții ideologice între dezordine și restaurare, corupție și virtute. Comparând această terminologie cu cea din istoriografia creștină (Lactantius, Hieronymus, Orosius), studiul evidențiază o sensibilitate comună față de fenomenele de ruptură și regenerare, diferența majoră fiind aceea că sursele păgâne accentuează interpretarea morală, pe când operele creștine pe cea teologică explicită; ambele orientări, însă, rezonază la o cultură a declinului conceput ca un preludiu necesar pentru o nouă ordine imperială.

Cuvinte-cheie: *Breviarii latine târzii, terminologia crizei, retorica declinului, istoriografie imperială.*

Maria ALDEA

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
maria.aldea@ubbcluj.ro

Recording the Event in the 18th Century: Ion Neculce

The present paper aims to investigate the way in which the narration of an event in the 18th century is set up. In this respect, based on a corpus composed by some textual sequences excerpted from Ion Neculce's work, I analyse, from a linguistic point of view (grammatical, semantic and pragmatic), the lexical units which organize the discourse.

Keywords: *event, lexical units, linguistic approach, the XVIIIth century, Ion Neculce.*

A consemna evenimentul în secolul al XVIII-lea: Ion Neculce

În lucrarea prezentă îmi propun să observ modul în care se construiește nararea unui eveniment în secolul al XVIII-lea. În acest sens, bazându-mă pe un corpus alcătuit din câteva secvențe textuale excerptate din scrierile lui Ion Neculce, voi analiza, din perspectivă lingvistică (gramaticală, semantică și pragmatică), unitățile lexicale ce structurează discursul.

Cuvinte-cheie: *eveniment, unități lexicale, analiză lingvistică, secolul XVIII, Ion Neculce.*

Florina-Maria BĂCILĂ

Universitatea de Vest din Timișoara
florina.bacila@e-uv.ro

On Negative Forms of Supine Found in Traian Dorz's Poetry

As a continuity and completion to previous approaches on negative forms of Supine in Traian Dorz's lyrical work, our paper aims at taking into consideration some other aspects regarding such grammatical constructions found in the poetry written by this Romanian contemporary writer. We will have in view some structures created with the prefix NE-, such as DE NESPUS, DE NEGRĂIT, DE NEDESCRIS, their syntactical roles and their semantical values, especially because they are involved in phrases that express the absolute superlative. Moreover, the adverbialisation of the negative Supine in reversed structures like NEGRĂIT DE, NESPUS DE involves expressing some gradual appreciations through which there are highlighted, simultaneously, the impossibility to verbalise the perception of meanings regarding the relation between God and man and the intensity of feelings during spiritual ascension. In fact, using these structures which condense an entire lyrical idea proves, once more, that studying the Grammar of a literary text is one of the most adequate ways for understanding the author's lyrical concept, his beliefs and life philosophy – in this case, his thoughts about Divinity and the relation between man and eternity.

Keywords: *supine, derivation, Grammar, Stylistics, mystical-religious poetry.*

Din nou despre formele negative de supin în poezia lui Traian Dorz

Continuând și completând abordări anterioare ale formelor negative de supin în lirica lui Traian Dorz, lucrarea noastră își propune să ia în discuție alte câteva aspecte referitoare la asemenea construcții gramaticale reperabile în opera poetică a acestui autor român contemporan. Vom avea în vedere anumite formații realizate cu prefixul NE-, cum sunt DE NESPUS, DE NEGRĂIT, DE NEDESCRIS, funcțiile sintactice și valorile lor semantice, mai ales că ele sunt implicate îndeosebi în sintagme ce redau, ca sens, superlativul absolut. Mai mult decât atât, procedeul de adverbializare a supinului negativ în structuri inversate de tipul NEGRĂIT DE, NESPUS DE presupune exprimarea unor aprecieri graduale prin care se evidențiază, concomitent, imposibilitatea de a verbaliza percepția semnificațiilor privitoare la relația omului cu Dumnezeu și intensitatea trăirilor pe calea ascensiunii spirituale. De altfel, utilizarea acestor formații care condensează o întreagă idee lirică dovedește, încă o dată, că studiul gramaticii textului literar constituie una dintre modalitățile cele mai adecvate pentru a înțelege crezul artistic al autorului, orientările și filozofia sa de viață – în cazul de față, concepția despre Divinitate și despre raporturile ființei umane cu perspectiva eternității.

Cuvinte-cheie: *supin, derivare, gramatică, stilistică, poezie mistico-religioasă.*

Oana BOC

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
o_boc@yahoo.com

Artificial Intelligence and The Crisis of Alterity: Between Mirroring, Simulation and Alienation

In today's era, marked increasingly by the emergence of artificial intelligence, the concept of *alterity* is undergoing a fundamental transformation. Artificial intelligence is not just about performing algorithmic tasks but simulates the presence of an "other" capable of conversation, emotional reaction and contextual adaptation. However, this simulation is not based on subjectivity or consciousness, but on a technologized, artificial modeling of human responses. Thus, AI constructs a simulated otherness, void of subjective content (identity) and intentionality. From a linguistic-philosophical perspective (Humboldt, Coseriu, Heidegger, Buber, etc.), the linguistic act presupposes a permanent openness to otherness, since the other is always a constitutive part of the common process of meaning-making. More specifically, in the linguistic act, there is no mere transmission of content from the speaker to the listener, and the listener is not the passive recipient of information; the linguistic act involves "a double cognitive productivity" (Trabant), a joint production of thought, through the assumption and internalization of the other's thought. Thus, individual subjectivity is constantly confronted with otherness, with the other, which is configured within its consciousness, through this process of joint creation of meaning. Alterity is thus implicitly a dimension of subjective consciousness, reiterating the synthesis between the subjective and the objective. But this authenticity of alterity is undermined by the new form of dialogical reporting proposed by artificial intelligence.

Thus, in this paper we aim to analyze the way in which AI simulates the presence of an "other", as well as the implications and risks that this simulation entails for our understanding of the authentic concept of alterity. AI does not simply reflect a crisis of alterity but requires a redefinition of paradigms and conceptual understandings.

Keywords: *alterity, artificial intelligence, linguistic act, meaning, subjectivity.*

Inteligența artificială și criza alterității: între oglindire, simulare și înstrăinare

În era actuală, marcată din ce în ce mai impetuos de emergența inteligenței artificiale, conceptul de *alteritate* cunoaște o transformare fundamentală. Inteligența artificială nu se rezumă doar la executarea unor sarcini algoritmice, ci simulează prezența unui *celălalt* capabil de conversație, de reacție emoțională și de adaptare contextuală. Însă, această simulare nu se bazează pe subiectivitate sau conștiință, ci pe o modelare tehnologizată, artificială a răspunsurilor umane. Astfel, IA construiește o alteritate simulată, vidă de conținut subiectiv (de identitate) și de intenționalitate. Din perspectivă lingvistico-filosofică (Humboldt, Coșeriu, Heidegger, Buber etc.), actul lingvistic presupune o permanentă deschidere spre alteritate, întrucât *celălalt* este mereu parte constitutivă a procesului comun de creare a sensului. Mai exact, în actul lingvistic nu se produce o simplă transmitere a unui conținut de la vorbitor la ascultător, iar ascultătorul nu este cel care primește pasiv o informație, ci actul lingvistic presupune „o dublă productivitate cognitivă” (Trabant), o producere comună a gândirii, printr-o asumare și o interiorizare a gândirii celuilalt. Astfel, subiectivitatea individuală este în permanență confruntată cu alteritatea, cu *celălalt*, care se configurează în interiorul conștiinței sale, prin acest proces de creare comună a sensului. Așadar, alteritatea reprezintă implicit o dimensiune a conștiinței subiective, reiterând sinteza dintre subiectiv și obiectiv. Însă această autenticitate a alterității este subminată de noua formă de raportare dialogică propusă de inteligența artificială. Astfel, în această comunicare ne propunem să analizăm modul în care IA simulează prezența unui „celălalt”, precum și implicațiile și riscurile pe care această simulare le determină în înțelegerea conceptului autentic de alteritate. IA nu reflectă doar o criză a alterității, ci impune o redefinire a paradigmatelor și a accepțiunilor conceptuale.

Cuvinte-cheie: *alteritate, inteligența artificială, act lingvistic, sens, subiectivitate.*

Eugenia BOJOGA

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
eugenia.bojoga@gmail.com

The Post-War Crisis in Romanian Linguistics

After World War II, especially since 1947, the communist regime will be established in Romania. The impact of the new regime was manifested at all levels: political, social, economic, scientific, and cultural. The new proletarian ideology brought a certain “canon” into literature (*Proletkult*) and linguistics. In general, the cultural sciences or humanities were the most affected, because they were forced to adapt to the new political regime. In the field of linguistics, this “new” paradigm meant the imposition of a Soviet-type model of science. More precisely, first, our field will be invaded by the “new theory of language”,

developed by N. Ja. Marr, then, starting in 1950, when I. V. Stalin will publish the article *Marxism and the Problems of Linguistics*, by Stalinist linguistics, which led to a deep crisis in the science of language in Romania. The great Romanian linguists are dismissed from their chairs (S. Pușcariu, Al. Rosetti, etc.), interwar linguistics journals are banned (e.g., „Dacoromania”), and the research topic was adapted to the new regime (through the appearance of publications such as the journal „Cum vorbim”). In our presentation we will address the crisis of the period 1947-1953, the “darkest” in the history of Romanian linguistics, and we will demonstrate what the consequences of the political servitude of a humanities science can be.

Keywords: *crisis in linguistics, Marr, Stalin, Marxism, proletarian ideology.*

Criza postbelică din lingvistica românească

După cel de-Al II-lea Război Mondial, mai ales începând cu anul 1947, în România se va instaura regimul comunist. Impactul noului regim s-a manifestat la toate nivelurile: politic, social, economic, științific și cultural. Noua ideologie proletară aducea un anumit „canon” în literatură (Proletkultul) și în lingvistică. În general, științele culturii sau umanităților au fost cele mai afectate, deoarece au fost obligate să se adapteze noului regim politic. În domeniul lingvisticii, această „nouă” paradigmă a însemnat impunerea unui model de știință de tip sovietic. Mai precis, domeniul nostru va fi invadat mai întâi de „noua teorie a limbii”, elaborată de N. Ja. Marr, apoi, începând cu anul 1950, când I. V. Stalin va publica articolul *Marxismul și problemele lingvisticii*, de lingvistica stalinistă, ceea ce a condus la o criză profundă în știința limbii din România. Marii lingviști români sunt destituiți de la catedre (S. Pușcariu, Al. Rosetti ș.a.), revistele de lingvistică interbelice sunt interzise (de ex., „Dacoromania”), iar tematica de cercetare a fost adaptată noului regim (prin apariția unor publicații de genul rev. „Cum vorbim”). În prezentarea noastră ne vom referi la criza din perioada anilor 1947-1953, cea mai „neagră” din istoria lingvisticii românești, și vom demonstra care pot fi consecințele aservirii politice a unei științe umaniste.

Cuvinte-cheie: *criza în lingvistică, Marr, Stalin, marxism, ideologia proletară.*

Mirela-Ioana BORCHIN-DORCESCU

Universitatea de Vest din Timișoara
mirela.borchin@e-uvt.ro

Sectio aurea in the Romanian poetry

The presence of the famous *sectio aurea* has guaranteed, for millennia, the perfection of an artistic work. It is numerically confirmed by Phi, an irrational number, determined by Euclid, with the value 1.61803... The introduction of a calculation formula for verifying the occurrence of the golden section in poetry, sound art, such as music, focuses on the evaluation of rhythm, apparently, on prosody. But things are not so simple. In order for the results of the investigation not to be random and inconclusive, the analysis of prosody must be correlated with the semantic and stylistic research of the text. In the work entitled *The Golden Section in Romanian Poetry*, this research tool is first applied to some masterpieces of Romanian literature, belonging to Mihai Eminescu (*Luceafărul*, *La steaua*,

Sonnet III, Ode – in ancient meter, etc.), George Bacovia (*Plumb, Lacustră, Amurg violet, etc.*) and Lucian Blaga (*Izvorul, Greierușa, Lumina raiului, În lan, Izvorul nopții, etc.*). Since the numerical results were very close to Phi, and the semantic and stylistic considerations highlighted profound and original poetic messages, we deduced that the golden section indicates not only the existence of an ideal proportion, but also the status of a poem as a masterpiece. A masterpiece must prove excellence at all constitutive levels, a principle that we have followed, in support of our demonstration in favor of admitting the golden section as a criterion for validating artistic value. This criterion is not infallible, but prestigious, it has the rigor and accuracy of a mathematical determination. It is very useful, moreover, for treating the literary work from an axiological point of view. In order to strengthen our argument, we expanded the evidence, interpreting from this perspective recent poems, whose quality as masterpieces was not pre-established. Detecting the golden section with our own method, we certified the aesthetic value of some poems chosen from the works of contemporary Romanian poets (Eugen Dorcescu, Șerban Foarță and Nicolae Turtureanu).

Keywords: *golden section, golden number, poetry, rhythm, value.*

Secțiunea de aur în poezia românească

Prezența celebrei *sectio aurea* garantează, de milenii încoace, perfecțiunea unei opere artistice. Ea este confirmată numeric de Phi, număr irațional, determinat de Euclid, cu valoarea 1,61803... Introducerea unei formule de calcul pentru verificarea ocurenței secțiunii de aur în poezie, artă sonoră, precum muzica, se axează pe evaluarea ritmului, aparent, pe prozodie. Dar lucrurile nu sunt atât de simple. Pentru ca rezultatele investigației să nu fie aleatorii și neconcludente, investigația prozodiei trebuie corelată cu cercetarea semantică și stilistică a textului. În lucrarea intitulată *Secțiunea de aur în poezia românească* se aplică mai întâi acest instrument de cercetare unor capodopere ale literaturii române, aparținându-le lui Mihai Eminescu (*Luceafărul, La steaua, Sonet III, Odă – în metru antic etc.*), George Bacovia (*Plumb, Lacustră, Amurg violet etc.*) și Lucian Blaga (*Izvorul, Greierușa, Lumina raiului, În lan, Izvorul nopții etc.*). Întrucât rezultatele numerice au fost foarte apropiate de Phi, iar considerațiile de natură semantică și stilistică au evidențiat mesaje poetice profunde și originale, am dedus că numărul de aur indică nu doar existența unei proporții ideale, ci și statutul de capodoperă al unui poem. O capodoperă trebuie să probeze excelența la toate nivelele constitutive, principiu pe care ne-am străduit să-l urmărim, în sprijinul demonstrației noastre în favoarea admiterii secțiunii de aur drept criteriu de validare a valorii artistice. Acest criteriu nu este infailibil, dar prestigios, are rigoarea și exactitudinea unei determinări matematice, foarte utile, de altfel, pentru tratarea operei literare din punct de vedere axiologic. Pentru a ne consolida argumentația, am extins probele, interpretând din această perspectivă și poeme recente, a căror calitate de capodoperă nu era prestabilită. Depistând secțiunea de aur cu propria metodă, am certificat valoarea estetică a unor poeme alese din operele poetilor români contemporani (Eugen Dorcescu, Șerban Foarță și Nicolae Turtureanu).

Cuvinte-cheie: *secțiune de aur, număr de aur, poezie, ritm, valoare.*

The Memory of Today's Consumer: from DOOM₂ to DOOM₃

We aim at following some new vocabulary items included in DOOM₃, as well as lexical elements which are articles in DOOM₂, but have undergone formal changes when included in DOOM₃. We will also make some observations regarding *doom.lingv.ro*, a platform which enables access to DOOM₃. The reader is informed that the online version of DOOM₃ does not differ significantly from the printed version (see <https://doom.lingv.ro/>); nonetheless, some comments need to be made. We confront the usage and the norm (also historically speaking) as we follow online contexts and carefully skim through the pages of DOOM₂ and DOOM₃.

Keywords: *DOOM₂, DOOM₃, usage, norm, context.*

Memoria lingvistică a consumatorului de azi: de la DOOM₂ la DOOM₃ (II)

Ne propunem să urmărim câteva dintre elemente noi din DOOM₃, precum și elemente lexicale care sunt articole de dicționar în DOOM₂, dar au suferit schimbări de ordin formal odată cu includerea în DOOM₃. Vom face și câteva observații cu privire la platforma *doom.lingv.ro*, în privința căreia cititorii sunt avertizați: „variante online diferă de cea tipărită în privința convențiilor de redactare a unor cuvinte, dar aceste intervenții nu afectează în niciun fel normarea cuvintelor” (v. <https://doom.lingv.ro/>). În esență, vom urmări comportamentul în flexiune a unor lexeme precum: *blog, vlog, brunch, hub, start-up* ș.a., precum și actualizarea lor în contexte întâlnite în mediul online: site-uri de știri, bloguri, textele unor reclame. Confruntăm uzul și norma, într-un periplu comparativ prin spațiul online și prin paginile edițiilor a II-a și a III-a a DOOM. Am încercat să grupăm termenii pe care îi urmărim în categorii precum: (*obiceiuri*) *media, trai zilnic vs lifestyle*.

Cuvinte-cheie: *DOOM₂, DOOM₃, uz, normă, context.*

Lexical and Semantic Geometrizations in Mircea Cărtărescu's Novel *Solenoid*

The present work, entitled *Lexical and Semantic Geometrizations in Mircea Cărtărescu's novel Solenoid*, is part of a series of studies that I have dedicated, in recent years, to the language used by the Romanian writer in his novels. Excerpted from various fields (medicine, physics, chemistry, mathematics, philosophy, botany, psychology, etc.), the lexis reveals the mental architecture or system of a complex thought, indicates and justifies a certain level of knowledge, or establishes, with an original syntagma favored by the author, the „cenotaph of language”. Between the dominant lexis of hypernyms and the universe of all adjacent lexical units, derived from the former, inescapable and sophisticated semantic networks can be observed in light of specific analyses. These imply extensive lexical and semantic geometrizations, worthy of being transferred

towards the other works of this 1980s novelist, a likely Nobel candidate. The textual synapses, the nervature of the phrasing, and the anatomy of the entire novelistic structure, all the details that stand out, nuances of a conceptual scaffolding, testify of the commitment and vastness of his literary undertaking. Cărtărescu's lexis, and not only that of the novel *Solenoid*, organizes itself into formations, like a living organism. The labyrinth of thought has as its reflex the textual gear. Following the principle of Russian dolls or fractal reduplication, the employed lexis reveals the subsidiary presence of mathematical formulas for capturing meaning. The corpus examined in this paper comprises approximately fifty units belonging to the neological register, primarily referring to the category of loanwords from the French language. Cărtărescu's style, eminently literary, flamboyant, and infused with visionary fervor, is meant to overcome the comfort of monotonous readings, to reshape the concept of novel and, by extension, of literature.

Keywords: *Solenoid, lexis, semantics, geometrization, style.*

Geometrizări lexicale și semantice în romanul *Solenoid* de Mircea Cărtărescu

Lucrarea de față, intitulată *Geometrizări lexicale și semantice în romanul **Solenoid** de Mircea Cărtărescu*, face parte dintr-o suită de studii pe care le-am dedicat, în ultimii ani, limbajului utilizat de scriitorul român în romanele sale. Excerptat din varii domenii (medicină, fizică, chimie, matematică, filosofie, botanică, psihologie etc.), lexicul dă seama despre arhitectura mentală sau sistemul unei gândiri complexe, indică și motivează un anumit nivel de cunoaștere ori instaurează, cu o sintagmă inedită, preferată de autor, „cenotaful limbajului”. Între lexicul dominant, al hiperonimelor, și universul tuturor unităților lexicului adiacent, derivat din primul, pot fi observate, în lumina analizelor punctuale, incontestabile și sofisticate rețele semantice. Acestea presupun geometrizări lexicale și semantice de anvergură, demne de a fi transferate și înspre celelalte romane ale nobelizabilului prozator optzecist. Sinapsele textuale, nervurile frazării și anatomia întregului romanesc, toate detaliile care ies în exergă, nuanțe ale unui eșafodaj ideatic, vorbesc despre angajamentul și amploarea literaturii sale. Lexicul cărtărescian, și nu doar cel din romanul *Solenoid*, se organizează-n formațiuni, asemenea unui organism viu. Labirintul gândirii are ca reflex angrenajul textual. După principiul pupei ruse sau al reduplicării fractalice, lexicul vehiculat denotă prezența, în subsidiar, a unor formule matematice de captare a sensului. Corpusul analizat în această lucrare cuprinde aproximativ cincizeci de unități care fac parte din registrul neologic, trimițând mai cu seamă la categoria împrumuturilor din limba franceză. Stilul cărtărescian, eminamente livresc, epatant, dublat de vizionarism, e menit să înfrângă comoditatea lecturilor uniforme, să remodeleze conceptul de roman și, prin extensie, de literatură.

Cuvinte-cheie: *Solenoid, lexic, semantică, geometrizare, stil.*

The Lexicon of Crisis in Colette's Prose: Between Silence and Revelation. Case Study: *The Vagabond and Duo*

This paper analyzes how Sidonie-Gabrielle Colette constructs a rhetoric of inner crisis through a subtle, sensorial, and deeply expressive language, in which words become vehicles for psychological tension and emotional transformation. At the heart of this research lie two of the author's essential novels – *The Vagabond* and *Duo*, in their Romanian translations –, where crisis is explored from two complementary perspectives: the identity emancipation of the female subject and the unraveling of intimacy within the conjugal relationship. The study aims to identify and interpret recurrent lexical fields associated with silence, hesitation, misunderstanding, and the process of inner metamorphosis. Silence is not treated as a mere absence of discourse, but as a form of psychological intensity, where words are lacking because emotional reality surpasses them. At the same time, moments of personal revelation are marked by a reconfiguration of the lexical register, through a clarification or concentration of expression. The analysis will highlight how vocabulary is organized around states of crisis and moments of revelation, from both semantic and stylistic perspectives. The study will thus trace how variations in lexical intensity reflect the emotional and psychological dynamics of the characters. The ultimate aim of this research is to demonstrate that, in Colette's prose, crisis functions not only as a recurring theme, but rather as a linguistic effect produced through a subtle mapping of words – an expressive network in which lexical presences and absences become indicators of a profound process of inner transformation.

Keywords: *Colette, The Vagabond, Duo, crisis, lexical field.*

Lexicul crizei în proza lui Colette: între tăcere și revelație. Studiu de caz: *Hoinara și Duo*

Lucrarea de față își propune să analizeze modul în care Sidonie-Gabrielle Colette construiește o retorică a crizei interioare printr-un limbaj subtil, senzorial și profund expresiv, în care cuvintele devin vehicule ale tensiunii psihologice și ale transformării afective. În centrul acestei cercetări se află două dintre romanele esențiale ale autoarei – *Hoinara* și *Duo*, în versiune românească –, în care criza este explorată din două perspective complementare: emanciparea identitară a subiectului feminin și destrămarea intimității în cadrul conjugal. Demersul vizează, în mod special, identificarea și interpretarea câmpurilor lexicale recurente, asociate cu tăcerea, ezitarea, neînțelegerea și procesul de metamorfoză interioară. Tăcerea nu este tratată ca o simplă absență a discursului, ci ca o formă de intensitate psihologică, în care cuvintele lipsesc, deoarece realitatea emoțională le depășește. Totodată, momentele de revelație personală sunt marcate de o reconfigurare a registrului lexical, prin clarificarea sau concentrarea expresiei. În acest cadru se va evidenția modul în care lexicul se organizează în jurul stărilor de criză și al momentelor de revelație, într-o dublă perspectivă: semantică și stilistică. Se va urmări, așadar, felul în care variațiile de intensitate lexicală reflectă dinamica afectivă și psihologică a personajelor. Scopul final al acestei cercetări este de a demonstra că, în proza lui Colette, criza nu funcționează doar ca tematică recurentă, ci ca efect de limbaj realizat printr-o cartografiere subtilă a cuvintelor – o rețea expresivă, în

care prezențele și absențele lexicale devin indici ai unui proces profund de transformare interioară.

Cuvinte-cheie: *Colette, Hoinara, Duo, criză, câmp lexical.*

Alina-Paula NEAMȚU
Universitatea din Oradea
paula_nemtut@yahoo.com

The Expressiveness of Non-finite Verbal Forms in Nichita Stănescu's Poetry

An innovator of lyrical discourse, Nichita Stănescu challenges the limits of the word, modeling it in novel patterns, reinventing lexemes and often modifying the semantic-syntactic regime of the verb. It is worth noting the use of the verbal Gerund, many times in suggestive accumulations, full of tension, other times with adjectival value, in unusual associations. Nominal phrases with multiple gerundival adjuncts have a complex structure, realized by paratactic or copulative coordination. The attributive Gerunds in the titles of some of his poems are also worth considering, such non-personal forms having a dynamic, actional character, since they imply the isolation of a moment or the highlighting of a picture from a descriptive perspective. Stănescu frequently resorts to associative Gerunds with an additional predicative function, doubled by various circumstantial values. The “false” Participles with negative semantics are also significant. Impressive are the combinations of Gerunds and Participles, especially when the poet resorts to atypical adjectivizations. There are spectacular conversions of non-personal Infinitive forms through autonomy/ into metalanguage (through graphical converters), in explanatory contexts or in aphorism-like gnomic constructions. Using the Gerund and the Infinitive in particular, Stănescu illustrates the stylistic valences of repetition (antanaclasis, chiasmus, epiphora, polyptoton, etc.). Some Participles appear in nominal phrases with an increased level of expressivity, as they are the result of a semantic mismatch of terms. The purpose of this paper is to capture the various contexts in which the non-finites reveal their expressive potential in Nichita Stănescu's poetry and to supply an inventory of the main types of conversions in which they are involved.

Keywords: *non-finite verbal forms, stylistic values, conversion, Gerund, false Participles.*

Expresivitatea formelor verbale nepersonale în lirica stănesciană

Novator al discursului liric, Nichita Stănescu provoacă limitele cuvântului, modelându-l în tipare inedite, reinventând lexeme și modificând adesea regimul semantico-sintactic al verbului. Este de remarcat utilizarea gerunziului verbal, de nenumărate ori în acumulări sugestive, pline de tensiune, alături de valoare adjectivală, în asocieri insolite. Grupurile nominale cu adjuncti gerunziales multipli au o structură complexă, realizată prin coordonare paratactică ori copulativă. De luat în considerare sunt și gerunziile atributive din titlurile-sintagmă ale unor poezii stănesciene, asemenea forme nepersonale având caracter dinamic, acțional, deoarece ele presupun izolarea unui moment sau evidențierea unui tablou din perspectivă descriptivă. Stănescu apelează frecvent la gerunzii de tip asociativ cu funcție de predicativ suplimentar, dublate de valori circumstanțiale diverse. „Falsele” participii cu semantică negativă au și ele o ocurență semnificativă.

Impresionante sunt combinațiile dintre gerunzii și participii, mai ales atunci când poetul apelează la adjectivizări atipice. Apar conversiuni spectaculoase ale formelor nepersonale de infinitiv prin autonomie/ în metalimbaj (prin convertori de natură grafică), în contexte de tip explicativ ori în construcții gnomice, similare unor aforisme. Cu ajutorul mai ales al gerunziului și al infinitivului, Stănescu ilustrează valențele stilistice ale repetiției (antanaclază, chiasm, epiforă, poliptoton etc.). Anumite participii apar în sintagme nominale cu un nivel sporit de expresivitate, întrucât sunt rezultatul unei inadecvări semantice de termeni. Scopul prezentei lucrări este acela de a surprinde variatele contexte în care formele verbale nepersonale își dezvăluie potențialul expresiv în lirica stănesciană și de a inventaria principalele tipuri de conversiuni în care ele sunt antrenate.

Cuvinte-cheie: *forme nepersonale, valențe stilistice, conversiune, gerunziu, false participii.*

Costinel-Iulian PARTENIE

Universitatea de Vest din Timișoara
costinel.partenie95@e-uvt.ro

Spaces in Crisis – Mapping *Priveliști* of Benjamin Fundoianu

The consecration of the poet Benjamin Fundoianu in Romanian literature is due to the volume *Priveliști*, published in 1930, which, as the subtitle indicates, includes texts written between 1917 and 1923 – the years prior to his departure for France. His interest in his native places, and not only those, is reflected in the way he mapped the toposes of childhood, rendering them as emotional reconstructions. As the poet himself stated in the preface to the volume, “nothing that constituted the raw material of this lyricism existed in reality anymore,” a reality irreversibly altered by the First World War, which had destroyed it. Through his poetry, the poet reconstituted these toposes, marked by crisis, as they represented for Benjamin Fundoianu a refuge — a return to the patriarchal space of childhood, a microcosm that neither the passage of time nor human intervention could destroy. In this article, we will present the variations that space undergoes in the volume *Priveliști*, and the way in which Benjamin Fundoianu managed to faithfully convey his vision of these poetically transposed places. Through innovative literary techniques, space is captured from multiple angles, allowing us to construct a complex image of it. Thus, through the literary devices he employed, Benjamin Fundoianu succeeded in transcending temporal boundaries and reconstituting a world that had already vanished by the time *Priveliști* was created.

Keywords: *Benjamin Fundoianu, Priveliști, topos, crisis, creation.*

Spații în criză – cartografierea *Priveliștilor* lui Benjamin Fundoianu

Consacrarea în literatura română a poetului Benjamin Fundoianu se datorează volumului *Priveliști*, publicat în 1930, dar care, așa cum precizează subtitlul, include textele din perioada 1917-1923, anii de dinaintea plecării sale în Franța. Interesul pentru locurile natale și nu numai se reflectă în felul în care a cartografiat toposurile copilăriei, redându-le sub forma unor reconstituiri afective căci, după cum afirma însuși poetul în prefața

volumului, „nimic din ceea ce constituia materia primă a acestui lirism nu mai exista în realitate”, o realitate afectată de Primul Război Mondial care a distrus-o iremediabil. Prin poezia sa, poetul a reconstituit aceste toposuri aflate sub semnul crizei, căci ele însemnau, pentru omul Benjamin Fundoianu, un refugiu, o reîntoarcere la spațiul patriarhal al copilăriei, un microcosmos pe care nici trecerea timpului, nici mâna omului nu l-au putut distruge. În articolul de față, vom prezenta variațiile pe care le cunoaște spațiul în volumul *Privești* și felul în care Benjamin Fundoianu a reușit să redea cât mai fidel viziunea asupra locurilor transpuse poetic. Prin tehnici literare inovatoare, spațiul este surprins din diverse unghiuri, permițându-ne să ne proiectăm o imagine cât mai complexă a acestora. Astfel, prin mijloacele literare utilizate, poetul Benjamin Fundoianu a reușit să depășească limitele temporalității și să reconstituie o lume dispărută deja în momentul creării *Priveștilor*.

Cuvinte-cheie: *Benjamin Fundoianu, Privești, topos, criză, creație.*

Anamaria-Bianca TONȚ
Universitatea din Oradea
teusdea_bianca92@yahoo.com

The Variation -esc/-ø at Present Indicative of 4th Conjugation Romanian Verbs. A Normative Analysis based on DOOM₃ (The Orthographic, Orthoepic and Morphologic Dictionary of the Romanian Language)

This paper aims to investigate the conjugation tendencies of fourth-conjugation verbs in contemporary Romanian, focusing on establishing the proportions between verbs that use the augment -esc (weak present), those that conjugate without the augment (strong present), and those that display variation between the two patterns. Based on an inventory of 726 verbs extracted from DOOM₃, the analysis identifies clear markers in line with the current linguistic standard: 509 verbs use the augment -esc, 188 verbs conjugate without the augment, and 30 verbs show variation between the two forms. The purpose of this study is not only to detect current flexional trends but also to formulate coherent and systematic lists, aligned with recent normative codifications. The research examines in detail the morphological behavior of verbs based on their infinitive endings (-ui, -ăi, -âi, -ări, -ăni) and tracks how these forms either conform to or deviate from traditional paradigms. By combining quantitative analysis with normative observations, the study contributes to refining the classification of fourth-conjugation verbs and enhancing the understanding of morphological evolution processes in contemporary Romanian.

Keywords: *verbal inflection, fourth conjugation, morphological variation, augment -esc, DOOM₃.*

Variația esc/-ø la indicativul prezent al verbelor românești de conjugarea a IV-a: analiză normativă pe baza DOOM₃

Lucrarea de față își propune să investigheze tendința de conjugare a verbelor de conjugarea a IV-a în limba română contemporană, având ca obiectiv stabilirea proporțiilor între verbele care utilizează augmentul -esc (prezent slab), cele care se

conjugă fără augment (prezent tare) și cele care manifestă variație între cele două tipare. Pe baza inventarierii a 726 de verbe extrase din DOOM3, analiza stabilește repere clare în conformitate cu norma actuală: 509 verbe folosesc augmentul *-esc*, 188 verbe se conjugă fără augment, iar 30 de verbe prezintă variație între cele două forme. Demersul are drept scop nu doar identificarea tendințelor actuale de flexiune, ci și formularea unor liste coerente și sistematice, conforme cu uzul și standardizarea normativă recentă. Studiul examinează în detaliu comportamentul morfologic al verbelor în funcție de terminațiile lor la infinitiv (*-ui*, *-ăi*, *-âi*, *-ări*, *-ăni*) și urmărește modul în care acestea se aliniază sau se îndepărtează de paradigmele tradiționale. Prin coroborarea analizei cantitative cu observațiile de ordin normativ, lucrarea aduce o contribuție la rafinarea clasificării verbelor de conjugarea a IV-a și la o mai bună înțelegere a proceselor de evoluție morfologică din limba română actuală.

Cuvinte-cheie: *flexiune verbală, conjugarea a IV-a, variație morfologică, augmentul -esc, DOOM3.*

George Bogdan ȚĂRA

Universitatea de Vest din Timișoara
bogdan.tara@e-uvv.ro

Crisis, Norm and Progress in Language

Starting from these three notions and the idea that a language dies when it ceases to evolve naturally (E. Coșeriu), our paper aims to reflect on the dynamics of language from the perspective of those who propose models for its evolution. At the end of the 18th century and the beginning of the 19th century, the representatives of Școala Ardeleană, observing the "damage to their own language", the state of "barbarism" and decline into which its speakers had fallen, developed normative works aimed to "perfection" the mother tongue into an ideal and exemplary language model. In their view, the grammatical norm, although restrictive, is not a form of blocking the evolution of language, but rather an instrument for modernizing it according to the model of European languages of culture.

Our approach aims to observe how language standardization leads to its development through the creation of a linguistic consciousness among speakers.

Keywords: *crisis, grammatical norm, language dynamics, Școala Ardeleană, linguistic consciousness.*

Criză, normă și progres în limbă

Plecând de la aceste trei noțiuni și de la ideea că o limbă moare atunci când încetează să evolueze în mod natural (E. Coșeriu), comunicarea noastră își propune o reflecție asupra dinamicii limbii din perspectiva celor care propun modele de evoluție a acesteia. La sfârșitul secolului al XVIII-lea și la începutul celui de-al XIX-lea, reprezentanții Școlii Ardelene constatând „vătămarea propriei limbi”, starea de „barbarie” și înapoiere în care au ajuns vorbitorii ei, elaborează lucrări normative, care să conducă la „desăvârșirea” limbii materne, la un model de limbă ideal și exemplar. În concepția lor, norma gramaticală, deși restrictivă, nu este o formă de blocare a evoluției limbii, ci, dimpotrivă,

un instrument de modernizare a ei după modelul limbilor de cultură europene. Demersul nostru își propune să observe modul în care normarea limbii conduce la dezvoltarea acesteia prin crearea unei conștiințe lingvistice a vorbitorilor.

Cuvinte-cheie: *criză, normă gramaticală, dinamica limbii, Școala Ardeleană, conștiință lingvistică.*

Laurențiu-Mădălin ARDELEAN

Școala Gimnazială Poieni, Cluj

laurentiu.ardelean@scoipoieni.ro

Reading Patterns. Linguistic Decoding and Comprehension

The presentation has a theoretical component and is centered around reading models, organized hierarchically, which concern the development of reading skills up to the 8th grade, depending on the students' level of proficiency. Reading competence represents, in the current educational context, one of the most important components of the formation of an educated student. Its foundations begin in the first cycle of education, preschool, when children begin to recognize letters. Its development is almost permanent, as, throughout life, the speaker's linguistic system constantly adapts the structures of the literary language, enriches them through reading, through various cultural contacts or through the living environments to which he is exposed, and changes depending on the level of education he reaches. In this sense, we will follow several reading models, strategically selected, from simple to complex, for a valuable synthesis of the steps necessary to form a good relationship between text and reader. Regarding decoding, it becomes relevant thanks to its necessity in the process of linguistic and, later, textual comprehension, since, by the 5th grade, this process must already be formed and completed. Therefore, we will only make a few references to decoding, as part of the simple reading model, and, where there are situations of students having problems identifying letters/sound complexes, some observed aspects will be detailed.

Keywords: *model, reading, understanding, competence, putting to good use.*

Modele de lectură. Decodarea și comprehensiunea lingvistică

Prezentarea are o componentă de factură teoretică și se coagulează în jurul unor modele de lectură, organizate ierarhic, care privesc dezvoltarea competenței lectorale până în clasa a VIII-a, în funcție de nivelul de competență al elevilor. Competența lectorală reprezintă, în contextul educațional actual, una dintre cele mai importante componente ale formării unui elev educat. Bazele acesteia încep încă din primul ciclu de învățământ, cel preșcolar, când copiii încep să recunoască literele. Dezvoltarea acesteia este aproape permanentă, întrucât, de-a lungul vieții, sistemul lingvistic al vorbitorului își adaptează constant structurile limbii literare, le îmbogățește prin lectură, prin contacte culturale diverse ori prin mediile de viață la care este expus și se modifică în funcție de nivelul de educație la care ajunge. În acest sens, vom urmări câteva modele de lectură, selectate strategic, de la simplu spre complex, pentru o sintetizare valorică a treptelor de parcurs, necesare în vederea formării unei bune relații între text și cititor. În ceea ce privește decodarea, ea devine relevantă grație necesității acesteia în procesul comprehensiunii lingvistice și, mai apoi, textuale, întrucât, până în clasa a V-a, acest procedeu trebuie să fie deja format și încheiat. Prin urmare, vom face numai câteva referiri la decodare, ca parte a modelului simplu de lectură și, acolo unde există situații de elevi care au probleme de identificare a literelor/complexului sonor, se vor detalia unele aspecte observate.

Cuvinte-cheie: *model, lectură, înțelegere, competență, valorificare.*

Diana BOC-SÎNMĂRGIȚAN

Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara
boc.sinmarghitan.diana@umft.ro

From Crisis to Epicrisis: An X-Ray of Teaching Romanian as a Foreign Language

Learning Romanian as a foreign language for medical students involves a complex process, often marked by challenges not only of a linguistic nature but also emotional and cultural. This article proposes a procedural metaphor – from “crisis” to “epicrisis” – to describe the formative journey of the international learner, from the initial moment of confrontation with the language to linguistic and cultural integration. The analysis is supported by current pedagogical perspectives in foreign language teaching and includes methodological suggestions for an empathetic and reflective teaching approach, tailored to the specific needs of the target audience. Particular emphasis is placed on the role of intercultural dialogue in the learning process, especially through extracurricular activities designed to facilitate authentic contact with the Romanian language and culture and to support the development of communicative competence in a relational and integrative framework.

Keywords: *Romanian, Foreign language, Didactics, Linguistic integration, Intercultural dialogue.*

De la criză la epicriză. O radiografie a predării românei ca limbă străină

Învățarea limbii române ca limbă străină pentru studenții mediciniști presupune un parcurs complex, adesea marcat de dificultăți nu doar lingvistice, ci și de natură afectivă și culturală. Acest articol propune o metaforă procesuală – de la „criză” la „epicriză” – pentru a descrie traseul formativ al cursantului internațional, din momentul inițial al confruntării cu limba până la integrarea lingvistică și culturală. Analiza este susținută de perspective pedagogice actuale din didactica limbilor străine și include sugestii metodologice pentru o predare empatică și reflexivă, adaptată la nevoile specifice ale publicului-țintă. Un accent deosebit este pus pe rolul dialogului intercultural în procesul de învățare, în special prin activități extracurriculare menite să faciliteze contactul autentic cu limba și cultura română și să sprijine dezvoltarea competenței comunicative într-un cadru relațional și integrativ.

Cuvinte-cheie: *română, limbă străină, didactică, integrare lingvistică, dialog intercultural.*

Difficulties in Recognising the Gender of Nouns in Learning Romanian as a Second Language

This approach aims to present some recurrent errors in recognising the gender of nouns by foreign students learning Romanian as a second language, as well as to propose some strategies and activities to eliminate and to prevent these confusions. The theoretical premises of this approach are provided by studies on the concept of interlanguage, developed by Larry Selinker to define a personal linguistic microsystem, intermediate between L1 and L2, with specific deviations from accepted norms and with its own rules of operation. This theoretical framework is associated with error analysis, especially at the morphosyntactic level, but also with the contrastive analysis of the mechanisms for identifying the gender of nouns in Romanian, in comparison with the corresponding ones in the native language of the students or in other languages they know, in the case that these mechanisms exist in these language systems. Mastering these mechanisms is more difficult in situations in which grammatical gender oppositions are reduced to the masculine/feminine pair or in the absence of the gender category in some of these linguistic systems. Starting from a corpus of discursive productions offered by students from the Preparatory Year, there were selected some structures and contexts that include recurrent errors in identifying the gender according to the specific number, case and determination inflectional patterns that are associated with each grammatical gender in the Romanian language. The diagnosis of frequent errors in establishing the gender of nouns from authentic interlanguage extracts is correlated in this approach with proposals for appropriate teaching strategies and activities for achieving the awareness and the correction of these deviations, facilitating the appropriate assimilation of the gender category of nouns in learning Romanian as a second language.

Keywords: *Romanian as a second language, contrastive analysis, error analysis, interlanguage, gender of the nouns.*

Dificultăți în recunoașterea genului substantivelor în învățarea românei ca L2

Acest demers propune semnalarea unor erori recurente în recunoașterea genului substantivelor de către studenții străini care învață limba română ca L2, precum și propunerea unor strategii și activități de remediere și de prevenire a acestor confuzii. Premisele teoretice ale acestui demers sunt oferite de studiile referitoare la conceptul de interlimbă, dezvoltat de Larry Selinker pentru a defini un microsistem lingvistic personal, intermediar între L1 și L2, cu abateri specifice de la normele acceptate și cu reguli proprii de funcționare. Acest cadru teoretic este completat, în plan metodologic, prin recursul la analiza erorilor, în special la nivel morfosintactic, dar și la analiza contrastivă a mecanismelor de identificare a genului substantivelor în limba română, în oglindă cu cele corespunzătoare din limba maternă a studenților sau din alte limbi cunoscute de aceștia, în măsura în care aceste mecanisme există. Stăpânirea acestor mecanisme este mai dificilă în condițiile în care opozițiile de gen gramatical sunt restrânse la perechea masculin/ feminin sau în absența categoriei genului în unele dintre aceste sisteme lingvistice. Am selectat, pornind de la un corpus de producții discursive ale studenților de la Anul Pregătitor, o serie de structuri și contexte care conțin erori recurente în identificarea genului în funcție de modelele flexionare de număr, caz și determinare

specifice care sunt asociate fiecărui gen gramatical din limba română. Diagnoza erorilor frecvente în stabilirea genului substantivelor din extrase autentice de interlimbă este corelată în acest demers cu propuneri de strategii și activități didactice adecvate pentru conștientizarea și corectarea acestor abateri, facilitând asimilarea eficientă a categoriei genului substantivelor în învățarea limbii române ca L2.

Cuvinte-cheie: *româna ca L2, analiză contrastivă, analiza erorilor, interlimbă, genul substantivelor.*

Ioana MARIAN

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
ioana.marian@gmail.com

Romanian Language Dynamics in the British Diaspora: From Digital Conversation to Classroom

This study analyzes the use of the Romanian language within Facebook groups created by Romanians living in the United Kingdom, focusing on the impact of digital linguistic phenomena on the teaching and learning of Romanian in the diaspora. In a context marked by constant exposure to English and multiple cultural influences, the Romanian language used in these groups reflects an active form of bilingualism, characterized by frequent code-switching and the widespread use of anglicisms, both in their original and adapted forms. These linguistic practices, illustrating the daily communicative realities of Romanian communities abroad, are of particular interest for the didactics of Romanian as a mother tongue. The study proposes a reconsideration of Facebook groups not only as informal spaces of social interaction but also as dynamic digital learning environments capable of providing authentic linguistic resources for educational activities. In an increasingly digitalized and globalized world, where linguistic and cultural boundaries are fluid, the integration of real-life examples of code-switching and lexical adaptation into educational practice can significantly enhance students' communicative competencies and intercultural awareness. Moreover, the research highlights the necessity of adopting flexible teaching methodologies that can bridge the gap between standard Romanian and the informal varieties emerging from online environments. Through this investigation, the study contributes both to the field of diaspora sociolinguistics and to the innovation of language teaching methodologies. It underscores the educational potential of social networks in fostering the learning of Romanian in authentic, interactive, and culturally relevant contexts.

Keywords: *Romanian language teaching, Romanian diaspora in the United Kingdom, code-switching, digital learning environments, bilingualism.*

Dinamica limbii române în diaspora britanică: de la conversație digitală la clasă

Studiul de față analizează utilizarea limbii române în grupurile de Facebook create de românii din Marea Britanie, cu accent pe impactul fenomenelor lingvistice digitale asupra predării și învățării limbii române în diaspora. În contextul expunerii continue la limba engleză și la multiple influențe culturale, limba română din aceste grupuri reflectă un bilingvism activ, manifestat prin cod-switching și prin utilizarea frecventă a

anglicismelor. Aceste trăsături lingvistice, ilustrând adaptarea la dinamica vieții cotidiene din diaspora, sunt relevante pentru didactica limbii române, mai ales în predarea limbii materne în contexte transnaționale. Studiul propune reconsiderarea grupurilor de Facebook ca spații de învățare informală, care oferă resurse autentice pentru activități didactice interactive și adaptate realităților bilingve. Într-o lume digitalizată, unde granițele lingvistice și culturale sunt fluide, integrarea exemplelor de code-switching și a adaptărilor lexicale în demersul educațional poate sprijini dezvoltarea competențelor comunicative autentice ale elevilor. De asemenea, este evidențiată importanța unei abordări didactice flexibile, care să medieze între normele limbii standard și variantele informale emergente în mediile online. Prin această cercetare, se aduce o contribuție atât la sociolingvistica diasporei, cât și la inovarea metodologiilor de predare a limbii române, subliniind potențialul educațional al rețelelor sociale pentru susținerea învățării într-un context autentic și contemporan.

Cuvinte-cheie: *didactica limbii române, diaspora română din Marea Britanie, code-switching, medii digitale de învățare, bilingvism.*

Alexandra-Mirela MĂRGINEAN
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
alexandra.marginean5@yahoo.com

Streamlining Oral Communication in RFL (Romanian as a Foreign Language) at A1 Level

Oral communication is as important as it is difficult and challenging for a non-native speaker (NNS) at A1 level. Whether we are considering oral expression based on course tasks (guided oral production+interaction) or the speaker's intrinsic desire to convey orally the communicative intention, speaking at A1 level has always been an experience in itself, often marked by lexical 'gaps' or linguistic shortcomings in the interlanguage at that moment of acquisition. Often, when conversation participants do not know a word (i.e., the term is not yet part of their mental lexicon) or do not remember it (not yet acquired), they try to substitute other words, similar in meaning to the term they originally intended to convey, for the 'original' communicative intention, or try to describe it, thus resorting to compensatory strategies. They resort, consciously or less consciously, to various 'survival' tactics in order to be able to sustain the idea or conversation to the end. In many cases, they prefer, for example, to modify the meaning or even the idea, rather than engage in lexical mediation (negotiation of meaning) or to clarify the misunderstanding of the message. The most important thing, in this context, is to encourage them and make them aware that these strategies are not errors in the language, on the contrary, they help to maintain fluency, thus 'fluidizing' the oral discourse, and make them to maintain a conversational act autonomously. Therefore, through this research, we aim to demonstrate the importance of explicitly teaching compensatory strategies in order to encourage VNNs, as early as A1, to communicate orally more, without feeling "shy" because of insufficient lexis.

Keywords: *interlanguage, communication strategies, oral interaction, linguistic competence, non-native speakers, target language (L2).*

Eficientizarea comunicării orale în RLS la nivelul A1

Comunicarea orală reprezintă un pas pe cât de important, pe atât de dificil și anevoios pentru un vorbitor nonnativ (VNN) la nivelul A1. Fie că avem în vedere exprimarea orală pe baza unor sarcini din cadrul cursurilor (producere+interacțiune orale ghidate), fie dorința intrinsecă a locutorului de a transmite oral intenția de comunicare, vorbirea, la nivelul A1, a constituit întotdeauna o experiență în sine, marcată, de cele mai multe ori, de „golurile” lexicale sau neajunsurile lingvistice din interlimbă, în acel moment al achiziției. Adesea, când participanții la conversație nu cunosc un cuvânt (adică, acel termen nu face parte încă din lexiconul lui mental) sau nu și-l amintesc (nu e achiziționat încă), încearcă să substituie intenția „primordială” de comunicare cu alte cuvinte, asemănătoare ca sens cu termenul pe care voiau să-l transmită inițial, sau încearcă să-l descrie, apelând, așadar, la strategii compensatorii. Apelează, conștient sau mai puțin, la diverse tactici de „supraviețuire”, cu scopul de a putea susține până la capăt ideea sau conversația. În multe cazuri, aceștia preferă, spre exemplu, să modifice sensul sau chiar ideea, decât să inițieze o mediere lexicală (negociere de sens) sau să clarifice neînțelegerea mesajului. Lucrul cel mai important, în acest context, este să-i încurajăm și să-i conștientizăm de faptul că aceste strategii nu sunt erori în limbă, din contră, ele contribuie la menținerea fluenței, deci „fluidizează” discursul oral, și îi determinăm să mențină în mod autonom un act conversațional. Așadar, prin această lucrare, ne propunem să demonstrăm importanța predării explicite a strategiilor compensatorii, pentru a încuraja VNN, încă de la A1, să comunice oral mai mult, fără a se simți „timorați” din cauza lexicului insuficient.

Cuvinte-cheie: *interlimbă, strategii de comunicare, interacțiune orală, competență lingvistică, vorbitori nonnativi, limbă-țintă (L2).*

Nora-Sabina NEAMȚ

Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca
noraneamt@gmail.com

Intercomprehension in Romance Languages: Teaching Romanian as a Foreign Language and Artificial Intelligence

This study is framed within the theoretical context of intercomprehension in Romance languages (ICRL), a plurilingual and pluricultural approach that prioritizes mediation competence and facilitates the development of written text reception and oral message production through the activation of interlinguistic transfer and metalinguistic strategies. The analysis of current educational resources for teaching Romanian as a foreign language (RFL) in academic contexts indicates a predominant focus on users with an intermediate or advanced level of linguistic competence, aiming at specific communicative objectives. However, the principles of ICRL allow for the use of linguistic competences in Romance languages from the A1 level, by leveraging lexical analogies, semantic transparencies, phonological and morphosyntactic correspondences, as well as inferences based on common linguistic structures. These cognitive processes can be activated from the early stages of acquiring a new Romance language, especially in the case of plurilingual learners, such as Francophone students at UMFIH Cluj-Napoca, who

often have prior knowledge of several Romance languages. Since not all teachers possess linguistic competence in all Romance languages, the use of artificial intelligence (AI) is explored as a viable solution for generating teaching content for a minimum of two and a maximum of five Romance languages. The material generated depends on the instructions provided to the AI, which must be aligned with the competence descriptors specific to ICLR and RFL (according to the CEFR and its complementary works), as well as with the principles of “microlanguage”. Relevant tasks for levels A1-A2 are created, covering the three stages of intercomprehension: awareness, training, and consolidation. The systematic integration of ICRL into each learning unit is proposed, through recurring and adapted teaching tasks.

Keywords: *intercomprehension in Romance languages, Romanian as a foreign language, artificial intelligence, “microlanguage”, linguistic competence.*

Intercomprehensiune în limbi române: predarea limbii române ca limbă străină și inteligența artificială

Studiul de față se înscrie în cadrul teoretic al intercomprehensiunii în limbi române (ICLR), o abordare plurilingvă și pluriculturală ce privilegiază competența de mediere și facilitează dezvoltarea receptării textului scris și a producerii, prin activarea transferului interlingvistic și a strategiilor metalingvistice. Analiza resurselor educaționale actuale pentru predarea limbii române ca limbă străină (RLS) în contexte academice indică o orientare predominantă către utilizatori cu un nivel de competență lingvistică intermediar sau avansat, cu obiective comunicative specifice. Totuși, principiile ICLR permit valorificarea competențelor lingvistice în limbi române încă de la nivelul A1, prin recursul la analogii lexicale, transparențe semantice, corespondențe fonologice și morfosintactice, precum și inferențe bazate pe structuri lingvistice comune. Aceste procese cognitive pot fi mobilizate din primele etape ale achiziției unei limbi române noi, mai ales în cazul cursanților plurilingvi, cum sunt studenții francofoni de la UMFIH Cluj-Napoca, care au adesea cunoștințe prealabile în mai multe limbi române. Având în vedere că nu toate cadrele didactice dispun de competențe lingvistice în toate limbile române, utilizarea inteligenței artificiale (IA) este explorată ca soluție viabilă pentru generarea de conținut didactic pentru minimum două, maximum cinci limbi române. Materialului obținut depinde de instrucțiunile furnizate IA, obligatoriu aliniate atât la descriptorii de competență specifici ICLR și RLS (conform CECR și lucrărilor sale complementare), cât și la principiile microlimbii. Se obțin sarcini relevante pentru nivelurile A1–A2, acoperind cele trei etape ale intercomprehensiunii: sensibilizarea, antrenamentul și consolidarea. Se propune integrarea sistematică a ICLR în fiecare unitate de învățare, prin sarcini didactice recurente și adaptate.

Cuvinte-cheie: *intercomprehensiune în limbi române, româna ca limbă străină, inteligență artificială, microlimbă, competență lingvistică.*

Learning from Errors. A Case Study on Learning Romanian as a Foreign Language

The idea that errors generally play an important role in learning has been stated and emphasized numerous times and in different contexts, from samples of old folk wisdom, such as the Italian proverb *Sbagliando s'impara*. (in Romanian: "By making mistakes, you learn."), to recent and sophisticated psychological, cognitive, pedagogical theories, etc. Currently, the issues emerging from this principle are also intensively explored in research on learning a language as a foreign language. This paper addresses the multiple "facets" of the phenomenon of learning from errors, with special reference to the process of learning Romanian as a foreign language. Our approach consists, in a first instance, in inventorying, categorizing and analyzing the main types of errors occurring in the process of learning Romanian as a foreign language, as well as identifying and investigating the specific causes that cause them, based in particular on the educational activities carried out in the academic year 2024-2025, within the Romanian Language Preparatory Program for Foreign Citizens (RLPPFC), organized at the Faculty of Letters, History, Philosophy and Theology, West University of Timișoara. For a deeper understanding and a more precise definition of the phenomenon of learning from errors, the paper also aims to present a series of educational activities specific to error-based learning, with immediate applicability in learning Romanian as a foreign language.

Keywords: *error, learning, error-based learning, Romanian as a foreign language, norm.*

Învățarea din erori. Un studiu de caz privind învățarea limbii române ca limbă străină

Ideea că erorile joacă, în general, un rol important în învățare a fost afirmată și subliniată de numeroase ori și în contexte diferite, de la mostre de veche înțelepciune populară, cum ar fi proverbul italian *Sbagliando s'impara*. (în românește: „Făcând greșeli, înveți.”), la recente și sofisticate teorii psihologice, cognitiviste, pedagogice etc. În prezent, problematica ce derivă din acest principiu este explorată intens și în cercetările privind învățarea unei limbi ca limbă străină. Lucrarea de față abordează „fațetele” multiple ale fenomenului învățării din/prin erori, cu referire specială la procesul de învățare a limbii române ca limbă străină. Demersul nostru constă, într-o primă instanță, în inventarierea, categorizarea și analizarea principalelor tipuri de erori survenite în procesul de învățare a limbii române ca limbă străină, precum și identificarea și investigarea cauzelor specifice care le provoacă, bazându-se, în mod particular, pe activitățile didactice desfășurate în anul universitar 2024-2025, în cadrul Programului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini (PPLRCS), organizat la Facultatea de Litere, Istorie, Filosofie și Teologie, Universitatea de Vest din Timișoara. Pentru o înțelegere profundă și o definiție mai exactă a fenomenului învățării prin erori, lucrarea își propune și prezentarea unei serii de activități didactice specifice învățării bazate pe erori, cu aplicabilitate imediată în învățarea limbii române ca limbă străină.

Cuvinte-cheie: *eroare, învățare, învățare bazată pe erori, limba română ca limbă străină, normă.*

Andreea Beatrix PANTILOI

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
andreea_beatrix16@yahoo.com

Foreinger-talk in RSL Teaching. Between Linguistic Theory and Pedagogical Practice

This paper aims to analyze linguistic adaptation strategies used by teachers in the process of teaching Romanian as a foreign language, from the perspective of the concept of foreigner talk. The study is based on the analysis of oral excerpts from a corpus of 54 recordings of varying lengths, ranging from five minutes to two hours, and seeks to identify specific features of foreigner talk (FT) such as lexical and syntactic simplification, paraphrasing, repetition, adjustment of speech rate and intonation, and the assessment of their role in decoding meaning as understood by non-native speakers. Considering second language acquisition theories and the importance of exposure to comprehensible input, the results of the proposed analysis highlight the particularities of the educational context, starting from the intuitive adaptation strategies used by Romanian as a Second Language (RSL) teachers in formal settings. Furthermore, the study investigates factors that influence the occurrence of foreigner talk in instructional discourse, such as the students' interlanguage level or the nature of teaching tasks. In contrast, we also examine sequences where the teacher resorts to a contact language (CL), and attempt to explain the motivation (as it emerges from the examples) behind this choice, by exploring the contexts that favor the use of CL in the act of teaching RSL. The paper emphasizes the importance of foreigner talk as an effective pedagogical tool and advocates for its conscious use from the early proficiency levels, through the direct method of instruction, rather than the contrastive approach. The conclusions open directions for the development of good teaching practices focused on optimizing comprehensibility in the teaching of Romanian to non-native speakers.

Keywords: *`microlimbă`, foreigner talk, comprehensible input, RSL, didactic strategies.*

Microlimba în didactica RLS. Între teorie lingvistică și practică pedagogică

Această lucrare își propune să analizeze strategii de adaptare lingvistică utilizate de profesori în procesul de predare a limbii române ca limbă străină, din perspectiva conceptului de microlimbă (foreigner-talk). Studiul se bazează pe analiza unor secvențe orale dintr-un corpus de 54 de înregistrări de dimensiuni diverse, de la cinci minute, la două ore, și urmăresc identificarea unor trăsături specifice microlimbii (ML) precum simplificarea lexicală și sintactică, parafrizarea, repetiția, ajustarea ritmului și a intonației și evaluarea rolului acestora în decodarea sensului înțeles de vorbitorii nonnativi. Având în vedere teoriile achiziției limbii a doua și importanța expunerii la input inteligibil, rezultatele analizei propuse subliniază particularitățile contextului educațional pornind de la strategiile de adaptare intuitive folosite în cadrul formal de către profesorul de română ca limbă străină (RLS). În plus, studiul urmărește factori care influențează apariția fenomenului microlimbii în discursul didactic, precum nivelul interlimbii studenților sau sarcinile didactice. În contrast, urmărim și secvențe unde profesorul apelează la o limbă de contact (LC) și încercăm să explicăm motivația (așa cum reiese ea din exemple) din spatele acestei alegeri, cercetând contextele care favorizează folosirea LC în actul de predare a RLS. Lucrarea evidențiază importanța microlimbii ca

instrument pedagogic eficient și propune utilizarea acesteia conștient, încă de la nivelurile inferioare, prin recurs la metoda directă în actul de predare, în detrimentul celei contrastive. Concluziile deschid direcții pentru dezvoltarea unor bune practici didactice centrate pe optimizarea comprehensibilității în predarea limbii române pentru străini.

Cuvinte-cheie: *microlimbă, foreigner-talk, input inteligibil, RLS, strategii didactice.*

Ana-Maria Radu-Pop

Universitatea de Vest din Timișoara
ana.pop@e-uvt.ro

Gabriel BĂRDĂȘAN

Universitatea de Vest din Timișoara
gabriel.bardasan@e-uvt.ro

Essential Romanian: Romance Connections – Curriculum Design of a Course for Preparatory Year Students Who Speak Romance Languages

In the present communication, we address the advantages of an optional course designed for international students who use a Romance language as their primary means of communication. This course uses linguistic content that allows for the identification of Romance connections in the teaching of Romanian as a foreign language, facilitating the transfer of previously acquired language competencies into a new, related language.

Using the "7 Sieves Method" as a tool for filtering and organizing relevant content for linguistic transfer, we outline the specific aspects of each component of language – phonetics, morphosyntax, and vocabulary – through which Romance-language convergence can be highlighted.

In addition to the advantage provided by the Romance linguistic background in such a learning process, some challenges naturally arise, the most significant being the persistence of linguistic habits from the mother tongue, visible in accent, pronunciation, grammatical structures, and lexical elements (*false friends*).

Our proposed curriculum design proves its usefulness through a contrastive and contextualized approach, thus contributing to a more efficient learning process for Romance-language speakers acquiring Romanian.

Keywords: *Romanian as a foreign language, Romance convergences, 7 Sieves Method, linguistic habits, curriculum design.*

Limba română esențială: conexiuni romanice – construcția curriculară a unei discipline pentru studenții Anului pregătitor vorbitori de limbi romanice

În comunicarea de față vom aborda avantajele unei discipline opționale dedicate studenților internaționali care utilizează o limbă romanică în comunicarea curentă. Această disciplină valorifică unele conținuturi lingvistice ce permit realizarea de conexiuni romanice în predarea limbii române ca limbă străină, facilitând transferul unor competențe lingvistice deja dobândite într-o limbă înrudită cu româna. Utilizând „metoda celor 7 site” ca instrument de filtrare și organizare a conținuturilor relevante pentru

transferul lingvistic, vom delimita aspectele specific fiecărui compartiment al limbii – fonetică, morfosintaxă, vocabular – prin care se pot evidenția convergențele romanice. Pe lângă avantajul pe care îl oferă suportul romanic într-un astfel de demers de învățare, există, în mod firesc, și câteva posibile dezavantaje, cel mai important fiind persistența habitudinilor lingvistice din limba maternă, manifestate prin accent, pronunție, structuri gramaticale și elemente lexicale (*false friends*).

Propunerea noastră de construcție curriculară își dovedește utilitatea printr-o abordare contrastivă și contextualizată, contribuind astfel la eficientizarea procesului de învățare a limbii române pentru vorbitorii de limbi romanice.

Cuvinte-cheie: *româna ca limbă străină, convergențe romanice, 7 site, habitudini lingvistice, design curricular.*

Ana-Maria Radu-Pop

Universitatea de Vest din Timișoara
ana.pop@e-uvt.ro

Monica HUȚANU

Universitatea de Vest din Timișoara/Universitatea din Belgrad/
Institutul Limbii Române
monica.hutanu@e-uvt.ro

Using Memes in Teaching Romanian as a Foreign Language

This paper aims to present some of the ways in which the use of memes and humor in general can contribute to the development of communicative competence in Romanian as a foreign language. By combining repeated and easily understandable images with short and suggestive texts, memes lend themselves to a multimodal analysis. We will present a number of suggestions on how memes can facilitate the learning of vocabulary and grammatical structures, the understanding of colloquial register and the development of pragmatic and intercultural skills.

Keywords: *memes, digital discourse, Romanian as a foreign language, multimodality, communicative competence.*

Memele – resursă didactică în predarea limbii române ca limbă străină

Lucrarea de față își propune o prezentare a câtorva modalități prin care utilizarea memelor și a umorului în general poate contribui la dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română ca limbă străină. Combinând imagini repetate și ușor de înțeles cu texte scurte și sugestive, memele se pretează la o analiză multimodală. Vom prezenta o serie de sugestii privind modul în care memele pot facilita învățarea vocabularului și a structurilor gramaticale, înțelegerea registrului colocvial și dezvoltarea competențelor pragmatice și interculturale.

Cuvinte-cheie: *meme, discurs digital, limba română ca limbă străină, multimodalitate, competență comunicativă.*

Carmen RĂRIȘ-FIERBINȚEANU
Universitatea din București
carmen.raris-fierbinteanu@litere.unibuc.ro

Enida PREDA-CINCORA
Universitatea din București
enida.preda-cincora@unibuc.ro

Teaching and Reinforcing Vowel and Consonant Alternations in the Noun Phrase

This paper aims to illustrate the teaching and, at a later stage, the reinforcement of phonetic alternations occurring within the noun phrase in Romanian as a Foreign Language courses. The first part of the study analyzes the main types of phonetic alternations and the grammatical contexts in which they occur, with a particular focus on nouns. Relevant communicative situations that can support both the introduction and consolidation of these structures in the teaching process are also discussed. The paper further addresses phonetic aspects such as pronunciation and stress placement, highlighting common difficulties faced by foreign students when dealing with this topic. In the final section, the study proposes a series of teaching activities designed to facilitate an effective learning of phonetic alternations within noun phrases in an accessible manner, using varied and authentic communicative contexts.

Keywords: *Romanian as a foreign language, phonetic alternations, Noun Phrase, phonetic aspects, teaching activities.*

Predarea și consolidarea alternanțelor vocalice și consonantice în grupul nominal

Lucrarea de față își propune să ilustreze predarea și, într-o etapă ulterioară, consolidarea alternanțelor fonetice care apar în cadrul grupului nominal, la cursurile de română ca limbă străină (RLS). În prima parte a studiului, sunt analizate tipurile de alternanțe și contextul gramatical în care acestea apar, cu un accent special pus pe substantive. Sunt discutate, totodată, situațiile de comunicare relevante care pot facilita atât introducerea, cât și fixarea acestor fenomene în demersul didactic.

Lucrarea abordează și aspecte de ordin fonetic, precum pronunția și plasarea accentului, evidențiind dificultățile frecvent întâlnite de către studenții străini în înțelegerea și aplicarea corectă a alternanțelor. În partea finală, sunt propuse exemple de activități didactice menite să sprijine învățarea eficientă a alternanțelor fonetice din grupul nominal, într-o manieră accesibilă, utilizând contexte variate de comunicare autentică.

Cuvinte-cheie: *română ca limbă străină, alternanțe fonetice, grup nominal, aspecte fonetice, activități didactice.*

Didactic and Methodological Approaches to the Lexical and Semantic Specificities of Scientific Discourse in Teaching Romanian at the Preparatory Year

This study aims to investigate the lexical and semantic characteristics of scientific discourse through a didactic and methodological lens, with a focus on designing effective pedagogical strategies for teaching these features to non-native students enrolled in the Romanian Language Preparatory Program. The target group consists of learners at the A2–B1 levels of linguistic competence, who require structured support in acquiring academic Romanian for future university studies. At the core of this analysis lies the process of familiarizing students with scientific terminology and the productive mechanisms of neological formation, which are fundamental to the comprehension and use of specialized texts. The study discusses the principal morphological and lexical procedures involved in the creation of neologisms in Romanian – such as suffixation, prefixation, neoclassical compounding, parasynthetic derivation, conversion, borrowing, and lexical calquing – alongside relevant phenomena including terminologization, determinologization, and the incorporation of phraseological units, particularly in interdisciplinary contexts. For each linguistic phenomenon, we propose a series of practice-oriented, level-appropriate activities aligned with the students' academic needs and language development goals. These include tasks focused on term identification, recognition of lexical patterns, word formation, contextual interpretation, and paraphrasing – activities designed to enhance both receptive and productive linguistic skills. This pedagogical framework supports an integrated approach to scientific language instruction at the preparatory year, emphasizing its role as a key component in enabling learners to access and participate in academic and professional environments in Romanian.

Keywords: *scientific discourse, neological formation, specialized vocabulary, Romanian for academic purposes, preparatory program.*

Perspective didactice și metodologice asupra particularităților lexicale și semantice ale textului științific în predarea limbii române la anul pregătitor

În lucrarea noastră ne propunem să explorăm particularitățile lexicale și semantice ale textului științific dintr-o perspectivă didactică și metodologică, propunând soluții concrete pentru predarea acestora studenților străini de la *Programul pregătitor de limba română pentru cetățenii străini*, aflați la nivelul A2-B1 de competență lingvistică. În centrul analizei se află procesul de familiarizare cu terminologiile științifice și cu mecanismele de creație neologică, indispensabile în înțelegerea și utilizarea textelor de specialitate. Vom descrie multiple modalități de formare a neologismelor în limba română, cum ar fi sufixarea, prefixarea, compunerea savantă, derivarea parasintetică, conversiunea, împrumutul și calculul lexical. De asemenea, vom analiza și fenomene precum terminologizarea, determinologizarea și utilizarea unităților frazeologice, în special în contexte interdisciplinare. Pentru fiecare dintre aceste aspecte vom propune activități practice specifice, adaptate nivelului lingvistic și intereselor academice ale studenților din Anul pregătitor, care urmăresc dezvoltarea competențelor lingvistice ale

studenților prin identificarea termenilor specializați, recunoașterea structurilor lexicale, formarea de termeni noi, analiza contextului și parafrizare.

Prin demersul nostru încercăm să subliniem importanța abordării integrate a limbajului științific în procesul didactic, la anul pregătitor, ca mijloc de sprijin pentru învățarea limbii române în vederea utilizării acesteia în contexte academice și profesionale.

Cuvinte cheie: *text științific, creație neologică, lexic specializat, anul pregătitor.*

Maria SIMINA-SUCIU

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
mariasuciu2509@gmail.com

Can You Communicate Beyond the Grammatical Competence?

In recent years, modern teaching trends have shifted towards the development of communicative competence, often diminishing or even eliminating the emphasis on grammar instruction. For example, FLE didactics prioritize communicative competence over grammatical correctness. However, in the case of Romanian, a plethora of hyphenation rules exist, and incorrect usage can alter the intended message, leading to suboptimal communication. This paper will examine the extent to which effective communication can occur without strict adherence to grammatical perfection, as well as the types of errors that may be tolerated. Our discussion will focus exclusively on lower levels, since errors are less easily overlooked at higher levels. I will analyze the oral and written productions of foreign preparatory year students at A2+/B1 levels, recorded to collect data for a doctoral dissertation on linguistic biography. Our research indicates that communication is possible despite some errors, but it still requires the development of grammatical competence.

Keywords: *communicative competence, grammatical competence, Romanian as foreign language, nonnative speaker, RFL didactics.*

Există comunicare dincolo de competența gramaticală?

În ultimi ani, tendințele didacticii moderne și-au schimbat traiectoria, îndreptându-și atenția spre dezvoltarea competenței de comunicare, diminuând, sau chiar eliminând predarea gramaticii. Spre exemplu, didactica FLE diminuează impactul competenței gramaticale, militând pentru competența de comunicare, indiferent de gradul de corectitudine gramaticală. Totuși, trebuie să avem în vedere faptul că, cel puțin în cazul limbii române, există o multitudine de reguli și desinențe a căror utilizare incorectă poate duce la alterarea transiterii mesajului. Astfel, transmiterea mesajului nu se realizează optim. Pornind de la aceste premise, lucrarea de față se va concentra pe a observa în ce măsură se poate realiza comunicarea fără a depinde de perfecțiunea gramaticală a structurilor utilizate, și, totodată, ce tipuri de erori sunt permise. Desigur, discuția noastră vizează exclusiv nivelurile inferioare, întrucât, în ceea ce le privește pe cele superioare, greșelile nu sunt trecute cu vederea atât de ușor. În analiza noastră, vom utiliza producțiile orale și scrise ale studenților străini din anul pregătitor, de nivelurile A2+/B1. Aceștia au fost înregistrați pentru a colecta corpus în vederea redactării unei teze de doctorat, ce avea ca temă biografia lingvistică. Rezultatul cercetării noastre atestă faptul

că este posibilă realizarea comunicării, în pofida unor erori, însă nu este posibilă fără a dezvolta și competența gramaticală. Pe parcursul prezentării, vom detalia modul în care și rațiunile care au condus la această concluzie.

Cuvinte-cheie: *competența comunicativă, competența gramaticală, româna ca limbă străină, vorbitor nonnativ, didactica RLS.*

Iulia-Maria TICĂRĂU

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

iulia.deaconu@ulbsibiu.ro

The Grammatical Proficiency in RLS: New Perspectives

The aim of this article is to highlight how the RLS teacher, by designing learning activities based on items and active-participative methods, can develop students' motivation in the acquisition of grammatical proficiency. Very often seen as a factor of anxiety and confusion, grammatical proficiency has undergone a continuous evolution in terms of the approach to language teaching and learning. Throughout our research we will present the evolution and new perspectives on grammatical proficiency and propose teaching sequences that can help both teachers and students to overcome the difficulties caused by the rich inflection we find in the Romanian language. The results of the research will also highlight the relevance of an approach in which grammatical proficiency is developed through a direct link with the other proficiency and, at the same time, we will also emphasize that it converges towards the main goal in foreign language learning: communication in the new language.

Keywords: *grammatical proficiency, RLS, anxiety, motivation, communication.*

Competența gramaticală în domeniul RLS: noi perspective

Obiectivul acestui articol este de a evidenția modul în care profesorul de RLS, prin crearea de activități de învățare care să aibă la bază itemi și metode activ-participative, poate să dezvolte motivația studenților în ceea ce privește achiziția competenței gramaticale. Privită, de foarte multe ori, ca factor de anxietate și confuzie, competența gramaticală a avut o continuă evoluție în ceea ce privește modul de abordare în procesul de predare și de învățare a unei limbi străine. De-a lungul cercetării noastre vom prezenta evoluția și noile perspective asupra predării competenței gramaticale și vom propune secvențe didactice care pot ajuta atât profesorii, cât și studenții în depășirea dificultăților cauzate de flexiunea bogată pe care o regăsim în limba română. Rezultatele cercetării vor evidenția totodată necesitatea unei predări în care competența gramaticală este dezvoltată prin legătură directă cu celelalte competențe și, totodată, vom reliefa și faptul că aceasta converge către țelul principal în învățarea unei limbi străine: comunicarea în limba nouă învățată.

Cuvinte-cheie: *competența gramaticală, RLS, anxietate, motivație, comunicare.*

Anca URSA
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca
anca.ursa@usamvcluj.ro

Mihaela MIHAI
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca
mihaela.mihai@usamvcluj.ro

Artificial Intelligence and Foreign Language Learning: Pedagogical Catalyst or Symptom of a Didactic Crisis?

The proposed study examines the impact of artificial intelligence (AI) on foreign language learning, based on data collected through a questionnaire administered to both Romanian and international students. Preliminary findings suggest a widespread use of AI tools—particularly conversational chatbots and automatic translators—for tasks such as text composition, grammatical correction, and vocabulary expansion. While most respondents acknowledge AI's efficiency in supporting learning, they also express concerns regarding the lack of authentic human interaction, the risk of dependency, and the reliability of the information provided. This ambivalence highlights a growing tension between students' enhanced digital autonomy and the potential "paralysis" of traditional didactic frameworks. The study supports the hypothesis of a latent didactic crisis, wherein the teacher's role becomes increasingly peripheral, and motivation and critical reflection are replaced by immediate, automated performance. The urgent need for a reconstruction of educational paradigms is discussed, suggesting that AI should not merely function as a tool, but as a pedagogical partner integrated into an approach centered on the development of linguistic and intercultural awareness. Ultimately, the study proposes a hybrid learning model grounded in the complementarity between human reasoning and automated processing.

Keywords: *artificial intelligence, foreign languages, autonomy, didactic crisis, linguistic awareness.*

Inteligența artificială și învățarea limbilor străine: catalizator pedagogic sau simptom al unei crize didactice?

Studiul propus analizează impactul utilizării inteligenței artificiale (AI) asupra procesului de învățare a limbilor străine, pornind de la date colectate printr-un chestionar aplicat studenților străini și români. Rezultatele preliminare sugerează o utilizare frecventă a instrumentelor AI – în special a chatboturilor conversaționale și a traducătorilor automați – pentru sarcini precum redactarea de texte, corectarea greșelilor gramaticale și îmbogățirea vocabularului. Deși majoritatea respondenților apreciază eficiența AI în învățare, ei exprimă și îngrijorări privind lipsa interacțiunii umane, riscul de dependență și fiabilitatea informațiilor. Această ambivalență evidențiază o tensiune între autonomia digitală crescută a studenților și posibila „încremenire în proiect” a cadrului didactic clasic. Studiul susține ipoteza unei crize didactice latente, în care rolul profesorului devine tot mai periferic, iar motivația și reflecția critică sunt înlocuite de performanță imediată și automatizată. Se discută astfel nevoia urgentă de reconstrucție a paradigmatelor educaționale, în care AI nu este doar un instrument, ci un partener pedagogic integrat într-o abordare centrată pe formarea conștiinței lingvistice și

interculturale. În final, se propune un model mixt de învățare, bazat pe complementaritatea dintre gândirea umană și procesarea automată.

Cuvinte-cheie: *inteligență artificială, limbi străine, autonomie, criză didactică, conștiință lingvistică.*

Elena CRAȘOVAN

Universitatea de Vest din Timișoara

elena.crasovan@e-uvv.ro

One Hundred Years of Magical Realism. A Concept of Crisis/The Crisis of the Concept

In this paper, I propose a retrospective of "magical realism," highlighting the periods of its greatest literary effervescence, which are closely linked to the multiple crises of (post)modernity. First introduced in 1925 in the visual arts, magical realism remains, a century later, a concept perpetually associated with crisis. On the one hand, it has successively reflected the historical, political, social, cultural, and identity crises of the 20th century, being immersed into highly diverse literary geographies. At the dawn of the 21st century, it seems capable of adapting to new theoretical contexts, reflecting new crises and perspectives (such as world literature and ecocriticism). On the other hand, magical realist literature offers solutions to the crises of the modern world, whether concerning post-World War I Western Europe, Central Europe dominated by the spectres of totalitarianism, Latin American space, or the vast and heterogeneous postcolonial world.

Keywords: *magical realism, crisis, postcolonialism, identity, trauma.*

Un veac de realism magic. Un concept al crizei/Crizele conceptului

Propun, în această lucrare, o retrospectivă a „realismului magic”, subliniind perioadele de maximă efervescență ale acestei literaturi, corelate cu multiplele crize ale (post)modernității. Lansat în 1925, în artele plastice, realismul magic rămâne, și acum, după o sută de ani, un concept situat mereu sub semnul crizei. Pe de o parte, a reflectat, succesiv, crizele istorice, politice, sociale, culturale, identitare ale secolului al XX-lea, integrându-se unor geografii literare extrem de diverse. La început de secol XXI, pare capabil să se adapteze la noile contexte teoretice, reflectând noi crize și noi perspective (*world literature, ecocriticism*). Pe de altă parte, literatura realist-magică propune soluții pentru crizele lumii moderne, fie că e vorba de Europa occidentală de după Primul Război Mondial, de Europa Centrală dominată de spectrele totalitarismului, de spațiul latino-american, sau de vasta și eterogena lume postcolonială.

Cuvinte-cheie: *realism magic, criză, postcolonialism, identitate, traumă.*

Loredana CUZMICI
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
loricuzmici@gmail.com

Great Correspondences Recovered

While under conditions of freedom, crises of the self – confronted with ontological and epistemological limits – are more frequent, under socio-political repression these become secondary and even insignificant. Instead, other crises come to the forefront: those of survival, intimacy, culture, and, of course, of freedom itself. The recovery of correspondence from the communist period is still an ongoing process, and one of the most important recoveries is represented by the letters of Ecaterina Bălăcioiu to her daughter, Monica Lovinescu, who was in Paris. These letters were published in two volumes, in 2012 and 2017, edited and curated by Astrid Cambose. The crisis of Romania under totalitarianism, the breakdown of communication with Western Europe, intensify the family drama. Read today, these pages – remarkable also in their aesthetic achievement – become testimonies of a historical trauma whose traces are still felt in Romanian society, and they can rightly be placed alongside the "great correspondences" acknowledged by Livius Ciocârlie.

Keywords: *memory, correspondance, historical crisis, totalitarianism, intimacy.*

Mari corespondențe recuperate

Dacă în condiții de libertate, mai frecvente sunt crizele sinelui, confruntat cu limite ontologice și gnoseologice, în condiții de represiune socio-politică acestea devin secundare și chiar insignifiante, iar în prim plan apar alte crize: a supraviețuirii, a intimității, a culturii și, bineînțeles, a libertății înseși. Recuperarea corespondenței din perioada comunistă încă e un proces în desfășurare, iar una dintre cele mai importante recuperări e reprezentată de scrisorile Ecaterinei Bălăcioiu către fiica sa, Monica Lovinescu, aflată la Paris, scrisori apărute în două volume, în 2012 și 2017, editate și îngrijite de Astrid Cambose. Criza României intrate în totalitarism, criza comunicării cu vestul Europei suplimentează drama familială. Citite astăzi, aceste pagini, remarcabile și ca realizare estetică, devin mărturii ale unei traume istorice, ale cărei urme se resimt în continuare în societatea românească, dar pot figura și alături de „marile corespondențe” brevetate de Livius Ciocârlie.

Cuvinte-cheie: *memorie, corespondență, criză istorică, totalitarism, intimitate.*

Gabriela GLĂVAN
Universitatea de Vest din Timișoara
gabriela.glavan@e-uvv.ro

A Silent Crisis – Lavinia Braniște's *Camping*

The paper focuses on Lavinia Braniște's latest novel, *Camping* (2025), detailing the two-decade struggle of a Romanian emigrant in Spain. Caught between an ever-shifting notion of home, Braniște's protagonist illustrates the silent, multi-layered crisis of the Eastern-European migrant that reflects the pitfalls and shortcomings of Romanian workers in

foreign European countries. Drawing from recent theories on migration, identity and crisis, I shall explore the specific framework of this writer's contribution to a constantly evolving body of Romanian literature about in-betweenness, belonging and imaginary homelands.

Keywords: *migration, imaginary homelands, identity crisis, Europeanness, diaspora.*

Criza tăcută – *Camping* de Lavinia Braniște

Lucrarea se concentrează asupra celui mai recent roman al Laviniei Braniște, *Camping* (2025), ilustrând frământarea interioară și dificultățile de adaptare desfășurate de-a lungul a două decenii ale unei emigrante de origine română în Spania. Prinsă între sensuri mereu schimbătoare ale ideii de „acasă”, protagonista lui Braniște reflectă criza tăcută și multifacetată a migrantului est-european, aducând în prim-plan dificultățile și dezamăgirile muncitorilor români din țări europene străine. Pornind de la teorii recente despre migrație, identitate și criză, voi analiza cadrul specific al contribuției acestei autoare la o literatură română „aflată într-o continuă evoluție, despre starea de a fi „între lumi”, apartenență și patrii imaginare.

Cuvinte-cheie: *migrație, patrii imaginare, criză identitară, europenitate, diaspora.*

Mihaela-Oana GOGOȘEANU

Universitatea de Vest din Timișoara
mihaela.gogoseanu@e-uvv.ro

Petre Pandrea and the Crisis of *Semi-Colonial Romania*

Eight decades ago, Romania emerged as a defeated state from the Second World War. In light of the prevailing tense geopolitical climate and the repercussions of Soviet expansion, Petre Pandrea advanced the concept of *Helvetisation of Romania* within post-war intellectual circles. He regarded this as a pragmatic approach to attaining genuine independence for a state he regarded as semi-colonial. The concept was theorised in 1947, in his characteristic style, in one of his diaries, which would become the subject of an investigation between 1948 and 1952. Proposing a dialogue with recent postcolonial studies, this paper aims to analyse the memoir *Helvetisation of Romania*, in order to critically (re)evaluate the semicolonial status of Romania that Pandrea speaks of, as well as the model of *Helvetisation* as a response to a critical moment in Romanian history. The present moment is characterised by a heightened frequency of discourse surrounding Romania's position within a globalised world, characterised by instability. It is against this backdrop that a re-examination of this text is imperative.

Keywords: *crisis, memoir, Petre Pandrea, semicolonialism, the Helvetization of Romania.*

Petre Pandrea și criza *României semicoloniale*

În urmă cu opt decenii, România ieșea din cel de-Al Doilea Război Mondial, numărându-se printre statele învinse. Simțind contextul geopolitic tensionat și intuind urmările pe care le va avea expansiunea sovietelor, Petre Pandrea promovează în cercurile intelectuale postbelice ideea *helvetizării României*, pe care o considera o soluție viabilă

pentru obținerea unei reale independențe a statului perceput de scriitor ca semicolonial. Conceptul va fi teoretizat în 1947, în stilul său caracteristic, în cadrul unuia dintre jurnalele sale, devenit obiect al unei anchete dintre anii 1948 și 1952. Propunând un dialog cu studiile postcoloniale recente, lucrarea de față are în vedere analiza volumului de memorii *Helvetizarea României*, cu scopul de a (re)evalua critic statutul semicolonial al României despre care vorbește Pandrea, dar și modelul *helvetizării* ca răspuns pentru un moment critic din istoria țării. Considerăm că revizitarea unui astfel de text este cu atât mai necesară cu cât, în prezent, discuțiile despre locul României într-o lume globalizată, marcată de instabilitate, sunt tot mai frecvente.

Cuvinte-cheie: *criză, helvetizarea României, memorialistică, Petre Pandrea, semicolonialism.*

Elena JEBELEAN

Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara
Centrul de cercetare lingvistică aplicată și studii culturale comparate – CCLASC
elena.jebelean@umft.ro

Crisis as an Image of the Human Trinity: Human Being / Society / Species

Two recent biographies published by Romanian film directors draw attention through the ways in which they unveil the plural and multifaceted identity of their subjects, their human complexity, as well as their strategies for continuously reconstructing the self, always exposed to the vicissitudes of the past century. Cristian Mungiu brings to life the story of his grandmother, Tania Ionașcu, whose biography from Bessarabia fascinates through its tenacity and resilience. Stere Gulea dedicates to his granddaughters his autobiography, written with the desire to shape an identity dimension that needs to be recovered, but also with the will of opening a path toward an inner world accessed through memory and recollection. These two directors create instrument-texts that turn evocation into immersion: not only do the events of the narrated lives capture interest, but also the density of the recreated eras awakens curiosity to explore how, from the depths of the unforeseen and uncertainty, both the strength to move forward and the mysterious art of savoring life—of giving it value and meaning—are born. Starting from Edgar Morin’s perspective on his own biography, in *Lessons from a Century of Life* (*Éditions Denoël*, 2021; *Curtea Veche Publishing*, 2022), we, as human beings, intertwine the uncertainties of life with the effort to build the Path. Living alongside various types of crises, we discover that the road to future passes through a journey back to our roots.

Keywords: *vulnerability, transformation, rebirth, value, biography.*

Criza ca imagine a trinității umane individ/ societate/ specie

Două recente biografii publicate de regizori români atrag atenția prin modalitățile în care devoalează indentitatea plurală și multiplă a subiecților, complexitatea umană a acestora, precum și strategiile de permanentă reconstruire a sinelui, mereu supus vicisitudinilor în ultimul veac. Cristian Mungiu dă cuvântul bunicii sale, Tania Ionașcu, a cărei biografie basarabeană fascinează prin tenacitate și reziliență. Stere Gulea le dedică nepoatelor sale autobiografia scrisă din dorința de a contura o dimensiune identitară ce se cere

recuperată, dar și din intenția de a le deschide cale spre o lume interioară la care se accede prin memorie și rememorare. Cei doi regizori generează texte-instrument care transformă evocarea în imersiune: nu doar evenimentele din viețile povestite captează interesul, ci și densitatea epocilor recreate trezește curiozitatea spre a cerceta cum, din prăpăstiile neprevăzutului și incertitudinii se nasc, pe de o parte, forța de a merge înainte, iar pe de altă parte arta misterioasă de a savura viața, de a-i da valoare și sens. Pornind de la perspectiva lui Edgar Morin asupra propriei biografii, în *Lecții dintr-un secol de viață* (Éditions Denoël, 2021; Curtea Veche Publishing, 2022), ca ființe umane, împletim nelămuririle legate de viață cu eforturile de a construi Calea. Conviețuind cu crizele de diverse tipuri, descoperim că drumul către viitor trece prin întoarcerea la origini.

Cuvinte-cheie: *vulnerabilitate, transformare, renaștere, valoare, biografie.*

Maria PAȘCALĂU
Cercetător independent
mariapascalau@yahoo.com

Memory and Literary Representations of the Holocaust in Communism: Literature as a Mystification Tool

Under the communist regime, discussions about the Holocaust in Romania were banned. Instead, the Holocaust in Northern Transylvania, a region within the borders of Horthy Hungary between 1940 and 1944, was acknowledged. The Holocaust in Northern Transylvania is not only recognized but also condemned, serving as a point of comparison to highlight the so-called privileged fate of the Jews in the Old Kingdom and Southern Transylvania. Some information about the persecution plunders and massacres of Jews surfaced in the press and literature of the time, although under strict control from the communist authorities, who denied the genocide and only utilized it to promote party ideology. The present paper aims to identify works of fiction, memoirs, or writings with documentary characteristics that mention events related to the Holocaust in Romania during this time of crisis of truth and freedom of expression. Additionally, it examines how these writings served as tools of mystification, legitimizing the official discourse throughout various phases of the communist regime in Romania. Therefore, the purpose of this work is to raise awareness on the issues surrounding Holocaust literature published under the communist regime and to demonstrate how these writings reflect the crises of this period.

Keywords: *communist Romania, Holocaust, literature, memory, mystification.*

Memoria și reprezentările literare ale Holocaustului în comunism: literatura ca instrument de mistificare

În comunism, discuțiile cu privire la Holocaustul din România au fost interzise. În schimb, a fost recunoscut Holocaustul din Transilvania de Nord, regiune aflată în perioada 1940-1944 în interiorul granițelor Ungariei horthiste. Holocaustul din Transilvania de Nord este nu numai recunoscut, ci și incriminat, fiind folosit ca termen de comparație pentru a sublinia așa-zisa soartă privilegiată a evreilor din Vechiul Regat și din Transilvania de Sud. Câteva informații despre persecuțiile, jafurile și masacrarea evreilor apar în presa și

în literatura vremii, însă sub un control strict din partea autorităților comuniste care nu admit genocidul și doar în scopul de a fi folosite în campania de promovare a ideologiei de partid. Lucrarea de față își propune să identifice operele de ficțiune, cu caracter memorialistic sau documentar în care apar mențiuni referitoare la evenimente din cronologia Holocaustului în România în această perioadă de criză a adevărului și a libertății de exprimare. Mai mult, are în vedere aspectele prin care aceste scrieri devin un instrument de mistificare, ajungând să fie folosite pentru a legitima discursul oficial în diferitele perioade ale regimului comunist din România. Scopul acestei lucrări este, așadar, de a face cunoscută problematica referitoare la literatura despre Holocaust publicată în comunism, și, prin aceasta, de a arăta în ce măsură respectivele scrieri reflectă crizele acestei perioade.

Cuvinte-cheie: *Holocaust, literatură, memorie, mistificare, România comunistă.*

Delia-Maria RADU
Universitatea din Oradea
dradu.uo@gmail.com

Isabel Allende, Stances of Crisis in Fiction

Moments of crisis punctuate and measure our lives, help or push us to evaluate our past and, sometimes, to choose a different path towards the future. The novels of Chilean-origin writer Isabel Allende fall within the scope of the concept of crisis, either starting from a personal crisis (the loss of her grandfather, the illness and the loss of her daughter), or presenting the various difficult moments that the characters go through, or collective crises, at a social and political level. Focusing on female characters in a patriarchal world where some of them no longer find their place, her works illustrate crises of love, identity, communication, family and inter-human relationships.

Keywords: *Allende, crisis, loss, identity, relationships.*

Isabel Allende, ipostaze de criză în ficțiune

Momentele de criză ne punctează și ne măsoară viața, ne ajută sau ne împing să ne evaluăm trecutul și, uneori, să alegem un alt drum spre viitor. Romanele scriitoarei Isabel Allende se înscriu în sfera conceptului de criză fie pornind de la o criză personală (pierderea bunicului, boala și pierderea fiicei sale), fie prezentând diversele momente dificile prin care trec personajele, ori crize colective, la nivel social și politic. Concentrându-se asupra personajelor feminine într-o lume patriarhală în care unele nu-și mai găsesc locul, operele sale ilustrează crize ale iubirii, identității, comunicării, relațiilor de familie și inter-umane.

Cuvinte-cheie: *Allende, criză, pierdere, identitate, relații.*

Marin Preda and His Deliriums

In January 1975, Marin Preda published the novel *Delirul* (*The Delirium*), set in 1940-1941, a period of acute political and social crisis in Romania, culminating in the conflict between the General Ion Antonescu and Iron Guard movement, together with the legionnaire's rebellion from January 1941. Preda dared to approach the subject by deviating from the official historical narrative and, seemingly, partially rehabilitated Antonescu. The novel was a huge success, but sparked a diplomatic and cultural scandal abroad. Six months later, the novelist released a revised edition of the book, in which he made some necessary ideological concessions during another period of crisis, when the already limited cultural autonomy in socialist Romania was once again being curtailed. After the fall of the communism, an uncensored edition of *Delirul* appeared in 1991, including a previously unpublished, over twenty pages long fragment. Known as "Stalin's Delirium", the fragment constituted a supporting pillar of the novel, offering a new interpretative perspective on it. Subsequently, ten more editions of the book were published, reproducing four more or less different versions of it. A definitive critical edition does not yet exist.

The case of *Delirul* exemplifies an effect of the *ante imprimatur* censorship of the communist regime: the difficulty of recovering censored writings. Moreover, the present study shows that the *Delirul* versions published after 1989 not only represent different versions, but also imply different interpretations of the relationship between creative freedom and the ideological compromise imposed on Romanian writers under communism" even on Marin Preda.

Keywords: *ante imprimatur censorship, The Delirium, editorial versions, Marin Preda, revisions.*

Delirurile lui Marin Preda

În ianuarie 1975 Marin Preda publica romanul *Delirul*, a cărui acțiune e plasată în anii 1940-1941, o perioadă de criză politică și socială acută pentru România, culminând cu conflictul dintre Șeful guvernului, generalul Ion Antonescu, și Mișcarea Legionară și cu rebeliunea legionară din ianuarie 1941. Preda îndrăznește să abordeze subiectul abătându-se de la dogma istorică oficială și, aparent, reabilitând figura lui Antonescu. Romanul are un succes imens, dar stârnește un mic scandal diplomatic și cultural internațional. Peste doar șase luni romancierul publică o ediție revizuită și adăugită a cărții, unde face unele concesii ideologice absolut necesare într-o perioadă tot de criză, când puțină autonomie culturală existentă în România socialistă este iarăși restricționată. După căderea regimului comunist, în 1991 apare o ediție necenzurată a *Delirului*, cu un fragment inedit – adică cenzurat – de peste douăzeci de pagini. Cunoscut ca „*Delirul* lui Stalin”, fragmentul constituia una din coloanele de susținere a romanului, oferind de acum o nouă perspectivă interpretativă asupra acestuia. Ulterior mai apar zece noi ediții ale cărții, ce reproduc patru versiuni mai mult sau mai puțin diferite ale lui. O ediție critică definitivă nu există încă.

Cazul *Delirului* ilustrează exemplar un efect al cenzurii *ante imprimatur* din comunism: greutatea de a recupera integral scrierile trecute prin malaxorul cenzurii. În plus, studiul de față arată că *Delirurile* apărute după 1989 reprezintă nu doar versiuni diferite, ci și

interpretări diferite ale raportului dintre libertatea de creație și compromisul ideologic impus scriitorului român sub communism – chiar dacă scriitorul era Marin Preda.

Cuvinte-cheie: *cenzură ante imprimatur, Delirul, Marin Preda, revizuiți, versiuni editorial.*

Roxana ROGOBETE

Universitatea de Vest din Timișoara
roxana.rogbete@e-uvtr.ro

Crisis, Withdrawal, and Survival: On Addiction in the Novels of Cristian Fulaș

This paper analyzes the representations of addiction in Cristian Fulaș's novels *Fâșii de rușine* (2015, EN: *Strips of Shame*) and *După plâns* (2016, EN: *After Crying*), exploring dependency as an extreme form of individual crisis, but also as the illusion of a redemptive escapism. The two novels portray addiction not only as a symptom but, more subtly, as a structural principle of narration: a style often fragmented, almost hypoxic, that mimics the erratic rhythm of withdrawal — a tempo that formally conveys the tensions and volutes of the addict's consciousness. Between lucidity and disintegration, the characters' downward spirals evoke everything from peratology (as seen by O. Nimigean) to inferno (as read by Carmen Mușat). We examine to what extent the dismantling of inner states reaches verisimilitude or whether Fulaș's stylistic choices verge on mannerism, within an autobiographical openness that is both deliberately assumed and aesthetically transformed. These novels map out the fractures of selfhood, placing at their core the vulnerability of a human being attempting to survive loneliness.

Keywords: *addiction, crisis, contemporary Romanian literature, loneliness.*

Criză, sevrăj și supraviețuire: despre adicție în romanele lui Cristian Fulaș

Lucrarea de față analizează reprezentările adicției în romanele *Fâșii de rușine* (2015) și *După plans* (2016), publicate de Cristian Fulaș, din perspectiva dependenței ca formă extremă de criză individuală, dar și ca miraj al unui escapism salvator. Cele două romane configurează adicția nu doar ca simptom, ci și, subtil, ca structurare a narațiunii: un stil deseori sacadat, aproape hipoxic, care mimează ritmul discontinuu al sevrăjului, deci un tempo care traduce, în plan formal, tensiunile sau volutele conștiinței dependentului. Între luciditate și dezintegrare, alunecările personajelor înglobează de la peratologie (în viziunea lui O. Nimigean) la infern (Carmen Mușat). Vom urmări în ce măsură demantelarea stărilor individului atinge verosimilitatea ori preocuparea pentru stil a lui Fulaș se manierizează, într-o deschidere autobiografică, abil asumată, dar transformată estetic. Cartografieri ale rupturilor, romanele au ca nucleu al experienței vulnerabilitatea omului care încearcă să supraviețuiască singurătății.

Cuvinte-cheie: *adicție, criză, literatură română contemporană, singurătate.*

Resistance through Education (Classical and French) to the Crisis of Values in *The Time Bestowed on Us. Memoirs* by Annie Bentoiu

Annie Bentoiu's confessional volumes, *The Time Bestowed on Us. Memoirs*, covering the years 1944–1947 (Vol. I) and 1947–1959 (Vol. II), document the ordeal of a generation of Romanian intellectuals trained for a hopeful, open world—only to find themselves trapped in a postwar dystopia. Their classical and French education, once grounded in strong institutions later dismantled in Romania, became a means of resistance through book-circulation, reading, art, and philosophical dialogue, all done clandestinely. Drawing from classicism and French literature, Annie Bentoiu does not render history as a mere sequence of disasters, but as a profound engagement with living souls. Even as Orwellian transformations unfolded, her response came from an inner freedom nurtured by education—one that survived despite a regime determined to destroy intellectual life.

Keywords: *education, memoirs, postwar Romania (1944-1959), freedom, history.*

Rezistența prin educația clasică și educația franceză la criza valorilor în *Timpul ce ni s-a dat. Memorii* (I și II) de Annie Bentoiu

Volumele confesive scrise de Annie Bentoiu, *Timpul ce ni s-a dat. Memorii*, referitoare la anii 1944-1947 (volumul I) și 1947-1959 (volumul II), surprind calvarul unei promoții de intelectuali pregătiți în România de profesorii lor pentru o lume plină de speranță în care valorile circulă liber, nu pentru distopia în care au intrat cei care nu au emigrat după război. Tocmai educația clasică și educația franceză, cu instituții solide în țară, destrămate apoi sistematic, au fost sursele de rezistență prin hrana lecturii, prin artă, prin dialoguri filosofice ale unei întregi generații, în clandestinitate. Absorbând școala clasicismului și a literaturii franceze, Annie Bentoiu nu percepe istoria trăită în memorii ca pe o intersecție de evenimente și nenorociri, ci ca pe o interacțiune cu oameni vii. Istoria care a venit cu o transformare orwelliană a lumii știute a fost și șansa de a crea un răspuns în libertatea forului interior, de a exersa această libertate accesibilă prin educație, chiar atunci când cetatea a fost cucerită de nuliță care au vrut moartea intelectualilor.

Cuvinte-cheie: *educație, memorii, România postbelică (1944-1959), libertate, istorie.*

A Crisis of Becoming, a Crisis of History. A Case Study: Bogdan-Alexandru Stănescu's *The Black Sun*

The purpose of the paper is to illustrate the ways in which the relationship between the protagonist's evolution of identity, as well as the evolution of the historical paradigm determine both a crisis of becoming and a crisis of history in Bogdan-Alexandru Stănescu's latest novel, *The Black Sun*. Beyond the search for the self and for the absent

father figure, the character Gheorghe Ibrahim Abdallah is constructed in relation to both individual and collective memory of historical “rifts”, which directly influence the destiny and the path of the protagonist due to their consequences. Between extremist ideologies and adolescence in communist Romania, between real and alternative histories, identity crises and great histories intertwine for many characters in the novel, contributing to the creation of a world with mythological nuances and, at the same time, demythologized in equal measure. A methodological exercise of close reading and narrative analysis is used to demonstrate how Bogdan-Alexandru Stănescu manages to construct a world in which the identity crisis and the historical crisis are not separate, but depend on each other, both contributing to the creation and definition of the characters' identity. Furthermore, it might be argued that all the crises of history in *The Black Sun* can be interpreted as the sum of the individual identity crises that the characters cause, intentionally or unintentionally, also as a consequence of history, the influence being mutual and perpetual.

Keywords: *alternative history, historical crisis, identity crisis, identity paradigm, quest for meaning, postmodern Romanian literature.*

O criză a devenirii, o criză a istoriei. Studiu de caz: *Soarele negru*, de Bogdan-Alexandru Stănescu

Lucrarea de față își propune să ilustreze modurile în care raportul dintre evoluția identitară a protagonistului și evoluția paradigmei istorice determină atât o criză a devenirii, cât și o criză a istoriei în cel mai recent roman al lui Bogdan-Alexandru Stănescu, *Soarele negru*. Dincolo de căutarea simultană a sinelui, respectiv a figurii paterne absente, personajul Gheorghe Ibrahim Abdallah este construit atât în raport cu memoria individuală, cât și cu cea colectivă a unor falii istorice, care influențează direct destinul și parcursul protagonistului prin consecințele acestora. Între ideologii extremiste și adolescența în România comunistă, între deveniri reale și istorii alternative, crizele identitare și marile istorii se întrepătrund pentru numeroase personaje din cadrul romanului, acest lucru contribuind la crearea unei lumi cu nuanțe mitologice și, totodată, demitizată în egală măsură. Un exercițiu metodologic de *close reading* și analiză narativă este utilizat pentru a demonstra modul în care Bogdan-Alexandru Stănescu reușește să construiască o lume în care criza identitară, respectiv cea istorică nu sunt separate, ci depind una de cealaltă, ambele contribuind la crearea și definirea identității personajelor. Mai mult decât atât, se poate afirma faptul că toate crizele istoriei din romanul *Soarele negru* pot fi interpretate drept suma crizelor identitare individuale pe care personajele le cauzează, în mod voit sau nu, tot ca o consecință a istoriei, influența fiind reciprocă și perpetuă.

Cuvinte-cheie: *căutarea sensului, criză identitară, criză istorică, istorie alternativă, literatură română postmodernă, paradigmă identitară.*

Crises and Tensions of Collective Memory in Post-Communist Romania: Between the Holocaust and the Gulag

In the past decades, post-communist Romania has experienced a visible crisis of collective memory, shaped by the symbolic competition between the public remembrance of two major historical traumas: the Holocaust and the Gulag. This presentation seeks to examine how these two traumatic pasts have been represented, acknowledged, or marginalized within Romanian cultural and discursive space, with a particular focus on the tensions arising from their problematic coexistence. Although the Holocaust was, in objective terms, a tragedy with a specific genocidal dimension, its memory was systematically suppressed under communism and often relativized during the post-communist transition, when public discourse became dominated by the urgent need to recover the memory of anti-communist suffering.

Using the concept of *conflictual memory*, this paper analyzes the mechanisms through which the memory of the Holocaust in Romania and that of the Romanian Gulag have been placed in opposition, ranked hierarchically, or politically instrumentalized in response to shifting ideological contexts and identity needs. The analysis aims to trace both the ideological, political, and cultural-identity-driven causes of this memorial crisis and the ethical implications of the mnemonic and discursive selection processes that have shaped Romanian cultural memory in recent decades. The presentation also offers a reflection on the role of literature in articulating or challenging these competing regimes of memory.

Keywords: *conflictual memory, collective memory, Holocaust in Romania, Romanian Gulag, crisis.*

Crizele și tensiunile memoriei colective în România postcomunistă: între Holocaust și Gulag

În ultimele decenii România postcomunistă a traversat o vizibilă criză a memoriei colective, generată de competiția simbolică dintre amintirea publică a celor două traume istorice majore ale trecutului recent: Holocaustul și Gulagul. Această prezentare își propune să analizeze modul în care cele două traume au fost reprezentate, asumate sau marginalizate în spațiul cultural și discursiv românesc, cu accent pe tensiunile care au rezultat din această coexistență problematică. Deși Holocaustul a fost, în mod obiectiv, o tragedie cu dimensiune genocidară specifică, memoria sa a fost sistematic reprimată în perioada comunistă și adesea relativizată în tranziția postcomunistă, când discursul public a fost dominat de nevoia urgentă de recuperare a suferinței anticomuniste.

Prin intermediul conceptului de *memorie conflictuală*, comunicarea va analiza mecanismele prin care memoria Holocaustului din România și a Gulagului românesc au fost puse în opoziție, ierarhizate sau instrumentalizate în funcție de contexte ideologice și nevoi identitare. Se va urmări, astfel, atât cartografierea cauzelor acestei crize memoriale – de natură ideologică, politică sau cultural-identitară – cât și evidențierea implicațiilor etice ale selecției mnemonic-discursive, specifice dinamicilor memoriei culturale românești din ultimele decenii. Prezentarea propune, totodată, o reflecție asupra rolului literaturii în articularea sau contestarea acestor regimuri de memorie.

Cuvinte-cheie: *memorie conflictuală, memorie colectivă, Holocaustul din România, Gulagul românesc, criză.*

Monica GAROIU

Université du Tennessee à Chattanooga, États-Unis
monica-garoiu@utc.edu

Exile in Maryam Madjidi's Work: Between Crisis and Identity Reconstruction

This paper aims to examine the writing of exile in the autobiographical novel "Marx and the Doll" by Maryam Madjidi, a French writer of Iranian origin, recipient of the Prix Goncourt for her debut novel in 2017. Divided into three parts, or rather three "births", that mark key stages in the narrator/author's journey, the narrative traces her quest for identity through experiences of deterritorialization and reterritorialization, in an effort to form multiple, rhizomatic roots as the foundation of a successful exile. We will focus on Madjidi's writing through the lens of spatial, linguistic, and cultural exile which nourishes her literary voice. First, we will examine the fragmentary form of this narrative, broken into multiple genres and languages, closely linked to the plurality of the exilic experience. Second, we will analyze the role of writing as a strategy to articulate exile and to reconcile the narrator/author's multiple identities.

Keywords: *exile, the quest for identity, migration, resilience, multiplicity.*

L'exil chez Maryam Madjidi : entre crise et reconstruction identitaire

Ce travail vise à examiner l'écriture exilique dans le roman autobiographique *Marx et la poupée* de Maryam Madjidi, écrivaine d'origine iranienne et lauréate du prix Goncourt du premier roman en 2017. Divisé en trois parties – voire trois « naissances » – qui marquent les étapes clés du parcours de la narratrice/autrice, le récit retrace sa quête identitaire à travers des expériences de déterritorialisation et de reterritorialisation afin de former des racines multiples, rhizomiques, garantes d'un exil réussi. Nous nous focaliserons sur l'écriture madjidienne par le biais de l'exil spatial, linguistique et culturel qui la nourrit. Dans un premier temps, nous nous pencherons sur la forme fragmentaire de ce récit morcelé en plusieurs genres et langues, étroitement liée à la pluralité de l'expérience exilique. Dans un second temps, nous analyserons le rôle de l'écriture comme stratégie pour dire l'exil et réconcilier les identités multiples de la narratrice/autrice.

Mots-clés : *exil, quête identitaire, migration, résilience, multiplicité.*

The Son in (Contemporary) Crisis: Mythical and Biblical Recompositions of Filiation

In today's context of crisis, marked by generational, spiritual, and identity ruptures, the literary figure of the son, inherited from mythical and biblical narratives, undergoes a profound transformation. Through a corpus of contemporary Francophone novels that revisit figures such as Jesus Christ (*Soif* by Amélie Nothomb), Moses (*Tropique de la violence* by Natacha Appanah), Telemachus (*Les pieds sales* by Edem Awumey), and Theseus (*Thésée, sa vie nouvelle* by Camille de Toledo), this communication explores how contemporary writers reactivate and reshape the hypotextual models of filiation in times of crisis. These narratives portray wandering sons, severed from their lineage or burdened by an impossible inheritance. The crisis thus reveals a deeper transformation: that of symbolic transmission and of the son's role within both the family (the micro level) and society (the macro level). Through a mythocritical/mythanalytical and biblical lens, we will examine how these works deconstruct the sacrificial or prodigal son of foundational stories, while also paving the way for a recomposition of the mythical and biblical hypotext, where the son, now orphaned or abandoned, invents new forms of belonging and filiation. By intertwining myth, biblical narrative, and contemporary crisis, this reflection adopts an anthropological, literary, and symbolic approach to modern identity chaos.

Keywords: *contemporary literature, myth, Bible, figure of the son, crisis.*

Le fils en crise (contemporaine) : recompositions mythiques et bibliques de la filiation

Dans le cadre actuel de la crise, marqué par des ruptures générationnelles, spirituelles et identitaires, la figure littéraire du fils – héritée des récits mythiques et bibliques – se trouve profondément bouleversée. À travers un corpus de romans contemporains francophones, qui se penche sur Jésus-Christ (*Soif* d'Amélie Nothomb), Moïse (*Tropique de la violence* de Natacha Appanah), Télémaque (*Les pieds sales* d'Edem Awumey) et Thésée (*Thésée, sa vie nouvelle* de Camille de Toledo), cette communication interroge la manière dont les écrivains contemporains réactivent et recomposent les modèles hypotextuels de la filiation à l'épreuve de la crise. Ces récits mettent en scène des fils en errance, coupés de leur lignée ou confrontés à un héritage impossible. La crise devient alors le révélateur d'une mutation plus profonde : celle de la transmission symbolique et du rôle du fils dans la famille (le micro) et la société (le macro). À travers une lecture mythocritique/mythanalytique et biblique, nous verrons comment ces œuvres déconstruisent la figure du fils sacrificiel ou prodigue des récits fondateurs, tout en ouvrant la voie à une recomposition du hypotexte mythique et biblique, où le fils, désormais orphelin ou abandonné, invente de nouvelles formes d'appartenance et de filiation. En articulant mythe, récit biblique et crise contemporaine, cette réflexion s'inscrit dans une approche à la fois anthropologique, littéraire et symbolique du chaos identitaire moderne.

Mots-clés : *littérature contemporaine, mythe, Bible, figure du fils, crise.*

Tarek KHIREDINE

Université « Mohamed Khider » Biskra, Algérie

tarekhhiredine@gmail.com

Novel Characters in Times of Crisis. The Case of the French-Language Algerian Novel

The question of identity is central to contemporary writing, which leads to the portrayal of a universal citizen. The writer cannot avoid the intercultural debate, and the novel opens up to other civilizations by including characters of different nationalities within the same narrative, as well as heterogeneous spaces that ultimately become homogeneous. Politics seeks a different perspective than that of literature; political conflict fuels fragmentation within the novel itself. Our proposal focuses on the politico-literary debate within the space of the novel, raising the following question: isn't the modern novel the ideal space for an interdisciplinary political debate?

Keywords: *novel, space, identity, politics, debate.*

Les personnages du roman dans les périodes des crises. Le cas du roman algérien d'expression française

La question de l'identité est axiale dans l'écriture contemporaine d'où le traitement d'un citoyen universel. L'écrivain ne peut pas éviter le débat interculturel et, par cela, le roman s'ouvre sur les autres civilisations ; il y a des personnages de différentes nationalités dans le même roman, des espaces hétérogènes qui deviennent tous homogènes. La politique veut une autre perspective que celles littéraires : le conflit des politiques nourrit l'éclatement à l'intérieur du roman. Notre proposition tourne autour du débat politico-littéraire dans l'espace du roman d'où la problématique suivante : le roman moderne n'est-il pas l'espace idéal pour un débat politique interdisciplinaire ?

Mots-clés: *roman, espace, identité, politique, débat.*

Alexandru LAZEA

Université de l'Ouest de Timișoara

alexandru.lazea@e-uvr.ro

The Character is Me: Jean-Luc Lagarce

The character is sometimes understood as the centre of the conflict, reflecting the forces of Good and Evil in the story. Over and above their dual narrative and dramatic function, they embody the tensions, aspirations and dilemmas that have driven dramaturgy from Antiquity to the present day, the character is the essential element of conflict in any fable. However, it would be difficult to think of the character as anything other than a crisis. In this paper, we attempt to sketch out the crises in which the character finds himself in the theatre of Jean-Luc Lagarce, one of France's most widely performed playwrights. The character in Jean-Luc Lagarce's work can be seen as closely dependent on the relationships he maintains with the Other, with others. Even if Lagarce's protagonists are

sometimes solitary spirits (like Louis, the main character in these three plays), their identity can only be constructed through interpersonal relationships (for example, in *Le pays lointain* [*The far-off land*], we find family relationships: the Father, already dead, the Mother, Antoine, Louis's brother Suzanne, Louis's sister Catherine, Antoine's wife Hélène, the Lover, already dead, etc.). The three plays we propose as case studies in this paper, *Juste la fin du monde* (1990) [*It's only the end of the world*], *J'étais dans ma maison et j'attendais que la pluie vienne* (1994) [*I was in my house and I waited for the rain to come*] and *Le pays lointain* (1995) [*The far-off land*], highlight common and related themes: death, memory and family relationships. The dramatic character who represents Ariadne's thread in these three plays, who lives and experiences feelings, is Louis, the playwright's alter ego. We will then show how the playwright, a spirit in perpetual crisis, becomes a character in his theatre, and how the latter is substantialized in a biographical 'dispositif' (Foucault, 1971; 1975; 1977). We will conclude with the differential autonomy (Hamon, 1972: 91) of the dramatic character in Lagarce's work, his disappearance and devaluation (cf. Jouve, 1992), and his interference in the text and its creation.

Keywords: *the Other, solitary spirit, Jean-Luc Lagarce, identity, dramatic character.*

Le personnage, c'est moi : Jean-Luc Lagarce

Le personnage est parfois compris comme le centre du conflit ; il reflète les forces du Bien et du Mal dans le récit. Au-delà de sa double fonction narrative et dramatique, il incarne les tensions, les aspirations et les dilemmes qui animent la dramaturgie depuis l'Antiquité jusqu'à nos jours, le personnage est l'élément du conflit incontournable de toute fable. Cependant, il nous serait difficile de penser le personnage autrement que dans la crise. Dans cette communication, nous tâchons d'esquisser les crises dans lesquelles se trouve le personnage dans le théâtre de Jean-Luc Lagarce, l'un des plus joués dramaturges en France. Le personnage chez Jean-Luc Lagarce pourrait être aperçu en étroite dépendance des relations qu'il entretient avec l'Autre, les autres. Même si chez Lagarce les protagonistes sont parfois des esprits solitaires (comme Louis, le personnage principal de ces trois pièces), leur identité ne peut se construire qu'à partir des relations interpersonnelles (par exemple, dans *Le pays lointain*, nous pouvons trouver des relations familiales : le Père, mort déjà, la Mère, Antoine, le frère de Louis Suzanne, la sœur de Louis Catherine, la femme d'Antoine Hélène, l'Amant, mort déjà, etc.). Les trois pièces de théâtre que nous proposons comme étude de cas dans cette communication, *Juste la fin du monde* (1990), *J'étais dans ma maison et j'attendais que la pluie vienne* (1994), *Le pays lointain* (1995), mettent en exergues des thématiques communes et connexes : la mort, la mémoire, les relations familiales. Ainsi, le personnage dramatique qui représente le fil d'Ariane dans ces trois pièces, qui vit et qui subit des sentiments, c'est Louis, un *alter ego* du dramaturge. Nous montrerons par la suite comment le dramaturge, un esprit dans une crise perpétuelle, devient un personnage dans son théâtre, et comment ce dernier se substantialise dans un « dispositif » (Foucault, 1971 ; 1975 ; 1977) biographique. Nous concluons sur l'autonomie différentielle (Hamon, 1972 : 91) du personnage dramatique chez Lagarce, sur sa disparition et sa dévalorisation (cf. Jouve, 1992) de même que sur son interférence dans le texte, sa création.

Mots-clés: *l'Autre, esprit solitaire, Jean-Luc Lagarce, identité, personnage dramatique.*

Le Roman de Renart Analyzed from the Ecdotical Point of View

Our presentation is focused on the philological study of one of the best-known novels of the Middle Ages, *Le Roman de Renart*. In modern times, this text appears as a problem: from its creation to its reception, *via* the crucial material and intellectual stage of its transmission. In our paper, we place particular emphasis on cultural and social history, in other words, on the value of this 'roman roman' as a message from its time to the modern era. These approaches to literary history and hermeneutics serve as the basis for the second attempt to translate in Romanian this 'kind of adventure', this anthology of twenty-seven branches of adventure, stories, narrative episodes, etc., upon the humanist tradition. In the history of Romanian translations, there is a translation by Theodosia Ioachimescu, published in 1977 by Dacia edition in Cluj-Napoca. It is a selection of episodes from the *Roman de Renart* translated into verse, accompanied by a few notes; this version is illustrated by Florin Creangă.

Keywords: *Roman de Renard, ecdotical studies, French literature of the Middle Ages, literary hermeneutics, literary translation.*

Le Roman de Renart sous la loupe de l'ecdétique

Notre article est consacré à l'étude philologique d'un texte roman parmi les plus connus du Moyen Âge : *Le Roman de Renart*. À l'époque moderne, ce texte paraît en tant que problème : de son élaboration à sa réception, en passant par l'étape cruciale, matérielle et intellectuelle, de sa transmission. Une place de choix est réservée, dans notre communication, aux réflexions portant sur l'histoire culturelle et sociale, à savoir sur la valeur de ce « roman roman » comme message passeur de son temps vers l'époque moderne. Ces approches d'histoire et d'herméneutique littéraires servent à la deuxième tentative d'acclimater en roumain ce genre d'aventure et d'apophtegme, à la fois, ce florilège de vingt-sept branches d'aventures, histoires, épisodes narratifs, etc. dans le sillage de la tradition humaniste. Dans l'histoire des traductions roumaines il y a une traduction faite par Theodosia Ioachimescu, parue en 1977, à Cluj-Napoca chez Dacia. C'est une sélection des épisodes du *Roman de Renart* dont la traduction est faite en vers, accompagnée par quelques notes ; cette version est illustrée par les vignettes de Florin Creangă.

Mots-clés : *Le Roman de Renard, ecdétique, littérature française du Moyen Âge, herméneutique littéraire, traduction littéraire.*

“Après moi, le global!”. The Fading of the “National Cultural Crisis” in France after May 68

France's last major cultural crisis came after May '68: first, the crisis of History, interpreted as a crisis of the possible - there was no political system other than (neo)liberal democracy, no values other than those of efficiency (performance), and no prose other than narrative - and no poetry other than lyrical. This logic was synthesized by Lyotard in *La Condition post-moderne* (1979) and by Marcel Gauchet in *Le Désenchantement du monde* (1985) - culminating with *Que reste-t-il de la culture française?* (2008, Compagnon and D. Morrisson). This crisis was associated with a crisis of materiality, swept away by image reproduction techniques and the rapid expansion of television. But this crisis also had a certain “cachet”: it was a very French crisis, whose description tried to universalize a certain articulation between affects (frustration) and phenomena (deregulation and privatization) that were not specifically French. Now, we may well wonder whether we can still speak of a *cultural crisis*, given the new challenges of contemporary humanities, and what might well be the French hallmark in the way global crises (environmental, demographic and diplomatic, after all) are expressed.

Keywords: *May 68, postmodernity, cultural crisis, Frenchness, globalization.*

« Après moi, le global ! ». L’effacement de la « crise culturelle spécifique » en France, après Mai 68

La dernière grande crise culturelle française remonte à l’après Mai 68 : d’abord, la crise de l’Histoire, interprétée comme crise de possible – il n’y avait pas d’autre système politique que la démocratie (néo)libérale, d’autres valeurs que celles de l’efficacité (performance) et il n’y avait d’autre prose que celle narrative – et d’autre poésie que celle lyrique. Cette logique a été synthétisé par Lyotard dans *La Condition post-moderne* (1979) ou bien par Marcel Gauchet dans *Le Désenchantement du monde* (1985) – le point d’orgue ayant été le bouquin sur « Que reste-t-il de la culture française ? » (2008). Cette crise s’associe à une crise de la matérialité, balayée par les techniques de reproductions des images et par l’expansion rapide de la télévision. Mais cette crise possédait aussi un cachet, c’était une crise bien française, qui s’efforçait d’universaliser un ressenti et des phénomènes qui ne l’étaient pas. Or, on peut bien se demander si on peut encore parler de crise culturelle, avec les nouveaux enjeux des humanités contemporaines, et quelle pourrait bien être la marque française dans la manière d’énoncer les crises globales (de l’environnement, démographique et diplomatique en fin de compte).

Mots-clés : *crise culturelle, Mai 68, histoire de la France du XXe siècle.*

Suburb in Crisis: The Novels of Rachid Santaki as a Mirror of a Society in Decline

French suburbs, often relegated to the geographical and symbolic periphery of major cities, have for several decades been the scene of persistent social tensions. Marked by high unemployment rates, increasing urban segregation, latent systemic racism, and recurring episodes of urban violence and riots (notably those of 2005), they concentrate the symptoms of a deep malaise within French society. These territories, too often reduced to media clichés, are nevertheless at the heart of numerous contemporary literary works that seek to convey their complexity, humanity, and also their sense of despair. Rachid Santaki's novels are part of a literary trend that could be described as "ground-level literature," written by authors who come from working-class neighborhoods or who are closely connected to the social realities they portray. Like other writers such as Faïza Guène or Mehdi Charef, Santaki offers a narrative anchored in the margins, giving voice to those long ignored by mainstream literature. His works, blending crime fiction, social commentary, and identity introspection, serve as a literary mirror reflecting a society in decline. This presentation aims to analyze the multiple forms of crisis as they appear in the novels of Rachid Santaki. The analysis will focus on three main axes: Space – the suburb as a place of relegation, tension, and fracture, but also of belonging and resistance; Characters – drifting youth, absent or overwhelmed parental figures, disillusioned police officers, powerless social workers — a human landscape marked by precarity and disillusionment; Violence – police brutality, delinquency, but also the symbolic violence of exclusion and social contempt. Through this study, we will show how Santaki stages a universe where communication is broken, where bridges between institutions and residents have collapsed, revealing a torn social fabric. Literature then becomes a means of documenting the crisis, but also of resisting invisibility by offering a voice from the margins — in order to better understand the center.

Keywords : *suburb, social crisis, urban literature, crime fiction, urban violence.*

Banlieue en crise : les romans de Rachid Santaki ou le miroir d'une société en délitement

Les banlieues françaises, souvent reléguées à la périphérie géographique et symbolique des grandes métropoles, sont depuis plusieurs décennies le théâtre de tensions sociales persistantes. Marquées par des taux de chômage élevés, une ségrégation urbaine croissante, un racisme systémique latent, ainsi que par des épisodes récurrents de violences urbaines et d'émeutes (notamment celles de 2005), elles concentrent les symptômes d'un malaise profond au sein de la société française. Ces territoires, trop souvent réduits à des clichés médiatiques, sont pourtant au cœur de nombreuses œuvres littéraires contemporaines qui cherchent à restituer leur complexité, leur humanité, mais aussi leur désespérance. Les romans de Rachid Santaki s'inscrivent dans un courant littéraire qui pourrait être qualifié de 'littérature de terrain', celle d'auteurs issus des quartiers populaires ou en lien direct avec les réalités sociales qu'ils décrivent. À l'instar d'autres écrivains comme Faïza Guène ou Mehdi Charef, Santaki propose une narration ancrée dans les marges, donnant voix à ceux que la littérature a longtemps ignorés. Ses œuvres, mêlant roman noir, chronique sociale et introspection identitaire, s'imposent

ainsi comme un miroir littéraire d'une société en délitement. Cette communication se propose d'analyser les formes multiples de la crise telles qu'elles sont déclinées dans les romans de Rachid Santaki. Nous nous attarderons sur trois axes principaux : L'espace : la banlieue comme lieu de relégation, de tension et de fracture, mais aussi d'appartenance et de lutte ; Les personnages : jeunes en errance, figures parentales absentes ou dépassées, policiers désabusés, éducateurs démunis — une galerie humaine marquée par la précarité et la désillusion. Les violences : violences policières, délinquance, mais aussi violence symbolique de l'exclusion et du mépris social. À travers cette étude, il s'agira de montrer comment Santaki met en scène un univers où la communication est rompue, où les ponts entre les institutions et les habitants se sont effondrés, révélant un tissu social déchiré. La littérature devient alors un moyen de documenter la crise, mais aussi de résister à l'invisibilisation, en proposant une parole issue des marges, pour mieux comprendre le centre.

Mots-clés : *banlieue, crise sociale, littérature urbaine, roman noir, violence urbaine.*

Velimir MLADENOVIC

Université de l'Ouest de Timișoara/Université de Poitiers, France
velimir.mladenovic@e-uvt.ro

Post-Soviet Shards and Political Spectrality: Crisis as a Narrative Principle in *Terminus radieux* by Antoine Volodine

The novel *Terminus radieux* (2014) by Antoine Volodine, a leading figure of post-exoticism, explores a post-apocalyptic Siberia haunted by the nuclear and political collapse of the Second Soviet Union. In this spectral universe, where ghost-soldiers, shamans, and the undead roam, crisis is no longer an accident but a permanent narrative and ontological state. This presentation proposes a multidisciplinary reading grounded in political philosophy, postmodern critique, and post-Soviet thought. By drawing on Agamben's concept of "bare life" (*Homo Sacer*), we analyze how the characters, reduced to minimal survival and stripped of political status, evolve under the control of a deranged sovereignty embodied by the necromancer Soloviei. This dystopian kolkhoz becomes a site of spectral power where bodies exist without legitimacy in a world devoid of laws. Derrida's theories of spectrality (*Specters of Marx*) shed light on the ideological haunting and proliferation of the undead, revealing a suspended historical time, unable to conclude or restart its course. Furthermore, we engage Boris Groys and Svetlana Boym to examine the critical memory of the Soviet utopia, oscillating between disillusioned irony and a lingering fidelity to a damaged revolutionary imaginary. Finally, we show how narrative fragmentation and generic hybridization formally reflect a crisis of representation, turning crisis itself into a poetic, political, and memorial engine.

Keywords: *political crisis, atomic war, narration.*

Éclats post-soviétiques et spectralité politique : la crise comme principe narratif dans *Terminus radieux* d'Antoine Volodine

Le roman *Terminus radieux* (2014) d'Antoine Volodine, figure majeure du post-exotisme, explore une Sibérie post-apocalyptique hantée par l'effondrement nucléaire et politique

de la Deuxième Union soviétique. Dans cet univers spectral, où errent soldats-fantômes, chamans et morts-vivants, la crise n'est plus un accident mais un état narratif et ontologique permanent. Cette communication propose une lecture multidisciplinaire à partir de la philosophie politique, de la critique postmoderne et de la pensée post-soviétique. En mobilisant le concept agambénien de « vie nue » (*Homo sacer*), nous analysons comment les personnages, réduits à une survie minimale et privés de statut politique, évoluent sous l'emprise d'une souveraineté détraquée incarnée par le nécromancien Solovieï. Ce kolkhoze dystopique devient un lieu de pouvoir spectral où les corps existent sans légitimité dans un monde sans lois. Les théories derridiennes de la spectralité (*Spectres de Marx*) éclairent la hantise idéologique et la prolifération des morts-vivants, révélatrices d'un temps historique suspendu, incapable d'achever ou de réinitialiser son cours. Par ailleurs, nous convoquerons Boris Groys et Svetlana Boym afin d'interroger la mémoire critique de l'utopie soviétique, oscillant entre ironie désabusée et fidélité à l'imaginaire révolutionnaire abîmé. Enfin, nous montrerons comment la fragmentation narrative et l'hybridation générique traduisent formellement une crise de la représentation, faisant de la crise elle-même un moteur poétique, politique et mémoriel.

Mots-clés : *crise politique, guerre atomique, narration.*

Luciana PENTELIUC-COTOȘMAN

Université « Politehnica » Timișoara
luciana.penteliuc-cotosman@upt.ro

Metaphorical Expressions in French Discourse on AI: Signs of A New Societal Crisis

The purpose of this article is to analyse the metaphorical expressions used in contemporary French discourse on artificial intelligence (AI), based on a corpus drawn from the press, political statements and specialist literature. It aims to show that these metaphors (warlike, medical, biological, meteorological), far from being neutral, convey and shape contradictory visions - technophile and technophobic, reassuring and alarmist, euphoric and catastrophic - revealing a society in tension in the face of a technology perceived as both promising and threatening. The study highlights the convergence of metaphorical representations in a social imaginary polarised by fascination and fear, reflecting both hope and deep collective anxiety: loss of control, erosion of human reference points, challenges to democracy and rising inequalities. These metaphors used in current discourse on AI can be interpreted as signs of a new global societal crisis.

Keywords: *societal crisis, artificial intelligence, conceptual metaphors, French social discourse.*

Expressions métaphoriques dans les discours français sur l'IA : les signes d'une nouvelle crise sociétale

Le présent article analyse les expressions métaphoriques utilisées dans les discours français contemporains sur l'intelligence artificielle (IA), en s'appuyant sur un corpus issu de la presse, des déclarations politiques et d'ouvrages spécialisés. Il se propose de montrer que ces métaphores (guerrières, médicales, biologiques, météorologiques), loin

d'êtres neutres, véhiculent et façonnent des visions contradictoires, technophiles et technophobes, rassurantes et alarmistes, euphoriques et catastrophiques, en révélant une société en tension face à une technologie perçue à la fois comme prometteuse et menaçante. L'étude met en lumière la convergence des représentations métaphoriques dans un imaginaire social polarisé par la fascination et par la peur, traduisant autant d'espoirs que d'angoisses collectives profondes : perte de contrôle, effacement des repères humains, défi à la démocratie et montée des inégalités. En tant que telles, les métaphores conceptuelles employées dans les discours actuels sur l'IA peuvent être interprétées comme des signes d'une nouvelle crise sociétale globale.

Mots-clés : *crise sociétale, intelligence artificielle, métaphores conceptuelles, imaginaire, discours social français.*

Mihaela POPESCU

Université « Politehnica » Timișoara
mihaela.popescu@upt.ro

The Notion of *Crisis* in FLE Textbooks: Representations and Pedagogical Uses

This paper aims to analyze how the notion of crisis is represented and utilized in various French as a Foreign Language (FLE) textbooks published by different French publishing houses. Using a qualitative approach, we examined the types of crises addressed (personal, social, ecological, migratory, memorial, etc.) as well as the pedagogical strategies implemented for their treatment. The findings reveal a growing presence of this theme, but also significant variability in the depth of treatment depending on the targeted language level and editorial choices. While at intermediate levels (B1/B2), crises are mainly used as a basis for vocabulary acquisition or the expression of simple opinions, some advanced-level textbooks (C1/C2) offer a genuinely critical approach linked to history, memory, and civic issues.

Keywords: *crisis, French as a foreign language (FLE), FLE didactics, FLE textbooks, teaching strategies.*

La notion de *crise* dans les manuels de FLE : représentations et usages pédagogiques

Cette communication propose d'analyser la représentation et l'exploitation de la notion de *crise* dans plusieurs manuels de Français Langue Étrangère (FLE) publiés par différentes maisons d'édition françaises. À partir d'une approche qualitative, nous avons étudié les types de crises mobilisées (personnelles, sociales, écologiques, migratoires, mémorielles, etc.) ainsi que les dispositifs pédagogiques mis en œuvre pour leur traitement. Les recherches révèlent une présence croissante de cette thématique, mais également une forte variabilité dans la profondeur du traitement selon le niveau linguistique visé et les choix éditoriaux. Si aux niveaux intermédiaires (B1/B2), les crises servent principalement de support à l'acquisition lexicale ou à l'expression d'opinions simples, certains manuels de niveau avancé (C1/C2) proposent une véritable démarche critique en lien avec l'histoire, la mémoire et les enjeux citoyens.

Mots-clés : *crise, français langue étrangère (FLE), didactique du FLE, manuels du FLE, stratégies pédagogiques.*

SZÁSZ Géza

Université de Szeged, Hongrie
szaszgeza@gmail.com

Crisis of Authority or Inauguration of a New Order? The Fragmentation of the Carolingian Empire and the Birth of the Territorial Principalities of the Midi

The Strasbourg Oaths, a monument to the Romance language, and the Treaty of Verdun concluded a year later, mark the beginning of the fragmentation of the Carolingian Empire, united half a century earlier by Charlemagne. Thus began a long period of imperial disintegration, which would not leave languages, cultures, and identities intact. While interpretations vary, ranging from a failed contractual monarchy project under Charles the Bald, King of Western France and late Emperor, to the opposition between a supposed center and its peripheries, case studies of the exercise of power and the change of empire are less frequent. Our paper aims to present the process of disintegration in the case of three territorial principalities of the South: the Duchy of Aquitaine, the County of Toulouse, and the County of Barcelona. Their history reflects the weakening of an old power and the emergence of new ones. Crisis, solution, or progress, the approaches depend on chronological *a priori*: what may be a crisis of the previous order, seems a salutary gestation for the one that follows. However, every crisis has its logic: in our case, it will reside in an amalgam of barbaric traditions, a desire for administrative unification, and limits of real power.

Keywords: *Oaths of Strasbourg, Carolingian Empire, Charlemagne, history of Medieval France, crisis.*

Crise d'autorité ou inauguration d'un ordre nouveau ? Le morcellement de l'Empire carolingien et la naissance des principautés territoriales du Midi

Les Serments de Strasbourg, monument de la langue romane et le traité de Verdun conclu un an plus tard, font état d'un début du morcellement de l'empire carolingien, réuni un demi-siècle plus tôt par Charlemagne. Ainsi commence une longue période de désagrégation de l'Empire, qui ne laissera pas intactes les langues, les cultures et les identités. Si les interprétations varient, allant d'un projet de monarchie contractuelle échoué sous le règne de Charles le Chauve, roi de la France occidentale et empereur tardif, jusqu'à l'opposition entre un prétendu centre et ses périphéries, les études de cas de l'exercice du pouvoir et du changement d'empire sont moins fréquentes. Notre communication souhaite présenter le processus de désagrégation dans le cas de trois principautés territoriales du Midi, le duché d'Aquitaine, le comté de Toulouse et le comté de Barcelone. Leur histoire traduit l'affaiblissement d'un ancien pouvoir et l'émergence de nouveaux. Crise, solution ou progrès, les approches dépendent des *a priori* chronologiques : ce qui peut être une crise de l'ordre d'avant, semble une gestation salutaire pour celui qui suit. Cependant, toute crise a sa logique : dans notre cas, elle réside dans un amalgame de traditions barbares, d'une volonté d'unification administrative, et de limites du pouvoir réel.

Mots-clés : *Serments de Strasbourg, Empire carolingien, Charlemagne, histoire de la France du Moyen Âge, crise.*

Georgiana I. BADEA

Universitatea de Vest din Timișoara
georgiana.lungu-badea@e-uvv.ro

Translating Dystopia: *Ravage* by René Barjavel

In this paper, we explore the challenges of translating so-called dystopian works—texts that some classify as science fiction and others as speculative fiction. Following in the tradition of post-apocalyptic novels such as *Brave New World* by Aldous Huxley and *1984* by George Orwell, René Barjavel's *Ravage* (1943) serves as our case study. Social and psychological crises, along with technological and economic breakdowns, will be examined to assess, on the one hand, the complex task of writing about the threats and/or opportunities presented by progress (including, anachronistically, the digital era), and on the other hand, the intricate process of translating such narratives. More than 80 years after its publication, this science fiction classic continues to resonate—with both its own time and ours. Hidden behind economic and social stakes, these threats and opportunities quietly infiltrate collective thinking and translation languages alike, haunting the world and amplifying the anxiety that fuels chaos. The reconstruction of a world that is devouring and destroying itself is intimately tied to the act of rephrasing nearly the same thing in another language for a different reader. Do crises in society and crises in language shape the way we reformulate in translation?

Keywords: *(re)translation of literature, societal/language/translation crises, dystopia, Barjavel.*

Traduire la dystopie : *Ravage*, par René Barjavel

Dans cette communication, nous nous intéressons à la réflexion sur la traduction des œuvres dites dystopiques, considérées par certains comme relevant de la science-fiction et par d'autres de l'anticipation. S'inscrivant dans la lignée des romans postapocalyptiques, comme *Le Meilleur des mondes* d'Aldous Huxley et *1984* de George Orwell, le roman *Ravage* de René Barjavel (1943) constituera notre étude de cas. Les questions de crise sociale et mentale, de même que de crise technologique et économique seront abordées afin d'examiner, d'une part, l'expérience complexe d'écrire sur les menaces et/ou les opportunités induites par le progrès (y compris anachroniquement le numérique) et, d'autre part, l'expérience alambiquée de les traduire. Plus de 80 ans après sa parution, ce classique de la science-fiction fait écho autant à son époque qu'à la nôtre. Masquées par les enjeux sociaux et financiers, ces menaces et opportunités cheminent laborieusement la pensée de tous et les langues de traduction, hantent le monde et intensifient l'anxiété qui embrase le chaos. La reconstruction d'un monde qui se dévore et se détruit se noue intimement à l'expérience de redire à peu près la même chose dans une autre langue et pour un autre lecteur. La crise des sociétés et la crise du langage ajustent la reformulation traductive ?

Mots clés : *(re)traduction littéraire, crise des sociétés/du langage/de la traduction, roman d'anticipation, Barjavel.*

João CÂNDIDO CARTOCCI MAIA

University of São Paulo
cartoccimaia@gmail.com

The Origin of Style: Crises in the Romance World According to Leo Spitzer

Great romanist and known as one of the masters of the discipline that came to be known as stylistics, Leo Spitzer does not always provide us with the origin of what he understands by the notion of style. Our hypothesis is that such a notion depends on a counterpoint often assumed by him but rarely stated—namely, the notion of the classical. This is evident, for instance, in his research as a Romance philologist, where he seeks to understand the history of changes in the Romance languages as the speakers' attempt to endow the language with its own stable style, in contrast to the stable classicism of the lost Latin system. With regard to the style of literary works, something analogous would occur: an author's style can manifest either (1) their own struggle with the elements of the universe—a struggle to domesticate them when they present themselves in a chaotic manner—or (2) a profound sense of harmony between the subjectivity that takes the floor and the surrounding world. The aim is to show how these notions, in Spitzer's texts, stem from his particular appropriation of the tradition in which he is situated: while rooted in Romance philology, he simultaneously draws upon Romantic arguments.

Keywords: *Leo Spitzer, crisis, romance languages, style, romanticism.*

Darius-Aurelian DRAGOMIR-COZMA

Universitatea de Vest din Timișoara
darius.dragomir@e-uvv.ro

The „Abenseragiul”: A Forerunner in Translating Spanish Themes into Romanian

The reception of the first Spanish translations into Romanian in the 19th century is shaped both by prevailing literary trends and by the image that the source language and its original culture held within the intermediary language and culture –French, in this case. The exotic aura surrounding Spanish literature in 19th-century French culture finds one of its main expressions in the motif of Arab civilization and the theme of the fall of Granada, whether approached from a military or a romantic angle. This motif was explored in literary and musical works across Spanish, French, Italian, English, and German cultures.

Chateaubriand's text sparked the interest of a still youthful Mihail Kogălniceanu and served as the inspiration for his journey to the Iberian Peninsula. Driven by the same fascination, he entrusted Grigore Gănescu with the task of translating the work into Romanian.

The translated text stands as a patchwork of translation strategies or, one might say, a workshop in miniature for both translators and translation historians. Gănescu frequently opts, with a view toward clarity and modernization, to render source terms

using contemporary equivalents, as well as neologisms of the time (Gallicisms, Latinisms, Italianisms, Hispanisms), whose adaptation may prove challenging and whose continued use might at times be surprising.

Keywords: *history of translation, Romanian language, Spanish language, history of the Romanian language, French language, „Abenseragiul”, Kogălniceanu, Grigore Gănescu.*

„Abenseragiul”. Un deschizător de drumuri în traducerea temelor spaniole în limba română

Receptarea primelor traducerilor spaniole în limba română în secolul al XIX-lea este tributară modei, dar și imaginii pe care limba sursă și cultura inițială o aveau în cultura și limba care joacă rolul intermediarului, în cazul nostru cea franceză. Imaginea exotică de care se bucură literatura spaniolă în cultura franceză a secolului al XIX-lea are unul din principalii exponenți în motivul civilizației arabe, al temei căderii Granadei, fie sub aspectul militar, fie sub cel romantic.

Motivul este valorificat în opere literare sau muzicale, în creații spaniole, franceze, italiene, engleze, germane.

Scrierea lui Chateaubriand suscită interesul unui încă imberb Mihail Kogălniceanu și va fi elementul de incitare al călătoriei sale în Peninsula. Mănat de aceeași fascinație îi încredințează lui Grigore Gănescu sarcina traducerii ei în română.

Textul traducerii este un potpuriu de strategii traductive sau, am putea spune, un atelier de lucru pentru un traducător sau un istoric al traducerilor. Gănescu optează în nenumărate rânduri, cu intenția clarificării și a modernizării, pentru redarea termenului sursă prin echivalenți contemporani sieși, dar și prin neologisme de la momentul respectiv (franțuzisme, latinisme, italienisme, spaniolisme) a căror adaptare provoacă și a căror durată poate surprinde uneori.

Cuvinte-cheie: *istoria traducerilor, limba română, limba spaniolă, istoria limbii române, limba franceză, abencerage, Kogălniceanu, Grigore Gănescu.*

Lorenzo MARMIROLI

Università degli Studi di Szeged/ Universitatea de Vest din Timișoara
marmiroli.lorenzo@szte.hu

Mihály Babits and Dante: Two Exiles in Comparison

This paper aims to analyse and present the relationship between the Supreme Poet and his first Hungarian translator, Mihály Babits (1883-1941). In fact, the first major translation of the *Divine Comedy* into Hungarian was completed and published between 1913 and 1923, years of profound crisis for Europe in general, for Hungary in particular, and for Babits himself: because of his pacifist positions during the Great War, the Magyar translator and poet was isolated from the literary community of his time and was also dismissed from the high school where he taught. After the war, Hungary began its national ordeal, watching helplessly as the thousand-year-old state that had existed until the Treaty of Trianon collapsed, with economic and social consequences that are still felt today.

Babits grappled with Dante and the translation of the Divine Comedy during one of the most difficult periods of his life, seeking in the Florentine poet's incessant work as a translator and life in exile a model and inspiration for overcoming his own artistic and existential crisis.

Keywords: *Dante, Babits, Divine Comedy, Translation, Italo-Hungarian relationships.*

Mihály Babits e Dante: due esuli a confronto

L'intervento si propone di analizzare e presentare il rapporto che ha legato il Sommo Poeta al suo primo traduttore ungherese, Mihály Babits (1883-1941). Infatti, la prima grande traduzione della *Divina Commedia* in ungherese viene ultimata e pubblicata tra il 1913 e il 1923, anni di profonda crisi per l'Europa in generale, per l'Ungheria in particolare e per Babits stesso: per via delle sue posizioni pacifiste durante la Grande Guerra il traduttore e poeta magiaro viene isolato dalla comunità letteraria del suo tempo, ed è anche allontanato dal liceo in cui insegnava. Terminata la guerra, inizia per l'Ungheria il Calvario della nazione, che assiste impotente al tracollo dello Stato millenario che era stata fino al trattato di pace di Trianon, con conseguenze economiche e sociali che ancora oggi mostrano i loro segni.

Babits si confronta con Dante e con la traduzione della *Commedia* in uno dei periodi più difficili della sua vita, cercando nel lavoro incessante da traduttore e nella vita da esule del poeta fiorentino un modello e un'ispirazione per superare la propria crisi artistica ed esistenziale.

Parole chiave: *Dante, Babits, Divina Commedia, Traduzione, Rapporti italo-ungheresi.*

Mirela-Cristina POP

Universitatea „Politehnica” din Timișoara
mirela.pop@upt.ro

Metaphors of the Economic Crisis in Romanian: Guidelines for Translation Into French

The economic crisis of 2008 generated, in French language, a discourse of the crisis marked, in linguistic terms, by a “lexicon”, a “vocabulary of the crisis”, commonly referred to as “les mots de la crise” (“crisis words”). After examining the “crisis metaphors” in French and Romanian following the economic crisis of 2008, we propose, in this communication, to explore the metaphorical representations of the economic crisis as reflected in Romanian economic publications between 2004 and 2005 in relation to the significant events that have marked contemporary Romanian and international society. By applying the theory of conceptual metaphor from cognitive linguistics, we will identify the metaphorical networks built around the term crisis in Romanian and will propose possible solutions for the translation into French of the metaphorical linguistic expressions corresponding to the conceptual metaphors of the crisis in Romanian. By comparing the metaphorical conceptualizations of the crisis in Romanian and French, we will be able to provide some guidelines for the translation into French of metaphorical expressions used in the Romanian general-interest economic press. The study will also

highlight the translation procedures applied when transferring metaphorical expressions of the crisis from Romanian into French.

Keywords: *conceptual metaphors; metaphorical linguistic expressions; economic crisis; translation; translation procedures.*

Les métaphores de la crise économique en roumain : repères pour la traduction vers le français

La crise économique de 2008 a généré, en langue française, un discours de la crise marqué, sur le plan linguistique, par un « lexique », un « vocabulaire de la crise », communément désigné sous l'appellation « les mots de la crise ». Après avoir examiné les « métaphores de la crise » en français et en roumain suite à la crise économique de 2008, nous nous proposons, dans la présente communication, d'explorer les représentations métaphoriques de la crise économique telles qu'elles se reflètent dans les publications économiques roumaines entre 2024 et 2025 en lien avec les événements significatifs ayant marqué la société contemporaine, roumaine et internationale. En appliquant la théorie de la métaphore conceptuelle de la linguistique cognitive, nous identifierons les réseaux métaphoriques construits autour du terme crise en roumain et proposerons des pistes possibles pour la traduction vers le français des expressions linguistiques métaphoriques correspondant aux métaphores conceptuelles de la crise en langue roumaine. La mise en parallèle des conceptualisations métaphoriques de la crise en roumain et en français nous permettra de fournir quelques repères pour la traduction vers le français des expressions métaphoriques véhiculées dans la presse économique roumaine d'intérêt général. L'étude mettra également en évidence les procédés de traduction appliqués lors du transfert des expressions métaphoriques de la crise du roumain vers le français.

Mots clés : *métaphores conceptuelles ; expressions linguistiques métaphoriques ; crise économique ; traduction ; procédés de traduction.*

Corina ANTON

Universitatea din București
corina.anton@lils.unibuc.ro

From Crisis to Metamorphosis: Variations of the Decameronian Narrative Model in Matteo Bandello's *novella*

The *Decameron* is often mentioned in a laudatory and reverent manner in Matteo Bandello's novelle. It is also recognized as the absolute model of narrative prose. This does not prevent the 16th century narrator from explicitly indicating his audience's need for novelty, its detachment from a poetics that no longer meets its expectations in the context of a reality which is different from that of the 14th century. The need to adapt to the reader's new expectations makes Bandello innovate, diversify, and transform the decameronian narrative in ways that not infrequently contradict the characteristics of the genre, as defined by Paul Zumthor in terms of brevity, unity of the narrated event, interest in action, and transmission of a moral lesson. While Bandello's novella retains both decameronian themes and lexical presences, variations on its narrative model include: the reduction of the narrative core in favor of some sort of satire of manners (I, 34); the reduction or elimination of the narrative core in favor of a collection of mirabilia (I, 56); the presence within the same text of several episodes relating to a single character (III, 48); the inclusion of a broad discourse drawing on the treatise, which extends from the dedicatory epistle to the novella and in which the narrative serves as an example (IV, 6). The crisis of the decameronian narrative model does not imply its disappearance, but its metamorphosis: the *Decameron* remains a point of reference, but new types of narration and new goals emerge.

Keywords: *crisis, 16th century novella, narrative model, Decameron, Matteo Bandello.*

Dalla crisi alla metamorfosi: variazioni del modello narrativo decameroniano nella novellistica bandelliana

Nelle novelle di Matteo Bandello, il *Decameron* viene spesso menzionato in maniera elogiativa e riverente e riconosciuto come il modello assoluto di prosa narrativa. Ciò non impedisce che il narratore cinquecentesco indichi esplicitamente anche il bisogno di novità del suo pubblico, il suo distacco nei confronti di una poetica che ormai non risponde più alle sue attese nel contesto di una realtà diversa da quella trecentesca. La necessità di adeguarsi alle nuove aspettative del lettore induce Bandello a innovare, a diversificare, a trasformare la narrazione decameroniana secondo modalità che non di rado contraddicono le caratteristiche del genere, definito da Paul Zumthor in termini di brevità, unità dell'evento narrato, interesse per l'azione e trasmissione di una lezione morale. Mentre la novella bandelliana conserva sia nuclei tematici che notevoli presenze lessicali decameroniane, fra le variazioni al modello narrativo boccacciano si annoverano: la riduzione del nucleo narrativo a favore dell'ampliamento dello spazio dedicato a una specie di satira di costume (I, 34); la riduzione o l'eliminazione del nucleo narrativo a favore di una collezione di mirabilia (I, 56); il raggruppamento all'interno dello stesso testo di più episodi relativi a un unico personaggio (III, 48); l'inserimento di un ampio

discorso che attinge alla trattatistica, che dalla dedicatoria si prolunga nello spazio della novella e in cui la narrazione serve a mo' di esempio (IV, 6). La crisi del modello narrativo decameroniano non implica una sua scomparsa, ma una sua metamorfosi: il *Decameron* resta un punto di riferimento, ma si impongono nuove modalità di racconto e nuove finalità.

Parole-chiave: *crisi, novella cinquecentesca, modello narrativo, Decameron, Matteo Bandello.*

Jelena BADOVINAC

Università di Novi Sad
jelena.badinac@ff.uns.ac.rs

Branislava MAKSIMOVIĆ

Università di Novi Sad
brislava.maksimovic@ff.uns.ac.rs

Tamara STANIĆ

Università di Novi Sad
tamara.stanic@ff.uns.ac.rs

The Problem of Teaching the Subjunctive to Serbian-Speaking Students: Literature as a Strategy

In the context of learning a foreign language, one often encounters various linguistic difficulties due to the differences between the new language and the mother tongue. Considering that the subjunctive is not part of the morphological system of the Serbian language, it usually represents one of the obstacles in learning Italian for Serbian-speaking students. This paper aims to reflect on the teaching methods that could be applied in the classroom to help students acquire better knowledge of this verb mood and avoid discouragement. To maintain high motivation, the introduction of literary material is suggested, as it proves to be particularly useful in improving linguistic skills. The use of literary material in the teaching of the subjunctive to Serbian-speaking students at the A2 level promotes an immersive approach to grammar, stimulating the understanding of semantic nuances and the acquisition of the formal register of the Italian language. In addition to the textbook commonly used at the university level (*Nuovo Espresso 2*), it is proposed to include some literary texts containing the subjunctive, through which students could further expose themselves to the different uses of the subjunctive. To this end, various activities designed for A2-level Italian students will be presented, aiming to encourage greater participation during lessons and stimulate interest in learning Italian, particularly the subjunctive, through literature.

Keywords: *FL learning, subjunctive, literary material, Serbian-speaking students, motivation.*

Il problema dell'insegnamento del congiuntivo agli studenti serbofoni: letteratura come stratagemma

In contesto di apprendimento di una lingua straniera molto spesso ci si trova davanti a diversi disagi linguistici dovuti alle differenze tra la nuova lingua e la propria lingua madre. Prendendo in considerazione che il congiuntivo non fa parte del sistema morfologico della lingua serba, di solito rappresenta uno degli ostacoli nell'apprendimento dell'italiano da parte degli studenti serbofoni. Con questo lavoro si intende riflettere sulle modalità didattiche che si potrebbero applicare in aula in modo tale da far acquisire meglio le conoscenze relative a questo modo verbale ed evitare eventuali scoraggiamenti tra gli studenti. Per mantenere alta la motivazione si suggerisce l'introduzione del materiale letterario che si dimostra particolarmente utile nel miglioramento delle capacità linguistiche. L'uso del materiale letterario nell'insegnamento del congiuntivo agli studenti serbofoni di livello A2 favorisce un approccio immersivo alla grammatica, stimolando la comprensione delle sfumature semantiche e l'acquisizione del registro formale della lingua italiana. Oltre al libro di testo che viene usato a livello universitario (Nuovo Espresso 2), si propone l'inserimento di alcuni testi letterari contenenti il congiuntivo tramite i quali gli studenti si potrebbero esporre ulteriormente al diverso uso del congiuntivo. Con tale scopo, verranno presentate varie attività destinate agli studenti di italiano di livello A2 il cui ruolo sarà di favorire maggiore partecipazione durante le lezioni e di stimolare l'interesse verso l'apprendimento dell'italiano, in particolare congiuntivo, attraverso la letteratura.

Parole-chiave: *apprendimento LS, congiuntivo, materiale letterario, studenti serbofoni, motivazione.*

Corina-Gabriela BĂDELIȚĂ

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
badelita@uaic.ro

Representations of Crisis in the Works of Paolo Giordano from a Text Linguistics Perspective

Crisis is a central and recurring theme in the works of Paolo Giordano. Although the common denominator is existential crisis, the author seeks to address and explore a different type of crisis in each new book he writes: internal in “The Solitude of Prime Numbers” (2008), military in “The Human Body” (2012), familial in “Like Family” (2014), social in “Heaven and Earth” (2018), health-related in the essay “How Contagion Works” (2020), and environmental in his most recent work, “Tasmania” (2022). The aim of this study is to identify the linguistic and narrative strategies employed by the author to construct and convey the concept of crisis, as well as to analyse how he modulates his linguistic expression according to the type of crisis being addressed. A text-linguistic analysis of Paolo Giordano’s novels reveals a strong focus on meaning construction through cohesion and coherence, a well-orchestrated thematic progression, a conscious use of linguistic functions, and a style and vocabulary adapted to the narrative specificities of each work. Examining how a writer linguistically represents crisis can offer valuable insights into our perception and understanding of such phenomena in reality.

Keywords: *crisis, Paolo Giordano, text linguistics, narrative strategies, vocabulary*

Rappresentazioni della crisi nelle opere di Paolo Giordano in una prospettiva di linguistica testuale

La crisi è un tema centrale e ricorrente nelle opere di Paolo Giordano. Benché il denominatore comune sia la crisi esistenziale, l'autore cerca di affrontare ed esplorare una tipologia diversa di crisi in ogni nuovo libro che scrive: interiore in "La solitudine dei numeri primi" (2008), bellica in "Il corpo umano" (2012), familiare in "Il nero e l'argento" (2014), sociale in "Divorare il cielo" (2018), sanitaria nel saggio "Nel contagio" (2020) e ambientale nel più recente, "Tasmania" (2022). L'obiettivo di questo intervento è identificare le strategie linguistiche e narrative impiegate dall'autore per costruire e comunicare il concetto di crisi, nonché analizzare come modula la sua espressione linguistica in base al tipo di crisi affrontata. L'analisi linguistico-testuale dei romanzi di Paolo Giordano rivela una grande attenzione alla costruzione del significato attraverso la coesione e la coerenza, una progressione tematica ben orchestrata, un uso consapevole delle funzioni linguistiche, uno stile e un lessico che si adattano alle specificità narrative di ciascun'opera. Esaminare come uno scrittore rappresenta linguisticamente la crisi può offrire spunti di riflessione sulla nostra percezione, sul nostro modo di cogliere e comprendere questi fenomeni nella realtà.

Parole-chiave: *crisi, Paolo Giordano, linguistica testuale, strategie narrative, lessico.*

Mirona BENCE-MUK

Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca
mirona.bence@ubbcluj.ro

The Lexicon of Crisis: How the Italian Language Changes in Difficult Times

The Italian language, like any living language, is constantly evolving, adapting to social, cultural and economic transformations. In times of crisis-be they economic, health or political-the language not only reflects the change, but also becomes a tool for understanding and communicating it. At such times, we see an acceleration in the introduction of neologisms, semantic changes and linguistic adaptations that respond to new emerging realities. The crisis lexicon is composed of words and expressions that, while temporary, can leave a lasting imprint on the language.

Terms such as smart working, lockdown, austerity and resilience have become part of everyday vocabulary, often without a direct translation into Italian. These anglicisms, although responding to specific communicative needs, raise questions about the preservation of Italian linguistic identity. The overuse of certain terms can lead to a phenomenon known as "semantic erosion," where words such as sustainability, transparency and innovation lose part of their original meaning due to overuse and repetition in contexts that often lack substance. This article aims to explore how the Italian language reacts and adapts to crises, analyzing the emergence of new terms, semantic changes, and the role of media and social networks in the spread of this lexicon. Through the analysis of academic sources and linguistic observers, we will try to

understand whether these transformations are temporary or mark a lasting change in the Italian language.

Keywords: *crisis, anglicisms, semantic erosion, change, rhetorical connotations.*

Il lessico della crisi: come cambia la lingua italiana in tempi difficili

La lingua italiana, come ogni lingua viva, è in costante evoluzione, adattandosi alle trasformazioni sociali, culturali ed economiche. In periodi di crisi—che siano economiche, sanitarie o politiche—la lingua non solo riflette il cambiamento, ma ne diventa anche uno strumento di comprensione e comunicazione. In questi momenti, assistiamo a un'accelerazione nell'introduzione di neologismi, modifiche semantiche e adattamenti linguistici che rispondono alle nuove realtà emergenti.

Il lessico della crisi si compone di parole e espressioni che, pur essendo temporanee, possono lasciare un'impronta duratura nella lingua. Termini come *smart working*, *lockdown*, *austerità* e *resilienza* sono diventati parte integrante del vocabolario quotidiano, spesso senza una traduzione diretta in italiano. Questi anglicismi, sebbene rispondano a esigenze comunicative specifiche, sollevano interrogativi sulla preservazione dell'identità linguistica italiana. L'uso eccessivo di determinati termini può portare a un fenomeno noto come "erosione semantica", dove parole come *sostenibilità*, *trasparenza* e *innovazione* perdono parte del loro significato originario a causa dell'abuso e della ripetizione in contesti spesso privi di sostanza.

Questo articolo si propone di esplorare come la lingua italiana reagisce e si adatta alle crisi, analizzando l'emergere di nuovi termini, le modifiche semantiche e il ruolo dei media e dei social network nella diffusione di questo lessico. Attraverso l'analisi di fonti accademiche e osservatori linguistici, cercheremo di comprendere se queste trasformazioni sono temporanee o se segnano un cambiamento duraturo nella lingua italiana.

Parole-chiave: *crisi, anglicismi, erosione semantica, mutamento, connotazioni retoriche.*

Aleksandra BLATESIĆ

Università di Novi Sad

aleksandra.blatesic@ff.uns.ac.rs

Folk Wisdom and Crisis Management: An Investigation into Italian Proverbs

The Italian proverbial tradition constitutes a valuable cultural heritage that reflects collectively developed values, behaviors, and survival strategies. This paper aims to explore, from a thematic perspective, Italian proverbs that offer advice or warnings related to the management of crisis situations, broadly understood: difficulties in interpersonal relationships (with friends, family, partners, children), problems in the workplace, personal and emotional crises, but also major social and collective issues such as war, social injustice, and climate change. Through a lexicographic and semantic analysis based on the examination of Italian proverb dictionaries, this study seeks to highlight how folk wisdom has addressed and represented life's tensions and disruptions. The paper will also consider whether these messages persist, evolve, or gradually disappear in the contemporary world, with particular attention to the linguistic and

cultural mechanisms that ensure their transmission or decline. The aim of this research is to understand how Italian proverbs can still provide symbolic, practical, or ethical frameworks for interpreting and coping with the various forms of crisis affecting individuals and contemporary society.

Keywords: *Italian proverbs, semantics, culture, crisis, society.*

Saggezza popolare e gestione delle crisi: un'indagine sui proverbi italiani

La tradizione proverbiale italiana rappresenta un prezioso patrimonio culturale in cui si riflettono valori, comportamenti e strategie di sopravvivenza elaborati collettivamente nel tempo. Il presente contributo si propone di esplorare in chiave tematica i proverbi italiani che offrono consigli o ammonimenti relativi alla gestione di situazioni di crisi, intese nel senso più ampio del termine: difficoltà nei rapporti interpersonali (con amici, familiari, partner, figli), problemi nel contesto lavorativo, crisi esistenziali o caratteriali, ma anche gravi problemi sociali e collettivi, come la guerra, le ingiustizie sociali o i cambiamenti climatici. Attraverso un'analisi lessicografica e semantica, fondata sullo spoglio di dizionari e raccolte dei proverbi italiani, lo studio intende evidenziare le modalità con cui la saggezza popolare ha affrontato e rappresentato le tensioni e le rotture della vita quotidiana. L'intervento si propone inoltre di discutere la persistenza, la trasformazione o la progressiva scomparsa di tali messaggi nel contesto contemporaneo, ponendo attenzione ai meccanismi linguistici e culturali che ne garantiscono la trasmissione o il declino. Scopo della ricerca è comprendere in che modo i proverbi italiani possano ancora oggi offrire chiavi di lettura simboliche, pratiche o etiche per affrontare le molteplici forme di crisi che attraversano l'individuo e la società contemporanea.

Parole-chiave: *proverbi italiani, semantica, cultura, crisi, società.*

Mirela Ileana BONCEA

Universitatea de Vest din Timișoara
mirela.boncea@e-uvv.ro

Challenges in the Evolution of Today's Italian Language. Linguistic Crisis or Impoverishment?

In the tumult of the many changes at world level, we cannot fail to note that the first instrument in our written and oral communication, that is language, is the first to undergo the changes to which it is obliged to adapt. We propose to compare and analyze how morphological, syntactic and lexical structures change, what are the current challenges that it faces in its path starting from a corpus of examples belonging to various situations written and oral communication.

Keywords: *change, communication, vocabulary, Italian language.*

Le sfide nell'evoluzione della lingua italiana di oggi. Crisi o impoverimento linguistico?

Nel tumulto dei numerosi cambiamenti a livello mondiale, non possiamo non notare il fatto che il primo strumento nella nostra comunicazione scritta e orale, cioè la lingua, subisce per prima i cambiamenti ai quali è obbligata ad adeguarsi. Ci proponiamo di confrontare e di analizzare in che modo cambiano, le strutture morfologiche, sintattiche e lessicali, quali sono le sfide odierne che vanno affrontate, partendo da un corpus di esempi appartenenti a molteplici situazioni di comunicazione sia scritta che orale.

Parole-chiave: *cambiamento, comunicazione, lessico, lingua italiana.*

Miruna Ioana BULUMETE

Universitatea din București

mirunaioana.bulumete@lils.unibuc.ro

The Allegory of a World in Crisis in *The Iatro-political Mask* by Francesco Pona

The solid medical knowledge of the doctor Pona and his skills as an appreciated writer are intertwined in the allegorical narrative work *The iatro-political mask* (1627), in which the *locus allegoricus* is precisely the human body which sees its organs and various other parts and particles – all personified as princes and princesses, counts and countesses, marquises, knights, servants etc. – clash in irreconcilable political conflicts and in a ferocious and absurd war. The allegory serves as a “mask” so that Pona can create, at the time of the Inquisition and Spanish censorship, a political and human fresco of his own society torn apart by bitter conflicts and violence. Allegory, as Walter Benjamin states in *The Origin of German Tragic Drama*, is the most congenial choice in reflecting a world that has lost its compactness and in which it has become impossible to appeal to a transcendental instance. There is no escape from Ponian’s narrative universe, marked by disorder and disintegration. The characters wander in this closed world, entirely dominated by the corporeal and by an idea of history that corresponds to a mechanistic conception, of which Pona is, to a certain extent, a forerunner in the seventeenth century. Language is also physicalized both on its denotative and connotative sides. The fear of the inevitable progression towards death is exorcised through a pervasive and hilarious parody that leads to narrative anticlimaxes which reveal strongly transgressive and subversive positions of the pre-established order that place Pona at the antipode of an entire line of prudential literature.

Keywords: *Baroque, allegory, mechanism, physicalized language, parody.*

L'allegoria di un mondo in crisi nella *Maschera iatro-politica* di Francesco Pona

Le salde conoscenze del medico Pona si intrecciano con le sue doti di apprezzato scrittore nella narrazione allegorica *La maschera iatro-politica* (1627), in cui il *locus allegoricus* è proprio il corpo umano che vede scontrarsi, in insanabili contrasti politici e in una feroce e assurda guerra, i suoi organi e varie altre sue parti e particelle, tutti personificati in principi e principesse, marchesi e marchese, conti e contesse, baroni, cavalieri, servi ecc. L'allegoria funge da “maschera” perché Pona possa realizzare, ai tempi dell'Inquisizione e della censura spagnola, un affresco politico e umano della propria società lacerata da

acerbi conflitti e violenze. L'allegoria, come afferma Walter Benjamin nel *Dramma barocco tedesco*, è la scelta più congeniale nel rispecchiamento di un mondo che ha perso la sua compattezza e in cui è diventato impossibile appellarsi ad un'istanza trascendentale. Dall'universo narrativo poniano, segnato dalla caducità, dal disordine e dalla disgregazione, non c'è via di scampo. I personaggi si aggirano in tale mondo chiuso, interamente dominato dal corporeo e da un'idea della storia che corrisponde ad una concezione meccanicistica, di cui Pona è nel Seicento, per certi versi, un antesignano. Il linguaggio è anche esso fisicizzato al massimo tanto sul suo versante denotativo quanto su quello connotativo. La paura dell'ineluttabile procedere verso la morte è esorcizzata tramite il ludico e una pervasiva ed esilarante parodia che portano a due anticlimax narrativi che rivelano posizionamenti fortemente trasgressivi e di sovversione dell'ordine precostituito che piazzano Pona all'antipode di tutt'una linea di letteratura di stampo prudentziale.

Parole-chiave: *Barocco, allegoria, meccanicismo, linguaggio fisicizzato, parodia.*

Afrodita Carmen CIONCHIN

Universitatea de Vest din Timișoara

afrodita.cionchin@e-uvv.ro

***Manca il sole ma si sta bene lo stesso* by Irina Țurcanu. A “Crisological” Reading**

The paper offers a “crisological” reading of Irina Țurcanu’s novel *Manca il sole ma si sta bene lo stesso* (Marsilio, 2024), analyzing three key moments of crisis in Romania’s recent history, as portrayed through the story of the Rubanencu family (the father Aurel, his wife Cristina, and their daughter Ina). These moments include the economic crisis of the 1980s under the Ceausescu regime; the difficult transition from communism to democracy and a free market economy; and, later, the emigration of the Romanian people to Italy at the turn of the millennium in search of a better future – along with the subsequent challenges of integration into the host society and the complex relationship with the language of the country of origin. The aim is to highlight how the author retraces recent Romanian history through a narrative that is both authentic and vivid, strongly autobiographical in tone, and marked by a paratactic style aimed at immediacy, by quick and intense dialogues and, at the lexical level, by the use of Romanian terms either translated or explained in context, thereby emphasizing culturally specific elements.

Keywords: *novel, crisis, Romania, Italy, migration.*

***Manca il sole ma si sta bene lo stesso* di Irina Țurcanu. Una lettura “crisologica”**

La relazione propone una lettura “crisologica” del romanzo *Manca il sole ma si sta bene lo stesso* (Marsilio, 2024) di Irina Țurcanu, analizzando i tre momenti di crisi nella storia recente della Romania, evocati nel libro attraverso le vicende della famiglia Rubanencu (il padre Aurel, la moglie Cristina e la loro figlia Ina). Si tratta della crisi economica degli anni 1980 durante il regime di Ceaușescu, poi della difficile fase di transizione dal regime comunista alla democrazia e alla libertà di commercio e, successivamente, dell'emigrazione dei romeni in Italia a cavallo tra la fine degli anni '90 e i primi anni del 2000, alla ricerca di un futuro migliore, con le conseguenti problematiche

dell'integrazione nella società ospitante e del complesso rapporto con la lingua del paese d'origine. L'obiettivo è quello di evidenziare la maniera in cui la scrittrice riesce a ripercorrere la storia romena recente in una narrazione genuina e vivace, di forte impronta autobiografica, contraddistinta da uno stile paratattico che punta all'immediatezza, da dialoghi veloci e intensi e, a livello lessicale, dall'uso di voci romene tradotte o spiegate nel contesto, che mettono in evidenza le caratteristiche culturospecifiche.

Parole-chiave: *romanzo, crisi, Romania, Italia, migrazione.*

Otilia Ștefania DAMIAN

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
otilia.damian@ubbcluj.ro

On the Unfinished Novels of Giovanni Verga and Federico de Roberto

With *I Malavoglia*, published in Milan in 1881, Verga opened the 'cycle of the vanquished' that was to contain the novels *I Malavoglia*, *Mastro-don Gesualdo*, *La Duchessa di Leyra*, *L'onorevole Scipioni*, *L'uomo di lusso*. Like the French naturalists, Verga also wanted to paint a complete fresco of contemporary society, but with *The Duchess of Leyra*, the author's creativity comes into crisis. In our talk, we will start with this literary case, which has often aroused the interest of critics. In 2023, Giorgio Forni collected in *Abbozzi di romanzi: La duchessa di Leyra, L'onorevole Scipioni, L'uomo di lusso* (Ed. Interlinea, in the Edizione nazionale delle opere di Verga series) interesting documents on Verga's unfinished project. We will discuss the relationship with Federico de Roberto, and his novels *I Viceré* and *l'Imperio* in order to reflect on the reasons and effects of the crises faced by the two authors.

Keywords: *Verga, De Roberto, unfinished novels, reception, creativity.*

Sui romanzi incompiuti di Giovanni Verga e Federico de Roberto

Con *I Malavoglia*, pubblicato a Milano nel 1881, Verga apre il "ciclo dei vinti" che avrebbe dovuto contenere i romanzi *I Malavoglia*, *Mastro-don Gesualdo*, *La duchessa di Leyra*, *L'onorevole Scipioni*, *L'uomo di lusso* e rappresentare "una fantasmagoria della lotta per la vita, che si estende dal cenciaiolo al ministro all'artista". Come i naturalisti francesi, anche Verga desiderava dipingere un affresco completo della società contemporanea, a partire dagli strati più bassi fino a quelli più alti, ma con *La Duchessa di Leyra* la creatività dell'autore entra in crisi. Nel nostro intervento partiremo da questo caso letterario, che ha destato spesso l'interesse della critica. Nel 2023 Giorgio Forni ha raccolto in *Abbozzi di romanzi: La duchessa di Leyra, L'onorevole Scipioni, L'uomo di lusso* (Ed. Interlinea, nella collana dell'Edizione nazionale delle opere di Verga) documenti interessanti sul progetto incompiuto di Verga. Prenderemo in discussione il rapporto con Federico de Roberto, e i suoi romanzi *I Viceré* e *l'Imperio* per riflettere sulle ragioni e gli effetti delle crisi affrontate dai due autori.

Parole-chiave: *Verga, De Roberto, romanzi incompiuti, ricezione, creatività.*

Nicoleta DUMITRU
Universitatea din București
nicoleta.dumitru1@lils.unibuc.ro

The Left Periphery in Crisis Discourse: A Comparative Italian-Romanian Analysis

In the context of discourses generated by crises, the syntactic structure of the utterance plays an essential role in the organization of information. This study aims to analyze and investigate, from a comparative linguistic perspective, the manifestations of the left periphery in Romanian and Italian, in discursive texts produced in crisis contexts. The analysis of this research will focus on syntactic structures such as topicalization, contrastive focus, and left dislocation, as well as on the role of clitic elements and pragmatic particles in the configuration of utterances. Starting from the syntactic theory of the left periphery, as proposed by Rizzi (1997), and complemented by recent contributions in the field of generative linguistics, we will analyze a mixed corpus of fragments taken from discourses generated in moments of crisis in social, identity, and cultural contexts, with the main objective of highlighting the similarities and differences in the use of left-peripheral structures in Romanian and Italian, in order to understand how these structures influence the syntactic organization of sentences in crisis contexts. The conclusions of this research will contribute to a deeper understanding of syntactic structure in Romance languages, with a focus on the differences and similarities between Romanian and Italian in the use of the left periphery.

Keywords: *Left periphery, Left dislocation, Topicalization, Focalization, Comparative Syntax.*

La periferia sinistra nei discorsi di crisi: un'analisi comparata italo-romena

Nel contesto dei discorsi generati dalle crisi, la struttura sintattica dell'enunciato gioca un ruolo essenziale nell'organizzazione delle informazioni. Questo studio si propone di analizzare ed indagare, da una prospettiva linguistica comparativa, le manifestazioni della periferia sinistra nella lingua romena e nella lingua italiana, in testi discorsivi prodotti in contesti di crisi. L'analisi di questa ricerca si concentrerà su strutture sintattiche come la topicalizzazione, la focalizzazione contrastiva e la dislocazione a sinistra, ma anche sul ruolo degli elementi clitici e delle particelle pragmatiche nella configurazione degli enunciati. Partendo dalla teoria sintattica della periferia sinistra, come proposta da Rizzi (1997), e completata dai contributi più recenti nel campo della linguistica generativa, analizzeremo un corpus misto di frammenti tratti da discorsi generati in momenti di crisi in ambito sociale, identitario e culturale, con l'obiettivo principale di evidenziare le somiglianze e le differenze nell'uso delle strutture della periferia sinistra nella lingua romena e nella lingua italiana, per comprendere come queste strutture influenzano l'organizzazione sintattica delle frasi in contesti di crisi. Le conclusioni di questa ricerca contribuiranno a una comprensione più approfondita della struttura sintattica nelle lingue romanze, con un focus sulle differenze e somiglianze tra il romeno e l'italiano nell'uso della periferia sinistra.

Parole-chiave: *Periferia sinistra, Dislocazione a sinistra, Topicalizzazione, Focalizzazione, Sintassi comparta.*

Monica FEKETE
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
monicfekete@yahoo.it

Projections, Subversions and ‘Perturbations’ in the World of Chivalry

We intend to briefly explore the subversions that occurred in certain chivalric poems of the 15th and 16th century belonging to authors considered irregular and outside the canon, whose legacies continue into contemporary literature.

Keywords: *subversion, irregularity, chivalric poem, parody, Anti-Renaissance.*

Proiezioni, sovversioni e ‘perturbanti’ nel mondo cavalleresco

Intendiamo brevemente esplorare le sovversioni avvenute in alcuni poemi cavallereschi del Quattro- e Cinquecento appartenenti ad autori considerati irregolari e fuori canone, le cui eredità si protraggono fino alla letteratura contemporanea.

Parole-chiave: *sovversione, irregolarità, materia cavalleresca, parodia, Antirinascimento.*

Aurora FIRȚA-MARIN
Universitatea din București
aurora.firta@lts.unibuc.ro

Words of Crisis. The Vocabulary of Strong Emotions in Silvio Pellico's *Le mie prigionie*

This analysis proposes some reflections on the strong emotions expressed in the memoirs *Le mie prigionie*, written by Silvio Pellico after the ten years spent by him in the prisons of Milan and Venice and in the Austrian fortress of Spielberg. Analysing a series of key words such as "commuovere, sentire, palpitare, prorompere, patire, soffrire, tremare, adorare, amare, angoscia, violenza, dolore, inquietudine" (with the different forms of conjugation of the verb and the various forms of derivation and declination of nouns and adjectives), the study focuses upon the ways in which strong emotions and feelings – defined as subjective experiences of emotion – manifest themselves, the reasons for the imbalances and the strategies used by the prisoner to deal with them. In the non-relational prison space that condemns the prisoner to isolation, in this "non-place of denied subjectivity", sensitivity is exacerbated by loneliness and each human contact is of paramount importance. The study of emotions brings into light the prisoner's relations with other characters – prisoners or guards – and the opening and closing gestures towards the others. The dynamics of strong emotions and the protagonist's ability to manage them can be traced back to the moral category of solidarity and stoic and Christian acceptance as consolatory solutions and survival techniques.

Keywords: *Silvio Pellico, "Le mie prigionie", prison, emotions, feelings.*

Parole della crisi. Il lessico delle forti emozioni in *Le mie prigionie* di Silvio Pellico

La presente analisi propone una riflessione sulle forti emozioni nelle memorie *Le mie prigionie*, scritte da Silvio Pellico in seguito ai dieci anni passati nelle carceri di Milano e Venezia e nella fortezza austriaca di Spielberg. Sulla scia di alcuni termini chiave quali "commuovere, sentire, palpitare, prorompere, patire, soffrire, tremare, adorare, amare, angoscia, violenza, dolore, inquietudine" (con le varie forme di coniugazione del verbo e le diverse forme di derivazione, alterazione e declinazione dei sostantivi e aggettivi), ci si interrogherà sulle modalità di manifestazione delle forti emozioni e dei sentimenti – definiti come esperienze soggettiva dell'emozione –, sulle ragioni degli squilibri e sulle strategie messe in atto dal prigioniero ai fini di gestirli. Nello spazio carcerario non relazionale, che condanna il prigioniero all'isolamento, in questo "non luogo della soggettività negata", la sensibilità viene esacerbata dalla solitudine e ogni contatto umano riveste importanza fondamentale. Lo studio delle emozioni mette in luce i rapporti del carcerato con gli altri personaggi – prigionieri o guardie – e i gesti di apertura e di chiusura dell'essere verso l'altro. La dinamica delle forti emozioni e la capacità del protagonista di gestirle sono riconducibili alla categoria morale della solidarietà e dell'accettazione stoica e cristiana – soluzioni consolatorie e tecniche di sopravvivenza.

Parole-chiave: *Silvio Pellico, "Le mie prigionie", carcere, emozioni, sentimenti.*

Donato FORENZA

Accademia Pugliese delle Scienze / Università degli Studi, Bari
profforenza@gmail.com

Protection of Landscape and Environmental Systems and Territory Protection in Italy

In the year 2000, in Florence (Italy), the European Landscape Convention was defined by the member States of the Council of Europe. The definition of "landscape" takes on an innovative vision and broad meaning of "socio-environmental perception" of the population aware of its role as complex variable capable of determining historical-cultural and diachronic processes in environmental systems. Methods. The historical-cultural conception of landscape is interconnected with the principle of "Landscape Theory System". A complex perspective is developed, in which Analysis of Landscape-Architecture-Cultural Heritage becomes an axiomatic historical-cultural foundation of ecosystemic territory that integrates with the multisensory landscape, in which each person perceives places in historical-temporal configurations. The complexity of the interaction patterns between each intelligent living being and the relative images of subjective spaces is inserted into a variable context of a System of historical-cultural and ecological representations characterized by hierarchical correlations of which the landscape is a determining multifaceted in the polydimensionality that constitutes a sustainable matrix as a paradigmatic historical-environmental-landscape System. Conclusions. It's possible to scan evolutionary levels of Protection in Systems: matter, plants, animals, men, energy, constructive thought and immaterial thought. These elements are fundamental for the Environment System that characterizes the Landscape System, for each Territory System. For each Landscape System, to regenerate the concept

of co-evolution in the historical-environmental-landscape and Nature Matrix, it is necessary to implement Redevelopment Projects for an innovative Culture of Land Protection and Sustainability in Italy and in the legislative-ecological-anthropic-social structure of the Integrated Landscape Protection System (SiPrIP).

Keywords: *History-Landscape, Territory-Environment, Culture, Territory/Protection, Architecture-Landscape.*

Tutela dei Sistemi Paesaggistici e Ambientali e Protezione del Territorio in Italia

Nell'anno 2000, nel processo storico-culturale dell'Italia, a Firenze, fu definita la Convenzione Europea del Paesaggio dagli Stati membri del Consiglio d'Europa. La definizione "paesaggio" assume una visione innovativa ed ampio significato di "percezione socio-ambientale" della popolazione cosciente del proprio ruolo di variabile complessa capace di determinare processi storico-culturali e diacronici nei Sistemi ambientali. Metodi. La concezione storico-culturale di paesaggio è interconnessa con il principio di "Sistema di Teoria del Paesaggio". Si sviluppa un'ottica di realtà olistica complessa, in cui l'Analisi del Paesaggio, dell'Architettura e dei Beni culturali diventa fondamento storico-culturale assiomatico di territorio ecosistemico che si integra con il paesaggio "plurisensoriale", in cui ogni persona percepisce i luoghi in configurazioni storico-temporali. La complessità dei pattern dell'interazione tra ogni essere vivente intelligente e le relative immagini degli spazi soggettivi è inserita in un contesto variabile di Sistema di rappresentazioni storico-culturali ed ecologiche caratterizzate da correlazioni gerarchiche di cui il paesaggio è un poliedrico determinante nella polidimensionalità che costituisce una matrice sostenibile quale paradigmatico Sistema storico-ambientale-paesaggistico. Conclusioni. E' possibile scandire livelli evolutivi della Tutela in Sistemi: materia, vegetali, animali, uomini, energia, pensiero costruttivo e pensiero immateriale. Tali elementi sono fondamentali per il Sistema Ambiente che connota il Sistema Paesaggio, per ogni Sistema Territorio. Per ogni Sistema di Paesaggio, per rigenerare la concezione di coevoluzione nella Matrice storico-ambientale-paesaggistica e della Natura occorre implementare Progetti di Riqualificazione per una innovativa Cultura della Tutela del Territorio e della Sostenibilità in Italia e nella struttura legislativa-ecologica-anthropica-sociale del Sistema di Protezione Integrata del Paesaggio (SiPrIP).

Parole-chiave: *Storia-Paesaggio, Territorio-Ambiente, Cultura, Tutela/protezione-territorio, Architettura-paesaggio.*

Anamaria GEBĂILĂ

Universitatea din București
anamaria.gebaila@lts.unibuc.ro

From "Threatening Winds of Crisis" to "Theaters of Crisis". The Metaphors of Crisis in the Speeches of the President of the Italian Republic Sergio Mattarella

In the discourses pronounced by Sergio Mattarella, President of the Italian Republic since 2015, now at his second mandate, found on the official site of the Italian Presidential Administration, are often mentioned various types of crisis, for example the political, the

financial crises or the one generated by the pandemics. Using the tridimensional model of metaphor in communication (Steen 2008) in a multidisciplinary approach (Musloff 2012, Steen 2011) which combines cognitive notions with the principles of political discourse analysis, this research aims to present a qualitative and quantitative perspective on crisis metaphors in Sergio Mattarella's discourses as President of Italy. The deliberate metaphors (Steen 2008: 213), which are still interpretable as figurative structures by the users though often diminished by their frequent use in political discourses, will be classified in conceptual frames. A particularly productive frame is seeing the crisis as disease and the country as an anthropomorphic structure, as shown by the following two examples: "La lunga crisi, prolungatasi oltre ogni limite, ha inferto ferite al tessuto sociale del nostro Paese" (03/02/2015); "la crisi globale legata alla pandemia ha indebolito un percorso di progresso" (07/07/2022). Moreover, this research aims to show that the communicative functions of crisis metaphors between the ones proposed by Steen (2008: 214) are mainly instruction, exhortation and persuasion, given that they are present in commissive and directive speech acts, as in the example: "Le crisi non devono paralizzarci" (05/09/2015).

Keywords: *crisis, cognitivism, deliberate metaphor, political discourse.*

Dai "minacciosi venti di crisi" ai "teatri di crisi". Le metafore della crisi nei discorsi del Presidente della Repubblica Italiana Sergio Mattarella

I discorsi di Sergio Mattarella, Presidente della Repubblica Italiana sin dal 2015, ormai al secondo mandato, reperibili sul sito ufficiale della Presidenza della Repubblica, contengono spesso dei riferimenti a diversi tipi di crisi, ad esempio alla crisi politica, quella finanziaria o quella sanitaria. Avendo come punto di partenza il modello tridimensionale della metafora nella comunicazione (Steen 2008) in una prospettiva multidisciplinare (Musloff 2012, Steen 2011) che intreccia le scoperte del cognitivismo ai principi dell'analisi del discorso politico, questo contributo propone un'analisi qualitativa e quantitativa delle metafore sulla crisi presenti nei discorsi del Presidente Sergio Mattarella. Verranno individuate e inquadrare in schemi concettuali le strutture riconducibili alla categoria della metafora deliberata (Steen 2008: 213), la cui interpretazione figurata è percepibile per l'utente medio della lingua, anche se spesso indebolita da distribuzioni frequentissime nella lingua della politica. Uno schema particolarmente produttivo vede la crisi come malattia che indebolisce un Paese, anch'esso concettualizzato come struttura antropomorfa, come negli esempi: "La lunga crisi, prolungatasi oltre ogni limite, ha inferto ferite al tessuto sociale del nostro Paese" (03/02/2015); "la crisi globale legata alla pandemia ha indebolito un percorso di progresso" (07/07/2022).

Inoltre, l'analisi vuole mettere in risalto il fatto che le funzioni comunicative predominanti delle metafore sulla crisi fra quelle individuate da Steen (2008: 214) sono principalmente l'esortazione, la persuasione e l'istruzione, con la presenza delle metafore analizzate soprattutto in atti linguistici commissivi e direttivi, come nella frase "Le crisi non devono paralizzarci" (05/09/2015).

Parole-chiave: *crisi, cognitivismo, metafora deliberata, discorso politico.*

Critical Issues in Contemporary Enjoyment of Opera in Theaters

Since its birth, as we know it today, the Opera is the show that par excellence is performed in theaters. These, over time, have experienced slow processes of transformation that have modified some of their construction characteristics, in order to allow an ever-better enjoyment, as close as possible to the real expression of the singers and the orchestra, by the public, wherever it was located in their internal space. These gradual transformations, which from the eighteenth-century theater systems have given us wonderful temples of Opera during the 19th and early 20th centuries, also had the aim of perfecting acoustic reception.

At the end of the 19th century, and precisely in the mid-1990s, with the evolution of technology, it became possible to reproduce the voice, and the music, on rigid supports (discs with a shellac surface), allowing the enjoyment of the Opera masterpieces even away from the places that had consecrated them, the theatres.

Almost a century later, those same astonishing technological innovations, which had based their fortune mainly on the invention of the microphone (which initially only received the voice, capturing it and transferring it recorded on the disc), despite having contributed so much to the further diffusion of the Opera in the world with the nascent recording industry, have inexorably started a process of profound transformation that has undermined and in some way corrupted the authenticity of vocal expression on stage, thus distorting the original fruition of the Opera repertoire in the theatres, in those same places that saw it grow, prosper and spread throughout the world.

Keyword: *Opera, theaters, microphone, voice, records.*

Criticità della fruizione contemporanea dell'Opera lirica nei teatri

Sin dalla sua nascita, così come la conosciamo oggi, l'Opera lirica è lo spettacolo che per eccellenza è rappresentato nei teatri. Questi, nel tempo, hanno vissuto lenti processi di trasformazione che ne hanno modificato alcune loro caratteristiche costruttive, al fine di consentire una sempre migliore fruizione, quanto mai aderente alla reale espressione dei cantanti e dell'orchestra, da parte del pubblico, ovunque esso fosse ubicato nel loro spazio interno. Tali graduali trasformazioni, che dagli impianti dei teatri settecenteschi ci hanno consegnato meravigliosi templi dell'Opera nel corso dell'800 e nel primo '900, hanno avuto come scopo anche il perfezionamento della ricezione acustica.

Alla fine del XIX secolo, e precisamente a metà degli anni '90, con l'evoluzione della tecnologia, si è giunti alla possibilità di riprodurre la voce, e la musica, su supporti rigidi (dischi con la superficie in gommalacca), permettendo una fruizione dei capolavori operistici anche staccata dai luoghi che li avevano consacrati, i teatri.

A quasi un secolo di distanza, quelle stesse strabilianti innovazioni tecnologiche, che avevano fondato la loro fortuna principalmente sull'invenzione del microfono (che inizialmente riceveva soltanto la voce, catturandola e trasferendola incisa sul disco), pur avendo tanto contribuito all'ulteriore diffusione dell'Opera lirica nel mondo con la nascente industria discografica, hanno inesorabilmente dato inizio ad un processo di trasformazione profonda che ha minato e in qualche modo corrotto l'autenticità dell'espressione vocale sul palcoscenico, snaturando così l'originaria fruizione del

repertorio operistico nei teatri, in quegli stessi luoghi cioè che lo hanno visto crescere, prosperare e diffondersi nel mondo.

Parole-chiave: *Opera lirica, teatri, microfono, voce, dischi.*

Silvia-Laura MADINCEA PAȘCU
Universitatea „Tibiscus” din Timișoara
silvia_madincea76@yahoo.com

Artificial Intelligence: Revolution or 'Crisis' in Foreign Language Teaching?

The spread of artificial intelligence has radically transformed many sectors, including the field of language education. The use of artificial intelligence in pedagogical practices has its origins in the 1980s; however, only in recent years have tools such as chatbots, machine translation systems and tailor-made educational platforms gained popularity. This paper aims to analyze whether artificial intelligence represents a revolution or a “crisis” in the field of foreign language teaching.

On the one hand, it concerns the potential of artificial intelligence, namely the personalization of learning (adaptive exercises, real-time feedback and language courses specifically designed for individual students), greater accessibility and optimization of instruction time (continuous oral and written practice, use of authentic materials, immersion in the culture and language studied, etc.).

On the other hand, using artificial intelligence without a critical and informed approach runs the risk of compromising the quality of language learning. Factors such as the dehumanization of educational interactions, technological dependence, and the loss of cultural subtleties must be taken into account.

The paper concludes by suggesting that AI is an exceptionally powerful tool; however, it is up to educators to determine its integration into educational contexts. A balanced and conscious use of AI has the potential to bring substantial benefits to the educational process. Finally, some practical recommendations are made to foster the effective adoption of AI, along with proposals for future research activities aimed at studying more sustainable hybrid educational models.

Keywords: *artificial intelligence, teaching, languages, revolution, crisis.*

L'intelligenza artificiale: rivoluzione o “crisi” nell'insegnamento delle lingue straniere?

La diffusione dell'intelligenza artificiale ha trasformato radicalmente numerosi settori, incluso il campo dell'educazione linguistica. L'uso dell'intelligenza artificiale nelle pratiche pedagogiche ha le sue origini negli anni 80'; tuttavia, soltanto negli ultimi anni strumenti come chatbot, sistemi di traduzione automatica e piattaforme educative su misura hanno acquisito popolarità.

Il presente intervento si propone di analizzare se l'intelligenza artificiale rappresenti una rivoluzione o una “crisi” nel campo dell'insegnamento delle lingue straniere.

Da una parte, si tratta della potenzialità dell'intelligenza artificiale, cioè la personalizzazione dell'apprendimento (esercizi adattivi, feedback in tempo reale e corsi di lingua progettati specificamente per i singoli studenti), una maggiore accessibilità e

ottimizzazione dei tempi di istruzione (pratica continua in forma orale e scritta, utilizzo di materiali autentici, immersione nella cultura e lingua studiata, ecc.).

Dall'altra parte, usare l'intelligenza artificiale senza un approccio critico e informato si corre il rischio di compromettere la qualità dell'apprendimento linguistico. Fattori come la disumanizzazione delle interazioni educative, la dipendenza tecnologica e la perdita delle sottigliezze culturali devono essere prese in considerazione.

L'intervento si conclude suggerendo che l'intelligenza artificiale è uno strumento eccezionalmente potente; tuttavia, spetta agli educatori determinarne l'integrazione nei contesti didattici. Un utilizzo equilibrato e consapevole dell'intelligenza artificiale ha il potenziale per apportare vantaggi sostanziali al processo educativo. Infine, vengono fatte alcune raccomandazioni pratiche per favorire l'adozione efficace dell'intelligenza artificiale, insieme a proposte per future attività di ricerca mirate allo studio di modelli educativi ibridi più sostenibili.

Parole-chiave: *intelligenza artificiale, insegnamento, lingue, rivoluzione, crisi.*

Delia Ioana MORAR

Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca
delia.morar@ubbcluj.ro

Barbarians Among Us: Crisis and Cultural Mutation in Contemporary Italian Narrative

There are moments in history and in everyone's life when everything changes. Something happens, a spark is ignited and the road we are on changes direction completely. We call it a crisis. This contribution aims to analyse three contemporary Italian novels that reflect, in different forms and registers, the profound crisis of the novel-form: *Terra!* by Stefano Benni, *Vegan Holocaust* by Salvatore Setola and *Tasmania* by Paolo Giordano. In the light of Alessandro Baricco's essay *I Barbari* and his perspective on the cultural mutation taking place in our century, we will see how these authors reinvent narrative in response to a fragmented, post-ideological world threatened by ecological, moral and symbolic collapses. In this context, the invasion of the barbarians represents not only a drift, but also an opportunity: a way of inhabiting the novel and making it still able to question the present. The novel faces a radical challenge: to narrate a world that no longer seems to have a center or a direction. The three novels proposed in the present study are three different but complementary responses to this crisis. Between grotesque dystopia, satirical apocalypse and existential autofiction, the three texts dismantle the traditional narrative structure and give voice to a disoriented humanity, overwhelmed by the noise of the present.

Keywords: *cultural mutation, crisis of the novel, genre hybridization, Stefano Benni, Salvatore Setola, Paolo Giordano.*

I barbari tra di noi: crisi e mutazione nel romanzo italiano contemporaneo

Ci sono momenti nella storia e nella vita di ognuno di noi in cui tutto cambia. Accade qualcosa, scatta una scintilla e la strada che stiamo percorrendo cambia completamente direzione. La chiamiamo crisi. Il presente contributo si propone di analizzare tre romanzi

italiani contemporanei che riflettono, in forme e registri diversi, la crisi profonda della forma-romanzo: *Terra!* di Stefano Benni, *Vegan Holocaust* di Salvatore Setola e *Tasmania* di Paolo Giordano. Alla luce del saggio *I Barbari* di Alessandro Baricco e della sua prospettiva sulla mutazione culturale che avviene nel nostro secolo, vedremo come questi autori reinventano la narrazione in risposta a un mondo frammentato, post-ideologico e minacciato da collassi ecologici, morali e simbolici. In tale contesto, l'invasione dei barbari non rappresenta soltanto una deriva, ma anche un'opportunità: un modo di abitare il romanzo e di renderlo ancora capace di interrogare il presente. Il romanzo si trova di fronte a una sfida radicale: raccontare un mondo che sembra non avere più un centro, né una direzione. I tre romanzi proposti sono tre risposte diverse ma complementari a questa crisi. Tra distopia grottesca, apocalisse satirica e autofiction esistenziale, i tre testi smontano la struttura narrativa tradizionale e danno voce a un'umanità disorientata, sommersa dal rumore del presente.

Parole-chiave: *mutazione culturale, crisi del romanzo, ibridazione dei generi, Stefano Benni, Salvatore Setola, Paolo Giordano.*

Stefano PAVARINI

Università di Bologna
stefano.pavarini@tiscali.it

Rethinking the Crisis: Machiavelli and Beyond

The advent of Neoliberalism, according to Dario Gentili (2018), has transformed the periodic phenomenon of economic crises in the globalized West into a true "art of government", which feeds on continuous "states of exception" (Agamben 2003) and makes job and existential precariousness an absolute norm of life. It is a system, theorized by Hayek, that does not hypothesize any alternative to the spontaneous order of the market. Italy has also lived and lives in this order, which during the Covid pandemic has experienced a continuous "state of exception" and which still today oscillates between demagogic and populist hypotheses that are in reality functional to the Neoliberal Utopia for which the form of government is not the prerogative of the State but is produced by the market.

My proposal focuses on this crisis situation and aims to analyze - from a multidisciplinary perspective - its political, cultural, economic and ideological aspects. In line with the most recent investigations of Italian political philosophy (Gentili, *Italian Theory*, 2012) I propose first of all a return to the theory of Machiavelli who at the dawn of Modernity defined the "Politics" as a place of a conflict that could not be immunized or resolved within the logic of the market, and proclaimed the superiority of the State over the economy and its logic. Through the reaffirmation of the "primacy" of the Politics according to Machiavelli's thought, we can hypothesize a conflict between politics and economy, life and work, completely different from that of the currently dominant order.

Keywords: *crisis, Neoliberalism, Machiavelli, politics, state, conflict.*

Ripensare la crisi: Machiavelli e oltre

L'avvento del neoliberismo, secondo Dario Gentili (2018), ha trasformato il fenomeno periodico delle crisi economiche nell'Occidente globalizzato in una vera e propria "arte di governo", che si alimenta di continui "stati di eccezione" (Agamben 2003) e fa della precarietà lavorativa ed esistenziale una norma assoluta di vita. Si tratta di un sistema, teorizzato da Hayek, che non ipotizza alcuna alternativa all'ordine spontaneo del mercato. In questo ordine ha vissuto e vive anche l'Italia che nella pandemia del Covid ha sperimentato un continuo "stato d'eccezione" e che ancora oggi oscilla tra ipotesi demagogiche e populiste che sono in realtà funzionali alla utopia neoliberale per cui la forma di governo non è prerogativa dello Stato ma è il mercato a produrla.

La mia proposta di comunicazione si focalizza su questa situazione di crisi e si propone di analizzarne – in una prospettiva pluridisciplinare – gli aspetti politici, culturali, economici e ideologici. Sulla linea delle più recenti indagini della filosofia politica italiana (Gentili, *Italian Theory*, 2012) propongo innanzitutto un ritorno alla teoria del Machiavelli che agli albori della Modernità ha definito il "Politico" come luogo di un conflitto non immunizzabile o risolvibile all'interno delle logiche di mercato, e ha proclamato la superiorità dello Stato sull'economia e sulle sue logiche. Attraverso la riaffermazione del "primato" del Politico secondo il pensiero di Machiavelli si può ipotizzare un conflitto tra politica e economia, vita e lavoro, completamente diverso rispetto a quello dell'ordine attualmente dominante.

Parole-chiave: *crisi, Neoliberismo, Machiavelli, politica, stato, conflitto.*

Oana SĂLIȘTEANU

Universitatea din București
salioana@gmail.com

Leonardo Da Vinci and the Crises of a Genius

This paper draws on three texts I recently translated, two by the great Leonardo scholar and academic Carlo Vecce (an interview he gave in Romania a month ago and his splendid novel *Surâsul Caterinei, mama lui Leonardo da Vinci*, Humanitas Fiction, 2024), and the ongoing translation of Leonardo's treatise *Libro di pittura*. The dramas of his early years all arose from the profound crises of a dysfunctional family: the boy was the illegitimate son of the notary Piero da Vinci and his mother, a former Circassian slave from the Caucasus, whom his father, given the harsh social and legal conventions of the fifteenth century, was forbidden to marry. An emotional and sexual crisis, created by a father who not only forbade him from seeing his mother, but also kicked him out of the house, after the young Leonardo's sodomy trial in 1476. A financial crisis, given that Piero excluded him from his will. A linguistic crisis, visibly dyslexic and dysgraphic in his writings. A crisis released by his nomadic life – between Florence, Milan, Rome and eventually Amboise. So many internal crises that saw a homo sanza lettere, as he estimated himself, struggling with loneliness, incomprehension, restlessness and the inability to bring his works and inventions to completion, but which sublimated made him the undeniable genius of the Italian Renaissance.

Keywords: *crises, Florence, translated, intercomprehension, Italian Renaissance.*

Leonardo Da Vinci e le crisi di un genio

Il presente intervento prende spunto da tre testi che ho recentemente tradotto, due appartenenti al grande leonardista e accademico Carlo Vecce (un'intervista che ha rilasciato in Romania un mese fa e il suo splendido romanzo *Surâsul Caterinei, mama lui Leonardo da Vinci*, Humanitas Fiction, 2024), e la traduzione in corso del trattato leonardesco *Libro di pittura*. I drammi della sua età giovanissima sono tutti scaturiti dalle profonde crisi di una famiglia disfunzionale: il ragazzo è figlio illegittimo del notaio Piero da Vinci e di una madre ex-schiava circassa proveniente dal Caucaso, che il padre, date le durissime convenzioni sociali e giuridiche quattrocentesche, aveva il divieto di sposare. Crisi affettiva e sessuale, creata da un padre che non solo gli proibì di vedere la mamma, ma lo anche cacciò via di casa, dopo il processo di sodomia del giovane Leonardo del 1476. Crisi pecuniaria, visto che Piero lo esclude dal suo testamento. Crisi linguistica, visibile anche nella sua scrittura da dislessico e disgrafico. Crisi di una vita nomade – tra Firenze, Milano, Roma e infine Amboise. Tante crisi interiori che vedevano lottare un *homo sanza lettere*, come si stimava, con la solitudine, l'incomprensione, l'irrequietezza e l'incapacità di portare alla fine le sue opere e le sue invenzioni, ma che sublimare ne fecero il genio innegabile del Rinascimento italiano.

Parole-chiave: crisi, Firenze, tradotto, intercomprensione, Rinascimento italiano.

Beatrice SIMION

Università di Klagenfurt
besimion@edu.aau.at

Danube and the 'Novel-Essay' Discourse: A Translingual Interplay between Literary Forms and Styles

Magris defines it as an "agglomeration of unstitched signs," while critics describe it as "a free, transgressive essayism, deeply infused with narrative motifs" (Pellegrini, 1997): the hybrid genre experimented with by the Triestine author in *Danube* (1986) symbolizes a *sui generis* response to the crisis of the modern and contemporary novel. According to Berardinelli (2002), essayism has the capacity "to include the dispersion of reality," being "perhaps the most changeable and elusive of genres." The "free transfer" (Duprè, 2018) of non-literary discourses into the novel reflects a crisis within the literary text itself stemming from its very inability to represent fragmentation. The travelogue through the Danubian environments of the narrator becomes a blend of biographical anecdotes, essayistic excursions, and narrative sections, complicating the novelistic texture to render on the page the complexity of the Central European atmosphere. This process extends to the linguistic level: *Danube* employs a code-mixing involving over ten languages and suggests a "translingual imagination" (Petersen, 2024). Especially in the seventh chapter, dedicated to the Banat and the figure of Grandmother Anka, the technique of tag-switching becomes more pronounced, including terms from Romanian, Hungarian, Serbian, Russian, as well as Turkish. This paper analyses the multilingual and multistylistic nature of *Danube*, demonstrating how Magris channels the territory's multifaceted identity into the narrative, criticizing the rigidity of nationalist borders and redrawing frontiers as "domestic thresholds" (Pireddu, 2015). This essayistic narration

thus becomes “a metaphor for the complexity of the concept of national identity” (Tani, 2022).

Keywords: *essayism, crisis of the novel, hybridity, translingualism, national identity.*

Danubio e la lingua del “romanzo-saggio”: un translinguismo tra generi e stili

Magris lo definisce un «agglomerato di segni scuciti», la critica lo descrive come «un saggismo libero, trasgressivo, fortemente impregnato di succhi narrativi» (Pellegrini, 1997): il genere ibrido sperimentato dall'autore triestino con l'opera *Danubio* (1986) è simbolo di una soluzione sui generis alla crisi del romanzo moderna e contemporanea. Secondo Berardinelli (2002), infatti, il saggismo avrebbe la capacità «di arginare la dispersione del reale», come «forse il più mutevole e inafferrabile dei generi». Il «free transfer» (Duprè, 2018) di discorsi non-letterari nel romanzo, del resto, è sintomatico di una crisi all'interno del testo letterario stesso, che origina proprio dalla sua impotenza nel rappresentare la frammentarietà.

Il compendio del viaggio attorno agli ambienti danubiani del narratore diviene commistione di aneddoti biografici, excursus saggistici e sezioni narrative che complicano il tessuto romanzesco per riportare sulla carta la complessità dell'atmosfera Mitteleuropea. Tale operazione si trasporta sul piano linguistico: *Danubio* utilizza un mistilinguismo comprensivo di più di dieci lingue e suggerisce una «translingual imagination» (Petersen, 2024). Specie nel settimo capitolo dell'opera, dedicato al Banato e alla figura di Nonna Anka, la tecnica del tag-switching si accentua arrivando a includere termini dal rumeno, dall'ungherese, dal serbo, dal russo, ma anche dal turco.

Il presente paper analizza trasversalmente la natura plurilingue e pluristilistica di *Danubio* dimostrando come Magris riesca a far confluire nella narrazione l'identità multiforme del territorio, criticando la rigidità di confini nazionalistici e ridisegnando le frontiere come “domestic thresholds” (Pireddu, 2015). Questa narrazione saggistica diventa allora «metafora della complessità del concetto di identità nazionale» (Tani, 2022).

Parole-chiave: *saggismo, crisi del romanzo, ibridismo, translinguismo, identità nazionale.*

Patrizia UBALDI

Liceo Kant di Melito (Napoli)
patriziaubaldi61@gmail.com

Carlo Bernari, a Pen between Two Wars

The purpose of this research is to analyse how much the writer Carlo Bernari exploited, almost rode the wave of the socio-political crisis of his years between the two world wars, how much he was influenced by it, or how much he helped to fuel it. Bernari, since his first novel, *Tre operai* (*Three Workers*), published in 1933, revealed himself to be an acute observer of the city around him; as Neapolitan writer, he described a cruel Naples, more similar to Viviani's world than Scarpetta's, of which he favoured the less well-off classes. This novel-essay, which openly presents itself as a polemical act aimed at replacing previous ideals with the concrete reality of the period, is extremely important in the new literary scenario, due to its historical as well as social skills-environment. We can

definitely define Carlo Bernari as a forerunner of neo-realism, a current in embryo, which would only assert itself after the Second World War, and he would confirm his skills as a writer-essayist with *Speranzella*, published in 1949, which would win the 1950 Viareggio Prize. This novel, which presents a kaleidoscope of characters living in Via Speranzella, a street in the Quartieri Spagnoli, parallel to Via Toledo, is also a linguistic experiment due to the continuous mixing of Neapolitan dialect with Italian. Bernari thus acts as a 'keystone' in the transition from descriptivism to problematism, using the historical-political element as a frame and as the essence of the narrative, revealing the pre- and post-Fascist literary crisis in its complete "bareness".

Keywords: *fascism, war, Naples, working class, survival.*

Carlo Bernari, una penna tra due guerre

Questo articolo ha lo scopo di analizzare quanto lo scrittore Carlo Bernari abbia sfruttato, quasi cavalcato, l'onda della crisi socio-politica dei suoi anni, a cavallo tra le due guerre mondiali, quanto ne sia stato influenzato, o quanto abbia favorito ad alimentarla. Bernari, fin dal suo primo romanzo, *Tre operai*, del 1933, si rivela un acuto osservatore della città che lo circonda; scrittore napoletano, descrive una Napoli cruda, più viviana che scarpettiana, di cui predilige le classi meno abbienti. Questo romanzo-saggio, che si presenta apertamente come atto polemico volto a sostituire gli ideali precedenti con la realtà concreta del periodo, è estremamente importante nel nuovo scenario letterario, per le sue competenze-ambientazioni sia storiche sia sociali. Possiamo decisamente definire Carlo Bernari un antesignano del neorealismo, corrente in embrione, che si affermerà solo nel secondo dopoguerra, e il Nostro confermerà le sue abilità di scrittore-saggista con *Speranzella*, del 1949, che sarà vincitore del premio Viareggio 1950. Questo romanzo che presenta un caleidoscopio di personaggi che vivono appunto in via Speranzella, una strada dei quartieri spagnoli parallela a Via Toledo, ma è anche una sperimentazione linguistica per le continue mescolanze del dialetto napoletano con la lingua italiana. Bernari si pone così come "chiave di volta" nel passaggio dal descrittivismo al problematismo usando l'elemento storico-politico come cornice e come essenza della narrazione, svelando la crisi letteraria pre e post fascismo nella sua completa "nudità".

Parole-chiave: *fascismo, guerra, Napoli, classe operaia, sopravvivenza.*

Oana-Dana BALAȘ

Universidad de Bucarest
oana.balas@unibuc.ro

Alexandru M. CĂLIN

Universidad de Bucarest
alexandru.calin@lils.unibuc.ro

The Crisis of Metaphors: the Shield of Achilles and the *Continuity of Parks* by Julio Cortázar

The Continuity of Parks, Julio Cortázar's one-page masterpiece, has often been compared to the Möbius strip and Escher's hands for the way it intersects two narrative levels. This paper aims to demonstrate the likelihood of an intertextual link between the Argentine writer's short story and the description of Achilles' shield in Book XVIII of the Iliad, as well as to analyze the grammatical means by which Cortázar subtly transitions between two distinct narrative levels.

Keywords: *Möbius strip, Hispanic and Ancient Greek literatures, Escher's drawing hands, shield of Achilles, verb tenses.*

La crisis de las metáforas: El escudo de Aquileo y *La continuidad de los parques* de Julio Cortázar

La continuidad de los parques, la obra maestra de una sola página de Julio Cortázar, ha sido comparada con la cinta de Moebius y las manos de Escher por la forma en que intersecta dos planos narrativos. Este trabajo se propone demostrar la probabilidad de un vínculo intertextual entre el cuento del escritor argentino y la descripción del escudo de Aquiles en el canto XVIII de la Ilíada, así como analizar los recursos gramaticales mediante los cuales Cortázar realiza de forma imperceptible la transición entre dos niveles narrativos distintos.

Palabras clave: *la cinta de Moebius, literatura hispánica y griega antigua, las manos de Escher, el escudo de Aquileo, tiempos verbales.*

On the Alternation of Compound and Simple Verb Forms in the Medieval Romance Languages of the Iberian Peninsula

In this paper, we focus on the use of medieval compound verb forms of the type es. ovieron fablado, pt. ouverom falado, ct. hagueren parlat and es. fueron salidos, pt. forom saídos and ct. foren eixits, which had a certain vitality in the Old Romance languages of the Iberian Peninsula, although they later disappeared (in Portuguese) or their use became restricted (in Spanish and Catalan). Constructed with the perfect of the auxiliary HABERE or ESSE, respectively, in accordance with the phenomenon of auxiliary selection, both constructions could function as relative tenses expressing anteriority with respect to another past action in subordinate clauses. However, their use showed an asymmetry: the structure constructed with the descendant of ESSE could also be used in main clauses with narrative value, as an alternative to the synthetic forms inherited from Latin (es. fueron salidos ~ salieron, pt. forom saídos ~ saírom and ct. foren eixits ~ eixiren or isqueren). In our contribution, we propose to examine, whether this variation between the analytical form with ESSE and the synthetic form functioned as a free alternation or whether it was subject to certain conditions. To this end, a basis of examples taken from a trilingual corpus - made up of texts written in Catalan, Spanish and Old Portuguese - are utilized. We start from the hypothesis that the use of the two alternatives did not depend only on stylistic preferences but could respond to certain discursive functions.

Keywords: *verb tenses, historical syntax, selection of auxiliaries, comparative historical grammar, Ibero-Romance languages.*

Sobre una alternancia de formas verbales compuestas y simples en las lenguas romances medievales de la península Ibérica

En esta comunicación nos centramos en el uso de las formas verbales compuestas medievales del tipo es. ovieron fablado, pt. ouverom falado ct. hagueren parlat y es. fueron salidos, pt. forom saídos y ct. foren eixits, que tuvieron cierta vitalidad en las lenguas romances antiguas de la península Ibérica, aunque posteriormente desaparecieron –en el portugués– o bien su uso se restringió –en el español y del catalán–. Construidas con el perfecto del auxiliar HABERE o ESSE, respectivamente, de acuerdo con el fenómeno de la selección de auxiliares, ambas construcciones podían funcionar como tiempos relativos expresando anterioridad respecto de otra acción del pasado en la subordinación, pero su uso mostraba asimetría en que la estructura construida con el descendiente de ESSE también podía usarse en proposiciones principales con valor narrativo, como alternativa de las formas sintéticas heredadas del latín (es. fueron salidos ~ salieron, pt. forom saídos ~ saírom y ct. foren eixits ~ eixiren o isqueren). En nuestra aportación nos proponemos examinar, sobre la base de ejemplos extraídos de un corpus trilingüe –formado por textos escritos en catalán, español y portugués antiguos– si esta variación entre la forma analítica con ESSE y la forma sintética funcionó como alternancia libre o bien estuvo sometida a ciertas condiciones. Partimos de la hipótesis de que el uso de las dos alternativas no dependía únicamente de preferencias estilísticas sino que podía responder a ciertas funciones discursivas.

Palabras clave: *tiempos verbales, sintaxis histórica, selección de auxiliares, gramática histórica comparada, lenguas iberorrománicas.*

Aura Cristina BUNORO
Universidad de Bucarest
aura.bunoro@lils.unibuc.ro

Crisis, Nahualism and Resistance in *Men of Maize* by Miguel Ángel Asturias

The novel *Hombres de maíz* reveals the crisis caused by the imposition of the capitalist model on indigenous communities. The main goal of the corn growers—to obtain profits without regard for the destruction of nature—clashed with the resistance of Gaspar Ilóm and his men. A central figure in the novel, both a spiritual leader and warrior of his community, Gaspar Ilóm becomes, through magical realism, the voice of the earth that refuses to be reduced to a mere economic resource. This same resistance finds support in nahualismo, the belief that every indigenous person can become their nahual, the animal that protects them. The healer who turned into a deer, Goyo Yic who transformed into a tacuatzín (opossum), Nichón the messenger who became a coyote, and Gaspar Ilóm transformed into one of the invincibles in the war against men, are examples that refer us back to Mayan mythology, reinterpreted and interwoven with modern narrative. Narrative polyphony, fragmentation, symbolism, and social and political critique are among the tools Miguel Ángel Asturias uses to highlight the resistance of the indigenous community against destructive modernity.

Keywords: *crisis, resistance, magical realism, nahualismo, fragmented narrative*

Crisis, nahualismo y resistencia en *Hombres de maíz* de Miguel Ángel Asturias

La novela *Hombres de maíz* revela la crisis provocada por la imposición del modelo capitalista en las comunidades indígenas. El objetivo principal de los cultivadores de maíz, la obtención de beneficios sin tener en cuenta la destrucción de la naturaleza, chocó con la resistencia de Gaspar Ilóm y sus hombres. Figura fundamental de la novela, líder espiritual y guerrero de su comunidad, Gaspar Ilóm se convierte a través del realismo mágico en la voz de la tierra que se niega a ser reducida a un simple recurso económico. La misma resistencia encuentra su apoyo en el nahualismo, en la creencia de que todo indio se puede convertir en su nahual, en el animal que lo protege. El curandero que se cambiaba en venado, Goyo Yic que se transformaba en tacuatzín, Nichón, el Correo que se convertía en coyote, Gaspar Ilóm convertido en uno de los invencibles en la guerra con los hombres, son ejemplos que nos remiten a la mitología maya, reinterpretada y entrelazada con la narración moderna. La polifonía narrativa, el fragmentarismo, el simbolismo, la crítica social y política son otras tantas herramientas que Miguel Ángel Asturias utiliza para destacar la resistencia de la comunidad indígena frente a la modernidad destructiva.

Palabras clave: *crisis, resistencia, realismo mágico, nahualismo, fragmentarismo*

Castilianism in Times of Crisis

The concept of crisis or decadence has been a recurrent topic in Spanish historiographical discourse since the beginning of the 17th century, becoming an inescapable reference in the configuration of Spain's historical identity. Suffice it to recall Francisco de Quevedo's famous sonnet, *Miré los muros de la patria mía*, which echoes the beginning of the crumbling of the Empire. Subsequently, the historical events that presaged the catastrophe of 1898 and led to the loss of the last Spanish colonies gave name to a new generation of artists, writers and thinkers at the dawn of the 20th century, who set out a profound introspection aimed at discerning the essence of Spain, as well as elucidating the causes that led to the decline of the Overseas Empire and the remedies for its regeneration. The purpose of this paper is to provide an overview of the historical context of the crisis of '98, as well as the reflections on the national character, on Castilianism as the core of Spanish identity, as expressed in the literary and pictorial works of the Generation of '98, with particular focus on Azorín's prose and Ignacio de Zuloaga's painting.

Keywords: *crisis of '98, Castilianism, identity, Azorín, Zuloaga.*

Castellanismo en tiempos de crisis

El concepto de crisis o decadencia ha sido un tópico recurrente en el discurso historiográfico español ya desde los comienzos del siglo XVII, erigiéndose como una referencia ineludible en la configuración de la identidad histórica de España. Bastaría recordar el célebre soneto de Francisco de Quevedo, *Miré los muros de la patria mía*, que se hace eco del inicio del desmoronamiento del Imperio. Posteriormente, los acontecimientos históricos que presagiaron la catástrofe del 1898 y condujeron a la pérdida de las últimas colonias españolas dieron nombre a una nueva generación de artistas, escritores y pensadores en los albores del siglo XX, que plantearon una profunda introspección encaminada a discernir la esencia de España, así como a dilucidar las causas que condujeron a la decadencia del Imperio de Ultramar y los remedios para su regeneración. El propósito de esta ponencia es proporcionar una visión panorámica del contexto histórico de la crisis del 98, así como de las cavilaciones sobre el carácter nacional, sobre el castellanismo como núcleo de la identidad española, tal y como se plasma en las obras literarias y pictóricas de la Generación del 98, con particular enfoque en la prosa de Azorín y la pintura de Ignacio de Zuloaga.

Palabras clave: *crisis del 98, castellanismo, identidad, Azorín, Zuloaga.*

Paul BUZILĂ
Universidad de Bucarest
paul.buzila@lils.unibuc.ro

Héctor ÁLVAREZ MELLA
Universidad de Heidelberg
h.alvarez@uni-heidelberg.de

Cristina BLEORȚU
Universidade "Ștefan cel Mare" de Suceava
cristina.bleortu@usm.ro

Linguistic Attitudes Towards Bilingualism of Romanian Minors Returning from Spain

The return migration of Romanians from Spain is one of the most notable current migration phenomena at the European level (Bleorțu et al. 2024). It has been pointed out recently that minor migrants return to the country with limited Romanian proficiency, which can lead to a decrease in academic performance (Bleorțu et al. 2025). In the absence of support programs, this situation could quickly lead to an educational crisis. Knowing that the return migration is a topic of public interest, relevant to linguistic, migratory and educational policies (Daller & Treffers-Daller 2014; Rodes García & Rodríguez Rodríguez 2018), this study focuses on the challenges that Romanian minors returning from Spain face in the process of educational and social (re)integration. Through an online questionnaire, data were collected from Romanian returnees from Spain regarding their use and proficiency in both languages and their linguistic attitudes toward bilingualism to better understand the aspects related to the sociolinguistic situation of minors returning from Spain that influence their school (re)integration process and the formation of their identity. The purpose is to formulate specific recommendations for public institutions that can support these individuals in the process of (re)integration into Romanian society.

Keywords: *returnees, bilingualism, (re)integration, identity, Romanian, Spanish.*

Actitudes lingüísticas hacia el bilingüismo de los rumanos menores retornados de España

El retorno de los rumanos de España es uno de los fenómenos migratorios actuales más destacados en el espacio europeo (Bleorțu et al. 2024). Se ha mostrado recientemente que esos menores vuelven al país con competencia limitada en rumano, lo que puede llevar a una reducción del rendimiento escolar (Bleorțu et al. 2025). A falta de programas de apoyo, esta realidad podría provocar en poco tiempo una crisis de la enseñanza. A sabiendas de que el retorno de los inmigrantes a sus países de origen es un tema de interés público, relevante para las políticas lingüísticas, migratorias y educativas (Daller & Treffers-Daller 2014; Rodes García & Rodríguez Rodríguez 2018), este estudio se centra en los problemas que los rumanos menores retornados de España tienen que enfrentar en el proceso de (re)integración social y escolar. A través de un cuestionario en línea, se han recogido datos de los rumanos retornados de España, relacionados con el uso y las competencias en los dos idiomas y con las actitudes lingüísticas relativas al bilingüismo de esas personas. El análisis de los datos obtenidos ayuda a entender mejor los aspectos relacionados con la situación sociolingüística de los menores retornados de

España que influyen en el proceso de su (re)integración escolar y en la configuración de su identidad. El propósito es formular recomendaciones puntuales destinadas a las instituciones públicas que pueden apoyar a esas personas en el proceso de (re)integración en la sociedad rumana.

Palabras clave: *retornados, bilingüismo, (re)integración escolar, identidad, rumano, español.*

Mihaela CIOBANU

Universidad de Bucarest
mihaela.ciobanu@lils.unibuc.ro

Tourism Terminology in Times of Crisis: A Linguistic Study

From privileged activity of the aristocratic classes to mass phenomenon, tourism has gone through different periods and significant changes in terms of the forms of tourism and the interest and preferences of tourists to know new cultures and explore new places. Until the Covid-19 period, tourism was considered to be one of the few industries that would never have problems thanks to the constant and indispensable need of the human beings to relax and the eagerness to know new worlds, cultures, customs, to acquire and generate unforgettable experiences. But this period, 2020 as the year of shock, has shown us that nothing is permanent and that man's continuous need for tourism has meant a change, in fact, a stop that has led to a modification or a paradigm shift in what this activity entails. This paper focuses on the linguistic analysis of tourism terminology used in the tourism sector in the context of the crisis, periods that have meant a significant change in the tourist's travel habits and in the global tourism activity. Taking as a starting point the premise that language reflects, constructs and shapes reality, this study aims to explore how tourism terminology adapts, evolves or transforms according to the events that have a direct impact on it.

Keywords: *Tourism, Crisis, Tourism Terminology, Changes, Overtourism.*

Terminología turística en tiempos de crisis: un estudio lingüístico

Desde actividad privilegiada de las clases aristócratas hasta convertirse en un fenómeno de masas, el turismo ha pasado por diferentes periodos y cambios significativos en lo que concierne a las formas de turismo y al interés y las preferencias de los turistas de conocer nuevas culturas y explorar nuevos lugares. Hasta el periodo del Covid-19 se consideraba que el turismo era una de las pocas industrias que nunca iba a tener problemas gracias a la constante e indispensable necesidad del ser humano de relajarse y el afán de conocer nuevos mundos, culturas, costumbres, adquirir y generar experiencias inolvidables. Pero este periodo, 2020 como el año del shock, nos ha demostrado que nada es permanente y que esa continua necesidad del hombre de hacer turismo ha supuesto un cambio, de hecho, un parón que ha llevado a una modificación o un cambio de paradigma en lo que supone esta actividad. El presente trabajo se centra en el análisis lingüístico de la terminología turística empleada en el sector turístico en el contexto de crisis, periodos que han supuesto un cambio significativo en los hábitos de viaje del turista y en la actividad turística global. Teniendo como punto de partida la premisa de que el lenguaje

refleja, construye y moldea la realidad, este estudio se propone explorar cómo la terminología turística se adapta, evoluciona o se transforma en función de los eventos que la impactan de manera directa.

Palabras clave: *turismo, crisis, terminología turística, cambios, sobreturismo.*

Roxana Maria CREȚU

Universidad de Oeste de Timișoara
roxana.cretu@e-uvt.ro

Identity and Language Crisis in Gibraltar

Gibraltar is a small British colony in the south of the Iberian Peninsula, bordering Spain. Throughout its history it has been the cradle of various civilisations (British, Andalusian, Genoese, Maltese, Portuguese, Arabic, Jewish and North African) which have left their mark on the linguistic situation of the rock. The linguistic mix has given rise to Yanito or llanito, a hybrid variant, a mixture of Andalusian dialect and British English, which incorporates linguistic elements of Maltese, Portuguese, Genoese, Italian and Haquetía (Judeo-Spanish dialect) origin and at the same time involves alternating between English and Spanish. In recent years, Yanito has been used less and less, as the younger generation has stopped learning Spanish and communicates only in English. In this article we intend to discuss the identity crisis and its consequences on the linguistic situation in Gibraltar. Therefore, in the first part of the article we will start with a brief introduction to the history of Gibraltar, to learn about the historical facts that have led to the creation of the Yanito language. Then we will present some linguistic characteristics of Yanito, based on some videos in which Yanito is spoken.

Keywords: *crisis, identity, Gibraltar, linguistic crossbreeding, yanito.*

Crisis identitaria y lingüística en Gibraltar

Gibraltar es una pequeña colonia británica situada en el sur de la Península Ibérica, que hace frontera terrestre con España. A lo largo de su historia ha sido la cuna de diversas civilizaciones (británica, andaluza, genovesa, maltesa, portuguesa, árabe, judía y norteafricana) que han dejado su huella en la situación lingüística del peñón. Debido al mestizaje lingüístico ha surgido el yanito o llanito, una variante híbrida, una mezcla entre el dialecto andaluz y el inglés británico, que incorpora elementos lingüísticos de origen maltés, portugués, genovés, italiano y de haquetía (dialecto judeoespañol) y a la vez implica la alternancia entre el inglés y el español. En los últimos años el yanito se utiliza cada vez menos, ya que la generación joven ha dejado de aprender el español y se comunica solo en inglés. En este artículo nos proponemos hablar sobre la crisis identitaria y sus consecuencias en la situación lingüística de Gibraltar. Por lo tanto, en la primera parte del artículo empezaremos con una breve introducción a la historia de Gibraltar, para conocer los hechos históricos que han llevado a la creación del yanito. Luego presentaremos algunos rasgos lingüísticos del yanito, partiendo de algunos vídeos en los que se habla yanito.

Palabras clave: *crisis, identidad, Gibraltar, mestizaje lingüístico, yanito.*

Crises in Marriage as Reflected in Traditional Romance Proverbs

The proverbs of a language are a testimony of the thought, customs and social organisation of a linguistic community, since they reflect its codes of conduct and moral values. We propose to analyse the paroemias that offer reflections on marriage present in the proverbs of 5 Romance languages: Spanish, Portuguese, French, Italian and Romanian, insisting on the possible disastrous consequences, crises and quarrels that can appear in the couple. We will take as a methodological basis the definition proposed by Sevilla Muñoz and Crida Álvarez (2013: 106) and the taxonomy proposed by these authors. First of all, we will analyse the common paroemias in the Romanesque world and classify them according to the key-idea they express. For example, there is a warning about the dangers of marriage (Antes de que te cases, mira lo que haces) which can lead to undesirable consequences (Una vez te casarás y mil te arrepentirás). Likewise, marriage with people of the same condition is advised (Cada oveja con su pareja) and men who look for much younger women are criticised (A buey viejo, cencerro nuevo). The existence of parallel parables is due, on the one hand, to common (Latin) and reciprocal cultural influences, but they can also be parables that come from pre-existing cultural clichés and beliefs that prevail in the mentality and culture. Secondly, we want to highlight those paroemias specific to one culture or another, to highlight the diversity of opinions in the Romanesque world, e.g. esp. La que se casa con un viudo, rival tiene en el otro mundo; it. Il matrimonio è una torre assediata: chi è dentro vuole uscire e chi è fuori vuole entrare; rum. Bărbat bun și usturoi dulce nu se poate. This study of comparative Romance paremiology attempts to highlight the similarities, but above all the differences between the Romance languages on a subject related to a very important event in traditional society.

Keywords: *romance proverb, crisis, marriage, similarities, differences.*

Crisis en el matrimonio reflejadas en el refranero tradicional románico

El refranero de una lengua constituye un testimonio del pensamiento, las costumbres y la organización social de una comunidad lingüística, puesto que refleja sus códigos de conducta y sus valores morales. Nos proponemos analizar las paremias que ofrecen reflexiones sobre el matrimonio presentes en el refranero de 5 lenguas románicas: español, portugués, francés, italiano y rumano, insistiendo en las posibles consecuencias desastrosas, crisis y peleas que pueden aparecer en la pareja. Tomaremos como base metodológica la definición propuesta por Sevilla Muñoz y Crida Álvarez (2013: 106) y la taxonomía propuesta por estos autores. En primer lugar, haremos un análisis de las paremias comunes en el mundo románico y vamos a clasificarlas según la idea-clave que expresan. Por ejemplo, se advierte sobre los peligros del matrimonio (Antes de que te cases, mira lo que haces) que puede llevar a consecuencias no deseadas (Una vez te casarás y mil te arrepentirás). Asimismo, se aconseja el matrimonio con personas de la misma condición (Cada oveja con su pareja) y se critica a los hombres que buscan mujer mucho más joven (A buey viejo, cencerro nuevo). La existencia de las paremias paralelas se debe, por un lado, a influencias culturales comunes (del latín) y recíprocas, pero

también se puede tratar de paremias que proceden de tópicos y creencias culturales preexistentes que imperan en la mentalidad y en la cultura. En segundo lugar, queremos destacar aquellas paremias específicas de una cultura u otra, para poner de relieve la diversidad de las opiniones del mundo románico, por ejemplo, esp. La que se casa con un viudo, rival tiene en el otro mundo, it. Il matrimonio è una torre assediata: chi è dentro vuole uscire e chi è fuori vuole entrare; rum. Bărbat bun și usturoi dulce nu se poate. Este estudio de paremiología románica comparada intenta subrayar las similitudes, pero sobre todo las diferencias entre las lenguas romances sobre un tema relacionado con un acontecimiento importantísimo en la sociedad tradicional.

Palabras clave: *refranero románico, crisis, matrimonio, similitudes, diferencias.*

Roxana GAIȚĂ

Universidad de Oeste de Timișoara
roxana.gaita95@e-uvt.ro

Crisis and Creativity in 21st-Century Higher Education: Evaluating Gamification as a Response to Multidimensional Challenges in ELE Classrooms

In recent decades, higher education has been confronted with an increasing variety of systemic challenges, such as student disengagement, rising drop-out rates, frequent changes in educational reforms, mental health problems, declining motivation, pedagogical rigidity, insufficient number of years/hours of study, etc. These crises, intensified by rapid social and technological changes, require innovative and adaptive teaching strategies. This article explores gamification, specifically the use of the escape room, as a pedagogical response to these problems in the context of university education, with special attention to the teaching of Spanish as a foreign language. This study aims to analyse the elements of gamification - such as narrative, aesthetics, immediate feedback, didactic goal-oriented missions, reward systems - and to examine the impact of the escape room, called 'La fórmula', on the learning, motivation and overall satisfaction of second year students, enrolled at the West University of Timișoara, Modern Languages and Literatures Department. Quantitative and qualitative techniques were used in conducting this gamified quasi-experiment and the results showed a significant improvement in the acquisition of Spanish as a foreign language, classroom participation, flow, sense of well-being, autonomy and loss of the notion of time.

Keywords: *crisis, effective learning, E-learning, feedback, motivation.*

Crisis y creatividad en la educación superior del siglo XXI: evaluación de la gamificación como respuesta a los desafíos multidimensionales en las aulas de ELE

En las últimas décadas, la educación superior se ha enfrentado a una creciente variedad de desafíos sistémicos, como la desconexión estudiantil, el aumento de las tasas de abandono escolar, los cambios frecuentes de las reformas educativas, los problemas de salud mental, la disminución de la motivación, la rigidez pedagógica, el número insuficiente de años/horas de estudio, etc. Estas crisis, intensificadas por los rápidos cambios sociales y tecnológicos, exigen estrategias didácticas innovadoras y adaptativas. Este artículo explora la gamificación, en concreto el uso de la habitación de escape, como

respuesta pedagógica a estos problemas en el contexto de la educación universitaria, con especial atención a la enseñanza del español como lengua extranjera. Este estudio pretende analizar los elementos de la gamificación —como la narrativa, la estética, la retroalimentación inmediata, las misiones orientadas a los objetivos didácticos, los sistemas de recompensa— y examinar el impacto de la habitación de escape, llamada “La fórmula”, en el aprendizaje, la motivación y la satisfacción general de los estudiantes del segundo curso, matriculados en la Universidad de Oeste de Timișoara, Departamento de Lenguas y Literaturas Modernas. En la realización de este cuasi-experimento gamificado se utilizaron técnicas cuantitativas y cualitativas y los resultados mostraron una mejora significativa en la adquisición del español como lengua extranjera, la participación en el aula, el flujo, la sensación de bienestar, la autonomía y la pérdida de la noción del tiempo.

Palabras clave: *aprendizaje efectivo, crisis, E-learning, motivación, retroalimentación.*

Ilinca ILIAN

Universidad de Oeste de Timișoara
ilincataranu@e-uvt.ro

Humanism in Crisis: Science in Benjamín Labatut's *Un verdor terrible* and *Maniac*

The literary treatment of the spectacular advancements made since the beginning of the 20th century in mathematics and quantum and relativistic physics is a Latin American tradition that emanates from the very center of the modern literary canon, Jorge Luis Borges. The 2020 publication of the Chilean author Benjamin Labatut's book, *Un verdor terrible*, which, in its English translation under the title *When We Cease to Understand the World*, was a finalist for the prestigious National Book Award 2021, draws attention to a Latin American literary tradition – among whose representatives are Jorge Volpi and Guillermo Martínez – and illustrates the fascination of literary figures with the “hard” sciences. The Chilean writer has continued his inquiry into the effects of modern science in a book that escapes the usual generic classifications, *Maniac* (2023), which continues to explore the crisis that modern science has provoked in the traditional humanist conception and calls attention to humanity's lack of preparation for the expansion of artificial intelligence.

Keywords: *Benjamín Labatut, science, humanism, anti-humanism, crisis.*

El humanismo en crisis: la ciencia en *Un verdor terrible* y *Maniac* de Benjamín Labatut

El tratamiento literario de los avances espectaculares realizados desde principios del siglo XX en las matemáticas y la física cuántica y relativista es una tradición latinoamericana que emana del propio centro del canon literario moderno, Jorge Luis Borges. La aparición en 2020 del libro del chileno Benjamin Labatut, *Un verdor terrible*, que, en su traducción inglesa bajo el título *When we cease to understand the world* fue finalista del prestigioso National Book Awards 2021, llama la atención sobre una tradición literaria latinoamericana – entre cuyos representantes se encuentran Jorge Volpi y Guillermo Martínez – e ilustra la fascinación de los literatos por las ciencias “duras”. El escritor chileno ha continuado su indagación sobre los efectos de la ciencia

moderna en un libro que se escapa a los encasillamientos genéricos habituales, *Maniac* (2023), que sigue explorando la crisis que ha provocado la ciencia moderna en la concepción humanista tradicional y llama la atención sobre la falta de preparación de la humanidad ante la expansión de la inteligencia artificial.

Palabras claves: *Benjamín Labatut, ciencia, humanismo, antihumanismo, crisis.*

Sarah MALEKSHAHIAN

Universidad de Oeste de Timișoara

sarah.malekshahian97@e-uvt.ro

Hybridization of the Arts in the Contemporary Spanish-Speaking World

The current artistic panorama presents a tendency towards hybridization in several senses: both in terms of artistic languages and in the way of creating and transmitting the final artistic products. Moreover, contemporary art is by definition multimodal, inter- and trans-artistic. The identity crisis that can be easily observed worldwide is also reflected in the artistic expressions of the Spanish-speaking world through the valuing of collective experiences through individual experiences. Therefore, the diffusion of traditional genres, the return to the roots through new and innovative tools, the use of digital resources and the exploitation of the points of confluence between the traditional and the avant-garde are, in fact, characteristic features of the contemporary artist. The distinctive elements of today's artistic self are undoubtedly hybrid, with blurred boundaries, but at the same time categorical in their commitment to innovation.

Keywords: *hybridization, contemporary artist, multimodality, interartistic tools, identity crisis.*

Hibridación de las artes en el panorama hispanohablante contemporáneo

El panorama artístico actual presenta una tendencia a la hibridación en varios sentidos: tanto en lo que tiene que ver con los lenguajes artísticos, como con la manera de crear y transmitir los productos artísticos finales. Asimismo, el arte contemporáneo resulta ser por definición multimodal, inter y trans-artístico. La crisis identitaria que se puede observar fácilmente a nivel mundial se refleja también en las expresiones artísticas del mundo hispanohablante a través de la valoración de las experiencias colectivas por medio de las experiencias individuales. Por lo tanto, la difusión de los géneros tradicionales, las vueltas a las raíces a través de herramientas inéditas y novedosas, el uso de los recursos digitales y la explotación de los puntos de confluencia entre lo tradicional y lo vanguardista son, en realidad, rasgos característicos del artista contemporáneo. Los elementos distintivos del yo artístico actual resultan ser, sin lugar a duda, híbridos, de fronteras difusas, pero al mismo tiempo categóricos en su compromiso a la innovación.

Palabras clave: *hibridación, artista contemporáneo, multimodalidad, recursos interartísticos, crisis identitaria.*

Manuel MONTERO LARA

Universidad de Pécs
mmontero89@gmail.com

Historical Analysis of the 1922 Workers' Massacre in Ecuador Through the Novel *Las Cruces sobre el Agua* (*The Crosses on the Water*)

On November 15, 1922, after several protests by trade unions and workers in Guayaquil, Ecuador, in response to demands for improvement of their working conditions and the post-World War I economic crisis, the government forces repressed the protesters, causing the murder of many of them (with an undetermined number at present, between 10 according to government statistics and 900 according to the trade unionists). In 1946, the Guayaquil novelist Joaquín Gallegos Lara (who lived through these events as a child) wrote his most important novel, within the genre of realism and social denunciation, called *Las Cruces sobre el Agua* (*The Crosses on the Water*). It is a work based on the interaction of two friends within the social inequality of the big city, which takes place in the days of the workers' massacre and the appearance of crosses floating on the Guayas River. The novel takes its title from the impossibility of identifying and burying the victims of the massacre, who were thrown into the river. This research will seek to analyze the historical context of Ecuador at the time of the workers' massacre: causes, consequences and legacy to the present. Also compare the historical facts with the novel by Gallegos Lara, to separate the social denunciation of the literary figures and the political ideology of the author, such as social inequalities, the voice of the workers' victims and the opposing positions that minimized or justified the events of 1922.

Keywords: *social realism, Ecuadorian literature, trade unionism, plutocracy, workers massacre.*

Análisis histórico de la masacre obrera de 1922 en Ecuador a través de la novela *Las Cruces sobre el Agua*

El 15 de noviembre de 1922, luego de varias protestas de los sindicatos y trabajadores en Guayaquil, Ecuador, ante los pedidos de mejora de sus condiciones de trabajo y la crisis económica post Primera Guerra Mundial, las fuerzas del orden reprimieron a los manifestantes, provocando el asesinato de muchos de ellos (con un número indeterminado al momento, entre 10 de las cifras del Gobierno y 900 según los sindicalistas). En 1946, el novelista guayaquileño Joaquín Gallegos Lara (quien vivió estos sucesos como niño) escribió su novela más importante, dentro del género de realismo y denuncia social, llamada *Las Cruces sobre el Agua*. Es una obra basada en la interacción de dos amigos dentro de la desigualdad social de la gran ciudad, que tiene lugar en los días de la masacre obrera y la aparición de cruces flotando sobre el río Guayas. De allí toma el título la obra, por la imposibilidad de poder identificar y sepultar a las víctimas de la masacre, quienes fueron lanzados al río. Se buscará en esta investigación analizar el contexto histórico de Ecuador para la época de la masacre obrera: causas, consecuencias

y legado hasta la actualidad. También comparar los hechos históricos con la novela de Gallegos Lara para separar la denuncia social de las figuras literarias y la ideología política del autor, como las desigualdades sociales, la voz de las víctimas obreras y las posiciones opuestas que minimizaron o justificaron los hechos de 1922.

Palabras clave: *realismo social, literatura ecuatoriana, sindicalismo, plutocracia, masacre obrera.*

Enikő RUMI

Universidad de Pécs
rumieniko@gmail.com

The Role of Humour in Alfonsina Storni's Poetry

I investigate the textual mechanisms that distinguish Alfonsina Storni's poetics, including her love poems, from Spanish-language women's literature at the beginning of the 20th century, revealing a new way of writing, constructed from criticism and subjectivity, contradictions and the desire to transform. A very important part of Storni's work is the use of humour, an unusual method among the feminine artists of her time. Nevertheless, through her texts it is possible to recognise the critical value, conveyed not only through performativity, but also through this verbal device, which is used, among others, in the following poems: "Little Man", "What Would People Say", "Sonnet to the Woman Who Appears in Her Portraits". On the basis of the aforementioned texts, in my paper I propose to contemplate the ironic and self-ironic vision of the Argentinian poet, a vision that is present in all her work, but to which unfortunately little attention is paid. Apart from the use of intertextuality in the case of the lyrical self-portrait, in these works Storni also inaugurates the possibility of contemplating a situation from the outside, and this displacement deconstructs the form as well, which in the case of her texts is often the result of a process of deconstruction.

Keywords: *Feminine literature, modernism, rupture through poetry, new vision of the feminine text.*

El papel del humor en la poesía de Alfonsina Storni

Investigo los mecanismos textuales que distinguen la poética de Alfonsina Storni, incluyendo sus poemas de amor, de la literatura femenina de lengua española a comienzos del siglo XX. A partir de la poesía de Storni se revela una manera de escribir nueva, construida desde la crítica y la subjetividad, las contradicciones y el afán de transformar, la estética. Una parte de suma importancia en la obra storniana es el empleo del humor, un recurso poco habitual entre las artistas de su tiempo. No obstante, a través de sus textos es posible reconocer el valor crítico, transmitido no solo mediante la performatividad, sino también por medio de este artefacto verbal que se emplea, entre otros, en los siguientes poemas: "Hombre pequeño", "Qué diría la gente", "Soneto a la mujer que aparece en sus retratos". En base de los textos susodichos, en mi comunicación propongo contemplar la visión irónica y auto-irónica de la poeta argentina, una visión que está presente en toda su obra, pero a la que lamentablemente cae poca atención.

Aparte del uso de la intertextualidad en el caso del autorretrato lírico, en estas obras Storni también inaugura la posibilidad de contemplar una situación desde fuera, y este desplazamiento deconstruye la forma también, que en el caso de la poeta es muchas veces clásica. El modernismo de Storni produce así un cambio, un alejamiento del texto enteramente definido por sí mismo hacía un texto con una posibilidad de interpretaciones descentralizada y plural.

Palabras clave: *literatura femenina, modernismo, ruptura a través de la poesía, nueva visión del texto femenino.*

Lavinia SIMILARU
Universidad de Craiova
lavinia_similaru@yahoo.es

Couple Crisis in the Galdosian Universe

Galdós is a realist writer who delves into his characters' most intimate experiences and psychology. Therefore, he cannot ignore couple crises, and the fictional couples created by Galdós experience numerous crises, much like real-life couples. There are plenty of examples in his novels. In *Fortunata and Jacinta*, Juan Santa Cruz is repulsed by his lover's lack of culture, with whom he struggles to find topics for discussion. In *Gloria*, the protagonist, Gloria Lantigua, and Daniel Morton cannot be together due to their differing beliefs and the surrounding religious intolerance. Religion also triggers the significant crisis and subsequent breakup between León Roch and María in *The Family of León Roch*, as the husband is an atheist while the wife is a devout believer. In the novel of the same name, Tristana is abandoned by the painter Horacio Díaz because of the distance created by oblivion and her disability. In *The Forbidden*, José María is drawn only to forbidden women and leaves Eloísa when she becomes a widow and regains her freedom. In *Torment*, Amparo Sánchez Emperador must confess to her fiancé, Agustín Caballero, a dark secret from her past: an affair with a priest. In *Marianela*, Pablo Penáguilas forgets his promises and abandons Marianela upon regaining his sight and discovering she is not the beautiful woman he had imagined.

Keywords: *Spanish literature, Galdós, realism, couples, crisis.*

Crisis de pareja en el universo galdosiano

Galdós es un escritor realista, que profundiza en las vivencias más íntimas y en la psicología de sus personajes. Por eso, no puede ignorar las crisis de pareja, y las parejas ficticias creadas por Galdós pasan por numerosas crisis, igual que las parejas de la vida real. Hay abundantes ejemplos en sus novelas. En *Fortunata y Jacinta*, a Juan Santa Cruz le repugna la incultura de su amante, con la que no sabe de qué hablar. En *Gloria*, la protagonista Gloria Lantigua y Daniel Morton no pueden estar juntos por tener creencias distintas y por la intolerancia religiosa que los rodea. La religión provoca también la fuerte crisis y la consecuente ruptura entre León Roch y María en la familia de León Roch, ya que el marido es ateo y la mujer muy creyente. Tristana, en la novela homónima, es abandonada por el pintor Horacio Díaz por la distancia que trae el olvido y por la discapacidad de ella. En *Lo prohibido*, José María se siente atraído solamente por las

mujeres prohibidas y abandona a Eloísa cuando la mujer se queda viuda y recobra su libertad. En *Tormento*, Amparo Sánchez Emperador tiene que confesarle a su prometido Agustín Caballero un oscuro secreto de su pasado: un idilio con un sacerdote. En *Marianela*, Pablo Penáguilas se olvida de sus promesas y abandona a Marianela cuando recupera la vista y descubre que ella no es la mujer bella que él había imaginado.

Palabras clave: *literatura española, Galdós, realismo, parejas, crisis.*

Simona-Luiza ȚIGRIȘ
Universidad de Bucarest
simona.tigris@lils.unibuc.ro

The Messages Transmitted Through the Technique of Breaking the Fourth Wall in the Film *Sounds like love*

The technique of breaking the fourth wall has been used first in theater plays and afterwards in films and videogames. Through this technique, the character interacts with the audience, erasing the limits between reality and fantasy. The film *Sounds like love* (*Fuimos canciones*) was released on Netflix in 2021. It describes Maca's life, a young woman who works for an influencer, Pipa. Maca suffers an emotional crisis when she discovers that Leo, her ex-boyfriend, has returned to Madrid. He had abandoned her. From time to time, Maca stops talking to the other characters and addresses directly the viewers by looking at the camera. The purpose of this paper is to analyze the messages transmitted through the technique of breaking the fourth wall by taking into account some fundamental concepts from the field of pragmatics, such as speech acts (Searle, 1975, 1979), inferences, presuppositions and implicatures (Grice, 1975; Sperber & Wilson, 1986, 1995; Levinson, 2000). What type of messages are being transmitted? It has been noted that some of the interventions directed at the viewers are brief, while others resemble monologues. Through these interventions, Maca justifies her behavior, she clarifies her intentions and she offers a reply to the possible implicatures inferred by the viewers from her conversations with other characters.

Keywords: *pragmatics, speech acts, implicatures, the technique of breaking the fourth wall*

Los mensajes transmitidos a través de la técnica de la ruptura de la cuarta pared en la película *Fuimos canciones*

La técnica de la ruptura de la cuarta pared ha sido utilizada a lo largo del tiempo primero en el teatro y luego también en el cine y en los videojuegos. A través de esta técnica, el personaje interactúa con la audiencia, borrando el límite entre lo real y lo ficticio. La película *Fuimos canciones* (*Sounds like love*) se estrenó en Netflix en 2021 y cuenta la vida de Maca, una chica que trabaja para Pipa, una influencer. Maca sufre una crisis emocional cuando se da cuenta de que Leo, su ex novio, ha regresado a Madrid. La había abandonado. De vez en cuando, Maca deja de hablar con los demás personajes y se dirige directamente a los espectadores mirando hacia la cámara. La meta de este trabajo es analizar los mensajes transmitidos a través de la ruptura de la cuarta pared, al tomar en cuenta algunos conceptos fundamentales del campo de la pragmática, como los actos de habla (Searle, 1975, 1979), las inferencias, las presuposiciones y las implicaturas (Grice, 1975;

Sperber & Wilson, 1986, 1995; Levinson, 2000). ¿Qué tipo de mensajes se transmiten? Se ha notado que algunas intervenciones de Maca dirigidas a los espectadores son breves, mientras que otras se parecen a monólogos. A través de dichas intervenciones, Maca justifica su conducta, aclara sus intenciones y ofrece una réplica a las posibles implicaturas inferidas por los espectadores a partir de sus conversaciones con los demás personajes.

Palabras clave: *pragmática, actos de habla, implicaturas, la ruptura de la cuarta pared.*

Cristina VARGA

Universidad Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
cristina.varga@gmail.ro

New International Crises and Their Terminologies

In recent times, the concept of crisis has been broadened with new types of crises that affect the society in which we live almost instantaneously. Thus, on 28 April 2025, the international electricity crisis was, for a few days, the subject of worldwide analysis and debate. At the heart of this debate lies the over-dependence of modern world on the sources of energy, particularly electricity, in all areas of life. The widespread collapse, that has caught our society by surprise, is opening an important debate on renewable and conventional energies, on national security and public safety. Based on this debate, in this paper we want to highlight the way in which the moment of crisis is reflected in press releases reporting blackouts in Spain, Portugal and the South of France. In order to carry this out, we will proceed to consult texts from the Spanish press, analyzing the terminology used and the way in which it is integrated into the subject matter of the text. The main objectives of the current research are: to observe the specialized lexicon used in the context of the electricity crisis, to analyse the possible use of conceptual metaphors of the crisis in this communicative context, and to compare these lexical units with the terminology used by the Romanian press to report on the same event.

Keywords: *terminology, crisis, electricity crisis, security, energy dependency.*

Nuevas crisis internacionales y sus terminologías

Recientemente, el concepto de crisis se ha visto ampliado con un nuevo tipo de crisis que afecta de forma instantánea a la sociedad en la que vivimos. De ese modo, el día 28 de abril de 2025, la crisis internacional de la electricidad fue, durante unos días, objeto de análisis y debate a escala mundial. El asunto más preocupante de este debate está relacionado con la excesiva dependencia de la sociedad moderna de las fuentes de energía, especialmente de la electricidad, en todos los aspectos de la vida. El colapso generalizado, que ha cogido a la sociedad por sorpresa, está abriendo un importante debate sobre las energías renovables y tradicionales, sobre la seguridad nacional y la seguridad pública. Apoyándonos en este debate, en la presente ponencia queremos destacar la manera en que el momento de crisis se refleja en las notas de prensa que informan sobre los apagones en España, Portugal y el sur de Francia. Para ello, procederemos a consultar textos de la prensa española, analizando la terminología empleada y el modo en que ésta se integra en la temática del texto. Los objetivos

principales de la presente investigación son los siguientes: observar el léxico especializado utilizado en el contexto de la crisis eléctrica, analizar el posible uso de metáforas conceptuales de la crisis en este contexto comunicativo y comparar estas unidades léxicas con la terminología empleada por la prensa rumana para informar del mismo acontecimiento.

Palabras clave: *terminología, crisis, crisis eléctrica, seguridad, dependencia energética.*

Christoph FLECHL

Universitatea de Vest din Timișoara
cristoph.flechl@e-uvv.ro

Illness and Death: The Literary Negotiation of an Existential Crisis in Al Berto

The motif of illness and death is a recurring theme in the late poetry and diaries of the Portuguese author Al Berto. The author poetically processed existential states of crisis, writing in the shadow of his own illness, which ultimately led to his death in 1997. At the heart of this literary composition lie the intricate interrelations between the human body and the linguistic medium. The body is portrayed as a site of decay, vulnerability, and finitude, while language serves as a conduit for articulating the inexpressible—suffering, fear, and death— while transcending it.

This study analyzes the depiction of illness and death in the poems of *Horto de Incêndio* as well as in the autobiographical entries of his diaries, examining these themes as expressions of existential crisis. It employs a textual-analytical approach, with a focus on the analysis of motifs and metaphors, as well as the examination of poetic structural features. The aim of this work is to illustrate how Al Berto portrays illness and death not only as biographical facts but also as a literary engagement with the deterioration of the body and identity.

Keywords: *Al Berto, body, illness, existential crisis, death.*

Doença e morte: a elaboração literária de uma crise existencial em Al Berto

A experiência da doença e da morte emerge como motivo central na poesia tardia e nos diários do autor português Al Berto. O autor elaborou poeticamente estados de crise existencial, escrevendo já sob a sombra da sua própria doença, da qual faleceu em 1997. No centro da sua escrita estão as inter-relações entre corpo e linguagem: enquanto o corpo é descrito como lugar de decomposição, vulnerabilidade e finitude, a linguagem é utilizada como veículo para expressar o indizível – o sofrimento, o medo, o morrer – e, ao mesmo tempo, para transcendê-lo.

Este estudo analisa a representação da doença e da morte nos poemas da coletânea *Horto de Incêndio*, bem como nas entradas autobiográficas dos seus diários, considerando esses temas como expressões de crises existenciais. O trabalho adota uma abordagem de análise textual centrada na identificação de motivos, análise de metáforas e no exame de características estruturais poéticas. O objetivo é demonstrar como Al Berto apresenta a doença e a morte não apenas como fatos biográficos, mas também como formas literárias de enfrentar a degradação do corpo e da identidade.

Palavras-chave: *Al Berto, corpo, doença, crise existencial, morte*

Financial and Identitarian Crises in Contemporary Portuguese Literature: The Case of “Índice Médio de Felicidade” by David Machado

The 2008 financial crisis had a profound impact across all aspects of life and all fields of activity, eventually making its way into literature. In Portugal – one of the countries most affected – it represented the culmination of a series of crises that had swept the nation in recent years: social, political, and identitary. It reopened old wounds and instilled a sense of hopelessness and a loss of perspective. The novel “Índice Médio de Felicidade” by David Machado stands out not only as a cinematic account of these crises, but also as a narrative of the characters’ struggle and resilience in their quest to improve the shelf life of their happiness. This study focuses not only on how these crises are reflected in the novel, but also on its translation into Romanian, examining the techniques used by the translator to render culture-specific elements (culturemes) and to convey the anguish, the struggle for optimism, and the pursuit of happiness – feelings that Romanian readers are all too familiar with. The analysis adopts an interdisciplinary perspective, in line with the novel’s own interdisciplinary nature. The translator took into consideration the similarities between the two peoples – particularly in terms of mentality and historical background – in order to make the novel more accessible and emotionally resonant for the target audience.

Keywords: *crisis, traductology, cultureme, interdisciplinary, identity.*

Crise financeira e identitária na literatura portuguesa contemporânea: o caso de “Índice Médio de Felicidade” de David Machado

A crise financeira de 2008 teve um impacto profundo em todos os sectores da sociedade e em todas as áreas, e acabou por se fazer sentir também na literatura. Em Portugal, um dos países mais afetados, foi apenas o culminar de uma série de crises que tinham assolado o país nos últimos anos: sociais, políticas e identitárias. Esta crise reabriu feridas antigas e instalou um sentimento de desespero e de perda de perspetiva. O romance “Índice Médio de Felicidade”, de David Machado, destaca-se não só como um relato quase cinematográfico de todas estas crises, mas também como um testemunho da luta e da resiliência das personagens na sua busca por melhorar o seu índice de felicidade. O estudo não se centra apenas na forma como estas crises se refletem no romance, mas também na tradução da obra para o romeno, e nas técnicas utilizadas pela tradutora para transmitir os elementos culturais e revelar a angústia, a luta pelo otimismo e a procura da felicidade — sentimentos bem familiares ao público romeno. A abordagem é interdisciplinar, uma vez que o próprio romance o é. A tradutora teve em conta as semelhanças entre os dois povos, no que diz respeito à mentalidade e à história, de modo a tornar o romance cativante para o público-alvo.

Palavras-chave: *crise, tradutologia, culturema, interdisciplinar, identidade.*

Mariana BALACI

Universitatea de Vest din Timișoara
mariana.balaci@e-uvv.ro

Cătălin BALACI

Muzeul Satului Bănățean Timișoara
catalinbalaci@yahoo.com

Aspects of Provincial Art During the Marcomannic Wars Crisis

In this work, we aim to conduct an analysis of the evolution and characteristics of art from the province of Dacia within the tumultuous context of the Marcomannic Wars crisis (2nd–3rd centuries AD). Additionally, we seek to highlight the impact of military events on art, as well as its adaptation to the new social and political conditions of the era.

Regarding stone art in the province of Dacia during the aforementioned period, most of the monuments dated to that time are honorific and votive monuments erected by important figures of the North Dacian province. These monuments represent a valuable component for understanding the culture and spirituality of the inhabitants of this ancient region. These stone-carved monuments often served as offerings or expressions of gratitude to deities, as well as symbols of social status or personal achievements of Roman Dacian citizens. Thus, stone art in Dacia reflects a synthesis between religion, society, and common art, serving as a durable testament to the culture and spirituality of the inhabitants of this Roman province.

Keywords: *provincial art, empire crisis, votive art, cultural influences, artistic style.*

Aspecte privind arta provincială în perioada crizei războaielor marcomanice

În lucrarea de față ne propunem să realizăm o analiză privind evoluția și caracteristicile artei din provincia Dacia în contextul tumultuos al crizei războaielor marcomanice (sec. II-III d.Hr.). De asemenea, dorim să evidențiem impactul evenimentelor militare asupra artei, precum și adaptarea acesteia la noile condiții sociale și politice ale epocii. În contextul artei în piatră din provincia Dacia, în perioada mai sus menționată, majoritatea monumentelor care se datează atunci sunt monumente onorifice, dar și votive, ridicate de către personalități importante ale provinciei nord-dunărene și ele reprezintă o componentă valoroasă pentru înțelegerea culturii și spiritualității locuitorilor acestei regiuni antice. Aceste monumente, sculptate în piatră, serveau adesea drept ofrande sau expresii de recunoștință către divinități, precum și ca simboluri ale statutului social sau realizărilor personale ale personalităților din Dacia. Astfel, arta în piatră din Dacia reflectă o sinteză între religie, societate și artă, fiind o mărturie durabilă a culturii și spiritualității locuitorilor acestei provincii romane.

Cuvinte-cheie: *artă provincială, criza imperiului, artă votivă, influențe culturale, stil artistic.*

Mihăiță-Silviu BALUȚĂ

Academia Română, Filiala Timișoara, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Titu Maiorescu”/ SCOSAAR - Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca
mihaitasilviubaluta@gmail.com

The Phenomenon of Alcoholism and Temperance Initiatives in Timiș-Torontal County during the Interwar Period

The phenomenon of alcoholism was one of the main social problems that Romanian society faced during the interwar period. Local authorities have been deeply preoccupied by this issue, implementing various measures to reduce alcohol consumption and protect public health. A notable example of this was the establishment of temperance committees made up of members of the local administration, church representatives, and political figures. This study analyzes the implementation of these measures in Timiș-Torontal County, focusing on the establishment and temperance committees' activity, their structure, and interactions with administrative authorities. The research is based on documentary sources from the funds of the Timiș County Service of the National Archives, press materials from the interwar period, and specialized works, which help to draw a broader vision of the social impact of alcoholism and the measures adopted to combat it. The conclusion highlights the fact that, despite the state's sustained measures to combat alcoholism, this problem persisted, having a considerable impact on Romanian society throughout the interwar period.

Keywords: *alcoholism, combating alcoholism, temperance committee, local authorities, Timiș-Torontal County.*

Fenomenul alcoolismului și inițiativele de temperanță în județul Timiș-Torontal în perioada interbelică

Fenomenul alcoolismului a fost una dintre principalele probleme sociale cu care s-a confruntat societatea românească în perioada interbelică. Autoritățile locale au fost profund preocupate de acest subiect, implementând diverse măsuri pentru a reduce consumul de alcool și pentru a proteja sănătatea publică. Un exemplu semnificativ în acest sens a fost înființarea comitetelor de temperanță, alcătuite din membri ai administrației locale, reprezentanți ai bisericii și personalități politice. Studiul de față analizează implementarea acestor măsuri în județul Timiș-Torontal, punând accent pe constituirea și activitatea comitetelor de temperanță, structura acestora și interacțiunile cu autoritățile administrative. Cercetarea se bazează pe surse documentare provenite din fondurile Serviciului Județean Timiș al Arhivelor Naționale, pe materiale de presă din perioada interbelică și pe lucrări de specialitate, fapt ce ajută la creionarea unei viziuni mai ample asupra impactului social al alcoolismului și al măsurilor adoptate pentru combaterea acestuia. Concluzia evidențiază faptul că, în pofida măsurilor susținute ale statului pentru combaterea alcoolismului, această problemă a persistat, având un impact considerabil asupra societății românești pe întreaga durată a perioadei interbelice.

Cuvinte-cheie: *alcoolism, combatere alcoolismului, comitet de temperanță, autorități locale, județul Timiș-Torontal.*

Romanian Journalism in the Era of Multiple Crises

Romanian journalism has been undergoing profound transformations in recent years, driven by economic, political, technological, and cultural factors that have led to the vulnerability of the profession, polarization of the audience, and erosion of trust in the media. The multiple professional crises currently affecting journalism stem from both structural problems (economic and political pressures on editorial departments, the assault of social media and artificial intelligence, misinformation) and conjunctural challenges (the pandemic, the war in Ukraine, economic precarity). According to the international index established by Reporters Without Borders, the state of press freedom in Romania has fluctuated between “problematic” and “satisfactory” in recent years, based on indicators related to the political, economic, and socio-cultural context, legislative framework, and journalist safety. The opacity of media funding, institutionalized censorship, and the subordination of editorial offices to owners’ interests are some of the reasons for Romania’s position at this level, all of which were accelerated by the economic difficulties generated by the pandemic, the rise of digitalization—which has amplified misinformation and drastically lowered journalistic content quality—and the increasingly fierce competition with social media. This paper aims to review the multiple aspects of the normalized crisis as a permanent state—or “permacrisis”—facing Romanian journalism today, while also exploring possible opportunities and resilience strategies in the current media landscape, such as rethinking media institution funding models, strengthening professional ethics and investigative journalism, and encouraging media literacy campaigns for the wider public.

Keywords: *crisis, journalism, media communication, media education, permacrisis.*

Jurnalismul românesc în era crizelor multiple

Jurnalismul românesc traversează o serie de transformări profunde în ultimii ani, generate de factori economici, politici, tehnologici și culturali, care au condus la vulnerabilizarea profesiei, la polarizarea publicului și la erodarea încrederii în mass-media. Crizele profesionale multiple prin care trece domeniul jurnalistic actual țin atât de probleme structurale (presiuni economice și politice asupra departamentului editorial, asaltul social media și al inteligenței artificiale, dezinformarea), cât și conjuncturale (pandemia, războiul din Ucraina, precaritatea economică). Potrivit indexului internațional stabilit de organizația Reporteri fără frontiere, starea libertății presei în România a pendulat între nivelul „problematic” și „satisfăcător” în ultimii ani, conform unor indicatori ce țin de contextul politic, economic și socio-cultural, de cadrul legislativ și de siguranța jurnaliștilor. Opacitatea finanțării instituțiilor de presă, cenzura instituționalizată, subordonarea redacțiilor la interesele patronilor reprezintă câteva dintre motivele situării României la acest nivel, situații accelerate de dificultățile economice generate de pandemie, de ascensiunea digitalizării – care a dus la amplificarea dezinformării și la scăderea drastică a calității conținutului jurnalistic – și de competiția tot mai acerbă cu social media. Lucrarea de față își propune să treacă în revistă aspectele multiple ale crizei normalizate ca stare permanentă – sau „permacriză” – cu care se

confruntă jurnalismul românesc actual, dar și să exploreze posibile oportunități și strategii de reziliență în peisajul mediatic actual, cum ar fi regândirea modelelor de finanțare a instituțiilor media, consolidarea eticii profesionale și a jurnalismului de investigație, dar și încurajarea companiilor de educație mediatică pentru publicul larg.

Cuvinte-cheie: *criză, jurnalism, comunicare mediatică, educație mediatică, permacriză.*

Adrian DEHELEANU

Muzeul Național al Banatului Timișoara
adideheleanu@yahoo.com

The Influence of Politics on Fine Arts in Communist Romania in 1978

A distinct place in the events dedicated to Nicolae Ceausescu were the national homage exhibitions organized on the anniversary of his birthday. These included the 1978 exhibition entitled "Evidence of the love, high esteem and deep esteem enjoyed by President Nicolae Ceausescu and Comrade Elena Ceausescu, of the broad friendship and cooperation between the Romanian people and the peoples of other countries", the exhibition "Party, People, One Will" opened at the Dalles Hall in January 1983, "Years of Great Achievements" in 1984, "Homage" in 1985 and 1987 and the National Homage Exhibition in January 1988. All these exhibitions contributed, with the help of plastic art creations (sculpture, painting, graphics, etc.) or other visual propaganda tools (photographic panels, models, documents, posters), to the shaping of Nicolae Ceaușescu's image as the architect of modern Romania. Thus, a large part of the artistic creations exhibited were about the Romanian leader's working visits in all sectors of the national economy, among the best known works being those signed by Vasile Pop Negreștean, Ignat Ștefanov, Eugen Palade, Vintilă Mihăescu, Nicolae Biovalvi, Constantin Nițescu, Virgil Mihăescu, Ion Bințan and Vladimir Șetran or the great socialist achievements of the period after the 9th Congress of the PCR (Ion Mărgineanu, "Constanta Port", Eugen Popa, "Transfăgărășanul" and "Danube-Black Sea Canal", Ion Bințan, "Inauguration of the Danube-Black Sea Canal", Eugen Palade, "The Underground", Gheorghe Ioniță, "Danube-Black Sea Canal", Mihai Rusu, "Union Square - Underground Station"). Also, some works linked these two thematic dimensions of the exhibitions, presenting Nicolae Ceaușescu on the site of these constructions (for example, Dan Rotaru, "Comrade Nicolae Ceaușescu on a working visit to the Danube-Black Sea Canal" or Valentin Tănase, "Working visit to the site of the Dâmbovița River").

Keywords: *Romania, communism, fine arts, propaganda, ideology.*

Influența politicului asupra artelor plastice din România comunistă în anul 1978

Un loc distinct în ceea ce privește influența factorului politic asupra artelor plastice în România comunistă l-a avut expozițiile naționale omagiale organizate cu prilejul aniversării zilei de naștere a lui Nicolae Ceaușescu. Între acestea amintim, pe cea din 1978, intitulată „Dovezi ale dragostei, înaltei stime și profundeii prețuiri de care se bucură președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, ale amplelor relații de prietenie și colaborare dintre poporul român și popoarele altor țări”, expoziția „Partid, popor, o singură voință” deschisă la Sala Dalles în ianuarie 1983, „Ani de mărețe împliniri”

în 1984, „Omagiu” în 1985, respectiv 1987 și Expoziția națională omagială în ianuarie 1988. Toate aceste expoziții contribuiau, cu ajutorul creațiilor de artă plastică (sculptură, pictură, grafică, etc.) sau a altor instrumente de propagandă vizuală (panouri fotografice, machete, documente, afișe), la conturarea imaginii lui Nicolae Ceaușescu de arhitect al României moderne. Astfel, o mare parte a creațiilor artistice expuse aveau ca subiect vizitele de lucru ale liderului român desfășurate în toate sectoarele economiei naționale, printre cele mai cunoscute lucrări fiind cele semnate de către Vasile Pop Negreștean, Ignat Ștefanov, Eugen Palade, Vintilă Mihăescu, Nicolae Biovalvi, Constantin Nițescu, Virgil Mihăescu, Ion Bîțan și Vladimir Șetran sau marile realizări socialiste ale perioadei de după Congresul al IX-lea al PCR (Ion Mărgineanu, „Portul Constanța”, Eugen Popa, „Transfăgărășanul” și „Canalul Dunăre-Marea Neagră”, Ion Bîțan, „Inaugurarea Canalului Dunăre-Marea Neagră”, Eugen Palade, „Metroul”, Gheorghe Ioniță, „Canalul Dunăre-Marea Neagră”, Mihai Rusu, „Piața Unirii-Stația metroului”). De asemenea, unele lucrările făceau legătura dintre aceste două dimensiuni tematice ale expozițiilor, prezentându-l pe Nicolae Ceaușescu pe șantierul acestor construcții (de exemplu, Dan Rotaru, „Tovarășul Nicolae Ceaușescu în vizită de lucru la Canalul Dunăre-Marea Neagră” sau Valentin Tănase, „Vizită de lucru pe șantierul de amenajare a râului Dâmbovița”).

Cuvinte-cheie: *România, comunism, arte plastice, propaganda, ideologie.*

Vasile DOCEA

Universitatea de Vest din Timișoara
vasile.docea@e-uvv.ro

A Fake Passport Solves a Political Crisis. The Story of Prince Carol of Hohenzollern's Travel Document to Romania (1866)

The culmination of the European political crisis, triggered in February 1866 by the vacancy of the throne in Bucharest, consisted in the election of the German prince Carol of Hohenzollern Sigmaringen as the ruling prince of the United Romanian Principalities. The resolution of the crisis depended on the urgency of his arrival in Bucharest. The journey involved crossing Austria, one of the powers hostile to the installation of a prince of German origin in the United Principalities. However, the journey took place, being made possible by the use, by Prince Carol of Hohenzollern, of a false passport, obtained in Switzerland. The most important people involved in committing the forgery were Carol's father, Prince Karl Anton of Hohenzollern Sigmaringen, and a Swiss minister, Arnold Otto Aepli.

Keywords: *Carol I of Romania, Karl Anton of Hohenzollern Sigmaringen, Arnold Otto Aepli, foreign prince, European political crisis of 1866.*

Un pașaport fals rezolvă o criză politică. Povestea documentului de călătorie spre România al prințului Carol de Hohenzollern (1866)

Punctul culminant al crizei politice europene, declanșată în februarie 1866 prin vacantarea tronului de la București a constat în alegerea prințului german Carol de Hohenzollern Sigmaringen ca principe guvernant al Principatelor Române Unite. Soluționarea crizei depindea de urgența venirii acestuia la București. Călătoria

presupunea traversarea Austriei, una dintre puterile ostile instalării unui principe de origine germană în Principatele Unite. Totuși, călătoria a avut loc, ea fiind posibilă prin folosirea, de către prințul Carol de Hohenzollern, a unui pașaport fals, obținut în Elveția. Cele mai importante persoane implicate în comiterea falsului au fost tatăl lui Carol, principele Karl Anton de Hohenzollern Sigmaringen, și un ministru elvețian, Arnold Otto Aepli.

Cuvinte-cheie: *Carol I al României, Karl Anton de Hohenzollern Sigmaringen, Arnold Otto Aepli, prinț străin, criza politică europeană din 1866.*

Alexandru FODOR

Universitatea de Vest din Timișoara
Școala Doctorală de Științe Umaniste
alexandru.fodor85@e-uvv.ro

The Concept of Crisis Reflected in the Confessional Life of the Banate of Caransebeș-Lugoj

For the Highland Banat, the 1552-1658 interval coincided with the existence of the Banate of Caransebeș-Lugoj. An autonomous administrative unit with a predominantly Romanian elite, the Banate of Caransebeș-Lugoj represents a special case in the late medieval and early modern history of Romania, which has long been insufficiently researched by Romanian historiography. Confessionally speaking, this period is characterized by a diversifying religious landscape under the Reformation's impact. The present paper aims to analyze how the concept of crisis is reflected in the confessional landscape of the Banate of Caransebeș-Lugoj. The period was marked by the aggressive push of Calvinism by the authorities, as well as by the Catholicism's counteroffensive (manifested in particular through the activity of the Jesuits). Despite scoring some success among the elites, the two denominations failed to gain significant support among the Orthodox majority of the population. Orthodoxy has had its own crisis, manifested in the jurisdiction conflict between the Ecumenical Patriarchate of Constantinople and the Serbian Patriarchate of Pecs. Also discussed is the short-lived attempt by the ban Toma Turnea to impose Unitarianism, as well as the continued practice of the Hindu religion among the Roma community, as suggested by sources such as Giovanandrea Gromo. Therefore, a confessional life characterized by crisis at multiple levels, both inter- and intra-confessional. The approach is based on a comparative and qualitative research of the information provided by documents and narrative sources, without neglecting the academic literature on this topic.

Keywords: *the Banate of Caransebeș-Lugoj, Calvinist proselytism, Jesuits, Patriarchate of Pecs, confessional life.*

Reflectarea conceptului de criză în viața confesională a banatului de Caransebeș-Lugoj

Pentru Banatul montan, intervalul 1552-1658 a coincis cu existența banatului de Caransebeș-Lugoj. Unitate administrativă autonomă cu o elită preponderent românească, banatul de Caransebeș-Lugoj reprezintă o apariție aparte în spațiul românesc medieval

și premodern, mult timp insuficient cercetată de istoriografia română. În plan confesional, amintita perioadă se caracterizează prin diversificarea peisajului religios sub impactul Reformei. Articolul de față își propune să analizeze reflectarea conceptului de criză în peisajul religios al banatului de Caransebeș-Lugoj. Perioada a fost marcată de promovarea agresivă a calvinismului de către autorități, precum și de contraofensiva catolicismului (manifestată în special prin activitatea iezuiților). În ciuda unor succese înregistrate la nivelul elitelor, cele două confesiuni nu au reușit să se impună în rândul majorității ortodoxe a populației. În ceea ce privește ortodoxia, aceasta și-a avut propria criză, manifestată prin conflictul pentru jurisdicție dintre Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol și Patriarhia sârbă de la Pecs. Este discutată, de asemenea, și efemera tentativă de impunere a unitarianismului sub banul Toma Turnea, dar și practicarea în continuare a religiei hinduse în rândul comunității țiganilor, așa cum sugerează surse ca Giovanandrea Gromo. Așadar, o viață confesională caracterizată prin criză la multiple niveluri, inter- și intraconfesional. Demersul se bazează pe cercetarea comparativă și calitativă a informațiilor oferite de documente și izvoare narative, fără a neglija literatura de specialitate pe această temă.

Cuvinte-cheie: *banatul de Caransebeș-Lugoj, prozelitism calvin, iezuiți, Patriarhia de la Pecs, viață confesională.*

Mihaela Livia GULEȘ

Universitatea de Vest din Timișoara
Școala Doctorală de Științe Umaniste
mihaela.gules77@e-uvv.ro

Crisis as a base of Arad's Modernization after the Mid-19th Century

At the beginning of the 19th century, Arad was still a provincial town with a medieval urban structure: narrow, unsystematic streets, makeshift water supply from wells or directly from the Mureș River, and a complete lack of organized sewage systems. Hygiene problems were endemic, and contagious diseases were part of everyday life. The first major cholera outbreak struck the city in 1831–1832. The disease spread rapidly, fueled by poor hygiene and contaminated water. The mass deaths brutally revealed how vulnerable Arad was in the face of a large-scale health crisis. Social panic, emigration, and the collapse of economic activity forced local authorities to take decisive action. Post-crisis urbanism brought about a series of essential changes: public and private buildings were required to comply with new hygiene, ventilation, and accessibility standards; large squares and airy boulevards – such as today's Avram Iancu Square – were laid out to contrast with the congestion of older neighborhoods; hospitals and schools were designed in a modern style, with an emphasis on natural light, ventilation, and isolation spaces. The cholera epidemic had a paradoxical effect: despite the human tragedy, it powerfully drove Arad's urban transformation. The city thus transitioned from a fragile and unhealthy medieval settlement into a modern, European city increasingly integrated into the economic and cultural networks of the Austro-Hungarian Empire. Crisis was not only suffering – it was also an opportunity for rebirth.

Keywords: *Austro-Hungarian Empire, Cholera epidemic, 19th-century Arad, Public health reform, Urbanization.*

Criza ca motor al modernizării Aradului după jumătatea secolului al XIX-lea

La începutul secolului al XIX-lea, Aradul era încă un oraș provincial cu o structură urbană medievală: străzi înguste și lipsite de sistematizare, alimentare improvizată cu apă din fântâni sau direct din Mureș, și absența unui sistem de canalizare organizat. Problemele de igienă erau endemice, iar bolile contagioase făceau parte din realitatea cotidiană. Primul mare val de holeră a lovit orașul în anii 1831-1832. Boala s-a răspândit rapid, alimentată de lipsa igienei și de consumul de apă contaminată. Decesele masive au dezvăluit brutal cât de vulnerabil era Aradul în fața unei crize sanitare de amploare. Panica socială, emigrarea și prăbușirea activităților economice au forțat administrația locală să ia măsuri decisive. Urbanismul post-criză a adus o serie de transformări esențiale: clădirile publice și private au fost obligate să respecte noi norme de igienă, ventilare și accesibilitate; s-au amenajat piețe largi și bulevarde aerisite – precum actuala Piață Avram Iancu – în contrast cu înghesuiala vechilor cartiere; spitalele și școlile au fost proiectate în stil modern, cu accent pe lumină naturală, aerisire și spații de izolare. Epidemia de holeră a avut un efect paradoxal: în ciuda tragediei umane, a dus la transformarea urbană profundă a Aradului. Orașul a făcut astfel trecerea de la o așezare medievală, fragilă și cu probleme de sănătate, la un oraș modern, european, integrat tot mai strâns în rețelele economice și culturale ale Imperiului Austro-Ungar. Criza nu a fost doar o suferință – a fost și o oportunitate de renaștere.

Cuvinte-cheie: *Arad, secolul XIX, epidemie de holeră, Imperiul Austro Ungar, reformă de sănătate publică, urbanizare.*

Maria HADIJI

Muzeul Satului Bănățean Timișoara
hadijimaria@yahoo.com

Globalization vs. Atomization: Perspectives and Hypotheses. Consequences for the Museum Field

Situated at the intersection of memory, identity, and global communication, museums are challenged to become active agents in navigating between the global and the local, between cohesion and differentiation, while maintaining social relevance in an increasingly fragmented world. The topic addresses the tension between globalization – the process of cultural and economic interconnection on a global scale – and atomization – the fragmentation of identity and society into small groups or isolated individuals. It also reassesses the role of the museum: from a repository of national heritage to a platform for intercultural dialogue, and highlights the necessity of adapting museum discourse to diverse and polarized audiences.

Keywords: *globalization, atomization, identity, memory, global communication, heritage, intercultural dialogue, inclusion.*

Globalizare versus atomizare. Perspective și ipoteze. Consecințe asupra domeniului muzeal

Aflate la intersecția dintre memorie, identitate și comunicare globală, muzeele sunt provocate să devină actori activi în navigarea între global și local, între coeziune și diferențiere, păstrând relevanța socială într-o lume tot mai fragmentată. Tema abordează tensiunea dintre globalizare – procesul de interconectare culturală și economică la scară mondială – și atomizare – fragmentarea identitară și socială în grupuri mici sau indivizi izolați și reevaluează rolului muzeului: de la depozitar al patrimoniului național la platformă de dialog intercultural precum și necesitatea adaptării discursului muzeal la audiențe diverse și polarizate.

Cuvinte-cheie: *globalizare, atomizare, identitate, memorie, comunicare globală, patrimoniu, dialog intercultural, incluziune.*

Nicolae HURDUZEU

Universitatea de Vest din Timișoara
nicolae.hurduzeu@e-uvt.ro

The Crisis of the Roman Empire, the Church, and the Romanic World in the Early Middle Ages

The crisis faced by the Roman Empire in the 3rd century AD culminated in its division and, subsequently, the fall of the Western Roman Empire. Western Europe was fragmented by migratory peoples who temporarily dominated various regions. The disappearance of the Western Roman Empire did not mean the complete disappearance of its cultural legacy. The Church, and implicitly Christianity, was the bond that linked the Roman past to the European future, which rose anew from the empire's ashes. The Christian Church proved to be the only institution capable of uniting around it the national heterogeneity and regional and cultural diversity of the former empire, using Latin as a communication vehicle. Through the Christianization of migratory peoples, the Church imposed cultural uniformity, particularly regarding shared values, religious architecture, and the observance of major religious holidays like Easter and Christmas. Schools established around monasteries also contributed to the preservation of linguistic traditions and the promotion of Latin in administration, the writing of religious texts, and liturgy. Latin language thus became a symbol of unity and adaptability, shaping the linguistic, social, and identity framework of the first Christian millennium in Europe. This had significant implications for the formation and development of Romance languages.

Keywords: *Church, crisis, Romanic peoples, Middle Ages, Latin language.*

Criza Imperiului roman, Biserica și lumea romanică în Evul Mediu timpuriu

Criza cu care se confruntă Imperiul roman în secolul al III-lea d.Hr. va culmina cu divizarea sa și apoi cu căderea Imperiului Roman de Apus, vestul Europei fiind fărâmițat de popoarele migratoare care vor domina vremelnice diverse zone ale acestuia. Dispariția Imperiului Roman de Apus nu a însemnat și completa dispariție a moștenirii sale culturale, Biserica și implicit religia creștină fiind cele care vor fi liantul care va lega trecutul roman și viitorul european renăscut din propria cenușă a imperiului. Biserica

creștină s-a dovedit a fi singura instituție capabilă să coaguleze în jurul său, prin intermediul limbii latine ca vehicul de comunicare, eterogenitatea populară și diversitatea regională și culturală a fostului imperiu. Prin creștinarea populațiilor migratoare, Biserica va impune o uniformizare culturală mai ales în ceea ce privește o serie de valori comune, arhitectura religioasă precum și respectarea principalelor sărbători religioase Paștele și Crăciunul. Școlile înființate în jurul mănăstirilor vor contribui și ele la păstrarea tradițiilor lingvistice și la impunerea limbii latine în administrație, scrierea textelor religioase precum și-n liturghie. Limba latină devine astfel un simbol al unității și adaptabilității, contribuind la modelarea lingvistică, socială și identitară a Europei primului mileniu creștin cu implicații majore asupra formării și dezvoltării limbilor romanice.

Cuvinte-cheie: *Biserica, criza, popoare romanice, Evul Mediu, limba latină.*

Cosmin MATEI

Muzeul Satului Bănățean Timișoara
ardaric69@yahoo.com

Observations on a Scattered Roman Republican Monetary Hoard Discovered at Dragșina (Timis County)

The coins were recently found and handed over (at the end of 2024 and beginning of 2025) to the Timis County Department of Culture. There are 27 republican denarii which were certainly part of a larger hoard of coins. The coins were issued between 194/190 – 81/80 BC.

Keywords: *Republican coin hoard, scattered, Dragșina (Timiș County).*

Observații asupra unui tezaur monetar republican risipit descoperit la Dragșina (jud. Timiș)

Piese monetare au fost găsite și predate recent (la sfârșitul anului 2024 și începutul anului 2025) Direcției Județene de Cultură Timiș. Este vorba despre 27 de denari republicani care sigur au făcut parte dintr-un tezaur monetar mai mare. Monedele au fost emise în intervalul de timp cuprins între 194/190 a.Chr. – 81/80 a.Chr.

Cuvinte-cheie: *tezaur monetar republican, risipit, Dragșina (jud. Timiș).*

Between the "Correct" Choices and the Complete Takeover of Power. The Activity of the Banat Region of the Romanian Communist Party during the Electoral Campaign (June-November 1946)

Ever since the period of illegality (December 1924-August 23, 1944), the Banat Regional of the Communist Party of Romania („rechristened” the Romanian Communist Party, at the first National Conference held legally, between October 16-21, 1945) was made up of four county organizations: Arad (based in the town of the same name), Timiș-Torontal (based in Timisoara), Caraș (with residence in Oravița, but the position of Reșița, as an industrial city, was also strengthened from an administrative point of view) and Severin (with residence in Lugoj). Against the background of the strengthening of its positions and at the national level, through the increasingly strong influence exercised within the government of „wide democratic concentration”, presided over by the leader of the Plowing Front (the main ally of the communists, in the world of the villages), dr. Petru Groza, P.C.R. he tried his best to legitimize himself in the „eyes” of the electorate within the Banat Region. For this purpose, well defined by the way, the Regional Banat of P.C.R. carried out an intense activity during the longest electoral campaign in the history of Romania (about 5 and a half months), a fact reflected in the activity reports of the sections. Administrative (mainly, Financial Resort), Staff, Mass Organizations, Organization and Training, Political Education, Popular Education, etc. Added to these are the activity reports issued by the Party Publishing House, which are equally interesting. Beyond slogans and commitments, quite numerous, one can intuit, sometimes easily, the real situation of the P.C.R. at the level of the Banat Region, the rather low popularity and the reported organizational deficiencies. But, unfortunately, the „dice” had been thrown, and the Bloc of Democratic Parties (the new alliance „patronized” by the P.C.R.) will „win” the elections with a comfortable majority, preparing the „assault” on the last „redoubt”: the monarchy. After one year, one month and 11 days after the falsified elections, King Michael (Mihai) I was forced to abdicate and the Romanian People's Republic was proclaimed.

Keywords: *Bloc of Democratic Parties, Romanian Communist Party, Banat, Arad, Timiș-Torontal.*

Între alegeri „corecte” și preluarea integrală a puterii. Activitatea Regionalei Banat a Partidului Comunist Român în timpul campaniei electorale (iunie-noiembrie 1946)

Încă din perioada ilegalității (decembrie 1924-23 august 1944), Regionala Banat a Partidului Comunist din România („rebotezat” Partidul Comunist Român, la prima Conferință Națională desfășurată în legalitate, în intervalul 16-21 octombrie 1945) era alcătuită din patru organizații județene: Arad (cu reședința în localitatea omonimă), Timiș-Torontal (cu reședința la Timișoara), Caraș (cu reședința la Oravița, însă poziția Reșiței, ca oraș industrial, se consolida și din punct de vedere administrativ) și Severin (cu reședința la Lugoj). Pe fondul întăririi pozițiilor sale și la nivel național, prin influența tot mai puternică exercitată în cadrul guvernului „de largă concentrare democratică”, prezidat de liderul Frontului Plugarilor (principalul aliat al comuniștilor, în lumea satelor), dr. Petru Groza, P.C.R. încerca, din răspuțeri, să se legitimeze și în „ochii”

electoratului de pe cuprinsul Regionalei Banat. În acest scop, bine definit de altfel, Regionala Banat a P.C.R. a desfășurat o intensă activitate în timpul celei mai lungi campanii electorale din istoria României (circa 5 luni și jumătate), fapt reflectat și în rapoartele de activitate ale secțiilor: Administrativă (cu precădere, Resortul Financiar), Cadre, Organizații de Masă, Organizare și Instrucțaj, Educație Politică, Educație Populară, etc. La acestea se adaugă rapoartele de activitate emise de Resortul Editura Partidului, la fel de interesante. Dincolo de lozinci și angajamente, destul de numeroase, se poate intui, uneori cu ușurință, situația reală a P.C.R.-ului la nivelul Regionalei Banat, popularitatea destul de redusă și deficiențele organizatorice semnalate. Însă, din păcate, „zarurile” fuseseră aruncate, iar Blocul Partidelor Democratice (noua alianță „patronată” de P.C.R.) va „câștiga” alegerile cu o majoritate confortabilă, pregătind „asaltul” asupra ultimei „redute”: monarhia. După un an, o lună și 11 zile de la alegerile falsificate, Regele Mihai I era silit să abdice și se proclama Republica Populară Română.

Cuvinte-cheie: *Blocul Partidelor Democratice, Partidul Comunist Român, Banat, Arad, Timiș-Torontal.*

Laurențiu NISTORESCU

Centrul de Studii DacoRomanistice Lucus Timișoara
laur.nistorescu@yahoo.com

General Vitalian and the Crises of the Empire of Constantinople

At the time of the entry of the comite of foederati Flavius Vitalian of Zaldapa onto the historical scene, the Roman Empire of Constantinople was facing a set of large-scale crises. These touched practically all the major forms of manifestation of society: the security crisis on the Danube border (involving armed confrontations mainly with Germanic and Tardeno-Hunnic groups, but also with the autochthons undergoing Romanization from the north of the river), the ideological confrontation between the Monophysites and the Orthodox, the internal economic crisis (with implications in the social plan, but also of the secessionist movements), and last but not least, the crisis of succession to the throne. Vitalian's insurrection in the years 513-515 and the participation of his camp in the decisions of the imperial center until the year 520 manifest themselves, in turn, on the same coordinates. The defeat of Vitalian's movement marks the definitive rupture between the Romanity of Thraco-Dacian substratum and that of Hellenistic substratum.

Keywords: *Eastern Roman Empire, structural crises, the era of Justinian, Flavius Vitalian, Danubian border.*

Generalul Vitalian și crizele Imperiului de Constantinopol

La data intrării pe scena istoriei a comitelui de foederati Flavius Vitalian de Zaldapa, Imperiul Roman de Constantinopol se confrunta cu un ansamblu de crize de mare amplitudine. Acestea au atins practic toate formele majore de manifestare ale societății: criza de securitate de la frontiera dunăreană (implicând confruntări armate mai ales cu grupările germanice și tardeno-hunice, dar și cu autohtonii în curs de romanizare de la nordul fluviului), confruntarea ideologică dintre monofiziți și ortodocși, criza economică

internă (cu implicații în planul social, dar și al mișcărilor secesioniste), deloc în ultimul rând, criza de succesiune la tron. Insurecția lui Vitalian din anii 513-515 și participarea taberei acestuia la deciziile centrului imperial de până în anul 520 se manifestă, la rândul lor, pe aceleași coordonate. Înfrângerea mișcării lui Vitalian marchează ruptura definitivă dintre romanitatea de substrat traco-dacic și cea de substrat elenistic.

Cuvinte-cheie: *Imperiul Roman de Răsărit, crize structurale, epoca lui Iustinian, Flavius Vitalian, frontiera dunăreană.*

Radu PĂIUȘAN

Universitatea de Vest din Timișoara
radu.paiusan@e-uvv.ro

Aspects of the Preparation of the 1945 Agricultural Reform in Banat

The coming to power of the government of Dr. Petru Groza meant, in social and economic terms, the implementation of the agrarian reform decreed on March 23, 1945. This was achieved through the expropriation of estates of over 50 hectares of land, left over from the previous reform, carried out in 1921. There were, during the land distribution, problems related to the communists, even some members of the government, so that they would pass off the expropriation as a gift made by those in power to the Romanian people. So-called citizens' committees were formed in the communes to deal with the distribution of the land: the peasants according to the tables made previously, in which priority was given to the landless, war widows, veterans, orphans and soldiers who were about to return from the front. Part of the expropriated lands were transferred to state institutions for general needs. The communists practiced, on a large scale, the phenomenon of propaganda in the villages, through factory workers, who traveled to the territory to help with agricultural work and to repair the peasants' defective tools, an occasion on which political speeches were also held. In the agricultural field, important measures were also taken to establish the so-called moticulture centers, in order to facilitate and systematize the work of farmers, in order to provide the highest possible yield.

Keywords: *reform, agriculture, Banat, 1945, land consolidation.*

Aspecte ale pregătirii reformei agrare din anul 1945 în Banat

Venirea, la conducerea țării, a guvernului dr. Petru Groza a însemnat, în plan social și economic, punerea în practică a reformei agrare decretată în 23 martie 1945. Aceasta s-a realizat prin exproprierea moșiilor de peste 50 de hectare de pământ, rămase de la reforma anterioară, desfășurată în anul 1921. Au existat, cu ocazia împărțirii pământului, probleme legate de comuniști, chiar a unor membri din guvern, pentru ca aceștia să treacă exproprierea ca un dar făcut de către cei de la putere, poporului român. S-au format, în comune, comitete așa-zis cetățenești pentru a se ocupa de împărțirea pământului: țăranii în funcție de tabelele făcute anterior, în care au avut prioritate cei fără pământ, văduvele de război, veteranii, orfanii și soldații ce urmau să se întoarcă de pe front. O parte din pământurile expropriate au fost transferate instituțiilor statului, pentru necesități de ordin general. S-a practicat, pe scară largă, de către comuniști, fenomenul propagandei la sate, prin intermediul muncitorilor din fabrici, care se deplasau în teritoriu, pentru a ajuta

la muncile agricole și pentru a repara uneltele defecte ale țăranilor, prilej cu care se țineau și discursuri politice. În domeniul agricol s-au mai luat și măsuri importante pentru înființarea așa-numitelor centre de motocultură, în scopul ușurării și sistematizării muncii țăranilor, pentru a da un randament cât mai mare posibil.

Cuvinte-cheie: *reformă, agricultură, Banat, 1945, împrăștiere.*

Leonard-Denis PĂUȘAN-BARNA
Universitatea de Vest din Timișoara
Școala Doctorală de Științe Umaniste
leonardpausan@yahoo.com

Radomirești Village in World War II. The Sacrifice of the Unknown Hero from Călinești: Șcărișoreanu Floarea

World War II was one of the most devastating conflicts in human history, causing enormous loss of human life. This war was not just a military confrontation, but an event that changed the world order forever. The world was divided into two camps: the Axis Powers and the Allies. The two main camps fought not only for territories, but also for opposing ideologies, which turned this conflict into a defining moment of the 20th century. With a toll of tens of millions of victims and unprecedented destruction, the war permanently changed the geopolitical balance of the world, giving rise to a new international order. Millions of soldiers and civilians were affected by both fighting and famine and genocide. This war not only changed the borders of the world, but also left deep traces in the collective memory of humanity. The human losses due to the conflict left millions of families bereaved and devastated, and irreparably changed the demographic structure of many countries. The war redefined the brutality of armed conflict, transforming the entire world into a field of suffering and destruction. The horrors of war left deep scars on societies, changing the course of history and raising painful questions about human nature and the cost of global conflict. From Romania's perspective, many peasants enlisted at the front. The fighting was devastating, many wives were widowed, and their children were orphaned by the war. In Romanian villages, such as Călinești and the village of Radomirești, the war left deep marks on the lives of communities. Peasants, simple people and workers were called up to arms, leaving behind their households, wives and children without knowing if they would ever return. At the front, these soldiers faced terrible conditions: hunger, cold, lack of adequate equipment and the terror of incessant fighting. For many, like my great-grandfather, the war was not just a duty to their homeland, but a tragic sentence. Fallen victim in the midst of this merciless conflict, he left behind a grieving family. The village of Călinești, like many other villages in Romania, felt the human losses to the fullest, and mourning became a common reality.

Keywords: *war, regiment, hero, Transnistria.*

Comuna Radomirești în cel de Al Doilea Război Mondial. Jertfa eroului necunoscut din Călinești: Șcărișoreanu Floarea

Al Doilea Război Mondial a fost unul dintre cele mai devastatoare conflicte din istoria omenirii, cauzând pierderi uriașe de vieți omenești. Acest război nu a fost doar o confruntare militară, ci un eveniment care a schimbat pentru totdeauna ordinea mondială. Lumea a fost împărțită în două tabere: Puterile Axei și Aliații. Cele două tabere principale au luptat nu doar pentru teritorii, ci și pentru ideologii opuse, ceea ce a transformat acest conflict într-un moment definitoriu al secolului XX. Cu un bilanț de zeci de milioane de victime și distrugeri fără precedent, războiul a schimbat definitiv echilibrul geopolitic al lumii, dând naștere unei noi ordini internaționale. Milioane de soldați și civili au fost afectați atât de lupte cât și de foamete și genocid. Acest război nu doar că a schimbat granițele lumii, dar a lăsat urme adânci în memoria colectivă a umanității. Pierderile umane datorate conflictului au lăsat milioane de familii îndoliate și devastate, schimbând iremediabil și structura demografică a multor țări. Războiul a redefinit brutalitatea conflictelor armate, transformând întreaga lume într-un câmp de suferință și distrugere. Ororile războiului au lăsat cicatrici adânci asupra societăților, schimbând cursul istoriei și ridicând întrebări dureroase despre natura umană și prețul conflictelor globale. Floarea F. Scărișoreanu, un erou al celui de-al Doilea Război Mondial, a participat activ la luptele din Transnistria, alături de Regimentul 3 Roșiori, până la sacrificiul său în 1942. Moartea sa pe câmpul de luptă reprezintă un act suprem de curaj și dăruire pentru apărarea țării. Jertfa sa, alături de alți soldați, reflectă impactul profund pe care războiul l-a avut asupra celor care au luptat, dar și asupra familiilor și comunităților acestora.

Cuvinte-cheie: *război, regiment, erou, Transnistria.*

Sorin PRIBAC

Universitatea de Vest din Timișoara
sorin.pribac@e-uvv.ro

Sacred Journeys and Social Bonds: The Sociology of Marian Pilgrimages

Marian pilgrimages occupy an important place in the religious practice of Roman Catholic believers, offering not only a profound spiritual dimension, but also an opportunity to strengthen social ties. This study explores the role of these pilgrimages in strengthening religious communities in Banat, starting from the experiences of believers who have participated in such sacred journeys over the past five years. The places visited range from local sanctuaries, such as Maria Radna, to international ones, such as Medjugorje or Lourdes, reflecting the geographical and cultural diversity of these experiences. The research approach is qualitative and is based on semi-structured interviews with Roman Catholic believers in Banat. The personal motivations, spiritual impact and social effects of the pilgrimages are analyzed. The results highlight that these journeys go beyond individual devotion, transforming into spaces of encounter and community solidarity. The study contributes to understanding the role of pilgrimages in contemporary society, highlighting how these practices respond to the spiritual and social needs of individuals. It also highlights how pilgrimages transcend simple religious practice, providing a framework for expressing collective identity and managing tensions between the sacred

and the profane. Last but not least, the research highlights the importance of pilgrimages in strengthening social cohesion and adapting to changes in modern society.

Keywords: *Marian pilgrimages, social bonds, community cohesion, religious practice, collective identity.*

Călătorii sacre și legături sociale: Sociologia pelerinajelor mariane

Pelerinajele mariane ocupă un loc important în practica religioasă a credincioșilor romano-catolici, oferind nu doar o dimensiune spirituală profundă, ci și o oportunitate de întărire a legăturilor sociale. Acest studiu explorează rolul acestor pelerinaje în consolidarea comunităților religioase din Banat, pornind de la experiențele credincioșilor care au participat la astfel de călătorii sacre în ultimii cinci ani. Locurile vizitate variază de la sanctuare locale, precum Maria Radna, până la cele internaționale, cum ar fi Medugorje sau Lourdes, reflectând diversitatea geografică și culturală a acestor experiențe. Demersul de investigare este calitativ și se bazează pe interviuri semi-structurate cu credincioși romano-catolici din Banat. Sunt analizate motivațiile personale, impactul spiritual și efectele sociale ale pelerinajelor. Rezultatele evidențiază că aceste călătorii depășesc devotamentul individual, transformându-se în spații de întâlnire și solidaritate comunitară. Studiul contribuie la înțelegerea rolului pelerinajelor în societatea contemporană, subliniind modul în care aceste practici răspund nevoilor spirituale și sociale ale indivizilor. De asemenea, evidențiază cum pelerinajele transcend simpla practică religioasă, oferind un cadru pentru exprimarea identității colective și gestionarea tensiunilor dintre sacru și profan. Nu în ultimul rând, cercetarea subliniază importanța pelerinajelor în consolidarea coeziunii sociale și în adaptarea la schimbările societății moderne.

Cuvinte-cheie: *pelerinaje mariane, legături sociale, coeziune comunitară, practică religioasă, identitate colectivă.*

Vasile RĂMNEANȚU

Universitatea de Vest din Timișoara
vasile.ramneantu@e-uvt.ro

The High Flood Comes on Mureș River. The Floods from Timiș County in the Spring of 1970

In the spring of 1970, severe floods affected most regions of Romania, causing loss of human lives and significant material damage, especially in the agricultural sector. The floods also covered Timiș county, starting from the second part of May, but they were not as severe as in other areas. The greatest danger was caused by the waters of Mureș, putting the localities around Cenad at risk. The authorities took strong defense actions, being mobilized soldiers, members of the Patriotic Guards, locals, specialists from various fields, who fought days and nights in a row, most of the time in endless rains, with the unleashed elements of nature, building and strengthening dikes or trying to stop water infiltration into the dikes. These measures prevented devastating floods. There also took place the evacuation of the population, animals, and material goods from the localities threatened by the raging waters. The gestures of solidarity that the residents of the

unaffected areas made towards the victims during those difficult days must be emphasized. The heavy rains, the melting of the snow in the mountain area led to the increase in the flows of the other important rivers that cross the county: Bega, Timiș, Bârzava, etc., which reached or exceeded the flood levels. Despite people's efforts, floods also occurred in places where there were no dikes, due to infiltration or on the lands located between the bank of the rivers and the dikes, affecting houses (some collapsed), fields with agricultural crops, etc. Fortunately, no one lost their life in the county. The material destruction, the panic of that dark month of May 1970, remained however.

Keywords: *Timiș county, 1970, floods, water fight, Mureș, Timiș, Bârzava, material losses, evacuations of people and animals.*

Viitura vine pe Mureș. Inundațiile din județul Timiș din primăvara anului 1970

În primăvara anului 1970 inundații grave au afectat majoritatea regiunilor României, provocând pierderi de vieți omenești, importante pagube materiale, în special în domeniul agricol. Inundațiile au cuprins și județul Timiș, începând cu partea a doua a lunii mai, însă ele nu au fost atât de mari ca în alte zone. Pericolul cel mai mare a fost provocat de apele Mureșului, fiind puse în pericol localitățile din jurul Cenadului. Autoritățile au luat măsuri energice de apărare, fiind mobilizați militari, membri ai Gărzilor Patriotice, localnici, specialiști din diverse domenii, care s-au luptat zile și nopți la rând, de cele mai multe ori pe ploi interminabile, cu stihiiile naturii, construind și consolidând diguri sau oprind infiltrațiile apei în diguri. Aceste măsuri au împiedicat inundații devastatoare. De asemenea, a avut loc evacuarea populației, a animalelor, bunurilor materiale din localitățile amenințate de furia apelor. Trebuie subliniate gesturile de solidaritate pe care le-au făcut locuitorii din zonele neafectate față de sinistrați în acele grele zile. Ploile abundente, topirea zăpezilor din zona montană au dus la creșterea debitelor celorlalte râuri importante ce străbat județul, Bega, Timișul, Bârzava etc., care au atins sau depășit cotele de inundații. În ciuda eforturilor oamenilor s-au produs și inundații în locurile unde nu existau diguri, datorită infiltrațiilor sau pe terenurile situate între malul râului respectiv și dig, fiind afectate case (unele s-au prăbușit), terenuri cu culturi agricole etc. Din fericire, în județ nu și-a pierdut viața nici un om. Au rămas însă în urmă distrugerile materiale, panica din acea întunecată lună mai a anului 1970.

Cuvinte-cheie: *județul Timiș, 1970, inundații, lupta cu apele, Mureș, Timiș, Bârzava, pierderi materiale, evacuări oameni, animale.*

Simona REGEP

Universitatea de Vest din Timișoara
simona.regep@e-uvtr.ro

The Crisis of Dacia's Existence in the Second Half of the 3rd Century. Epigraphic Sources

The last decades of Dacia's existence (the period from Traianus Decius to Aurelianus) show that this territory fell into the general crisis of the Roman Empire: sporadic monuments, construction in urban settlements was slowing down, and monetary circulation was reduced. Together with other categories of sources (narrative,

numismatic, etc.), the epigraphic sources complete the tumultuous picture of this last period of Dacia's existence.

Keywords: *Roman province, Dacia, epigraphic sources.*

Criza existenței provinciei Dacia în a doua jumătate a sec. al III-lea. Izvoare epigrafice

Ultimele decenii de existență a provinciei Dacia (perioada Traianus Decius până la Aurelianus) arată că acest teritoriu a intrat în sfera crizei generale a Imperiului roman: monumente sporadice, construcțiile în așezările urbane se răresc, iar circulația monetară este redusă. Alături de alte categorii de izvoare (narative, numismatice ș.a), cele epigrafice vin să întregască tabloul tumultuos al acestei ultime perioade din existența provinciei Dacia.

Cuvinte-cheie: *provincie romană, Dacia, izvoare epigrafice.*

Zoran STOICI

Cercetător independent
stoici.zoran@gmail.com

Belgrade Declaration of June 2, 1955 and Moscow Declaration of June 20, 1956, the Causes and Consequences of a New Political Orientation - an (Un)Realized (Non)Alignment

This paper analyzes the period after World War II and the relations between Marshal Tito's communist Yugoslavia and the Soviet Union, the deep dissonances between the two communist parties (and their leaders) as well as the emergence of certain progressive tensions (from August 1946 and after). The complications during 1947 and the formation of the Information Bureau of the Communist and Workers' Parties - Cominform on September 22-27, 1947 (Szklarska Poreba, Poland), the irreparable rupture and the lack of self-criticism in February 1948 led to the brutal proclamation of the communist schism through the Cominform Resolution in Bucharest of June 28, 1948. We will also refer to the Yugoslav-Soviet mutual distrust, as well as the importance of the special envoys, the role of General Konstan Popović (Chief of the General Staff of the Yugoslav Army) and diplomat Vladimir Velebit, as well as the beginning of negotiations with American representatives (US Army) on cooperation (military-economic aid). In order to adopt a firmer position towards the military maneuvers of the Red Army in the neighboring countries, Tito decides, through a geopolitical gambit, to sign in Ankara on 28.02.1953 the Treaty of Friendship and Cooperation (Balkan Pact) between the Federal People's Republic of Yugoslavia, the Kingdom of Greece and the Republic of Turkey. Dissatisfied with the bloc policy during the Cold War, the General Secretary of the Communist Party of Yugoslavia, Josip Broz, initiates the formation of a new political group with the leaders of Egypt and India (Indonesia and Ghana), the emergence of the Non-Aligned Movement (meaning peaceful coexistence, being founded on 1-6 September 1961, in Belgrade) – representing a turning point in Yugoslav foreign policy.

Keywords: *Yugoslavia, USSR, international relations, non-alignment movement, Balkan Pact.*

Declarația de la Belgrad din 2 iunie 1955 și Declarația de la Moscova din 20 iunie 1956, cauzele și consecințele unei noi orientări politice - o (ne)aliniere (ne)realizată

În această lucrare se analizează perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial și relațiile dintre Iugoslavia comunistă a Mareșalului Tito și Uniunea Sovietică, disonanțele aprofundate dintre cele două partide comuniste (și liderii lor) precum și apariția anumitor tensiuni progresive (din luna august 1946 și după). Complicațiile pe parcursul anului 1947 și formarea *Biroului de Informații al Partidelor Comuniste și Muncitorești - Cominformul* din 22-27 septembrie 1947 (Szklarska Poreba, Polonia), ruptura iremediabilă și lipsa autocriticii din luna februarie 1948 au dus la proclamarea brutală a *schismei* comuniste prin *Rezoluția Cominformului* de la București din 28.06.1948. Ne vom referi și la neîncrederea reciprocă iugoslavă-sovietică, precum și la importanța trimișilor speciali, rolul generalului Konstan Popović (șeful statului major al Armatei Iugoslave) și diplomatului Vladimir Velebit, precum și la începutul negocierilor cu reprezentanții americani (Armata SUA) privind cooperarea (ajutor militaro-economic). În dorința de a adopta o poziție cât mai fermă față de manevrele militare ale Armatei Roșii din țările vecine, Tito decide, printr-un gambit geopolitic, semnarea la Ankara în 28.02.1953 a *Tratatului de prietenie și cooperare (Pactul Balcanic) între Republica Populară Federală Iugoslavă, Regatul Greciei și Republica Turcia*. Nemulțumit de politica de bloc din timpul Războiului Rece, secretarul general al Partidului Comunist din Iugoslavia, Josip Broz, inițiază formarea unui nou grup politic cu liderii din Egipt și India (Indonesi și Gana), apariția *Mișcării de Nealiniere* (însemnând conviețuire pașnică, fiind înființată în 1-6 septembrie 1961, la Belgrad) – reprezentând un punct de cotitură în politica externă iugoslavă.

Cuvinte-cheie: *Iugoslavia, URSS, relații internaționale, mișcarea de nealiniere, Pact balcanic.*

Maria SUBI

Universitatea de Vest din Timișoara
maria.subi@e-uvv.ro

The Apostolic Council of Jerusalem (Acts 15): The „Jewish” Resolution to an Ecclesial Crisis

The fifteenth chapter of Acts is dedicated to the Apostolic Council of Jerusalem, widely regarded as the first council of the Church, which took place around the year 50. On this occasion, the majority of commentators claim, it was decided that converted pagans did not have to observe the Mosaic law, but a few Judaic prohibitions were retained in order to make possible the communion between Judeo-Christians and Pagan-Christians. The events narrated in Luke's account can be understood, however, through a change of perspective and in a whole new light. Thus, first, an extremely significant fact must be pointed out: the religious authority that the communities outside of Jerusalem called on is embodied by the Apostles and Presbyterians of Jerusalem, representatives of a

conservative Judaism. They affirmed their new Messianic faith within the parameters of traditional Mosaic religion, continuing to strictly respect the Torah as well as all the traditional Jewish customs and institutions. Furthermore, presiding the council is Jacob, the Saviour's brother, who formulated the conclusion and final decision of the council, the stipulations of which – regarding idolatry, immorality and blood, elements entirely prohibited – were related to the so-called Noahide Laws, as well as to the norms of Leviticus 17-18 or to the Judaic principles that impose absolute prohibition (yehareg ve'al ya'avur), all being based on the Hebrew Scriptures (cf. Genesis, Leviticus, Deuteronomy, etc.). In fact, the Apostolic Decree itself does nothing else than present an essentialized, concentrated form of the Judaic faith (Acts 15:12), which is textually materialized through the name of Moses and which will be integrated and assimilated into the life of the pagans converted through sabbatical synagogue catechesis. This „Hebrew” conclusion of Acts 15:21 confirms the perpetual validity of the Sabbath and the Torah/Law of Moses: thus, the text validates and promotes Judaism, with its Torahist principles, as a lifestyle norm for all the gentiles (goyim), for all members of the global community of believers, „for salvation is of the Jews” (John 4:22).

Keywords: *conservative Judaism; apostolic decree; quadruple prohibition; synagogal catechesis; Torahist principles; validation of Judaism.*

Conciliul Apostolic din Ierusalim (Faptele apostolilor 15): rezolvarea „ebraică” a unei crize ecleziale

Capitolul al cincisprezecelea din Faptele apostolilor este consacrat Conciliului Apostolic de la Ierusalim, considerat primul conciliu al Bisericii, ce a avut loc în jurul anului 50. Cu acest prilej, susțin majoritatea comentatorilor, s-a decis neobligativitatea legii mozaice pentru păgânii convertiți, dar s-au admis totuși câteva prescripții iudaice, spre a face posibilă comuniunea dintre iudeo-creștini și păgâno-creștini. Evenimentele narate în relatarea lucanică pot fi înțelese însă, printr-o simplă schimbare a perspectivei, și într-o lumină cu totul diferită. Astfel, trebuie remarcat mai întâi faptul, extrem de semnificativ, că autoritatea religioasă, la care apelează comunitățile din afara Israelului, este întruchipată de apostolii și prezbiterii din Ierusalim, reprezentanți ai unui iudaism conservator, care își afirmă noua lor credință mesianică în parametrii religiei mozaice tradiționale, respectând în continuare cu strictețe Tora, precum și toate obiceiurile și instituțiile evreiești. În plus, cel ce prezidează conciliul este Iacov, fratele Mântuitorului, care și formulează concluzia și decizia finală a conciliului, ale cărui prevederi – referitoare la idolatrie, imoralitate și sânge, elemente cu desăvârșire prohibite – au fost raportate la așa-numitele legi noahice, precum și la normele din Levitic 17-18 sau la acele principii iudaice cu grad de interdicție absolută (yehareg ve'al ya'avur), toate având la bază Scripturile ebraice (cf. Geneza, Leviticul, Deuteronomul etc.). De fapt, Decretul apostolic în sine nu face altceva decât să prezinte o formă esențializată, concentrată, a credinței iudaice (Faptele apostolilor 15:20), care este concretizată textual prin numele lui Moise și care urmează să fie integrată și asimilată în viața păgânilor convertiți prin cateheză sabatică sinagogală. Concluzia aceasta „ebraică” din Faptele apostolilor 15:21 confirmă valabilitatea perpetuă a Sabatului și a Torei / Legii lui Moise: textul validează astfel și promovează iudaismul, cu principiile sale torahiste, ca normă de viață pentru toate neamurile (goyim), pentru toți membrii comunității internaționale de credincioși, „căci Mântuirea vine de la iudei” (Ioan 4:22).

Cuvinte-cheie: *iudaism conservator; decret apostolic; cvadrupla prohibiție; cateheză sinagogală; principii torahiste; validare a iudaismului.*

Mirela TĂRĂBÎC

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara
tarabic_mirela@yahoo.com

The Collectivization of Agriculture in the Rural Banat Region – An Economic and Social Crisis Reflected in Contemporary Documents and Collective Memory

The fall of the communist regime in 1989, the establishment of a democratic system, and the subsequent political, economic, social, and cultural transformations that began in 1990 made it possible to critically investigate the most challenging period in Romania's recent history: the totalitarian era. The reconstruction of contemporary or near-contemporary historical events has become a priority for historians, who, in addition to utilizing written documentary and narrative sources, have increasingly relied on the testimonies of those who directly experienced these events. These personal accounts provide essential insights into what is today considered lived history. The present article—The Collectivization of Agriculture in the Rural Banat Region – An Economic and Social Crisis Reflected in Contemporary Documents and Collective Memory—belongs to the field of oral history. Accordingly, alongside scholarly literature and written archival sources, the study incorporates interviews with individuals who witnessed and directly participated in the collectivization process. The transition from capitalist to socialist agriculture occurred gradually and is analyzed through three distinct phases: the period from 1949 to 1953, the period from 1953 to 1957, and the period from 1957 to 1962—each with its own defining features.

Keywords: *communist regime, collectivisation process, Banat countryside, collective memory, economic and social crisis.*

Colectivizarea agriculturii în mediul rural bănăţean – o criză economico-socială reflectată în documentele vremii şi în memoria colectivă

Înlăturarea de la putere a regimului comunist în anul 1989, instaurarea regimului democratic, transformările de ordin politic, economic, social şi cultural care au avut loc începând cu anul 1990 în societatea românească, toate acestea au făcut posibilă cercetarea celei mai grele perioade din istoria recentă a ţării noastre, perioada totalitară. Reconstituirea faptelor istorice contemporane sau imediate a devenit o prioritate pentru istorici care, pe lângă folosirea surselor documentare sau narative scrise au apelat la mărturiile participanţilor la diferite evenimente. Mărturiile acestora conţin informaţii substanţiale despre ceea ce noi astăzi numim istorie trăită. Articolul de faţă – Colectivizarea agriculturii în mediul rural bănăţean – o criză economico-socială reflectată în documentele vremii şi în memoria colectivă ţine de domeniul istoriei orale, motiv pentru care, pe lângă literatura de specialitate şi surse documentare scrise am apelat, prin intermediul interviurilor pe care le-am luat, la memoria participanţilor direcţi, martori la procesul de colectivizare. Trecerea de la agricultura de tip capitalist la agricultura de tip socialist s-a făcut treptat, fiind astfel identificate trei perioade care analizează desfăşurarea forţată a acestui proces: perioada cuprinsă între anii (1949-1953), perioada

cuprinsă între anii (1953-1957) și perioada cuprinsă între anii (1957-1962), fiecare dintre acestea având propriile caracteristici.

Cuvinte-cheie: *regim comunist, proces de colectivizare, mediul rural bănățean, memorie colectivă, criză economico-socială.*

Mihaela VLĂSCÉANU

Universitatea de Vest din Timișoara
mihaela.vlasceanu@e-uvv.ro

The Neo-Gothic Style and the Heraldic Component of the Tyrolean Altars of the Catholic Church in Vinga (Arad County) – A Case Study of the Visual as a Historical Document

When discussing altars adorned with heraldic achievements, it is essential to highlight the intricate relationship between their heraldry and iconography. This connection offers new perspectives on their role as historical documents by challenging existing interpretations and proposing new avenues of inquiry. The period under examination witnessed significant historical transformations, particularly following the Austro-Hungarian Compromise of 1867 (*Ausgleich*), which integrated the Banat into the Kingdom of Hungary within the dual monarchy of Austria-Hungary. Building on several hypotheses, this study explores the conceptual framework surrounding the construction and decoration of the Catholic church of the Vinga Bulgarian community. It focuses primarily on the heraldically adorned altars designed by Joseph Runggaldier of South Tyrol, integrating them into the historiographic discourse through detailed analysis. Given that these artistic expressions convey messages of power and reflect the ideologies of both the state and the Catholic Church, the research employs an interdisciplinary methodology, incorporating object analysis, historical research, and art history.

Keywords: *Neo-Gothic altars, Roman Catholic Church, Vinga, Josef Runggaldier, semantics of forms.*

Stilul neogotic și componenta heraldică a altarelor bisericii catolice din Vinga (jud. Arad)-un studiu de caz al vizualului ca document istoric

În studiul de caz propus, vom realiza o analiză formală și de conținut ideatic al altarelor împodobite cu scuturi heraldice, realizate la sfârșitul secolului al XIX-lea, ca o comandă oficială din partea comunității bulgare catolice din Vinga (jud. Arad). Perspective inedite asupra statutului acestor altare ca documente istorice apar prin reevaluarea interpretărilor existente și deschiderea unor noi direcții de cercetare. Perioada supusă examinării a fost marcată de transformări istorice semnificative, în special în urma Compromisului austro-ungar din 1867 (*Ausgleich*), care a condus la integrarea Banatului în Regatul Ungariei, în cadrul monarhiei dualiste. Pornind de la o serie de ipoteze, această cercetarea investighează cadrul conceptual al edificării și decorării bisericii catolice, concentrându-se în mod deosebit asupra altarelor cu încărcătură heraldică realizate de Joseph Runggaldier din Tirolul de Sud. Printr-o analiză detaliată, studiul își propune integrarea acestor piese de mobilier liturgic în discursul istoriografic. Dat fiind faptul că aceste expresii artistice sunt purtătoare de mesaje de putere și reflectă ideologiile statului

și ale Bisericii Catolice, metodologia adoptată este una interdisciplinară, incluzând analiza obiectului-monument-document, cercetarea istorică, și cea de istoria artei.

Cuvinte-cheie: *altare neo-gotice, biserica romano-catolică, Vinga, Josef Runggaldier, semantica formelor.*

Nicolae-Mihai BRÂNZEU

Universitatea de Vest din Timișoara

nicolaie.branzeu@e-uvv.ro

The Romanian Opera in Sibiu Between Cultural Aspiration and Institutional Crisis

The article offers a musical radiography of the past century, viewed through the lens of efforts undertaken in Sibiu to revitalize musical life by founding a lyrical institution.

At the center of attention is the initiative to establish the Romanian Opera in Sibiu—an ambitious cultural undertaking, brought back into focus through the Sibiu Opera Festival, now in its 23rd edition. The analysis explores, from both musical and journalistic perspectives, the historical context and the challenges associated with this artistic aspiration. Sibiu's operatic tradition has deep roots. The visits of great musicians such as Franz Liszt and Béla Bartók, along with the inspiration offered to Italian composer Valentin Fioravanti—who created an operatic melodrama inspired by the Hermanstadt Forest—stand as clear evidence of a vibrant musical life, despite the absence of a permanent institution in the city. A turning point came in 1948, with the founding of the Romanian Opera in Sibiu—the fourth lyrical institution in Romania—under the leadership of soprano Ydolle Dimitriu Bârlad and conductor Nicolae Brânzeu. However, artistic enthusiasm was frequently curbed by institutional crises and the political instability of the time. In conclusion, the article argues that the Romanian Opera in Sibiu represents an authentic expression of the city's cultural aspirations, and that there are genuine premises for its reaffirmation as a sustainable operatic institution within the Romanian cultural sphere.

Keywords: *Brânzeu, opera, Sibiu, crisis, transdisciplinarity.*

Opera Română Sibiu între aspirație culturală și criză instituțională

Articolul realizează o radiografie muzicală a secolului trecut, din perspectiva eforturilor depuse în Sibiu pentru revitalizarea vieții muzicale prin fondarea unei instituții lirice. În centrul atenției se află inițiativa înființării Operei Române din Sibiu, un demers cultural ambițios, readus în actualitate prin Festivalul de Operă Sibiu, ajuns la cea de-a XXIII-a ediție. Analiza propusă explorează, din perspective muzicale și publicistice, contextul istoric și dificultățile asociate dezideratului artistic. Tradiția lirică sibiană are rădăcini adânci, iar vizitele unor mari muzicieni precum Franz Liszt și Béla Bartók, alături de inspirația oferită compozitorului italian Valentin Fioravanti – autorul unei melodrame – operă inspirate de pădurea Hermanstadului – reprezintă dovezi clare ale unei vieți muzicale efervescente, în ciuda absenței unei instituții permanente în oraș. Un punct de cotitură a fost anul 1948, când a fost înființată Opera Română din Sibiu – a patra instituție lirică din România – sub conducerea sopranei Ydolle Dimitriu Bârlad și a dirijorului Nicolae Brânzeu. Cu toate acestea, entuziasmul artistic a fost înfrânat de crize instituționale și de instabilitatea politică a vremii. În concluzie, articolul susține că Opera Română Sibiu este o expresie autentică a aspirațiilor culturale locale și că ar exista premise reale pentru reafirmarea sa ca instituție lirică durabilă în peisajul cultural românesc.

Cuvinte-cheie: *Brânzeu, operă, Sibiu, criză, transdisciplinaritate.*

Ioana Mia IUGA
Universitatea de Vest din Timișoara
ioana.iuga@e-uvv.ro

The Influence of Existential Crises in Shaping the International Careers of Great Romanian Opera Singers of the 20th Century

Existential crises have played a significant role in the careers of Romanian opera singers in the 20th century, influencing both their artistic interpretation and professional choices. In a century marked by political, social and cultural changes, many opera performers had to redefine their artistic identity and adapt their repertoire to new realities. The communist period imposed severe restrictions on freedom of expression, and many artists had to emigrate or adapt their interpretations to avoid censorship. Great Romanian lyric artists such as: Virginia Zeani, Nicolae Herlea, David Ohanesian, Viorica Cortez, Ion Buzea, Alexandru Agache, Ileana Cotrubas, Nely Miricioiu, Doina Dinu Palade, Mariana Nicolescu, Angela Gheorghiu built their great international careers having to face existential crises that led them at some point to take radical decisions, most of them choosing to emigrate.

Keywords: *existential crisis, international career, opera singer, artistic identity, repertoire.*

Influența crizelor existențiale în conturarea carierelor internaționale a marilor cântăreți de operă români din secolul XX

Crizele existențiale au jucat un rol semnificativ în evoluția carierelor cântăreților de operă români din secolul XX, influențând atât interpretarea artistică, cât și alegerile profesionale. Într-un secol marcat de schimbări politice, sociale și culturale, mulți artiști lirici au fost nevoiți să își redefinească identitatea artistică și să își adapteze repertoriul la noile realități. Perioada comunistă a impus restricții severe asupra libertății de expresie, iar mulți artiști au fost nevoiți să emigreze sau să își adapteze interpretările pentru a evita cenzura. Astfel marii artiști lirici români precum: Virginia Zeani, Nicolae Herlea, David Ohanesian, Viorica Cortez, Ion Buzea, Alexandru Agache, Ileana Cotrubas, Nely Miricioiu, Doina Dinu Palade, Mariana Nicolescu, Angela Gheorghiu și alții, și-au construit marile cariere internaționale, fiind nevoiți să facă față unor crize existențiale care i-au determinat la un moment dat să ia decizii radicale, majoritatea alegând să emigreze.

Cuvinte cheie: *criza existențială, carieră internațională, cântăreț de operă, identitate artistică, repertoriu.*

The Crisis of Musical Identity in the Romance World of the 20th Century

The 20th century brought profound transformations in the musical identity of the Romance world, marked by tensions between tradition and modernity. Countries such as France, Italy, Spain, and Romania were forced to reconsider their musical values in the context of major European currents and cultural globalization. The identity crisis manifested itself through a rupture between traditional tonal language and new avant-garde forms of expression such as dodecaphony, serialism, and aleatoric music. In France, after the impressionism of Debussy and Ravel, composers struggled with German-Austrian influences, searching for a distinct national voice. Italy, after the decline of the verismo opera, attempted to reinvent itself through figures like Luigi Dallapiccola or Luciano Berio, balancing between vocal tradition and experimentation. In Spain, composers such as Manuel de Falla and Joaquín Rodrigo drew on Iberian folklore while embracing European modernism to define their own identity. In Romania, the identity crisis was intensified by external influences and ideological pressures. Romanian composers such as Enescu, Olah, Vieru, and Stroe oscillated between neoclassicism, folklorism, and technical innovation. This quest to balance roots with universality led to a deeply diverse yet often tense musical landscape. The musical identity crisis of the Romance world in the 20th century was not merely aesthetic, but also cultural and political. It reflected the dilemmas of an era in which national values needed to be asserted without falling into isolation, and openness to the new could not come at the cost of losing specificity. This struggle for a coherent musical identity shaped the trajectory of Romance music throughout the century.

Keywords: *Musical identity, cultural crisis, innovation, musical aesthetics, musical language.*

Criza identității muzicale în lumea romanică a secolului XX

Secolul XX a adus profunde transformări în identitatea muzicală a lumii romanice, marcate de tensiunea dintre tradiție și modernitate. Țări precum Franța, Italia, Spania și România au fost nevoite să-și regândească valorile muzicale în contextul marilor curente europene și al globalizării culturale. Criza identitară s-a manifestat prin ruptura dintre limbajul tonal tradițional și noile forme de expresie avangardistă, precum dodecafoniismul, serialismul sau muzica aleatorie. În Franța, după impresionismul lui Debussy și Ravel, compozitorii s-au confruntat cu influența germano-austriacă, căutând o voce națională distinctă. Italia, odată cu declinul operei veriste, a încercat să se reinventeze prin Luigi Dallapiccola sau Luciano Berio, oscilând între tradiție vocală și experiment. În Spania, compozitori precum Manuel de Falla sau Joaquín Rodrigo au apelat la folclorul iberic, dar și la modernismul european pentru a defini o identitate proprie. În România, criza identitară s-a acutizat prin influențele externe și presiunile ideologice. Compozitorii români, precum Enescu, Olah, Vieru sau Stroe, au oscilat între neoclasicism, folclorism și inovație tehnică. Această căutare a echilibrului între rădăcini și universalitate a dus la o muzică profund diversă, dar adesea tensionată în raport cu propriile repere. Criza identității muzicale a lumii romanice în secolul XX nu a fost doar una estetică, ci și una culturală și politică. A reflectat dilemele unei epoci în care valorile naționale trebuiau afirmate fără a cădea în izolaționism, iar deschiderea spre nou nu

trebuia să ducă la pierderea specificului. Această luptă pentru o identitate muzicală coerentă a definit traiectoria artei sonore romanice în întregul secol.

Cuvinte-cheie: *Identitate muzicală, criză culturală, inovație, estetică muzicală, limbaj muzical.*

Patricia NEDELEA

Universitatea de Vest din Timișoara
patricia.nedelea@e-uvv.ro

Crises in Imaginary Romanic Worlds: Dangerous Alterities in Shakespeare's Rome and Venice. A Comparative Pluridisciplinary Perspective on *Titus Andronicus* and *Othello*

The two plays (*Titus Andronicus* and *Othello*) are giving us antithetic variants of Alterity as it appears in imaginary Romanic words of Shakespeare. There is an imaginary Rome from Antiquity, as well as an imaginary Venice, which is the Bard's contemporary. In the first case, there is the Queen of Goths and her sons, brought to Rome as war prisoners, but later they become members of the Imperial family; in the second case there is a Moor, an ex-slave who became the commander of the army and the defender of a Romanic world. A Gender perspective explores the differences between Tamora's feminine alterity (shown as visceral, aggressive, perverted, vicious and cruel) and Othello's masculine alterity (also aggressive, but not as perverted, just lacking intellectuality and reflectiveness). Tamora's shortcomings are different than Othello's, who seems to be more of a victim than an aggressor. The Romanic world brought to light are antithetical, but equally threatened by these Barbarian presences, and the crisis ends and peace is reinstalled as soon as each of them is killed.

Keywords: *Shakespeare, crisis, alterity, gender, femininity.*

Crize în lumi romanice imaginare: alterități periculoase în Roma și Veneția lui Shakespeare. O perspectivă comparativă pluridisciplinară asupra pieselor *Titus Andronicus* și *Othello*

Cele două piese propun variante antitetice ale alterității apărute în lumile romanice imaginare ale lui Shakespeare. Este vorba atât despre o Romă Antică imaginară, cât și despre o Veneție imaginară – contemporană cu bardul. În primul caz avem regina goților și fii acesteia care inițial sunt aduși ca prizonieri în Roma, dar apoi devin membri ai familiei imperiale; în al doilea caz avem un maur comandant de armată care, fost sclav, acum este apărătorul lumii romanice. Perspectiva de gen subliniază diferențele fundamentale dintre alteritatea feminină a Tamorei (prezentată ca visceral agresivă, perversă, crudă și viciată) și cea masculină a lui Othello (tot visceral agresivă, dar nu perversă, ci lipsită de intelectualitate și putere de reflecție). Defectele feminității Tamorei sunt altele decât cele ale masculinității lui Othello, care este mai degrabă o victimă decât un agresor. Lumile romanice aduse în discuție sunt antitetice, dar în egală măsură dislocate de prezențele acestor străini/barbări, iar criza e depășită și pacea instaurată abia după anularea/moartea acestora.

Cuvinte-cheie: *Shakespeare, criză, alteritate, gen, feminitate.*

Simona NEGRU

Universitatea de Vest Timișoara
simona.negru@e-uvv.ro

The Crisis of Femininity in Opera – a Neorococo?

In contemporary society, the traditional notion of femininity is undergoing profound transformations, leading to both empowerment and identity crises. Changes in gender roles, evolving cultural expectations and the influence of social media have reshaped the way femininity is perceived and expressed. While progress towards gender equality has given women greater autonomy, it has also generated conflicting pressures - balancing professional ambition with personal life, navigating beauty standards and reconciling individual identity with societal expectations. The trends of erasing gender differences, the interchangeability of social, cultural and gender roles, or the tendency to standardize and create unisex trends is not new and is manifest in all fields, including music. In the history of the opera genre, we encounter similar challenges to the present day in the rococo period, when women were cast in male roles and castrated singers in female roles until gender identity was completely erased. We are talking about a period of crisis for the opera genre in the 18th century. From this perspective, in terms of the development of the operatic genre, we could consider that we are going through a new rococo era.

Keywords: *crisis of femininity, gender identity, rococo, opera performance, castrated singers.*

Criza feminității în spectacolul de operă – un neorococo?

În societatea contemporană, noțiunea tradițională de feminitate este supusă unor transformări profunde, care duc atât la emancipare, cât și la crize de identitate. Schimbările în rolurile de gen, evoluția așteptărilor culturale și influența social media au remodelat modul în care feminitatea este percepută și exprimată. În timp ce progresul către egalitatea de gen a oferit o mai mare autonomie femeilor, acesta a generat, de asemenea, presiuni conflictuale - echilibrarea ambiției profesionale cu viața personală, navigarea prin standardele de frumusețe și reconcilierea identității individuale cu așteptările societății. Tendințele de ștergere a diferențelor dintre genuri, intersanjabilitatea rolurilor sociale, culturale și de gen sau tendința de uniformizare și creare a trendului unisex nu este nouă și se manifestă în toate domeniile, inclusiv în cel muzical. În istoria genului de operă, întâlnim provocări similare celor actuale în perioada rococo, când femeile erau distribuite în roluri masculine, iar cântăreții castrați, în roluri feminine, până la ștergerea completă a identității de gen. Vorbim de o perioadă de criză a genului de operă în secolul al XVIII-lea. Din această perspectivă, am putea considera că traversăm, din punct de vedere al evoluției genului de operă, o nouă epocă rococo.

Cuvinte cheie: *criza feminității, identitate de gen, rococo, spectacol de operă, cântăreți castrați.*

Music and the Dynamics of the Crisis in the Romanian Space of the Serbian Banat: Historical and Cultural Perspectives

The Serbian Banat, part of the historical region of Banat, today divided between Romania, Serbia and Hungary, is a space of particular interest for cultural and ethnomusicological studies, especially in the context of the Romanian minority living in this area. Over the centuries, the Romanians of Vojvodina have witnessed major geopolitical transformations, starting with Ottoman rule, continuing with the Habsburg rule and then integration into the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, the Republic of Yugoslavia, Serbia and Montenegro and later the Republic of Serbia. Throughout this journey, music has remained a fundamental element for the preservation of ethnic and cultural identity. The paper investigates the role and evolution of music in the Romanian space of the Serbian Banat, with a focus on the historical and cultural dynamics of Romanian communities. This region, located at the crossroads of Southeastern European influences, was a fertile ground for musical syntheses and identity manifestations. The study analyzes traditional musical forms – especially *doinas*, carols and dance songs – as well as choral and religious music, reflecting on how they were preserved and transformed under the influence of historical and geopolitical factors. Through this research, the aim is to understand music as a vector of collective memory, intercultural dialogue and continuity in the face of historical fragmentation. More than a simple artistic field, music in the Serbian Banat becomes a common language between past and present, between tradition and modernity.

Keywords: *Cultural identity, Ethnomusicology, Romanian minority, Serbian Banat, Musical tradition.*

Muzica și dinamica crizei în spațiul românesc din Banatul sârbesc: Perspective istorice și culturale

Banatul sârbesc, parte a regiunii istorice a Banatului, împărțită astăzi între România, Serbia și Ungaria, constituie un spațiu de interes deosebit pentru studiile culturale și etnomuzicologice, mai ales în contextul minorității românești care trăiește în această zonă. De-a lungul secolelor, românii din Voivodina au fost martorii unor transformări geopolitice majore, începând cu dominația otomană, continuând cu cea habsburgică și apoi integrarea în regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, Republica Iugoslavia, Serbia și Muntenegru și ulterior Republica Serbia. În tot acest parcurs, muzica a rămas un element fundamental pentru conservarea identității etnice și culturale. Lucrarea investighează rolul și evoluția muzicii în spațiul românesc din Banatul sârbesc, cu accent pe dinamica istorică și culturală a comunităților românești. Această regiune, aflată la intersecția influențelor sud-est europene, a fost un teren fertil pentru sinteze muzicale și manifestări identitare. Studiul analizează formele muzicale tradiționale – în special *doinile*, colindele și cântecele de joc – precum și muzică corală și religioasă, reflectând asupra modului în care acestea au fost păstrate și transformate sub influența factorilor istorici și geopolitici. Prin această cercetare, se urmărește înțelegerea muzicii ca vector al memoriei colective, al dialogului intercultural și al continuității în fața fragmentării istorice. Mai mult decât

un simplu domeniu artistic, muzica în Banatul sârbesc devine un limbaj comun între trecut și prezent, între tradiție și modernitate.

Cuvinte cheie: *identitate culturală, etnomuzicologie, minoritate românească, Banatul sârbesc, tradiție muzicală.*

Adriana De SERIO

Conservatorio di Musica, Bari (Italia)
profadeserio@gmail.com

Adrian KOREK

Universitatea de Vest din Timișoara
adrian.korek@e-uvt.ro

Movement in MusicTherapy for Actors: A Research Path among the Critical Issues of the Romance World

Aims: The Authors propose a Methodological Plan highlighting the values of Movement and psychomotricity in MusicTherapy for Actors (AtMoMtMePi). The importance of the music/psychomotricity combination has emerged in the Romance World in relation to different critical situations. For Actors, a correct movement exercise is fundamental for introjecting mnemonic learning, stage mastery, identity nourishment, bodily/emotional coordination/balance. **Materials and Methods:** Ten Actors (university students from Theatre Department) followed a Masterclass of MusicTherapy integrated with movement, with a final public performance of dances: "Besame Mucho" (Bolero), "Tap Dance", "Zorba Dance", "Cumparsita" (Tango), Waltz "Quando m'en vo" (from "La Bohème" by Puccini), Waltz "Wiener Blut" (from "Wiener Blut" by Strauss). Study of dances, combined with the production of Bodily-Rhythmic-Sonorous-Vocal-Energy, through piano, body, voice, rhythmic/sonorous instruments built with recycled materials and foods. Analysis of musictherapy sessions. Analysis of the Questionnaires (with Likert Scale) proposed to the students. **Results:** PiMeMoMtAt provided Actors with inputs for methodological innovations in acting activity. In the Questionnaires, Actors stated they achieved a multifunctional implementation of: rhythmic/musical learning, creative-expressive movement, prosody, mnemonic skills, psychophysical coordination/activation, socialization, inter/intra/personal knowledge. **Conclusions.** PiMeMoMtAt promotes: nourishment of the energetic/affective function; strengthening of tonic/sensory-motor/perceptive-motor control, static/dynamic balance, general dynamic coordination/dissociation of fingers/hands, fine motor skills, praxic skills/abilities and related to space/music/time/otherness; optimization of proprioceptive/spatial/temporal exteroceptive perception, conscious body schema. With the help of PiMeMoMtAt, global sensory-motor/perceptual-motor/cognitive skills/abilities, with mental representation/lateralization/egocentric orientation/oriented space, will be able to further evolve.

Keywords: *Movement, Actor, MusicTherapy, Crisis, Bodily-Rhythmic-Sonorous-Vocal-Energy.*

Il Movimento in Musicoterapia per Attori: un percorso di ricerca tra le criticità del Mondo Romanzo

Obiettivi. Nel presente lavoro gli Autori propongono un Piano Metodologico evidenziante le valenze del Movimento e della psicomotricità in Musicoterapia per Attori (PiMeMoMtAt). L'importanza del connubio musica-psicomotricità è emersa nel Mondo Romanzo in relazione a differenti situazioni di criticità. Per gli Attori un corretto esercizio del movimento è fondamentale per introiettare apprendimenti mnemonici, il dominio del palco, nutrimento di identità, coordinazione/equilibrio corporeo/emozionale. Materiali e metodi. Dieci Attori (studenti universitari del Dipartimento di Teatro) hanno svolto una Masterclass di musicoterapia integrata con il movimento, con pubblica performance finale di danze: "Besame Mucho" (Bolero), "Tap Dance", "Danza di Zorba", "Cumparsita" (Tango), Valzer cantato "Quando m'en vo" (da "La Bohème" di Puccini), Valzer "Wiener Blut" (da "Wiener Blut" di Strauss). Studio delle danze, in connubio con produzione di Energia Corporea-Ritmica-Sonora-Vocale, mediante pianoforte, corpo, voce, strumenti ritmico/sonori costruiti con materiali di riciclo e cibi. Analisi musicoterapeutica delle sessioni. Analisi dei Questionari (con Scala Likert) proposti agli studenti. Risultati. Il PiMeMoMtAt ha fornito agli Attori inputs per innovazioni metodologiche nell'attività scenica attoriale. Nei Questionari gli Attori affermano di aver conseguito un implemento multifunzionale di: alfabetizzazione ritmico/musicale, movimento creativo-espressivo, prosodia, capacità mnemoniche, coordinazione/attivazione psicofisica, socializzazione, conoscenza inter/intra/personale. Conclusioni. Il PiMeMoMtAt promuove: nutrimento della funzione energetico-affettiva; potenziamento di controllo tonico/senso-motorio/percettivo-motorio, equilibrio statico/dinamico, coordinazione dinamica generale e dissociazione dita/mani, motricità fine, competenze/abilità prassiche e relative a spazio/musica/tempo/alterità; ottimizzazione di percezione propriocettiva/schema corporeo cosciente, percezione esteroceettiva spaziale/temporale. Con l'ausilio del PiMeMoMtAt competenze/abilità globali senso-motorie/percettivo-motorie/cognitive, con rappresentazione mentale, lateralizzazione, orientamento egocentrico, spazio orientato, abilità percettive, potranno ulteriormente evolversi.

Parole-chiave: *Movimento, Attore, Musicoterapia, Criticità, Energia-Corporea-Ritmica-Sonora-Vocale.*

Adriana De SERIO

Conservatorio di Musica, Bari (Italia)
profadeserio@gmail.com

Simona NEGRU

Universitatea de Vest Timișoara
simona.negru@e-uvv.ro

Iconic Plasticity inside the Crises of the Romance World: Musical Theatre in MusicTherapy for Disability

Aims. The Authors present the integrated Methodological Plan of MusicTherapy and Musical Theatre for Disability (MuTheDisMtMePlan).

MusicTherapy evolves inside the Romance World from crises, vehicles of social uneasiness, but also of new insights and progress. MuTheDisMtMePlan offers social inclusion for disabled people and help to implement psychophysical activation, cognitive/practical/expressive/communicative/relational skills.

Materials and Methods. Instrumental-vocal-choreographic-acting group “New Harmony Band” with ten disabled people; four actors, two directors, a stage assistant, a wind orchestra with conductor. Structure of MuTheDisMtMePlan: Musictherapeutic Anamnesis Document (MAD), Observation Protocols (OP), Production of Bodily/Rhythmic/Sonorous/Vocal-Energy (BoRSVE), Monitoring/Assessment by PEMI/SomPat/TAI Indexes. Phases of MuTheDisMtMePlan: analysis of the text “Le Malade imaginaire” by Molière, and of the musical score “Il Malato Immaginario” by Nino Rota; textual/directorial adaptation for stage performance; creation of musical arrangements for wind orchestra and percussion instruments played by disabled people; learning of theatrical text and musical pieces by disabled people; rehearsals of musical/theatrical direction.

Results. Disabled people, actors and musicians, have performed “Le Malade imaginaire” by Molière with music by Nino Rota. Results emerge from analysis of MAD, OP, BoRSVE, PEMI/SomPat,TAI Indexes. All subjects have highlighted enhancement of: self-esteem, gratification, gestural/vocal expression, tonic/sense/perceptive/motor control, general dynamic coordination, cognitive/relational skills.

Conclusions. For disabled people and families the MuTheDisMtMePlan nourishes sense of identity, psychophysical stability, resilience to deal with disability/stress/psychosocial isolation. For normal people, the MuTheDisMtMePlan is an aid to know/to enhance the resources of disability, to optimize energetic-affective functions, perceptive abilities, creative economy and psychophysical regeneration.

Keywords: *Crisis, Disability, MusicTherapy, Theatre, Regeneration.*

Plasticità Iconiche nelle criticità del Mondo Romanzo: il Teatro Musicale in Musicoterapia per la Disabilità

Obiettivi. Nel presente lavoro gli Autori propongono un Piano Metodologico evidenziante le valenze del Movimento e della psicomotricità in Musicoterapia per Attori (PiMeMoMtAt). L'importanza del connubio musica-psicomotricità è emersa nel Mondo Romanzo in relazione a differenti situazioni di criticità. Per gli Attori un corretto esercizio del movimento è fondamentale per introiettare apprendimenti mnemonici, il dominio del palco, nutrimento di identità, coordinazione/equilibrio corporeo/emozionale. Materiali e metodi. Dieci Attori (studenti universitari del Dipartimento di Teatro) hanno svolto una Masterclass di musicoterapia integrata con il movimento, con pubblica performance finale di danze: “Besame Mucho” (Bolero), “Tap Dance”, “Danza di Zorba”, “Cumparsita” (Tango), Valzer cantato “Quando m'en vo” (da “La Bohème” di Puccini), Valzer “Wiener Blut” (da “Wiener Blut” di Strauss). Studio delle danze, in connubio con produzione di Energia Corporea-Ritmica-Sonora-Vocale, mediante pianoforte, corpo, voce, strumenti ritmico/sonori costruiti con materiali di riciclo e cibi. Analisi musicoterapeutica delle sessioni. Analisi dei Questionari (con Scala Likert) proposti agli studenti. Risultati. Il PiMeMoMtAt ha fornito agli Attori inputs per innovazioni metodologiche nell'attività scenica attoriale. Nei Questionari gli Attori affermano di aver conseguito un implemento multifunzionale di: alfabetizzazione ritmico/musicale, movimento creativo-espressivo, prosodia, capacità mnemoniche, coordinazione/attivazione psicofisica, socializzazione, conoscenza inter/intra/personale. Conclusioni. Il PiMeMoMtAt promuove: nutrimento

della funzione energetico-affettiva; potenziamento di controllo tonico/senso-motorio/percettivo-motorio, equilibrio statico/dinamico, coordinazione dinamica generale e dissociazione dita/mani, motricità fine, competenze/abilità prassiche e relative a spazio/musica/tempo/alterità; ottimizzazione di percezione propriocettiva/schema corporeo cosciente, percezione esteroceettiva spaziale/temporale. Con l'ausilio del PiMeMoMtAt competenze/abilità globali senso-motorie/percettivo-motorie/cognitive, con rappresentazione mentale, lateralizzazione, orientamento egocentrico, spazio orientato, abilità percettive, potranno ulteriormente evolversi.

Parole-chiave: *Movimento, Attore, Musicoterapia, Criticità, Energia-Corporea-Ritmica-Sonora-Vocale.*

Maria CRISTEA

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
marialadau@gmail.com

The Romanian Librarian Facing European Standards: Adaptation, Training, Perspectives

The article analyzes the position of the Romanian librarian in relation to European standards in the field of library and information science. It highlights the processes of institutional and individual adaptation, the importance of continuous training, as well as the both prospects for integration and professional evolution in a European context marked by digitalization, mobility and international cooperation.

Keywords: *digitization în libraries, library European standards, library professional training, librarian's adaptation, European integration.*

Bibliotecarul român în fața standardelor europene: adaptare, formare, perspective

Articolul analizează poziția bibliotecarului român în raport cu standardele europene din domeniul biblioteconomiei și științei informării. Se evidențiază procesele de adaptare instituțională și individuală, importanța formării continue, precum și perspectivele de integrare și evoluție profesională într-un context european marcat de digitalizare, mobilitate și cooperare internațională.

Cuvinte cheie: *digitizarea bibliotecilor, standarde europene pentru biblioteci, formare profesională în biblioteconomie, adaptarea bibliotecarului, integrare europeană.*

Karin DITTRICH

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
karind_tim@yahoo.de

The Influence of the Crises and the Political and Control Measures during the Communist Period on Publishing Houses in Romania

During the communist period, Romania experienced several crises. Some of these political and economic crises had a direct impact on publishing houses. So, due to the economic crises of the 1970s and 1980s, publishing houses were forced to economize on print runs and paper. In addition, some of the political and control measures imposed by the regime affected the publishing houses, especially censorship and the July 1971 Theses. The aim of this paper is to show how these crises and the political and control measures influenced the activities of the publishing houses in Romania.

Keywords: *publishing houses, communism, Romania, crises, political measures, control measures.*

Influența crizelor și a măsurilor politice și de control din perioada comunistă asupra editurilor din România

România s-a confruntat în perioada comunistă cu diferite crize. Unele dintre aceste crize politice și economice au avut o influență directă asupra editurilor. Astfel, din cauza crizei economice din anii '70-'80, editurile au fost nevoite să facă economie la tiraje și hârtie. De asemenea și unele dintre măsurile politice și de control impuse de regim au afectat editurile, mai ales cenzura și Tezele din iulie 1971. Scopul acestei lucrări este de a arăta în ce fel aceste crize, măsuri politice și de control au influențat activitatea editorială din România.

Cuvinte cheie: , comunism, crize, edituri, măsuri politice, măsuri de control, România.

Darius-Aurelian DRAGOMIR-COZMA

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
darius.dragomir@e-uvt.ro

***Nationalities*, by Pi i Margall (1889). A Book, an Author, an Idea, a Volume**

Nationalities, published in Spanish in 1877 and translated into Romanian in 1889 in an abbreviated form through a French intermediary, is a good example of a book with a special **destiny**.

Margall who served as President of the Executive Power for a month during the First Spanish Republic, was concerned, like other Spanish politicians of his time, finding viable solutions to maintain the integrity of the Spanish state. Like Castelar, Margall saw a potential solution in the federal model. Unfortunately, his extensive political experience and the brief duration of his mandate at the head of the State showed him that its applicability was difficult and questionable.

Nevertheless, "federalism" was an extremely discussed organizational model at the end of the 19th century, either as a form of preserving declining empires or as a formula for European reorganization. For this reason, *Nationalities* also became one of the sources of inspiration for Aurel Popoviciu's work, *The United States of Greater Austria*.

From a translation perspective, the work brings a series of novelties in terms of accommodating political terminology to the Romanian specialized language, which was still in the process of formation.

The book as an object itself also has **its own destiny**: coming from the library of a prominent interwar minister, Trancu-Iași, a leftist and pioneer of labor rights legislation, it ends up in a public library through the donation by his descendants, then in an antiquarian bookshop.

Keywords: *Nationalities*, Pi i Margall, translation, Spanish language, Romanian language, political science, Aurel Popoviciu, collectors, old book.

***Naționalitățile*, de Pi i Margall (1889). O carte, un autor, o idee, un volum**

Naționalitățile, publicată în spaniolă în 1877 și tradusă în românește la 1889, într-o formă abreviată, prin intermediar francez, constituie un bun exemplu al unei cărți cu destin special.

Președinte preț de o lună al Puterii Executive în cursul primei Republici Spaniole, Margall este frământat, ca și alți politicieni spanioli contemporani cu el, de găsirea unor soluții viabile pentru păstrarea integrității statului spaniol. Precum Castelar, și Margall găsește în modelul federal o aparentă soluție. Din păcate, îndelungata lui experiență politică și scurta durată a mandatului în fruntea Statului, îi demonstrează că aplicabilitatea este dificilă și discutabilă.

Cu toate acestea, „federalismul” este un model de organizare extrem de discutat la finalul secolului al XIX-lea, fie ca formă de conservare a imperiilor în decădere, fie ca formulă de reorganizare europeană. Din acest motiv *Naționalitățile* ajunge să fie și una dintre sursele de inspirație a lucrării lui Aurel Popoviciu, *Statele Unite ale Austriei Mari*.

Din punctul de vedere al traducerii, lucrarea aduce o serie de noutăți în planul acomodării terminologiei politice la limbajul de specialitate românesc, încă în formare.

Cartea ca obiect în sine, are de asemenea un destin propriu: provenind din biblioteca unui ilustru ministru interbelic, Trancu-Iași, stângist și pionier al legislației drepturilor muncitorești, ajunge prin donația urmașilor într-o bibliotecă publică, apoi, în anticariat.

Cuvinte cheie: *Naționalitățile, Pi i Margall, traducere, limba spaniolă, limba română, politologie, Aurel Popoviciu, colecționari, carte veche.*

Dorina Mariana MĂGĂRIN

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
dorina.magarin@gmail.com

The World of Libraries

We cannot talk about the history of education in antiquity without mentioning the first writings, cuneiform, hieroglyphic, demotic, clay tablets, papyrus, scribes.

The history of libraries is undoubtedly linked to the history of writing. We will talk about cultural osmosis, private library collections, and the largest library of antiquity in the following presentation.

Keywords: *historical sources, library, cultural center, books.*

Lumea bibliotecilor

Nu putem vorbi despre istoria educației în antichitate fără a pomeni despre primele scrieri: scrierea cuneiformă, hieroglifică, demotică, tăblițe de argilă, papirus, scribi.

Istoria bibliotecilor se leagă indubitabil de istoria scrisului. Despre osmoza culturală, colecțiile bibliotecilor private, dar și despre cea mai mare bibliotecă a antichității vom vorbi în cele ce urmează.

Cuvinte cheie: *bibliotecă, centru cultural, cărți, izvoare istorice.*

Maria MICLE
Universitatea de Vest din Timișoara
maria.micle@e-uvvt.ro

Elena TÎRZIMAN
Universitatea din București
elena.tirziman@litere.unibuc.ro

Ștefan Cristian CIORTAN
Universitatea din București
stefan.cristian.ciortan@litere.unibuc.ro

The Holocaust in Romania and Its Artistic Representations: A Typological and Historical Framework

The Holocaust in Romania (i.e. the involvement of Romanian authorities in the crimes against the Jewish population during World War II) was a marginalized and distorted historical event in the Romanian public discourse. Immediately after the end of the war and in the years that followed, some survivors wrote texts about the sufferings endured from a vivid traumatic memory. Some were published, others remained in manuscript. There were also timid attempts to recover the memory of the Holocaust through artistic representations (fiction, film), which remained marginal. These texts and representations did not penetrate the public consciousness and Romanian cultural memory, the reasons being mostly ideological. Subsequently, especially after 1990, a good part of these texts were (re)published in an effort of memorial recovery, a project that continues today. Also, other artistic representations have been produced that have begun to have an increasingly visible impact on Romanian cultural memory. This presentation starts from an analysis of the relationship between living memory, ideology and cultural memory (Assmann, 2013) in order to sketch a typological and historical outline of the "literature" and cultural representations of the Holocaust in Romania. I will be interested in both a textual and artistic "typology" of the phenomenon, as well as a discussion concerning its evolution.

Keywords: *Library and information sciences, documentary research, serial publications (Romania), crises of the info-documentary system.*

Holocaustul din România și reprezentările sale artistice. O încercare de schiță tipologică și istorică

Holocaustul din România (i. e. participarea autorităților române la crimele îndreptate împotriva populației evreiești în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial) a fost un eveniment istoric marginalizat și distorsionat în cadrul discursului public românesc. Imediat după încheierea războiului și în anii care au urmat, o parte dintre supraviețuitori au scris texte despre suferințele îndurate, texte ale unei memorii traumatice vii și imediat legate de evenimente. Unele au fost publicate, altele au rămas în manuscris. S-au făcut și încercări timide de recuperare memorială a tragediei Holocaustului prin intermediul reprezentărilor artistice (literatură ficțională, film), care au rămas marginale. Cert este faptul că aceste texte și reprezentări n-au penetrat conștiința publică și memoria culturală românească, motivele fiind în cea mai mare parte ideologice. Ulterior, mai ales

după 1990, o bună parte dintre aceste texte au fost (re)date publicității într-un efort de recuperare memorială al cărei proiect continuă și azi. De asemenea, au fost produse și alte reprezentări culturale care au început să aibă un impact din ce în ce mai vizibil asupra memoriei culturale românești. Lucrarea de față pornește de la o analiză a relației dintre memoria vie, ideologie și memorie culturală (Assmann, 2013) pentru a creiona o schiță tipologică și istorică a „literaturii” și a reprezentărilor culturale ale Holocaustului din România. Mă va interesa atât o „tipologie” textuală și artistică a fenomenului, cât și o discuție despre evoluția fenomenului.

Cuvinte cheie: *Biblioteconomie și științele informării, cercetare documentară, publicații seriale (România), crize ale sistemului info-documentar.*

Ivona Sophie OLARIU

Consortiul Anelis Plus

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași

ivona.olariu@gmail.com

The Role of Scientific Documentation and Communication in Times of Crisis

Scientific communication is defined as a process involving people engaged in scholarly activity, using practices tailored to each field. The modern approaches include scientific research output publishing as a part of this type of communication. Open access journals and archives have stimulated the development of scientific documentation and publication.

Crises, regardless of their underlying causes, also have an impact on scientific documentation and communication, so we can also mention a crisis in the communication of science output.

The paper aims to explore the role of scientific documentation, the promotion of the research output to support communities to overcome difficulties and remove barriers in less favorable contexts

Keywords: *scientific documentation, scientific output, open access, scientific research, statistics (România).*

Rolul documentării și comunicării științifice în perioade de criză

Comunicarea științifică este definită ca un proces în care este implicată comunitatea ce desfășoară activitate științifică, utilizând practici adaptate fiecărui domeniu. Abordările moderne plasează publicarea rezultatelor cercetărilor științifice ca parte a comunicării de acest tip. Revistele și arhivele cu acces deschis au stimulat dezvoltarea documentării și publicării științifice. Crizele, indiferent de cauzele determinate, au impact și asupra documentării și comunicării științifice, deci putem vorbi și despre o criză a comunicării rezultatelor în știință.

Lucrarea își propune să exploreze rolul documentării științifice, a folosirii rezultatelor cercetării cu scopul de a sprijini comunitățile pentru depășirea dificultăților și eliminarea barierelor în contexte mai puțin favorabile.

Cuvinte cheie: *documentare științifică, comunicare științifică, acces deschis, cercetare științifică, statistici (România).*

Gabriela PANU
Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
panu.gabriela@gmail.com

Biographies of Romanian Historians. A Work in Progress

The theme of this year's conference, Crises in the Romanesque World, fits perfectly with the topic I chose because during the meetings of the research group on bio-bibliographic themes within the Bio-bibliographic Research Center of the Central University Library "Eugen Todoran" Timișoara, I identified a crisis, a shortage of biographies of Romanian historians. Starting from the idea of Alexandru Zub who states the problems of Romanian historiography in the modern era, with many of its shortcomings: the lack of a comprehensive synthesis and the absence of monographies of ideological currents, personalities, I identified that many of these shortcomings are also maintained in contemporary historiography, among them, the lack of a list/bibliography with biographies of Romanian historians. Is there a crisis of such biographies? Or maybe they exist and are just difficult to identify? What was written in the past and what is being written today about Romanian historians? These are the questions I am looking to answer in this article starting from the still-in-progress project that aims at inventorying all biographies of Romanian historians. Such an endeavor was recently started by our library because similar efforts have not been undertaken before in academic libraries in Romania, although there is a multitude of bibliographies on various themes/subjects.

Keywords: *biographies, bibliography, Romanian historians, biographies of historians, BCUT.*

Biografii de istorici români. Șantier în lucru

Tema conferinței de anul acesta, *Crize în lumea romanică*, se potrivește perfect cu subiectul ales de mine deoarece în cadrul întâlnirilor grupului de cercetare pe teme bio-bibliografice din cadrul Centrului de Cercetări Bio-bibliografice al Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” Timișoara, am identificat o criză, o lipsă, o penurie de biografii ale unor istorici români. Plecând de la ideea lui Alexandru Zub care menționează problemele istoriografiei române din epoca modernă, cu multe dintre carențele ei: lipsa unei sinteze cuprinzătoare și absența monografiilor de etape, de curente, de personalități, am identificat că multe dintre aceste neajunsuri se mențin și în istoriografia contemporană. Printre ele se numără cea a lipsei unei liste/bibliografii cu biografii de istorici români. Există o criză de astfel de biografii? Sau poate că ele există și sunt doar greu identificabile? Ce s-a scris în trecut și ce se mai scrie astăzi despre istoricii români? Acestea sunt întrebările la care caut răspuns în acest articol plecând de la șantierul, încă în lucru, șantier ce vizează inventarierea tuturor biografiilor de istorici români. Un astfel de demers a fost recent început de biblioteca noastră pentru că eforturi similare nu s-au mai întreprins până acum în bibliotecile universitare din România, deși există o multitudine de bibliografii pe diverse teme/subiecte.

Cuvinte cheie: *biografii, bibliografie, istorici români, biografii de istorici, BCUT.*

Writing history in times of post-memory. Considerations on the crises of scientific discourse.

History certainly occupies an important place in the infrastructure of general knowledge. Without this fascinating discipline, man would only live in a continuous present. An authentic awareness of the past would be inaccessible to him, he would not understand his individual or collective development and he would not understand what the future is built from. Despite the major importance of the science of history, public opinion seems to be shifting its interest to other horizons. Historical discourse in particular, but also scientific discourse in general, is going through a complicated period marked by various crises. We do not wish to bring into question the fact that scientific discourse had a golden age, lost like any age that does not stand still. The main objective of this investigation is to provide a minimal diagnosis of honest historiographic discourse in times of increased intolerance towards scientific culture. Beyond the inherent limits of the scientific phenomenon in general (limits that are related to its very dynamics and that are not related to bad intent), there are a series of disruptive factors of external origin that gradually undermine the capacity of scientific discourse to legitimize itself in relation to its recipients, especially general public opinion. The temptation of obscurantism becomes real when science is under the assault of ideology, when post-memory mechanisms alter the relationship with the past or when distrust in scientific authority becomes the fashion of the day. The crises of scientific discourse go beyond the particular case of history. They show a chronic state of affairs, located at the intersection between education, politics, society on the one hand and knowledge, progress, sustainability, on the other.

Keywords: *scientific discourse, history, post-memory, crisis, authority.*

Scrierea istoriei în vremea post-memoriei. Considerații asupra crizelor discursului științific.

În infrastructura cunoașterii generale istoria ocupă cu siguranță un loc important. Fără această disciplină atât de fascinantă omul ar trăi doar într-un prezent continuu. I-ar fi inaccesibilă o conștiință autentică a trecutului, nu și-ar înțelege devenirea individuală ori colectivă și nu ar pricepe din ce se construiește viitorul. În pofida importanței majore pe care o are știința istoriei, opinia publică pare să-și mute interesul spre alte orizonturi. Discursul istoric în particular dar și cel științific în general traversează o perioadă complicată marcată de felurite crize. Nu dorim să aducem în discuție faptul că discursul științific ar fi avut o epocă de aur, pierdută ca orice vârstă ce nu stă pe loc. Miza principală a prezentei investigații ține de o minimă diagnoză asupra discursului istoriografic onest în vremuri de crescută intoleranță asupra culturii științifice. Dincolo de limitele inerente ale fenomenului științific în general (limite ce țin de însăși dinamica sa și care nu au legătură cu reaua intenție) există o serie de factori perturbatori de sursă externă ce subminează treptat capacitatea discursului științific de a se legitima în raport cu destinatarii săi, în special cu opinia publică generalistă. Tentația obscurantismului devine

mare atunci când știința se află sub asaltul ideologiei, atunci când mecanismele post-memoriei alterează relația cu trecutul sau atunci când neîncrederea în autoritatea științifică devine moda zilei. Crizele discursului științific merg dincolo de cazul particular al istoriei. Ele arată o stare de fapt cronicizabilă, aflată la intersecția dintre educație, politică, societate pe de o parte și cunoaștere, progres, sustenabilitate, pe de altă parte.

Cuvinte cheie: *discurs științific, istorie, post-memorie, criză, autoritate.*

Adelina ROTARIU

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
adelai_c@yahoo.com

Recognition of Text Written using a Gothic Script: Crisis, Transformation, Digital Challenges

Finding himself in search of more practical ways to navigate the labyrinth of Gothic writing, the researcher's ambition is endless. It has become usual for Gothic script to be rarely requested for loan by students and researchers.

Educational offers addressed to potential students in the field of classical languages – Latin, ancient Greek and Slavic languages – attract few candidates each year. The loss of interest in studying these languages is the lack of a rationale for this purpose: for what purpose are we learning these languages, when the rest of the world is learning English? Will the special collections of the „Eugen Todoran” Central University Library in Timișoara, which have gathered an extensive collection of books written in old gothic since its establishment, prove to be, despite, the strictness limitations, of inestimable value? To extract the core of the texts, students and researchers must be familiar with the Gothic alphabet. The burden of another alphabet means that many seemingly invaluable titles do not enter their research area. The absence of users who also access this type of documents can create a danger in future purchases. The enrichment of such collections can be limited for various reasons: lack of users in the field, technical means of bringing the texts to the suitable versions for study, an alphabet known to the user.

Therefore, the Special Collections of the Central University Library „Eugen Todoran” Timișoara, through their formidable Gothic writings, are true sources for the future, but which risk never being consulted again.

Keywords: *old foreign books, the Gothic alphabet, transliteration, operating systems, special collections.*

Recunoașterea unui text scris cu caractere gotice: criză, transformare, provocări digitale

Aflându-se în căutarea unor modalități mai practice de a-și croi drum prin labirintul scrierii gotice, ambiția cercetătorului este nesfârșită. A devenit ceva obișnuit ca scrierea gotică să fie rar cerută spre împrumut de către studenți și cercetători. Ofertele educaționale adresate potențialilor studenți pe latura de studiu a limbilor clasice: greaca, latina și chirilica, adună anual puțini candidați. Pierderea interesului pentru studiul acestor limbi este lipsa de fundamentare a scopului său: cu ce scop învățăm aceste limbi când restul lumii învață engleza?

Oare colecțiile speciale ale Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” Timișoara, care au adunat de la înființare și până acum o colecție amplă de cărți scrise în gotică se vor dovedi, în ciuda celor mai stricte limitări, valori inestimabile?

Pentru a extrage miezul textelor, studenții și cercetătorii trebuie să fie familiarizați cu alfabetul gotic. Povara altui alfabet face ca multe titluri, aparent inestimabile, să nu pătrundă în aria de cercetare a utilizatorilor bibliotecii.

Absența cititorilor, care să acceseze și acest tip de documente, poate crea un pericol la achizițiile viitoare. Se poate limita completarea cu astfel de documente din diverse motive: lipsa utilizatorilor din domeniu, mijloace tehnice de aducere a textelor la variantele potrivite pentru studiu: alfabet cunoscut de utilizator.

Prin urmare, colecțiile speciale ale Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” Timișoara, prin formidabilele scrieri gotice, sunt adevărate izvoare ale viitorului, dar care riscă să nu mai fie consultate niciodată.

Cuvinte cheie: *carte veche străină, alfabetul gotic, transliterare, sisteme de operare, colecții speciale.*

Kalinca Andreea VELCSOV

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
kali_2222@yahoo.com

Evolutionary Changes of Minorities in Banat Reflected in Documents from the Central University Library „Eugen Todoran” of Timișoara

The evolution of minorities in Banat was marked by significant changes, influenced by historical, political and economic factors. These changes can be called crises of minorities from Banat. Among the relevant examples, we can list the demographic and identity changes after 1918: after the union of Banat with Romania (1918), many minorities, especially Germans (Swabians), Hungarians and Serbs, faced a reconfiguration of national identity. The Romanian language and culture became dominant, and minority communities were forced to redefine their position in the new state. Colonizations and deportations during the communist period: the deportations to Bărăgan (1951–1956) affected mainly families of German and Serbian ethnicity, considered unsafe elements. Forced industrialization attracted a massive internal migration of Romanians from other regions, which led to a decrease in the share of minorities and an erosion of their cultural identity. Exodus of ethnic Germans (1980–1990): After 1980, and especially after 1989, there was a massive emigration of the Banat Swabians to Germany. This led to the almost complete disappearance of a local multicultural identity in some villages and towns where Germans had been the majority. Rediscovery of identity after 1989: After the fall of the communist regime, minorities began a process of cultural revitalization, through their own schools, organizations and churches. However, this process is often affected by assimilation, migration and population aging. Current identity crises: Young people from minority families face identity confusion, not knowing whether to define themselves ethnically, nationally or european. The remaining communities are often symbolic among the new generations. All these aspects mentioned are subjects of debate in a vast documentary material existing in the Central University Library „Eugen Todoran” of Timișoara.

Keywords: *minorities in Banat, identity, crises, Banat, library documents.*

Schimbări evolutive ale minorităților din Banat reflectate în documente din Biblioteca Centrală Universitară "Eugen Todoran" din Timișoara

Evoluția minorităților din Banat a fost marcată de schimbări semnificative, influențate de factori istorici, politici și economici. Aceste schimbări se pot numi crize ale minorităților din Banat. Printre exemplele relevante, se pot enumera: schimbări demografice și identitare după 1918: după unirea Banatului cu România (1918), multe minorități în special germanii (șvabi), maghiarii și sârbii s-au confruntat cu o reconfigurare a identității naționale. Limba și cultura română au devenit dominante, iar comunitățile minoritare au fost nevoite să-și redefinească poziția în noul stat. Colonizările și deportările din perioada comunistă: deportările în Bărăgan (1951-1956) au afectat mai ales familiile de etnie germană și sârbă, considerate „elemente nesigure”. Industrializarea forțată a atras o migrație internă masivă de români din alte regiuni, ceea ce a dus la scăderea ponderii minorităților și la o erodare a identității lor culturale. Exodul etnicilor germani (1980–1990): după 1980, și mai ales după 1989, a avut loc o emigrare masivă a șvabilor bănățeni către Germania. Acest lucru a dus la dispariția aproape completă a unei identități multiculturale locale în unele sate și orașe unde germanii fuseseră majoritari. Redescoperirea identității după 1989: după căderea regimului comunist, minoritățile au început un proces de revitalizare culturală, prin școli, organizații și biserici proprii. Însă acest proces este adesea afectat de asimilare, migrație și îmbătrânirea populației. Crize identitare actuale: tinerii din familiile minoritare se confruntă cu confuzie identitară, neștiind dacă să se definească etnic, național sau european. Comunitățile rămase sunt adesea simbolice, iar limba maternă se pierde în rândul noilor generații. Toate aceste aspecte menționate sunt subiecte de dezbatere într-un vast material documentar existent în Biblioteca Centrală Universitară "Eugen Todoran" din Timișoara.

Cuvinte cheie: *minorități din Banat, identitate, criza, Banat, documente de bibliotecă.*

Manuela ZĂNESCU

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara
manuela.zanescu@gmail.com

Paradigm Shifts in the University Library

Libraries have always been subject to transformations and affected by the historical contexts, socio-political and economic conditions in which they operated. Their great capacity for adapting to the environment, their character as preservers of cultural heritage, as well as the educational function they fulfilled, have given them a secular resistance. The struggle with history, with wars destroying cultural sites, censorship, totalitarian regimes that practiced bibliocide, none of these have made them disappear completely or affected their processes as deeply as the industrial revolutions of the 21st century did.

If we assume the crisis, terminologically speaking as a change, then, in the last quarter of a century, university libraries in Romania have entered a vast whirlpool of transformations on all levels. As a survival solution, the university library has

synchronized itself as much as the resources in crisis have allowed it, to the information needs of its users.

We will focus on the paradigmatic change in the functions of the "Eugen Todoran" Central University Library in Timișoara, changes that occurred between 2000 and 2025. We used internal bibliographic sources and articles and publications related to technologization, informatization, digitization and Artificial Intelligence – a glossary of terms that have recently entered the everyday language of librarians and users.

Keywords: *Central University Library "Eugen Todoran" in Timisoara, crisis in the university library, digitization, Artificial Intelligence, technological revolution.*

Schimbări de paradigmă în biblioteca universitară

Bibliotecile au fost mereu supuse transformărilor și afectate de contextele istorice, de condițiile social-politice și economice în care funcționau. Capacitatea lor mare de adaptare la mediu, caracterul lor de păstrătoare a patrimoniului cultural, cât și funcția educațională îndeplinită, le-au conferit o rezistență seculară. Zbuciumul istoriei cu războaie distrugătoare de lăcașuri de cultură, cenzura, regimurile totalitare care au practicat bibliocidul, nimic din toate acestea nu le-au făcut să dispară complet nu le-au afectat procesele atât de profund pe cât au făcut-o revoluțiile industriale din secolul XXI. Dacă asumăm criza, terminologic vorbind, ca fiind o schimbare, atunci, în ultimul sfert de veac, bibliotecile universitare din România au intrat într-un amplu vârtej al transformărilor pe toate planurile. Ca soluție de supraviețuire, biblioteca universitară s-a sincronizat atât cât i-au permis resursele aflate în criză, la necesitățile de informare ale utilizatorilor săi.

Ne vom concentra asupra schimbării paradigmatică a funcțiilor Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” din Timișoara schimbări produse în perioada 2000-2025. Am apelat la surse bibliografice interne și la articole și publicații referitoare la tehnologizare, informatizare, digitizare și Inteligență artificială – un glosar de termeni recent intrați în limbajul uzual al bibliotecarilor și al utilizatorilor.

Cuvinte cheie: *Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” din Timișoara, criza în biblioteca universitară, digitizare, Inteligența Artificială, revoluția tehnologică.*

NORME DE TEHNOREDACTARE A LUCRĂRILOR PENTRU *Quaestiones Romanicae* XIII

Indicații generale

- Textul integral al lucrării va fi trimis până la data de 15 noiembrie 2025, la adresele ciccre@e-uvvt.ro și valy.ceia@e-uvvt.ro.
- Lucrarea va fi trimisă în format docx (dacă pentru redactare s-a folosit Microsoft Word, versiunea 2010 sau mai nouă) sau doc (dacă s-a folosit o versiune mai veche de Microsoft Word sau un alt editor de text).
- Lucrarea va fi scrisă în limba în care a fost susținută comunicarea și va avea între 5 și 13 pagini (inclusiv ilustrații și anexe).
- Formatul paginii va fi A4, cu margini de dimensiune standard, spațiat la 1 rând.
- Paginile lucrării nu se vor numerota.
- Pentru întreaga lucrare se va folosi caracterul Times New Roman (TNR).
- Cuvintele **Abstract**, **Keywords**, **Rezumat**, **Cuvinte-cheie** etc. vor fi scrise cu caractere aldine (*Bold*).

Titlul

- Titlul comunicării va fi scris folosind stilul *Heading 1*.
- Titlul va fi așezat central, utilizând caractere aldine (*Bold*), 12 pct.

Autorul lucrării

- Prenumele și numele autorului lucrării vor fi trecute imediat sub titlu, numele autorului (nu și prenumele) fiind scris cu majuscule (*UPPERCASE*).
- Afilierea instituțională va fi scrisă între paranteze rotunde, imediat sub prenumele și numele autorului.

Rezumatele

- Lucrarea va avea rezumat în două limbi, în limba engleză și în limba în care a fost comunicată lucrarea.
- Rezumatele (cuprinzând aprox. 200-250 de cuvinte) vor fi scrise la două rânduri sub afilierea instituțională.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 pct.

Cuvintele-cheie

- Se vor indica 5 cuvinte-cheie (*Keywords*), în limba engleză și în limba lucrării.
- Cuvintele-cheie vor fi scrise folosind stilul *Normal*, TNR, 11 pct., la un rând sub rezumat.

Text

- Textul lucrării va fi scris folosind stilul *Normal*, TNR, 12 pct.
- Pentru titlurile capitolelor și ale subcapitolelor vor fi folosite stiluri începând de la *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4* etc.
- Caracterele cursive (*Italic*) vor fi utilizate pentru a marca:
 - cuvinte străine sau cuvinte aparținând unui anumit dialect, limbaj, stil;
 - grafeme, cuvinte, expresii etc. care fac obiectul unei anumite analize;
 - cuvintele și expresiile utilizate emfatic.
- Caracterele aldine (*Bold*) se folosesc pentru titlu, subtitluri, secțiunile lucrării.
- *Sublinierea* (*Underline*) nu se întrebuințează deloc.
- Imaginile, tabelele, diagramele vor fi numerotate și inserate la sfârșitul textului.

Note

- Trimiterile vor fi inserate în text, după modelul: (Durand 2000, 15).
- Comentariile, explicațiile etc. vor fi scrise la subsol, folosind formatarea implicită a editorului. Notele se vor numerota de la 1 la *n*.
- Citatele vor fi trecute între ghilimelele specifice limbii utilizate:
 - „xxx” – pentru lucrările în limba română,
 - «xxx» – pentru lucrările în limba franceză,
 - "xxx" – pentru lucrările în limba italiană,

- "xxx" – pentru lucrările în limba portugheză,
- "xxx" – pentru lucrările în limba spaniolă,
- "xxx" – pentru rezumatele în limba engleză.
- La sfârșitul citatului se va pune semnul de punctuație cu care acesta se încheie, iar dacă citatul este intercalat într-un enunț sau este urmat de o trimitere, se va pune punct și la sfârșitul enunțului respectiv sau după trimitere, după modelul: Text: „Citat.” sau Text: „Citat?”, respectiv „Citat.” (Trimitere).
- Citatul în citat se marchează astfel: „xxx <xxx> xxx”.
- Dacă citatul este mai amplu de două rânduri, acesta se separă de text, folosindu-se tehnica „îngropării în text” (1 cm la stânga, 1 cm la dreapta), mărimea fontului rămânând 11.

Sigle

- Se utilizează sigle pentru dicționare, gramatici, volume-sursă, care sunt frecvent citate în text.
- Siglele vor fi trecute în ordine alfabetică la sfârșitul lucrării, fără a se numerota, la 1 rând sub textul propriu-zis al lucrării.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 puncte, aliniere *Heading*, distanță implicită.
- Structura siglelor este următoarea:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referințe bibliografice

- Referințele bibliografice vor fi trecute în ordine alfabetică la sfârșitul lucrării, fără a se numerota, la 1 rând sub textul propriu-zis al lucrării.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 puncte, aliniere *Heading*, distanță implicită.
- Se va folosi stilul Chicago (https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html).
- Modele de indicare a referințelor bibliografice:

Carte de unic autor:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Carte de unic autor tradusă :

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Carte scrisă de mai mulți autori:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Articol:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografie:

<http://www.intratext.com/>, ultima actualizare la 1 martie 2012.

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenulae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, ultima accesare: 25. VII. 2017.

PROTOCOLE DE RÉDACTION

- Date limite de l'envoi par mail (ciccre@e-uyt.ro, valy.ceia@e-uyt.ro) : le 15 novembre 2025.
- L'article ne doit pas dépasser 51000 caractères (espaces inclus), mais le minimum est 17000 caractères.
- Il ne faut pas numéroté les pages de l'article.
- Mise en page : marges de l'article – dimensions standard.
- À commencer par : Prénom Nom de l'auteur en Times New Roman, taille 14, alignement à gauche, sans alinéa (uniquement le nom sera écrit avec majuscules).
- L'affiliation institutionnelle sera marquée entre parenthèses sous le nom et le prénom de l'auteur.
- Titre de l'article : Times New Roman, taille 14, avec majuscules, centré.
- Résumé en français : en caractères gras, suivi du point, Times New Roman, taille 10, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Mots-clés : 5, délimités par virgule, suivis du point.
- Résumé en anglais (Abstract) : titre de l'article en anglais, en caractères gras, suivi du point, Times New Roman, taille 10, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Keywords: 5, délimités par virgule, suivis du point.
- Corpus du texte : Times New Roman, taille 12, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Toutes les références des livres cités dans les notes en bas de pages doivent se retrouver dans la bibliographie à la fin de l'article.
- Bibliographie mise à la fin de l'article : Times New Roman, taille 10, interligne 1, ne pas numéroté les titres. Séparer la bibliographie en trois :
 - Texte(s) de références,
 - Ouvrages critiques,
 - Sitographie.
- Bibliographie selon le modèle :
 - volume: Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.
 - García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in « Thesaurus ». Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.
 - Mathias Graul, « [Jacques Prévert. l'esprit anti-intellectuel et la raison ambiguë dans l'éducation publique](http://www.reformation.to/prevert.htm) » [En ligne]. 2002. URL : <<http://www.reformation.to/prevert.htm>> (Consulté le 14 juillet 2010).
- Citations courtes : entre guillemets (français : « »).
- Citations longues (plus de trois lignes) :
 - police Times New Roman, taille 10, interligne simple
 - à séparer du corps du texte par une ligne blanche (Enter) avant et après.
 - en retrait de deux centimètres seulement à gauche.
 - sans guillemets au début et à la fin
- Pour les citations insérées dans le texte de l'article, utiliser les abréviations selon le modèle. Exemple : « » (TM, 167).
- Attention : dans la structure de l'article, utilisez les titres en toutes lettres en italiques; exemple : Dans *Tobie des marais*, le personnage se présente.... (les abréviations risqueraient de compliquer la compréhension).
- Paragraphes : la première ligne de chaque paragraphe (l'alinéa) est présentée avec un retrait d'un centimètre. Il n'y a pas de distance supplémentaire entre les paragraphes (Spacing 0).
- Sous-titres : si le texte est subdivisé, on utilisera pour les sous-titres, numérotés, des caractères gras, sans alinéa. Le texte suit avec alinéa.
- Les apostrophes sont uniformément comme : « ' » (et non « ' » ou « ' »)
- Les majuscules sont accentuées : À l'époque, [...]. Écoutant ses conseillers, [...]: À, É, Ê, Ë, È, Ô, Â, etc.
- Le trait d'union (-) est distinct du tiret (–)
- Tout mot étranger est *en italiques*.

- On écrit œuvre en début de phrase : Œuvre (et non Oeuvre), sœur (et non soeur), etc.
- Les chiffres et les nombres (dates exceptées) sont à donner en toutes lettres : cinquante ans, quinze chevaux, etc.
- Le titre des livres/des revues cités seront en italiques. Les chapitres cités des livres seront entre guillemets (« »)
- Entre deux mots distincts, soient-ils abrégés ou non, chiffres ou italiques, mettez toujours un espace (attention surtout aux notes en bas de pages, comme dans les exemples qui suivent)
- Les notes en bas de page (à recommencer de 1 à x pour l'article en entier) sont en Police Times New Roman, taille 10, interligne simple, texte justifié droite et gauche, suivi d'un point final.

NORME DI REDAZIONE

- Il testo integrale del lavoro sarà inviato entro il 15 novembre 2025 ai seguenti indirizzi: ciccre@e-uvr.ro e valy.ceia@e-uvr.ro.
- Il documento verrà inviato in formato docx (se per la redazione del testo si usa il Microsoft Word, versione 2010 o successiva), oppure doc (se si usa una versione precedente di Microsoft Word o un altro editor di testo).
- Il lavoro verrà redatto nella lingua in cui è stato presentato durante il convegno e avrà fra 5 e 13 pagine (incluse illustrazioni e allegati).
- Il formato della pagina sarà A4 con bordi di dimensioni standard, distanziati di un'interlinea.
- Le pagine del foglio non saranno numerate.
- Il carattere Times New Roman (TNR) verrà utilizzato per l'intero lavoro.
- Le parole **Abstract**, **Parole-chiave**, **Riassunto** ecc. saranno scritte in grassetto.

Titolo

- Centrale, in grassetto, corpo 12, interlinea singola.
- Il titolo della comunicazione verrà scritto utilizzando lo stile *Heading 1*.

Nome e Cognome dell'autore: Times New Roman, sotto il titolo del lavoro; solo il cognome dell'autore verrà scritto con maiuscole.

Afferenza istituzionale: fra parentesi tonde sotto il nome ed il cognome dell'autore.

Riassunti:

- Il lavoro va corredato da due abstracts (200-250 battute): in inglese e nella lingua della comunicazione sotto l'afferenza istituzionale,
- Normal, Times New Roman, corpo 11.

Parole-chiave

- Saranno indicate 5 parole-chiave in inglese e nella lingua del lavoro.
- TNR, corpo 11, interlinea singola sotto il riassunto.

Testo

- Il testo sarà scritto utilizzando TNR, corpo 12.
- Titoli dei capitoli e sottocapitoli adopereranno lo stile *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4*.
- Il *corsivo* verrà utilizzato per contrassegnare:
 - parole straniere o appartenenti ad uno specifico dialetto, linguaggio, stile;
 - grafemi, parole, espressioni ecc. che fanno l'oggetto di una specifica analisi;
 - parole ed espressioni utilizzate enfaticamente;
- *Il grassetto* si usa per: titolo, sottotitolo, sezioni del lavoro.
- La sottolineatura non verrà adoperata.
- Immagini, tabelle, diagrammi, verranno numerati e inseriti alla fine del lavoro.

I richiami

- Saranno inseriti nel testo, per es.: (Durand 2000, 15).
- Se uno degli autori ha lo stesso cognome di un altro autore citato, sarà messo fra parentesi non solo il cognome dell'autore, ma anche la sua iniziale davanti al nome.
- I commenti, le spiegazioni ecc. a piè di pagina, e saranno numerati da 1 a n.

Le citazioni saranno racchiuse tra virgolette specifiche per la lingua utilizzata:

- "xxx" - per opere in romeno,
- «xxx» - per opere in francese,
- "xxx" - per opere in italiano,
- "xxx" - per opere in portoghese,
- "xxx" - per opere in spagnolo,
- "xxx" - per opere in inglese.

- Alla conclusione del citato si mette un segno di interpunzione con il quale ciò termina, e se il citato è inserito in un enunciato o è seguito da un richiamo, si procede come nel seguente modello: **Testo:** „Citato.” oppure **Testo:** „Citato?”., rispettivamente „Citato.” (**Richiamo**).
- Una citazione compresa a sua volta dentro una citazione principale viene segnata: „xxx <xxx> xxx”.
- Le citazioni di una certa lunghezza verranno redatte con stacchi rispetto al testo principale (1 cm a sinistra, 1 cm a destra),

Sigle

- Si adoperano le sigle per dizionari, grammatiche, risorse bibliografiche spesso citate nel testo. Le sigle saranno elencate in ordine alfabetico alla fine del testo, senza numerazione, sotto il testo del lavoro, in TNR, corpo 11, capoverso *Heading*.
- La struttura delle sigle è: REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

I riferimenti bibliografici saranno in ordine alfabetico in conclusione del testo, senza numerazione, interlinea singola sotto il testo del lavoro, in TNR, corpo 11, capoverso *Heading*. Si vedano i modelli sotto:

Libro d'autore:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Libro d'autore tradotto:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Libri con più autori:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Articoli:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografia:

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenulae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, ultima accesare la 25 iulie 2017.

GUIA DO AUTOR. NORMAS DE REDAÇÃO

Indicações gerais

- O texto integral do trabalho será enviado até 15 de novembro 2025, para o endereço ciccre@e-uvv.ro e para os endereços valy.ceia@e-uvv.ro.
- O trabalho será enviado em formato docx (se para a redação foi utilizado Microsoft Word, versão 2010 ou outra versão mais recente) ou em formato doc (se foi utilizada uma versão anterior do Microsoft Word ou outro editor de texto).
- O trabalho será escrito no idioma em que a comunicação foi feita e terá entre 5 e 13 páginas (incluindo ilustrações e anexos).
- O formato das páginas será A4, com margens de tamanho standard e espaçamento entre linhas de 1 cm.
- As páginas do trabalho não serão numeradas.
- Para todo o trabalho deve ser utilizada a fonte Times New Roman (TNR).
- As palavras Abstract, Keywords, Resumo, Palavras-chave etc. vão ser escritas em negrito (**Bold**).

Título

- O título da comunicação será escrito usando o estilo *Heading 1*.
- O título será colocado centralmente, utilizando caracteres em negrito (**Bold**), 12 pontos.

Autor do trabalho

- O nome e o sobrenome do autor do trabalho serão colocados imediatamente abaixo do título, o sobrenome do autor (mas não o nome) sendo escrito com maiúsculas (*UPPERCASE*).
- A afiliação institucional será escrita entre parênteses (), imediatamente abaixo do nome e sobrenome do autor.

Resumos

- O trabalho terá dois resumos, em inglês e no idioma da comunicação.
- Os resumos (contendo aproximadamente 200-250 palavras) serão escritos a dois espaços abaixo da afiliação institucional.
- Será utilizado o estilo *Normal*, fonte TNR, 11 pontos.

Palavras-chave

- Serão indicadas 5 palavras-chave (*Keywords*), em inglês e no idioma do trabalho.
- As palavras-chave serão escritas usando o estilo *Normal*, em fonte TNR, 11 pontos, a um espaço abaixo do resumo.

Texto

- O texto do trabalho será escrito usando o estilo *Normal*, fonte TNR, 12 pontos.
- Para os títulos dos capítulos e dos subcapítulos serão utilizados estilos a partir de *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4* etc.
- Os caracteres em *itálico (Italic)* serão utilizados para marcar:
 - palavras estrangeiras ou palavras pertencentes a um determinado dialeto, linguagem ou estilo;
 - grafemas, palavras, expressões etc. que fazem o objeto de uma determinada análise;
 - as palavras e as expressões utilizadas enfaticamente.
- Os caracteres em **negrito (Bold)** utilizam-se para o título, os subtítulos, as secções do trabalho.
- O *sublinhado (Underline)* não será utilizado.
- As imagens, as tabelas, os diagramas serão numerados e inseridos no texto.

Notas

- As referências serão inseridas no texto, segundo o modelo (Durand 2000, 15).
- Os comentários, as explicações etc. serão escritos no rodapé, usando o formato padrão do editor. As notas serão numeradas de 1 a *n*.
- As citações serão inseridas entre as aspas específicas do idioma utilizado:
 - „xxx” – para os trabalhos em romeno,
 - «xxx» – para os trabalhos em francês,
 - "xxx" – para os trabalhos em italiano,
 - "xxx" – para os trabalhos em português,
 - "xxx" – para os trabalhos em espanhol,

- "xxx" – para os resumos em inglês.
- No final da citação será colocado o sinal de pontuação correspondente, e se a citação estiver intercalada em uma frase ou seguida por uma referência, será utilizado também o ponto no final do respectivo enunciado ou após a referência, segundo o modelo: Texto: "Citação.". ou Texto: "Citação?", respectivamente "Citação." (Referência).
- A citação dentro de uma outra citação é marcada da seguinte forma: "xxx <xxx> xxx".
- Se a citação tiver mais de duas linhas, deve ser separada do texto num parágrafo independente, sem aspaz, com um espaço de 1 cm à esquerda, 1 cm à direita, com o tamanho da fonte 11.

Siglas

- Utilizam-se siglas para dicionários, gramáticas, volumes-fontes, que são frequentemente citados dentro do texto.
- As siglas serão escritas em ordem alfabética no fim do trabalho, sem numeração, com espaço simples abaixo do corpo do texto.
- Utilizar-se-á o estilo *Normal*, TNR, 11 pontos, alinhamento *Heading*, distância implícita.
- A estrutura das siglas é a seguinte:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referências bibliográficas

- As referências bibliográficas serão escritas em ordem alfabética no fim do trabalho, sem numeração, com espaço simples abaixo do corpo do texto.
- Utilizar-se-á o estilo *Normal*, TNR, 11 pontos, alinhamento *Heading*, distância implícita.
- Utilizar-se-á o estilo Chicago (https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html).
- Modelos para indicar as referências bibliográficas:

Livro de autor único:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Livro de único autor traduzido:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Livro escrito por mais autores :

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Artigo:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografie:

<http://www.intratext.com/>, última consulta a 1 de março de 2012.

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenulae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, última consulta: 25. VII. 2017.

GUÍA DEL AUTOR. NORMAS DE PUBLICACIÓN

Indicaciones generales

- El texto integral del trabajo será enviado hasta el 15 de noviembre 2025 de cada año a los siguientes correos electrónicos: ciccre@e-uvt.ro y valy.ceia@e-uvt.ro.
- Fecha aproximativa de la publicación de cada número (junio-julio de cada año).
- El trabajo se enviará en formato docx (si para su redacción se ha utilizado Microsoft Word, versión 2010 o una versión más reciente) o doc (si se ha utilizado una versión más antigua de Microsoft Word u otro editor de texto).
- El trabajo se escribirá en la lengua en la que fue presentada la comunicación y tendrá entre 5 y 13 páginas (inclusivamente ilustraciones y anexos). El artículo no debe exceder 51000 caracteres (espacios incluidos); el mínimo es de 17000 caracteres.
- El formato de las páginas será A4, con márgenes de dimensión estándar, espaciados a 1 línea.
- Las páginas del trabajo no serán numeradas.
- Para todo el trabajo se utilizará el tipo de letra Times New Roman (TNR).
- Las palabras **Abstract**, **Keywords**, **Resumen**, **Palabras clave** etc. se escribirán en negrita (*Bold*).

Título

- El título de la comunicación se escribirá en estilo *Heading 1*.
- El título será centrado y en negrita (*Bold*), 12 puntos.

Autor del trabajo

- El nombre y los apellidos del autor del trabajo se escribirán inmediatamente bajo el título. Se escribirán en mayúsculas solo el/los apellido/s del autor (*UPPERCASE*).
- La afiliación institucional será escrita entre paréntesis redondos, inmediatamente bajo el nombre y los apellidos del autor.

Resúmenes

- El trabajo tendrá dos resúmenes, en inglés y en la lengua de la comunicación.
- Los resúmenes (que tendrán unas 200-250 palabras) se escribirán a dos espacios debajo de la afiliación institucional.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos.

Palabras clave

- Se indicarán 5 palabras clave (*Keywords*), en inglés y en la lengua del trabajo.
- Las palabras clave se escribirán en estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, a un espacio debajo del resumen.

Texto

- El texto del trabajo se escribirá en estilo *Normal*, tipo de letra Times New Roman, 12 puntos.
- Para los títulos de los capítulos y subcapítulos se utilizarán los estilos desde *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4*, etc.
- Las cursivas se utilizarán para marcar:
 - las palabras extranjeras o pertenecientes a un dialecto, lenguaje, estilo;
 - grafemas, palabras, expresiones, etc. que forman parte del objeto de cierto análisis;
 - palabras y expresiones utilizadas con énfasis.
- Los caracteres en negrita (*Bold*) se utilizan para el título, subtítulos, las secciones del trabajo.
- *No se utilizará el subrayado (Underline)*.
- *Las imágenes, los cuadros, los esquemas* se numerarán y se insertarán en el texto.

Notas

- Las referencias se insertarán en el cuerpo del texto según el modelo: (Durand 2000, 15).
- Los comentarios, las explicaciones, etc. se escribirán a pie de página, empleando el formato implícito del editor. Las notas a pie de página se numerarán desde 1 hasta *n*.
- Las citas se escribirán entre las comillas específicas de la lengua utilizada:
 - „xxx” – para los trabajos en rumano,

- «xxx» – para los trabajos en francés,
- "xxx" – para los trabajos en italiano,
- "xxx" – para los trabajos en portugués,
- "xxx" – para los trabajos en español,
- "xxx" – para los trabajos en inglés.
- Al final de la cita se empleará el signo de puntuación correspondiente, y, si la cita está intercalada en una oración o seguida por una referencia, se usará también el punto al final de la respectiva oración o referencia, según el modelo: Texto: "Cita.". o: Texto: "Cita?", respectivamente "Cita". (Referencia).
- La cita dentro otra cita se escribirá según el ejemplo: "xxx <xxx> xxx".
- Si la cita supera dos líneas, se presentará en un párrafo independiente, sin comillas, con un espacio de 1 cm a la izquierda, 1 cm a la derecha), y letra en cuerpo 11.

Siglas

- Se utilizan siglas para diccionarios, gramáticas, volúmenes utilizados como fuentes que están citados con frecuencia en el cuerpo del trabajo. Las siglas se escribirán en orden alfabético al final del trabajo, sin numeración, a un espacio bajo el cuerpo del trabajo.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, alineación *Heading*, distancia implícita.
- La estructura de las siglas es la siguiente:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referencias bibliográficas

- Las referencias bibliográficas se escribirán en orden alfabético al final del trabajo, sin numeración, a 1 espacio bajo el cuerpo del trabajo.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, alineación *Heading*, distancia implícita.
- Ejemplos para indicar las referencias bibliográficas:

Libro de único autor:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Libro de único autor traducido:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Libro escrito por más autores:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Artículo:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in "Thesaurus". Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografía:

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in "Camenulae", nr. 8, janvier, revista en línea: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, última consulta el 25 de julio de 2017.

Organizatori și parteneri:

ISSN 2344-3170
ISSN-L 2344-3170